AVENTURILE LUI TOM SAWER

CAPITOLUL I

- TOM!

Nici un raspuns.

- Tom!

Nici un raspuns.

- Ce-o fi cu baiatul asta? Un' sa fie... Tom, n-auzi?

Batrânica îsi trase ochelarii pe nas si privi pe deasupra lor prin odaie, apoi îi salta si privi pe sub ei. Rareori catadicsea sa se uite prin sticla lor la o gâza de baietel ca Tom. Erau ochelarii ei de zile mari, la care tinea care tinea ca la ochii din cap si pe care îi purta asa, de podoaba, caci la fel de bine ar fi putut sa vada prin niste ochiuri de plita. Ramase locului o clipa, uluita parca, apoi fara mânie, dar totusi destul de tare ca s-o poata auzi peretii, spuse:

- Stai tu, ca pun eu mâna pe tine si-o sa vezi ce...

Dar n-apuca sa termine, fiindca între timp se aplecase si începuse a izbi cu maturoiul pe sub pat, astfel încât nu-i mai ramânea suflu decât pentru icneala cu care îsi însotea loviturile. Sub pat, însa, nimic; doar pisica o zbughi speriata afara.

- Dumnezeule mare, de când sunt n-am mai vazut un baiai ca asta!

Îndreptându-se apoi din sale, pasi spre usa deschisa s i ramase în prag, iscodind cu privirea aracii rosii si balariile din gradina. Dar Tom nicaieri. Atunci ridica glasul, ca sa se faca auzita de departe, si începu sa strige:

- To-o-om!

Deodata auzi un fâsâit în spatele ei. Se întoarse tocmai la timp ca sa prinda de pulpana sloboda a hainei un baietel si sa-l opreasca din fuga.

- Ia te uita! Cum de nu m-am gândit la camara! Ce-ai cautat acolo, drace?
- Nimic.
- Cum nimic? Uite ce-i pe mânile tale, uite ce-ai la gura! Cu ce te-ai mânjit în halul asta?
- Nu stiu, matusa.
- Da' eu stiu. Cu dulceata, da...De câte ori nu ti-am spus sa nu mai umbli la dulceata, ai? Am sa te jupoi de viu, împielitatule! Ia da nuiaua încoace!

Nuiaua zvâcni în aer, semn ca se-ngroasa gluma...

- Iiii! Ia te uita ce-ai în spate, matusa!

Când batrânica se rasuci pe loc, strângându-si fustele, ca sa vada ce primejdie o pas tea, baiatul o si luase la sanatoasa, catarându-se pe gardul înalt de uluci si pierind îndaratul lui. Matusa Polly ramase o clipa locului, zapacita, apoi râse cu blândete.

- Bata-te norocul sa te bata! E-eei! Ca nu mai ma-nvat minte odata! De câte ori nu m-a dus de nas pâna-acu', s i uite ca tot mai ma las pacalita. Ce ti-e si cu batrânii! Vorba ceea: nu mai înveti cal batrân în buiestru. Da' nici ca le-ar potrivi de doua ori la fel, împielitatu'! Si-atunci, cum sa stiu, biata de mine, la ce sa m-astept de fiece data? Parca le-ar cântari cu de-amaruntu', cât sa ma chinuie pân' sa-mi sara tandara. Si mai stie, afurisitu', ca, daca-mi da o clipa ragaz sau ma face sa râd, s-a dus supararea....nu-l mai pot bate. Da, da, nu ma port cu el cum trebuie. Bataia e rupta din rai. Stric copilu', asta-i adevaru-adevarat. Multe o sa mai avem. de patimit s i unul si altul, daca-l las de capul lui. Parc-a intrat diavolu-n el. Doamne iarta-ma!...Da, ce sa fac, e baiatu' sor-mi, raposata, Dumnezeu s-o ierte, nu ma lasa inima sa-l bat. De câte ori îl iert îmi pare rau, si de câte ori dau în el mi se rupe inima. Bine spune sfânta scriptura: omul nascut din femeie are viata scurta si plina de griji; vezi bine ca as a-i. Dupa-masa o sa chiuleasca de la scoala si, vreau nu vreau, iar o sa fiu silita sa-l pun la treaba mâine, drept pedeapsa. Greu îmi vine sa-l pun sa lucreze duminica, când ceilalti copii n-au scoala si se joaca, dar ce pot face? Fuge de treaba ca dracul de tamâie, n-am însa încotro,

trebuie sa-mi fac datoria cât de cât fata de baiat, ca doar nu-i vreau pierzarea.

Într-adevar, Tom a tras chiulul si a petrecut de minune. S-a întors acasa tocmai bine înainte de cina ca sa-i ajute lui Jim, micul negru, sa taie lemne pentru a doua zi si sa faca surcele—cu alte cuvinte, la timp ca sa-i povesteasca lui Jim ispravile sale, în vreme ce Jim facea mai toata treaba. Fratele mai mic al lui Tom (sau mai bine zis frate-sau vitreg), Sid, îsi terminase partea lui de munca (adunatul surcelelor). Sid era un baiat cuminte, el nu se prea tinea de s otii si nazbâtii, ca alti copii.

În timp ce Tom lua masa de seara si sterpelea zahar de câte ori se ivea prilejul, matusa Polly îi punea fel de fel de întrebari mes tesugite, doar-doar l-o prinde cu mâta-n sac. Ca multe suflete nevinovate, se credea vicleana nevoie mare, înzestrata cu darul unei diplomatii misterioase si de nepatruns. Îi placea sa creada ca straveziile-i urzeli erau siretlicuri nemaipomenite.

De pilda acum:

- Tom, a fost cam cald azi la scoala, nu-i asa? întreba ea.
- Da, tusa.
- Cald rau, nu?
- Da, tusica.
- Nu ti-a venit sa te duci la scaldat?

Tom tresari: îi încolti în minte o banuiala, nelinis titoare. Cerceta atent chipul matusii. Raspunse:

- Nu-u... adica nu prea...

Batrânica întinse mâna si-i pipai camasa!

- Ei, dar parca acum nu ti-e prea cald.

O magulea gândul ca-i gasise camasa uscata, fara sa stie nimeni unde tintea ea. Dar Tom s tia acum dincotro batea vântul, asa încât întrebarea urmatoare îl gasi pregatit:

- Unii dintre noi ne-am pus capul sub cismea, uite, al meu e ud s i-acu'.

Pentru o clipa matusii Polly îi fu necaz ca trecuse cu vederea o dovada atât de graitoare si ca pierduse prilejul de a-si arata iscusinta. Dar numaidecât îi veni o idee si mai si:

- Tom, când ti-ai pus capul sub cismea, nu ti-ai desfacut gulerul la camasa, unde ti l-am cusut eu? Ia descheie-te la la haina, sa vad!

De pe fata lui Tom pieri orice urma de tulburare. Îs i descheie linistit haina. Gulerul camasii era cusut în toata legea.

- Ei comedie! Hai, du-te si vezi-ti de treaba! Am vrut sa stiu daca n-ai tras cumva chiulul de la scoala ca sa te duci la scaldat! De data asta, hai, treaca de la mine. Te pomenesti, vorba aia, ca ai fi fiind vreo brânza buna în burduf de câine! Ai fi mai bun decât pari. Barem pe ziua de azi!

Era cam înciudata ca agerimea ei daduse gres si totodata bucuroasa ca se întâmplase ca Tom sa umble si el o data pe calea cea buna.

Dar Sid, sa nu-si vâre el coada?

- De—zise—daca n-as sti ca i-ai cusut guleru' cu ata alba... si uite, asta-i neagra.

- Iii! Sigur ca cu alba l-am cusut!... Tom!!

Dar Tom, pazea!... Atâta mai avu timp sa spuna zbughind-o pe usa:

- Sid, puiule, las' ca ti-o platesc eu!...

Când se afla în siguranta, privi cu luare-aminte doua ace mari de cusut, înfasurate unul cu ata alba si altul cu ata neagra, înfipte sub reverul hainei, apoi îsi spuse:

„De nu era Sid, n-ar fi bagat nici acu' de seama. Fir-ar a naibii de treaba! Ba coase cu alb, ba coase cu negru! Barem de s-ar hotarî sa coasa la fel! Asa, cum dracu' sa mai tii minte? Si Sid asta... las' ca-i arat eu lui!"

Tom nu ar fi putut sa fie dat ca exemplu celorlalti baieti din târg. Cunos tea el un baiat „model", dar nu putea sa-l sufere.

Nu trecura însa nici doua minute si uita de toate necazurile. Nu fiindca necazurile lui ar fi fost cu un dram mai usoare sau mai putin amare decât acelea ale unui om în toala firea, ci fiindca, pâna una-alta, acum avea o noua s i arzatoare preocupare, care-l facea sa uite, dupa cum si nefericirile oamenilor mai în vârsta sunt uitate în entuziasmul noilor initiative. De data asta era vorba de un fluierat nou, care-i placea în chip deosebit s i pe care-l învatase de la un negru. Ardea de

nerabdare sa-l încerce nestingherit. Fluieratul asta aducea oarecum cu al pasarilor; era un fel de tril curgator, obtinut prin atingerea cerului gurii cu limba, la rastimpuri scurte, în mijlocul unei melodii. Tot repetându-l silitor si atent, Tom izbuti sa-i prinda mes tesugul si iata-l acum pasind alene pe strada, cu gura izvor de triluri melodioase s i cu inima plina de multumire. Starea lui sufleteasca era foarte asemanatoare cu aceea a unui astronom care descopera o planeta noua, dar fara doar si poate ca baiatul simtea o bucurie cu mult mai adânca s i netulburata decât ar fi simtit astronomul.

Dupa-amiezile de vara erau lungi. Nu se întunecase înca. Deodata Tom se opri din fluierat. I se ivise în fata un strain, un baiat putintel mai mare ca el. Un nou venit, de orice vârsta, baiat sau fata, stârnea vâlva mare în biet târgus orul St. Petersburg[1]! Si unde mai pui ca baiatul asta era si frumos îmbracat—auzi colo: îmbracat frumos în zi de lucru! Nemaipomenit! Purta o palariuta frumoasa, o hainuta din postav albastru, încheiata pâna-n gât, nou-nouta si curata, ca scoasa din cutie, pantalonii la fel. Si avea si ghete în picioare, desi nu era decât vineri; cravata la gât-o panglica colorata, de toata frumusetea—s i o mutra de orasan care pe Tom îl scotea din sarite. S i cu cât se zgâia la minunea asta grozava, cu atât era mai scârbit de gateala strainului si cu atât îi parea propria lui îmbracaminte mai jerpelita. Amândoi stateau s i se uitau unul la altul fara sa scoata o vorba. Când unul facea vreo miscare, celalalt se misca si el, dar tot în laturi roata. Se priveau mereu fata-n fata, pândindu-se ca doi cocosi. În cele din urma, Tom spuse:

- Daca vreau, te bat de te snopesc!
- Încearca, daca-ti da mâna!
- De ce sa nu-mi dea?
- Uite-asa, ca nu poti!
- Eu nu poot?...
- Vezi bine ca nu!
- Ba pot foarte bine!
- Ba nu poti!
- Ba pot!
- Ba nu poti!

Tacere încordata. Si iar Tom:

- Cum te cheama?
- Ce te prives te? Ai ceva de împartit cu mine?
- O sa-ti arat eu acusi ce am si ce n-am!
- N-ai decât sa-mi arati!
- Mai zi o data si vezi tu ce patesti!
- Poftim ca mai zic o data!
- Te crezi mare destept, ai? Daca vreau, c-o mâna te fac pilaf.
- Nu zau? As vrea sa-o vad s i p-asta. Numa' gura-i de tine.
- Ba vezi tu ce bataie-ti trag, daca mai faci mult pe nebunu'.
- Nu mai spune! Uite, mor de frica!
- Desteptule! Crezi ca-i cine stie ce de capul tau! Ia uite la el palarie!
- Ce-ai tu cu palaria mea? Înghite-o daca nu-ti place! Sa poftesti sa te-atingi de ea... Care îndrazneste, praf îl fac.
- Laudarosule!
- Laudaros esti tu!
- Esti un mincinos, asta e, si ti-e frica sa te bati.
- Mie, frica? Ma bat cu tine numa c-o mâna.
- Daca mai îndrugi multe, iau o piatra si-ti fac capul chiselita.
- Nu mai spune!
- Vezi tu acusica!
- Hai, sa te vad! Îti turuie gura, atâta s tii! De ce nu dai? De frica!
- Mie, frica?

1 Mic oras pe fluviul Mississippi, în centrul S.U.A.

- Da, tie.
- Ba nu mi-e frica deloc.
- Ba ti-e.

Iar pauza, iar priviri sfidatoare, iar topaieli unul împrejurul celuilalt. Curând stateau umar la umar.

Tom spuse:

- Cara-te de-aici!
- Cara-te tu!
- Nici nu ma gândesc.
- Nici eu.

Acum se propteau fiecare teapan într-un picior, îmbrâncindu-se din rasputeri si înfruntându-se, cu scaparari de ura în priviri. Dar nici unul nu-l putea clinti din loc pe celalalt. Se opintita ce se opintira, pâna li se sui tot sângele în obraz, apoi încetul cu încetul îsi muiara încordarea, fara a se slabi o clipa din ochi. Tom rupse cel dintâi tacerea:

- Esti un las si un papa-lapte. O sa te spui lu' frate-miu al mare. Sa vezi ce-o sa patesti! El, daca-si pune mintea cu tine, te striveste numai c-un dest!

- Nu mai pot eu de frate-tu! Eu am un frate mai mare ca al tau—s i, daca vrea, da de-a azvârlita cu-al tau tocmai peste gardu' ala. (Amândoi fratii erau nascociti.)

- Minti!
- Asa crezi tu!

Atunci Tom, îndârjit, trase o linie în tarâna, cu degetul mare de la picior, s i spuse:

- Daca-ndraznesti sa treci peste asta, te zvânt în bataie. Încearca s i-ai sa vezi.

Baiatul cel strain pasi îndata peste linie, spunând:

- Ia sa te vedem, moara neferecata ce esti!
- Ma, sa nu ma scoti din sarite, atâta-ti spun!
- Am vazut eu de mult ca numa' gura-i de tine, da' când e vorba de bataie...
- Ma nenorocitule! Al naibii sa fiu daca nu te bat pa doua parale.

Baiatul cel strain scoase din buzunar doi bani mari de arama s i-i întinse batjocoritor.

Tom îl plesni peste mâna, de-i zburara banii cât colo.

O clipa mai târziu, amândoi baietii se rostogoleau s i se tavaleau prin tarâna, încaierati ca doi cotoi. Se trageau de par, îsi rupeau hainele, se repezeau unul în nasul celuilalt, cu pumnii, cu unghiile, acoperindu-se de praf si de glorie. Când iuresul se potoli, prin ceata bataliei putea fi zarit Tom sezând calare pe noul venit si carându-i la pumni cu nemiluita.

- Zi ca te predai! striga Tom.

Celalalt se zbatea sa scape, tipa, dar de furie neputincioasa.

- Zi ca te predai! si-i cara mai departe la pumni.

În cele din urma, strainul icni înabusit:

- Ma predau!

Tom îl lasa sa se ridice si-i spuse dispretuitor:

- Alta data sa te-nveti minte sa mai faci pe grozavul!

Baiatul cel strain o lua din loc, scuturându-si hainele, sughitând si miorcaindu-se. Din când în când, se mai uita înapoi, dând din cap si amenintându-l pe Tom ca o sa-i arate el “când l-o prinde”. Tom raspundea cu vorbe de ocara, se umfla în pene...Când întoarse spatele, dând sa plece, celalalt se repezi, lua o piatra de jos si svârrr...îl lovi pe Tom drept între umeri, apoi, facând stânga-mprejur, o rupse la fuga, sprinten ca o caprioara. Tom îl fugari pe ticalos pâna acasa la el, aflând cu prilejul acesta s i unde locuia. Dupa aceea, ramase acolo câtva timp, ocupând o pozitie strategica în fata portii si sfidându-l pe inamic, doar, doar o ies i afara; dar inamicul se multumea sa se strâmbe la el de la fereastra, facându-se ca nu vede provocarea. În cele din urma aparu mama inamicului, care îl facu pe Tom cu ou si cu otet, numindu-l derbedeu, prost-crescut, mojic, si poftindu-l sa plece. Neavând încotro, Tom se vazu nevoit sa paraseasca pozitia, nu însa înainte de a spune „c-o sa aiba el grija de baiatul ala".

Ajunse acasa pe întuneric; se catara cu luare-aminte pe fereastra, dar, când sa sara, întâlni un

obstacol neasteptat în persoana matusii Polly, care pândea la geam. Când vazu ea în ce hal îi erau hainele, intentia de a-l pune sa lucreze duminica drept pedeapsa se prefacu în hotarâre de neclintit.

CAPITOLUL II

Sosi si dimineata de duminica. Întreaga fire, proaspata, stralucitoare, fremata de viata. Inimile erau pline de cântec, iar celor cu inima tânara cântecul li se revarsa pe buze. Pretutindeni nu vedeai decât chipuri voioase, peste tot domnea primavara, vazduhul era plin de mireasma salcâmilor în floare.

Dincolo de sat, dominându-l cu înaltimea ei, se zarea magura Cardiff, acoperita de verdeata. Nu era nici prea departe, nici prea aproape, ci tocmai la departarea potrivita ca sa-ti para un tinut de basm, tihnit, îmbietor.

La capatul drumului aparu Tom, ducând o caldare cu var si o bidinea cu coada. Când dadu cu ochii de gard, întreg peisajul se posomorî si o adânca melancolie îi întuneca sufletul. Douazeci si sapte de metri de gard, de doi metri si jumatate înaltime! Lumea îi paru fara rost, viata o povara. Oftând, muie bidineaua si trecu peste sipca de sus, repeta operatia, mai dete o data; masura din ochi neînsemnata fâsie varuita, apoi vasta întindere de gard nevaruit si se lasa descurajat pe o buturuga.

Tocmai atunci iesi Jim pe poarta, sarind într-un picior, cu o galeata goala în mâna si cântând „Fetitele din Buffalo". Lui Tom niciodata nu-i placuse sa se duca la fântâna dupa apa, dar astazi era de alta parere. Îsi aminti ca la fântâna se aduna fel de fel de lume, baieti si fete de toate culorile: albi, mulatri si negri, care îsi asteptau rândul flecarind, schimbând între ei tot felul de nimicuri de joaca, ciorovaindu-se, luându-se la bataie si zbenguindu-se în fel si chip. Îsi mai aminti, ca, desi pâna la fântâna nu erau decât vreo suta si ceva de metri, Jim zabovea totdeauna cel putin un ceas pâna sa se întoarca cu caldarea cu apa; s i chiar si atunci trebuia sa se duca cineva dupa el sa-l traga de mâneca. Aducându-s i aminte de toate acestea, Tom spuse:

- Mai Jim, ma duc eu sa aduc apa daca dai tu nitel cu bidineaua.

Jim scutura energic din cap s i raspunse:

- Nu poate, dom' Tom. Stapâna spus la mine trebui aduci apa si nu opresti pierzi timp si joci. Spus dânsa sti dom' Tom roaga eu varuieste, si spus dânsa ca eu vede treaba, varuit ai grija dânsa!

- Lasa, ma Jim, nu te lua dupa ea. As a vorbeste ea totdeauna. Da-ncoa' galeata, nu stau mult...un minut. Nici n-o sa stie.

- Ba, mi-e frica, dom' Tom. Stapâna spus suces te gâtu' Jim. Crede, dom' Tom.

- Dânsa?!... Fugi de-acolo! Nu bate niciodata pe nimeni, îti ciocane nitel capu' cu degetaru', ce, asta-i bataie? Spune si tu! Asa-te sperie ea cu vorba. Da' ce, vorbele le simti? Mai rau e când începe sa plânga, Jim, auzi Jim?.... Îti dau o bila alba, una de marmura!

Jim începu sa se cam moaie.

- O bila alba, Jim!... Uite-aici. As a-i ca-i grozava?

- Tii!... Jim nu vazut as a bil'. Da, dom' Tom, Jim frica bate stapâna...

- Si hai sa-ti arat si buba mea de la picior!

Jim era si el om; cum ar fi putut sa reziste unei asemenea ispite! Puse galeata jos, lua în primire bila alba si, uitând de toate, se apleca plin de curiozitate peste piciorul cu buba, în timp ce Tom desfacea pansamentul. Un minut mai tîrziu, Jim fugea de-i sfârâiau calcâiele, la vale, spre fântâna, cu galeata zdranganind a gol. Tom varuia de mama focului, iar matusa Polly parasea câmpul de bataie, cu un papuc în mâna si eu bucuria învingatorului în priviri.

Dar zelul lui Tom nu dura mult. Începu sa-si aminteasca ce planuri faurise el pentru ziua aceea. În curând baietii care nu fusesera pedepsiti aveau sa iasa pe strada si sa faca fel de fel de nazdravanii. Ce-or sa-si mai bata joc de el ca era pedepsit sa lucreze! Gândul asta îl seca la inima. Începu sa se scotoceasca prin buzunare, inventariindu-si cu bagare de seama avutiile: frânturi de jucarii, bile si o multime de alte nimicuri. Poate ca i-ar fi ajuns ca sa ademeneasca pe careva sa lucreze în locul lui, dar n-ajungeau nici pe departe ca sa-si cumpere o jumatate de ora de libertate deplina. Asadar îsi baga înapoi în buzunare averea, mai bine rânduita decât o scosese, si renunta

mâhnit la ideea de a încerca sa-i cumpere pe baieti. Deodata, însa, în acea clipa întunecata s i plina de deznadejde, îi veni o idee! O idee strasnica, mareata! Lua iar bidineaua si se apuca linistit de lucru. Nu trecu mult, si la orizont aparu Ben Rogers; tocmai baiatul de a carui gura se temea cel mai mult. Ben venea topaind: hop-top-hop, dovada ca inima-i era voioasa s i plina de sperante mari. Musca dintr-un mar s i la rastimpuri scotea câte un chiot lung si melodios, urmat de un sonor „ding-dong-dong, ding-dong-dong", fiindca facea pe vaporul. Când se apropie, reduse viteza, o lua prin mijlocul strazii, înclina mult la tribord si facu nis te manevre maiestuoase de acostare. Era nici mai mult, nici mai putin decât „Marele Missouri"2 , cu cala cufundata, chipurile, la vreo trei metri în apa; el era vapor, capitan si clopotelul telegrafului în acelas i timp, astfel încât trebuia sa-s i închipuie ca sta pe propria-i punte de comanda, ca da ordine s i ca tot el le si executa.

- Stopati, dom'le comandant! Ting-ling-ling! Încetini si se îndrepta prudent spre marginea drumului. Masina înapoi! Ting-ling-ling! Bratele i se încordara si coborâra tepene de-a lungul corpului. Tribordu-napoi! Ting-ling-ling! Zdup-zdup-zdup! Bratul drept descria între timp cercuri falnice, fiindca înfatisa un zbat3 de treisprezece metri. Babordu-napoi! Ting-ling-ling! Zdup-zdup-zdup! Mâna stânga începu sa descrie cercuri. Stop tribordu'! Ting-ling-ling! Stop babordu'! Vino la tribord! Stop! Lasa-ncet zbatu'de-afara! Ting-ling-ling! Zdup-zdup-zdup! Da bandula4. Mai iute! Da s i parâma! Haide, ce stai? Prinde-o de ciotu' ala! Volta peste tot! Da-i drumul! Stop masinile, dom'le comandant! Ting-ling-ling! Sst! s-s-s-t! s-s-t! (Încerca ventilele.)

Tom varuia înainte linistit, de parca nici n-ar fi vazut vaporul. Ben se zgâi o clipa la el, apoi zise:

- Hi-hi! Ai patit-o, a?

Nici un raspuns. Tom cerceta ultima dâra de var cu o privire lunga si scrutatoare de artist, mai plimba o data cu gingasie bidineaua peste acelasi loc s i iaras i examina rezultatul cu o privire critica. Între timp, Ben se apropiase de el ca la un pas. Lui Tom îi lasa gura apa dupa mar, dar parea cu totul si cu totul absorbit de treaba pe caro o facea. Pierzându-s i rabdarea, Ben spuse:

- Ce e, sefule? Te-a pus la treaba?
- A, tu erai, Ben? Nici nu te vazusem.
- Stii? Eu ma duc la scaldat... Sâc!... Ce-ai mai vrea si tu, te cred!....Ori te pomenesti ca-ti place mai bine sa dai cu bidineaua?....Sigur, tu te dai în vânt dupa munca, mie-mi spui!

Tom îl privi o clipa lung, apoi spuse:

- Ce, tu zici ca asta-i munca?
- Da' ce-i?

Tom se apuca iar de varuit. Mai dete de doua-trei ori cu bidineaua, apoi raspunse nepasator:

- O fi, n-o fi... eu atâta stiu, ca-mi place.
- Fugi d-aci... nu cumva vrei sa te cred?

Tom varuia înainte de zor.

- Cum sa nu-mi placa? Da' ce zici tu, ca în fiecare zi îti pica norocul sa varuiesti un gard ca asta?

Iata ca lucrurile apareau într-o lumina cu totul noua. Ben înceta brusc sa mai rontaie marul. Tom plimba gratios bidineaua în sus si-n jos, se dadea câte un pas înapoi, ca sa vada efectul, mai migalea pe ici, pe colo, îsi privea din nou opera, iar Ben - Ben îi urmarea fiece miscare, din ce în ce mai îngândurat. Nu trecu mult si, nemaiputându-se stapâni, zise:

- Ma Tom, lasa-ma sa varuiesc si eu nitel!

Tom se opri o clipa, chibzuind adânc în sinea lui, fu cât p-aci sa încuviinteze, dar numaidecât se razgândi:

- Nu, nu se poate, Ben. Matusa Polly tine mult la gardu' asta, fiindca, stii, e la strada... Sa

2 Unul din cele mai mari vase care navigau pe atunci pe fluviul Mississippi.

3 Zbat— roata propulsoare, folosita ca mijloc de locomotie navala pentru vasele de altadata.

4Bandula—frânghie la capatul careia este atârnata o greutate, cu ajutorul ei se arunca pe mal parâma de legarea vaporului.

fie al din dos, n-as zice nimica, si nici ea. Zau, nu-s' ce-are ea cu gardu' asta: zice ca trebuie varuit cu mare, mare grija. Eu zicca din o mie de baieti, ce din o mie... din doua mii, unu' daca s-o pricepe sa-l varuiasca bine!

- Ce spui, ma!... Hai, Tom, nu mai fi asa, lasa-ma si pe mine sa încerc numai un pic. Ce, sa fiu eu în locul tau, nu te-as lasa?

- Cum, Ben, crezi ca eu nu vreau sa te las?....Vreau, ma Ben, zau ca vreau... da' tusa Polly... uite, ca sa vezi, a vrut Jim sa varuiasca gardul, nu i-a dat voie; si Sid a vrut sa-l varuiasca, si nici lui nu i-a dat voie. Tu nu vezi ca nu pot? Nu pot si gata. Daca te las sa-l varuiesti si se întâmpla vrun bucluc, ce ma fac, ai? Spune si tu.

- Fugi d-acolo, ca n-o sa se întâmple nimic, o sa-l fac la fel de bine ca tine! Hai, lasa-ma sa-ncerc! Haide! Hai, ca-ti dau cotoru' marului, cu toti sâmburii!

- De, stiu si eu ce sa zic... Nu, zau, Ben, nu se poate, mi-e frica.

- Îti dau tot maru'!

Tom se desparti de bidinea cu sovaiala pe chip si cu bucurie în suflet. Iar în timp ce fostul vapor „Marele Missouri" trudea si nadusea în soare, artistul scos la pensie sedea pe un butoi din apropiere, la umbra, balabanindu-si picioarele, molfaind din mar si urzind planuri cum sa mai prinda în lat si pe alti prosti. Se gasira destui; una-doua rasarea câte un baiat. Venea sa-si bata joc si ramânea sa varuiasca. În clipa când Ben nu mai putu de oboseala, Tom îi si ceda rândul lui Billy Fisher, în schimbul unui zmeu bine cârpit, si când îi expira termenul lui Billy, Johny Miller oferi un guzgan mort, plus sfoara de hâtânat; si tot asa în sir, timp de câteva ceasuri. De unde, dimineata. Tom fusese un biet baiat nevoias, pe la mijlocul dupa-amiezii abia îsi mai putea numara avutiile. În afara de obiectele mai sus numite, avea douasprezece bile, un ciob de sticla albastra stravezie, un mosor fara ata, o cheie care nu descuia nimic, o bucata de   creta, un dop de sticla, un soldat de plumb, o pereche de mormoloci, s ase pocnitoare, un pisoi chior, o clanta de alama, o zgarda de câine (pacat ca n-avea câine!), niste plasele de briceag, patru coji de portocala si o cercevea veche, stricata. Timpul trecuse—placut, fara nici o oboseala, fusese înconjurat de prieteni si unde mai pui ca gardul avea pe el trei straturi de varuiala! Daca nu s-ar fi ispravit varul, i-ar fi ruinat pe toti baietii din târg.

Tom spunea ca, la urma urmei, lumea nu era chiar asa de plicticoasa. Descoperise fara sa stie ca pentru a face pe om sa doreasca un lucru, fie ca-i barbat în toata firea, fie ca-i baietas, trebuie sa-i înfatisezi acel lucru ca greu de obtinut. Daca ar fi fost un filozof mare si întelept, de pilda ca scriitorul acestei carti, ar fi învatat de pe urma întâmplarii de mai sus ca munca înseamna ceea ce esti nevoit sa faci, iar joc—ceea ce nu esti nevoit sa faci. Ar fi înteles mai usor de ce acela care face flori de hârtie sau cel care învârte cu piciorul o roata înseamna ca munceste, pe când acela care care darâma popice sau cel care suie Mont-Blanc-ul se cheama ca se distreaza. Exista gentlemeni bogati, în Anglia, care mâna pos talioane cu patru cai, treizeci pâna la cincizeci de kilometri pe zi, în toiul verii, fiindca aceasta placere este neaccesibila oamenilor de rând: îi costa o multime de bani; dar daca ar primi leafa pentru treaba asta, s-ar chema ca sunt pusi sa munceasca si atunci s-ar lasa repede pagubasi.

CAPITOLUL III

Tom se înfatisa înaintea matus ii   Polly, care sedea în fata unei ferestre deschise, într-o camera prietenoasa din fundul casei — un fel de dormitor, sufragerie si biblioteca în acelasi timp. Aerul înmiresmat al verii, linistea îmbietoare la odihna, parfumul florilor si zumzetul monoton al albinelor o facusera, pe matusa sa atipeasca. Motaia cu andrelele în mâna; motanul îi tinea de urât, dar si el adormise în poala. Ca sa nu-i pice ochelarii, si-i proptise pe tâmple, printre suvitele sure. Era încredintata ca Tom o zbughise de mult de la treaba si se minuna când îl vazu predându-se iar puterii ei, cu atâta semetie.

- Matusa, acu' îmi dai voie sa ma duc sa ma joc?

- Cum, asa repede? Cât ai facut pâna acu'?

- Tot gardul, matusica.
- Tom, nu minti! Toate ca toate, dar minciuna n-o înghit!
- Nu te mint, tusa, zau ca-i gata tot!

Matusii Polly nu-i prea venea sa creada. Se duse sa vada cu ochii ei. S-ar fi multumit sa se dovedeasca adevarat macar si un sfert din ce-i spusese Tom. Dar care nu-i fu mirarea când vazu gardul spoit tot, cu grija, strat peste strat, ba înca si împodobit cu un brâu. Parca nu-i venea sa-si creada ochilor.

- Ei comedie! exclama ea... N-am încotro, trebuie sa recunosc ca stii sa muncesti când vrei, baiete! Apoi coborî pretul laudei, adaugând: Da' tare rar vrei, ce sa zic!... Hai, du-te la joaca; sa nu uiti însa sa te întorci saptamâna asta, diavole, ca de nu, îti pun pielea pe bat!

Era atât de coplesita de mareata lui isprava, încât merse cu el la camara si-i alese un mar de soi. I-l dete împreuna cu o predica despre însemnatatea si gustul sporit al unui lucru bun, dobândit nu prin pacat, ci prin cuviincioasa osteneala. Pe când încheia cu o frumoasa înfloritura în stil biblic, Tom sterpeli o gogoasa.

Apoi se strecura afara s i-l vazu pe Sid, care tocmai urca scara ce ducea la odaile de sus. Puse mâna pe nis te bulgari de pamânt si zvârr! cu ei în Sid. Pâna ce matusa Polly, luata prin surprindere, sa-si vina în fire si sa se grabeasca a sari într-ajutor, vreo sase-sapte bulgari îsi nimerisera tinta, iar Tom o si zbughise peste gard, facându-se nevazut. Sigur ca exista si o poarta, dar Tom era de obicei prea grabit pentru a o folosi. Se simtea cu inima împacata, acum ca se rafuise cu Sid, care îi aratase matusii ata neagra si-l bagase în bucluc.

Ocoli cu bagare de seama casele de la drum si ajunse într-o ulicioara noroioasa, care trecea prin dosul grajdului matusii. Trecu dincolo de zona periculoasa în care putea fi prins si pedepsit. Se îndrepta spre piata publica a târgului, unde doua „armate" de baieti aveau întâlnire pentru a-si masura fortele, conform unei întelegeri prealabile. Tom era generalul-comandant al uneia din osti, Joe Harper (prietenul sau cel mai bun) era capetenia celeilalte. Acesti doi mari comandanti de oaste nu se înjoseau sa ia ei însis i parte la lupta, asta era treaba racanilor; asezati pe o movila, conduceau amîndoi operatiile, transmitând ordine prin aghiotanti. Oastea lui Tom cuceri o mare victorie, dupa o lupta îndelungata si apriga. Apoi se numarara mortii, se facu schimb de prizonieri si se cazu de acord asupra conditiilor conflictului urmator, stabilindu-se si ziua bataliei ce devenea necesara— dupa care ostile se aliniara si parasira încolonate câmpul de bataie, iar Tom se îndrepta singur spre casa.

Trecând pe lânga locuinta lui Jeff Thatcher, vazu în gradina o fetita necunoscuta, o fiinta dragalasa, mica, cu ochi albas tri si parul balai împletit în doua coade lungi; purta o rochie alba de vara si pantalonasi lungi, brodati. Proaspat încununatul erou cazu învins fara sa fi tras un singur foc. O oarecare Amy Lawrence îi pieri din inima, fara a lasa în urma nici umbra unei amintiri. Crezuse c-o iubeste la nebunie, îsi închipuise ca o adora, s i iata ca nu fusese decât un capriciu. Îi trebuisera luni întregi ca s-o cucereasca; nu era decât o saptamîna de când i se destainuise si ea. Timp de s apte zile, numai sapte zile, fusese cel mai fericit si cel mai mândru baiat din lume, si iata ca într-o singura clipa ea îi iesise din inima, ca un oaspe întâmplator, a carui vizita a luat sfârsit.

Sorbi din ochi, în taina, pe acest idol nou, pâna baga de seama ca si ea îl vazuse; atunci prefacându-se ca n-o vede, începu sa faca fel de fel de giumbuslucuri, ca sa-i câstige admiratia. Se maimutari asa un timp, dar în toiul unor acrobatii primejdioase, tragând cu coada ochiului spre fetita, vazu ca se îndrepta nepasatoare spre casa. Tom facu câtiva pas i si se sprijini mâhnit de gard, nadajduind ca fata va mai zabovi un pic. Ea se opri o clipa pe trepte, apoi pasi spre usa. Când puse piciorul pe prag, Tom scoase un suspin adânc. Dar îndata fata i se lumina caci, o clipa înainte de a dispare, ea arunca o pansea peste gard. Baiatul alerga roata, pâna la un pas-doi de floare, se opri punând mâna streasina la ochi si privi în josul strazii, ca s i cum s-ar fi petrecut acolo ceva interesant. Apoi culese de pe jos un pai si cauta sa-l tina în echilibru pe nas, lasându-si capul pe spate. Si tot mis cându-se asa când într-o parte, când într-alta, adânc cufundat, chipurile în exercitiile acestea, se apropia întruna, piezis, de pansea, pâna ce piciorul-i descult atinse floarea si degetele-i încârligate o înhatara; atunci se departa, topaind într-un picior, si, tinând strâns comoara, disparu dupa colt, dar numai un minut, cât îi trebui ca sa vâre floarea înauntrul surtucului, lânga inima, sau

poate lânga stomac—nu se prea pricepea la anatomie si nici nu facea caz de asemenea mici deosebiri. Apoi se înapoie s i zabovi pe lânga gard se însera, tot facând la giumbuslucuri, ca s i mai înainte, des i fata nu se mai arata deloc. Tom se mângâia întrucâtva cu gândul ca între timp s-o fi apropiat de vreo fereastra si o fi bagat de seama cum îsi da el osteneala sa-i placa. În cele din urma, desprinzându-se eu greu de lânga gard, o porni spre casa, cu capul roi de visuri si închipuiri.

În tot timpul cinei fu atât de vesel si neastâmparat, încât matusa-sa se întreba: „Ce-o fi cu baiatul?" Îi trase o sapuneala zdravana ca zvârlise cu bulgari în Sid, dar lui nici nu-i pasa. Încerca sa sterpeleasca o bucata de zahar chiar de sub nasul matusii, care îl plesni peste mâna.

- Pe Sid nu-l bati, tusa, când ia zahar—se jelui Tom.

- Fiindca Sid e baiat cuminte si nu ma chinuie ca tine. De n-as fi cu ochii pe tine, tu toata ziua ai rontai la zahar.

Apoi, matusa intra în bucatarie, si Sid, fericit ca el nu era supus pedepsei, întinse mâna spre chiseaua cu zahar înfruntându-l astfel pe Tom, care abia se stapânea sa nu-l plesneasca. Dar Sid facu o mis care gresita, chiseaua cazu jos s i se sparse. Tom era în al noualea cer. Atât de mult îl bucura întâmplarea, încât îsi tinu limba în frâu si tacu. Îsi spuse ca n-are sa sufle o vorba, chiar când va intra matusa, ci are sa stea linistit, pâna va întreba ea cine facuse boroboata. Abia atunci are sa-i spuna; ce placere sa-l vada pe baiatul cuminte si alintat luând câteva scatoalce! Nu-si mai încapea în piele de bucurie s i cu greu se stapâni când intra batrâna si se opri în fata cioburilor, aruncând fulgere de mânie pe deasupra ochelarilor. Tom îsi spuse: „Acum îi da drumul!" si în clipa urmatoare se vazu zvârlit la pamânt! Când palma grea a matusii se ridica sa ma loveasca din nou, Tom striga:

- Stai! De ce ma croiesti pe mine? Sid a spart-o!

Matusa Polly ramase cu mâna în vânt, iar Tom ridica privirea, asteptând cuvintele de mila, alintatoare. Dar când îi reveni graiul, matusa Polly spuse doar atât:

- Hm! Las' ca n-ai mâncat tu degeaba papara! Ai fi facut tu vreo alta trasnaie cât n-am fost p-aci.

Apoi începu s-o mustre constiinta, vru sa spuna o vorba buna, dragastoasa, socoti însa ca o astfel de vorba ar fi talmacita drept marturisire ca gresise; disciplina interzicea asemenea purtare. De aceea tacu si-si vazu de treaba, cu inima tulburata. Tom sedea ursuz într-un colt si cugeta cât e de nenorocit. Stia ca în sufletul ei matusa îi cerea iertare în genunchi si asta îl umplea de o multumire posaca. Dar el unul n-avea de gând sa dea semne de mâhnire si nici pe-ale ei nu voia sa le bage în seama. Stia ca din când în când o privire înlacrimata staruia asupra-i, dornica de împacare, dar se împotrivea s-o întâlneasca. Se închipuia zacând, bolnav de moarte, iar pe matusa-sa aplecata deasupra-i, implorând un cuvintel de iertare, dar el se va întoarce cu fata la perete si va muri fara a rosti un cuvânt. O, cum se va simti ea oare în clipa aceea? Apoi se închipuia adus acasa de la râu, înecat, cu zulufii uzi, cu bietele-i mâini de-a pururi linistite, cu inima ranita odihnind în pace. Cum se va arunca matusa asupra trupului lui neînsufletit s i cum îi vor curge lacrimile siroaie! Cum se va mai ruga Dumnezeu sa-i dea înapoi baiatul, fagaduind ca niciodata, niciodata nu-l va mai napastui! El însa va zacea neclintit, rece si alb ca varul, biet mucenic plapând, ajuns la capatul suferintelor. Aceste tragice vedenii, cu care îsi înfierbânta închipuirea, îi ravasira într-atâta sufletul, încât era nevoit sa înghita neîncetat; cât p-aci sa se înece de atâta suspine înabus ite. Ochii îi înotau în lacrimi, care se revarsau când clipea si se prelingeau pe obraji, picurându-i din vârful nasului. Si atâta placere simtea sa-s i alinte supararea, încât nu putea îndura nici o voiosie de rând în juru-i; veselia altora îl scotea din sarite, îi jignea cele mai sfinte sentimente. Când vara-sa Mary navali în odaie cu pasi de dans, plina de bucuria de a se vedea iar acasa—dupa o vizita la tara ce durase o saptamâna, si-i paruse o vesnicie, el se ridica si, învaluit în nori si negura, iesi din camera, pe alta usa decât accea prin care intrase ea, aducând cu sine cântece si soare.

Rataci departe de obisnuitele locuri de joaca ale baietilor, cautând colturi triste si parasite, care se potriveau cu starea lui sufleteasca. O pluta de busteni, pe râu, i se paru locul cel mai nimerit; se as eza pe marginea ei. Contempla întinderea vasta si mohorâta a apei, dorind sa se poata îneca dintr-o data s i pe nesimtite, fara a mai încerca obisnuitele suferinte harazite de natura. Apoi îsi aminti de floarea lui. O scoase din buzunar. Botita si vesteda cum era, ea sporea parca amara-i

fericire. Se întreba daca „ei" i-ar fi mila, de-ar sti. Ar plânge oare, ar dori sa-l poata cuprinde dupa gât, soptindu-i vorbe de mângâiere si îmbarbatare? Sau i-ar întoarce spatele cu raceala, ca toata aceasta lume perfida? Vedenia asta îi dadea chinuri atât de placute, încât si-o readucea întruna în minte, privind-o mereu sub alta lumina, pâna când în cele din urma ea se destrama, de mult ce-o folosise. În cele din urma, Tom se ridica oftând s i se cufunda în întuneric. Pe la noua si jumatate-zece, trecu pe strada, pustie la acea ora, unde locuia necunoscuta adorata si se apropie de casa ei. Se opri o clipa si asculta încordat. Nici un zgomot nu tulbura tacerea; în perdeaua unei ferestre de la catul al doilea se rasfrângea pâlpâirea slaba a unei lumânari. Oare acela sa fie lacasul binecuvântat în care salasluia ea? Sari gardul, se furisa printre razoare, pâna ajunse sub fereastra. Privi în sus, vreme îndelungata, stapânit de o emotie puternica; apoi cauta un loc în dreptul ferestrei si se lungi la pamânt, pe spate, tinând strâns în mâinile-i împreunate pe piept biata floare vesteda. Asa ar fi vrut sa moara: afara, în lumea aspra si haina, sub bolta rece a cerului; biet baiat fara camin, fara o mâna prietena care sa-i stearga sudoarea mortii de pe frunte, fara o fata iubitoare care sa se aplece milostiva, asupra-i, când avea sa vina chinul cel de pe urma. Asa îl va vedea ea, când va veni a doua zi la geam, sa priveasca zorile voioase, si, ah, varsa-va ea oare o lacrima peste sarmanul lui trup neînsufletit, va scoale ea oare un suspin, cât de usor, vazând o viata tânara si plina de fagaduieli atât de nemilos zdrobita, atât de timpuriu secerata?

Deodata fereastra se deschise cu un scârtâit, glasul strident al unei slujnice profana linistea sfânta si un potop de apa inunda ramasitele mucenicului care zacea la pamânt!

Eroul, mai-mai sa se înabuse, sari în picioare si se usura stranutând. În aer se auzi un vâjâit ca de proiectil, însotit de o înjuratura înfundata, urma un zgomot de sticla sparta, apoi o faptura marunta si nedeslusita sari gardul s i, ca o sageata, se împlânta în bezna. Nu mult dupa aceea, Tom, dezbracat pentru culcare, îsi revizuia la lumina unei luminari de seu vesmintele ude leoarca. Sid se destepta, dar chiar daca îi trecu prin minte sa faca “anumite aluzii la anumite subiecte", se razgândi si tacu chitic, caci privirea lui Tom nu fagaduia nimic bun.

Tom se întoarse cu fata la perete, fara sa-si mai bata capul cu rugaciunea, iar Sid trecu la catastif abaterea.

CAPITOL UL IV

Zorile luminara o lume linistita. Razele soarelui se revarsau ca o binecuvântare asupra pasnicului târgus or. Dupa gustarea de dimineata, matusa Polly tinu slujba religioasa în familie. Începu printr-o rugaciune, cladita pe temelii solide de citate biblice, cimentate între ele cu un strat subtire de idei originale. Din vârful acestei cladiri, ca de pe Muntele Sinai, dete drumul uneia din cele zece porunci. Dupa asta, Tom „se duse în pustie", ca sa spunem asa, adica se apuca sa-si învete versetele[5]; Sid învatase lectia cu câteva zile înainte. Tom lupta din rasputeri sa tina minte cinci versete. Alesese o parte din predica de pe Munte, fiindca alte versete mai scurte nu putuse gasi.

Dupa o jumatate de ora dobândise o vaga idee despre lectie, dar numai atât, caci mintea lui strabatea întregul câmp al gândirii omenesti, iar mâinile-i neastâmparate se îndeletniceau cu tot felul de jocuri odihnitoare. Mary lua cartea sa-l asculte; el începu sa bâjbâie, ca prin ceata:

- Fericiti cei... a... a...
- Saraci...
- Da... saraci; fericiti cei saraci... a... a...
- Cu duhul...
- Cu duhul. Fericiti cei saraci cu duhul, ca ei... ei...
- Ca a lor...
- Ca a lor... Fericiti cei saraci cu duhul, ca a lor este împaratia cerurilor. Fericiti cei ce

5 Duminica , la s coala , elevii erau silit i sa învete pe de rost pasaje întregi din Biblie; s coala duminicala dubla oarecum studiul religiei care dispunea de ore curente în cursul sa ptamânii.

plâng, ca aceia... aceia...
- Se...
- Aceia se...
- V... o... Vor!
- A da, vor! Ca aceia se vor, ca aceia se vor... a... a...vor plânge... a... fericiti cei ce vor... cei ce vor... a... ce vor...plânge, ca aceia... ca aceia se vor... Ce se vor? De ce nu-mi spui, Mary? Cum poti sa fii asa rea?
- Vai, Tom, nerod mai esti! Nici prin gând nu-mi trece sa te necajesc, cum poti sa crezi asa ceva? Du-te si mai învata. Nu te descuraja, Tom, sa vezi c-ai sa poti, si când ai sa stii bine, o sa-ti dau ceva frumos! Hai, fii baiat de treaba!
- Bine! Dar ce-mi dai, Mary? Hai, spune, ce?
- Ai rabdare. Daca-ti spun ca e ceva frumos, poti sa ma crezi.
- Asa e, Mary. Ai dreptate. Bine. Ma pun iar pe tocit.

Si se puse iar pe tocit. Împins de curiozitate, cât si de dorinta de câstig, se apuca sa învete cu atâta însufletire, încât ajunse la un rezultat stralucit.

Mary îi dete un briceag nou-nout, marca „Barlow", în valoare de doisprezece centi si jumatate. Tom era beat de fericire. Adevarat ca briceagul nu taia defel, dar era chiar „Barlow", asa ca Tom avea de ce sa fie mândru. Nu stiu cine le-a bagat în cap baietilor din Vest ca existau contrafaceri dupa o arma ca asta. Niciodata n-am sa înteleg cum puteau crede unii asemenea lucru. Straduindu-se, Tom izbuti sa cresteze muchia bufetului, si tocmai se pregatea sa împodobeasca în acelasi fel si biroul, când fu chemat sa se îmbrace pentru scoala de duminica.

Mary îi dadu un lighean s i o bucata de sapun. Tom iesi cu ele afara si aseza ligheanul pe un scaunel, muie sapunul în apa si-l puse iar jos; îsi sufleca mânecile, varsa binisor apa în tarâna, apoi intra în bucatarie s i începu sa-si stearga de zor obrazul cu prosopul agatat dupa usa. Dar Mary îi lua prosopul s i-l dojeni. - Nu ti-e rusine, Tom? Ce ti-e asa frica de apa? Hai, fii baiat cuminte s i spala-te!

Tom se cam fâstâci. Mary îi puse iarasi apa în lighean. De da asta, statu câtva timp aplecat deasupra ligheanului, pâna sa prinda curaj; apoi rasufla adânc si începu. Când intra în bucatarie, cu amândoi ochii închisi s i bâjbâind cu mâinile întinse dupa prosop, dârele de clabuc si de apa ce i se prelingeau pe fata dovedeau îndeajuns de graitor intentiile lui onorabile. Dar când se arata de dupa prosop, înfatisarea lui tot nu era multumitoare, zona curata se sfârs ea brusc în dreptul barbiei, ca o masca, mai jos începea un tinut întunecos si neirigat, care-i cuprindea tot gâtul si ceafa. Mary se hotarî sa-l ia ea în primire. Când ies i din mâinile ei, Tom era om ca toti oamenii, fara deosebire de culoare. Parul bine udat era periat cu îngrijire, iar cârliontii scurti asa fel rânduiti, încât produceau un efect general cochet si simetric. (Când scapa de sub supraveghere, baiatul îsi descretea parul cu multa truda si-l netezea cât putea: cârliontii îi umpleau viata de amaraciune, deoarece îi socotea ceva femeiesc.) Mary îi aduse rândul de haine pe care de doi ani încoace le purta numai duminicile; erau numite „hainele alelalte", ceea ce ne arata cuprinsul garderobei lui. Dupa ce se îmbraca singur, fata îl mai dichisi: îi încheie pâna la gât haina curata, îi rasfrânse gulerul mare al camas ii peste umeri, îi zbârli iar parul, cu peria, si la urma îi aseza pe cres tet palaria pestrita de pai. Acum arata cu mult mai îngrijit si totodata mai stingherit; se simtea cum nu se poate mai prost: hainele întregi si curatenia îl stânjeneau din cale-afara. Nadajduia ca Mary va uita ghetele, dar speranta aceasta se dovedi desarta; fata le unsese zdravan cu seu, dupa cum era obiceiul, si i le aduse. Tom îsi iesi din fire si spuse ca totdeauna era silit sa faca ce nu-i placea.

Mary raspunse pe un ton convingator:
- Hai, Tom, te rog, fii baiat de treaba!

Se încalta asadar, bombanind. Mary fu repede gata si cei trei copii pornira spre s coala de duminica, un loc pe care Tom îl ura din toata inima, dar unde Sid si Mary se simteau bine.

Lectiile duminicale de religie tineau de la noua pâna la zece si jumatate si erau urmate de slujba religioasa. Doi dintre copii ramâneau totdeauna de bunavoie la predica, celalalt—statea si el, din motive mai puternice. În bancile tari, cu speteaza înalta, ale bisericii, încapeau vreo trei sute de insi; cladirea era mica si lipsita de orice frumusete; un fel de lada din scânduri de brad o încununa în

chip de turn. La usa, Tom ramase putin în urma s i atinu calea unui coleg îmbracat s i el de duminica.

- I-asculta, Bill, ai vreun biletel galben?
- Am.
- Ce cei?
- Ce dai?
- O acadea si un cârlig de undita.
- Sa vaz.

Tom scoase la iveala cele oferite. Erau satisfacatoare si târgul se facu. Dupa asta, Tom negocie doua bilete albe pe trei biletele rosii si alte câteva nimicuri pe doua biletele albastre. Pândi si pe alti baieti care soseau si timp de vreun sfert de ora tot cumpara bilete de diferite culori.Dupa aceea intra în biserica, într-un cârd de copii, care de care mai sclivisiti si mai galagiosi, apoi se duse la locul lui s i se lua la harta cu primul venit. Învatatorul, un om în vârsta, interveni. Cum îsi lua ochii de la el, Tom trase de par pe un baiat din banca din fata si când baiatul întoarse capul, Tom se prefacu ca citeste cu atentie. Dupa aceea îl împunse pe un altul cu un ac, pentru placerea de a-1 auzi tipând, si se alese iar cu o mustrare de la învatator. Toti din clasa lui Tom erau dupa acelasi calapod: neastâmparati, galagiosi si poznasi. Când venea timpul sa spuna lectiile, nici unul nu-s i s tia ca lumea versetele. Profesorul trebuia sa le sufle întruna, de la început pâna la sfârsit. Totusi, pâna la urma, cu chiu cu vai o scoteau si fiecare îsi primea rasplata sub forma de biletele colorate, pe care era tiparit un citat din scriptura. Un biletel albastru era rasplata pentru doua versete stiute pe de rost. Zece biletele albastre pretuiau cât unul rosu s i puteau fi schimbate pentru un asemenea bilet, zece bilete rosii faceau cât unul galben; pentru zece biletele galbene directorul fericea pe scolar cu o biblie legata în pânza, care costa patruzeci de centi în acele timpuri. Câti dintre cititorii mei ar avea siguranta si rabdarea sa memoreze doua mii de versuri, chiar si în schimbul unei biblii ilustrata de Dore? Totusi, Mary dobândise în felul acesta doua biblii, dupa o munca rabdatoare de doi ani, iar un baiat strânse patru sau cinci exemplare. Recitase odata trei mii de versete în sir, dar îsi încordase într-atât mintea, încât, începând din ziua aceea, ramasese aproape cretin, un mare ghinion pentru scoala, fiindca la zile mari, când era de fata lume straina, directorul pe el obisnuia sa-l scoata si, dupa cum spunea Tom, cu el „se falea". Numai scolarii mai mari izbuteau sa-s i pastreze biletelele si sa se tina de aceasta munca plicticoasa un timp destul de îndelungat pentru a dobândi o biblie, asa ca înmânarea unui asemenea premiu era o împrejurare rara si vrednica de tinut minte. Premiantul era în ziua aceea un personaj atât de maret s i de admirat, încât în inima fiecarui scolar se aprindea o ambitie, care adesea dainuia doua saptamâni. Se prea poate ca mintea lui Tom sa nu fi râvnit serios la asemenea hrana, dar fara îndoiala ca sufletul lui jinduia de mult la faima si stralucirea legata de cucerirea premiului.

La timpul cuvenit, directorul scolii se urca pe amvon si porunci luare-aminte. Tinea în mâna o carte de imnuri religioase, între ale carei file îsi vârâse degetul aratator. Când un director de scoala duminicala rosteste obisnuita cuvântare introductiva, trebuie neaparat sa tina în mâna o carte de imnuri religioase, dupa cum un cântaret solist, la un concert, nu-si face intrarea fara o partitura în mâna. De ce? Nu se stie, fiindca nici cartea de imnuri religioase, nici partitura nu sunt vreodata consultate de bietul om. Directorul nostru era o faptura firava, de treizeci si cinci de ani, cu o barbita de tap s i cu par scurt, de culoarea nisipului. Purta un guler înalt si teapan, cu marginea de sus aproape pâna la urechi, si ale carui vârfuri se îndoiau în afara, în dreptul colturilor gurii, o îngradire care-l silea sa priveasca drept înainte si sa întoarca capul cu trup cu tot, când voia sa se uite într-o parte. Barbia îi era proptita într-o cravata înnodata ca o funda, lata si lunga cât o bancnota si cu marginile în franjuri. Purta ghete cu vârfurile întoarse mult în sus, dupa moda zilei, ca niste talpice de sanie: efectul acesta îl obtineau tinerii de pe atunci cu multa rabdare si truda, sezând ore întregi cu vârfurile picioarelor apasate pe un perete. Domnul Walters avea o înfatisare grava si era sincer si cinstit pâna în fundul sufletului. Respecta într-atâta lucrurile si locurile sfinte si într-atâta le deosebea de cele lumesti, încât, fara sa-si dea seama, glasul cu care vorbea la s coala de duminica dobândise o anume intonatie, care-i lipsea cu desavârsire în zilele obisnuite ale

saptamânii. Începu cam asa:

- Copii, acum va rog sa sedeti cât puteti de drept si frumos si sa ma ascultati un minut-doua, cu toata bagarea de seama. Asa, foarte bine. Asa trebuie sa stea baietii s i fetele cuminti. Vad o fetita uitându-se pe fereastra—o fi crezând ca sunt afara si ca m-am urcat într-un copac, sa tin o cuvântare pasarelelor. (Râsete înfundate.) Trebuie sa va spun cât de placut îmi este sa ma aflu într-un lacas ca acesta, unde copiii învata sa faca fapte bune si sa fie cuminti.

Si asa mai departe... Nu e nevoie sa asternem pe hârtie restul cuvântarii. Era întocmita dupa un tipic care nu se schimba, asa încât ne este tuturor binecunoscut.

Ultima parte a cuvântarii fu stirbita de neastâmparul unor copii rai, care îsi reluasera înghiontelile si alte nazbâtii distractive; soaptele se raspândeau în valuri tot mai galagioase, atingând la rastimpuri chiar si stânci izolate si de neclintit cum erau Sid si Mary.

Dar când glasul domnului Walters se potoli, tot zgomotul înceta si încheierea discursului fu întâmpinata cu o revarsare recunoscatoare de tacere.

Cele mai multe soapte se stârnisera din pricina unei întâmplari oarecum rare—intrarea unor oaspeti: notarul Thatcher, însotit de un batrân pirpiriu, de un domn frumos si voinic, de vârsta mijlocie, cu par carunt, s i de o doamna impunatoare, care fara îndoiala era sotia celui din urma. Doamna ducea de mâna un copil. Pâna atunci Tom statuse ca pe ghimpi, se tot framînta, parca-l întepa s i-l rodea ceva, apoi mai avea si constiinta încarcata; nu putea sa se uite în ochii Amyei Lawrence, nu putea îndura privirea ei iubitoare. Dar în clipa în care o vazu pe fetita nou-venita, sufletul i se umplu de o fericire fara seaman. În clipa urmatoare începu „sa faca pe grozavul" pe cât putea, ghiontindu-s i vecinii, tragându-i de par, schimonosindu-se în fel si chip, pe scurt, folosindu-se de toate mestesugurile ce-i pareau potrivite pentru a vraji inima unei fete si a-i câstiga admiratia. Doar amintirea rusinii patite în gradina acelui înger îi cam tulbura fericirea; nu era însa mai mult ca o urma de nisip, repede s tearsa de valurile de fericire ce se revarsau asupra-i. Oaspetii fura asezati la cele mai înalte locuri de cinste si îndata ce domnul Walters îsi sfârsi cuvântarea, îi prezenta elevilor. Barbatul de vârsta mijlocie se dovedi a fi un personaj cu vaza. Nici mai mult, nici mai putin decât judecatorul districtului, cea mai ilustra faptura omeneasca ce le fusese dat pâna acum acestor copii s-o vada de aproape. Se întrebau daca era la fel ca toti oamenii; ar fi vrut sa-l auda racnind ca un leu, dar în acelasi timp le era teama ca asa va face. Era din Constantinopole, orasel la douazeci de kilometri departare, calatorise deci si vazuse lumea. Ochii acestia privisera tribunalul districtului, despre care se spunea ca are acoperis de tabla. Veneratia inspirata de aceste reflectii se manifesta prin tacerea impresionanta ce domnea si prin sirurile de ochi holbati. Aveau în fata lor pe marele jude Thatcher, frate cu propriul lor notar. Jeff Thatcher iesi numaidecât în întâmpinarea acestui barbat de seama, stârnind invidia întregii clase. Ar fi fost peste masura de încântat, daca ar fi auzit soaptele baietilor.

- Ia uite la el, Jim! Se suie sus, acolo! Iii, ia te uita, mi se pare ca vrea sa dea mâna cu el, zau, ma, îi strânge mâna. Spune tu, ce n-ai da sa fii în locul lui Jeff?

Domnul Walters începu sa-si arate importanta cautând sa faca tot felul de treburi si trebusoare oficiale, cu si fara rost: dadea porunci, pronunta sentinte, împartea instructiuni încolo si încoace. Bibliotecarul îsi arata importanta si el, alergând de ...colo pâna colo cu teancuri de carti în brate si facând împrejurul lui larma cu care se mângâie de obicei oamenii maruntei. Tinerele învatatoare îs i aratau importanta, aplecându-se cu dragalas enie asupra scolarilor pe care mai adineaori îi trasesera de urechi, ridicând cu gingasie degete amenintatoare spre baietasii rai si mângâindu-i dragastos pe cei buni. Tinerii învatatori îs i aratau importanta cu dojeni marunte si cu alte mici exhibitii de autoritate si deosebita atentie pentru disciplina, si cea mai mare parte dintre învatatori si învatatoare îsi cautau de lucru pe la biblioteca din preajma amvonului, fiind adesea nevoiti a face de doua-trei ori în sir aceasta treaba si parând foarte suparati din pricina asta. Fetitele îsi aratau importanta în fel si chip; baietii îsi aratau importanta cu atâta însufletire, încât peste tot nu vedeai decât ghemotoace de hârtie si n-auzeai decât zvon de încaierari. Si deasupra tuturora trona marele personaj, revarsând asupra întregii adunari un zâmbet larg si maiestuos de judecator, încalzindu-se la soarele propriei lui maretii, caci si el îsi arata importanta. Nu lipsea decât un singur lucru pentru ca încântarea domnului Walters sa fie deplina, si anume prilejul de a acorda o biblie ca

premiu si de a se fali cu un copil-minune. Unii dintre copii aveau câteva bilete galbene, dar nici unul n-avea destule: facuse el o inspectie printre as ii clasei, dar în zadar. Ce n-ar fi dat acum ca acel mic elev sa aiba din nou mintea sanatoasa!

Si iata ca în clipa în care orice nadejde era pierduta, Tom Sawyer se înfatisa cu noua rosii si zece albastre si cere o biblie! Aparitia lui avu efectul unui trasnet cazut din senin. Walters nu se asteptase la o cerere din partea unui asemenea baiat nici peste zece ani. Dar n-avu încotro: dovezile erau în regula si indiscutabile! Asadar, Tom fu înaltat la loc de cinste, lânga judecator si ceilalti alesi, iar mareata veste se anunta de la amvon. Era cea mai uluitoare surpriza a deceniului s i facu atâta vâlva, încât îl ridica pe noul erou pâna la înaltimea judecatorului, iar scoala se putea zgâi acum la doua minuni în loc de una. Pe toti baietii îi rodeainvidia, dar mai crunt decât toti sufereau aceia care abia acum si dadeau seama ca la aceasta marire nesuferita contribuisera ei însisi, vânzând lui Tom bilete în schimbul bogatiilor adunate de el prin concesionarea privilegiului de a varui. Auzi, sa se lase ei trasi pe sfoara de un sarlatan mârsav, de un s arpe viclean.

Directorul îi înmâna as adar lui Tom premiul, cu toata caldura de care era în stare în asemenea împrejurari; dar avântul lui obisnuit se cam domolise. Bietul om simtea ca e la mijloc o taina care nu prea îndura lumina zilei: ar fi fost ridicol sa creada ca tocmai baiatul asta putea înmagazina în mintea lui doua mii de snopi de întelepciune biblica; fara îndoiala ca si o duzina i-ar fi depasit puterile. Amy Lawrence era mândra si bucuroasa si încerca sa-l faca pe Tom sa citeasca asta pe chipul ei; dar el nu-i arunca nici o privire. Întâi fata se arata mirata, apoi se cam îngrijora. O banuiala îi încolti în minte, se stinse, pâlpâi iar...Începu sa pândeasca; o privire strecurata pe furis îi dezvalui o sumedenie de lucruri, inima i se frânse brusc; era geloasa, coplesita de mânie, o podidi plânsul. Îi ura, îi ura pe toti si pe Tom mai mult ca pe oricare altul.

Tom fu prezentat judecatorului, dar parca avea limba legata; abia mai rasufla de tare ce i se zbatea inima, în parte din pricina maretiei coplesitoare a omului în fata caruia se gasea, dar mai ales fiindca acest om era tatal ei. Sa fi fost întuneric, i-ar fi cazut în genunchi si i s-ar fi închinat. Judecatorul îi puse mâna pe cres tet, îi spuse ca e un baiat de isprava si-l întreba cum îl cheama. Baiatul se bâlbâi, se îneca si în sfârsit putu sa rosteasca:

- Tom.

- A, nu Tom.

- Thomas.

- Asa da. Mi-am închipuit eu ca nu-i mai lung. Si banuiesc ca mai ai un nume. Vrei sa mi-l spui si pe acela ?

- Spune-i domnului numele tau întreg, Thomas—spuse Walters—si nu uita sa spui „domnule". Trebuie, sa fii cuviincios.

- Thomas Sawyer... domnule.

- As a, vezi ! Stiam eu ca esti baiat destept. Bun baiat, bravo! Cuminte, întelept, mai e vorba, un baiat si jumatate! Doua mii de versete e ceva! Înseamna învatatura, nu gluma. N-o sa-ti para rau niciodata de osteneala: ce ti-ai dat-o ca sa le înveti, caci învatatura pretuieste mai mult decât orice pe lume; multumita ei avem oameni mari si oameni buni. Si tu vei fi într-o zi un om mare si un om bun, Thomas, si atunci vei privi înapoi si vei spune: “Toate acestea le datorez norocului ce l-am avut de a putea merge în copilarie la scoala de duminica, le datorez scumpilor mei profesori, care m-au îndemnat sa învat, le datorez bunului director al scolii, care m-a încurajat, a vegheat asupra mea si mi-a dat o biblie frumoasa, o biblie splendida, eleganta, o biblie care sa fie numai a mea si pe care am s-o pastrez toata viata. Toate acestea le datorez unei bune educatii!" Asa vei spune, Thomas. Si cele doua mii de versete pe care le-ai învatat acum nu le vei schimba pe nici o avere din lume, de asta sunt sigur. Ei, s i acum, nu-i as a ca ne vei spune, mie si acestei doamne, câte ceva din cele ce ai învatat? Sunt sigur ca ne vei spune—noi suntem mândri de baietasii care învata greu. E-ei, fara îndoiala ca stii numele tuturor celor doisprezece apostoli. Hai, spune-ne cum îi chema pe primii doi care au fost alesi de Domnul?

Tom tragea întruna de un nasture si facea o mutra bleaga. Apoi rosi si pleca ochii în pamânt. Domnului Walters i se facu inima cât un purice. Îsi spuse: „Baiatul asta nu e în stare sa raspunda nici la cea mai simpla întrebare: cine dracu îl pune pe judecator sa-l întrebe?" Totusi se

simti dator sa spuna ceva cu glas tare si zise:
- Raspunde domnului, Thomas... nu te teme.

Tom tot mai pregeta.

- Haide, nu-i as a ca mie îmi spui? zise doamna. Pe primii doi apostoli îi chema...
- David si Goliat!

Sa fim milostivi si sa tragem perdeaua asupra celor ce au urmat.

CAPITOLUL V

Pe la zece si jumatate, clopotul ragusit al bisericutei începu sa dangane s i curând credinciosii prinsera a se aduna la slujba de dimineata. Elevii scolii de duminica se raspândira prin biserica si luara loc în banci, în preajma parintilor, pentru a putea fi supravegheati de aproape. Matusa Polly sosi si ea, iar Tom, Sid si Mary se asezara lânga dânsa; lui Tom i se dadu locul de lânga trecerea laterala, pentru ca sa fie cât mai departe de fereastra deschisa si de ispitele privelistii de vara. Unul câte unul se perindau enoriasii printre intervalele dintre banci: batrânul diriginte al pos tei, un om nevoias care apucase zile mai bune, primarele cu sotia—târgul avea si un primar printre alte lucruri de prisos—judecatorul de pace; apoi doamna Douglas, o vaduva balaie si dichisita, în vârsta de patruzeci de ani, femeie cu dare de mâna si buna la suflet. (Locuinta ei, asezata pe o colina, era cea mai somptuoasa casa din orasel, casa cea mai primitoare s i mai darnica în petreceri cu care se putea fali St. Petersburgul) Veneau apoi venerabilul s i gârbovul maior Ward cu doamna; avocatul Riverson, un eminent personaj, recent sosit în localitate; apoi „frumoasa" târgului, urmata de un stol de fetiscane fermecatoare, gatite cu rochii albe din pânza de in s i înzorzonate cu panglici; dupa ele, toata trupa junilor functionarasi ai târgului, filfizoni spilcuiti care statusera pâna atunci în tinda, morfolind mânerelor bastoanelor, un adevarat zid de admiratori, zâmbind gales tuturor fetelor care treceau, nevoite sa le îndure complimentele. La urma de tot trecu Willy Mufferson, baiatul vesnic dat drept pilda celorlalti. O conducea pe maica-sa cu atâta grija, de parca ar fi fost de sticla. Totdeauna venea cu ea la biserica; era mândria tuturor matroanelor. În schimb, baietii nu puteau sa-l sufere: prea era cuminte! Si-apoi prea li se dadea peste nas cu el: „Willy în sus, Willy în jos". Ca în fiecare duminica, din buzunarul de la spate îi atârna o batista alba, chipurile întâmplator. Tom nu avea batista, iar pe baietii care aveau îi privea ca pe nis te fanfaroni. Parohia fiind acum adunata, clopotul mai dangani o data, pentru a dojeni pe cei zabavnici si pe cei abatuti din cale, apoi se lasa peste întreaga biserica o liniste solemna, întrerupta doar de chicotele si soaptele corului din strana. Corul întotdeauna chicotea si soptea în timpul slujbei. Am vazut o data un cor bisericesc care se purta cumsecade, dar nu mai stiu unde. Sunt multi ani de atunci si nu-mi amintesc aproape nimic de corul acela, parca într-o tara straina era.

Preotul indica imnul ce trebuia cântat, si-l citi mai întâi el în întregime, cu multa simtire, într-un anumit stil, foarte admirat prin partea locului. Vocea sfintiei sale începea într-un registru mediu, s i urca mereu pâna ajungea la o anumita înaltime, unde staruia cu însufletire asupra celui mai de sus cuvânt, iar de aci se arunca în jos ca de pe o trambulina.

Sa fiu purtat spre slava-n culcusuri înflorite,
Când altii dus-au greul, luptând în mari de sânge.

Preotul acesta era socotit un minunat recitator. În adunarile evlavioase, totdeauna era poftit sa citeasca poezii, iar când sfârsea, doamnele îsi ridicau bratele si le lasau sa cada neputincioase în poala, puneau mâna streas ina la ochi si clatinau din cap, ca si cum ar fi vrut sa spuna: „Nu se poate exprima prin cuvinte cât e de frumos; e prea frumos, prea frumos pentru biata noastra lume trecatoare".

Dupa ce toata lumea cânta împreuna imnul, cuviosul parinte Sprague se preschimba într-un oficiu de mica publicitate si citi un pomelnic de întruniri s i adunari si alte asemenea chestii, fara sfârsit parca. E un obicei ciudat, care si astazi se mai pastreaza în America, pâna s i la orase, în era noastra în care ziarele apar ca ciupercile dupa ploaie. Se întâmpla adesea ca un obicei mos tenit prin traditie sa fie cu atât mai anevoie de lepadat cu cât are mai putina ratiune de a dainui.

Dupa asta, sfintia sa trecu la rugaciune. Era o rugaciune marinimoasa, cuprinzatoare, care pomenea tot felul de amanunt—cerând ajutor si milostivire pentru biserica si pentru fiii bisericii, pentru celelalte biserici ale târgusorului, pentru tot târgul, pentru tot districtul, pentru tot statul, pentru toti slujbasii statului, pentru Statele Unite, pentru bisericile din Statele Unite, pentru Congres, pentru presedinte, pentru slujbasii guvernului, pentru bietii marinari navigând pe mari zbuciumate de furtuni, pentru milioanele de asupriti gemând sub calcâiul monarhiilor europene si al despotismelor orientale, pentru cei carora li s-a daruit lumina si vestea cea buna si care totus i nu au ochi sa vada, nici urechi sa auda, pentru pagânii din ostroavele îndepartate ale marilor-si sfârsea cu ruga fierbinte ca vorbele pe care le rostea sa fie primite cu mila si bunavointa si sa cada ca o samânta în pamânt roditor, dând la vremea lor o recolta bogata de fapte bune. Amin.

Se auzi fâs âit de rochii si enoriasii se asezara. Baiatul despre care povestim aci nu se prea dadea în vânt dupa rugaciune, atâta doar c-o îndura; s i asta destul de greu. Sta linistit, fara s-asculte, dar urechea-i urmarea incons tient scurgerea litaniei. O cunostea prea bine, cu tot tipicul ei. Când se întâmpla ca preotul sa adauge vreun cuvintel cât de neînsemnat, îsi dadea seama îndata si se încrunta; privea adaugirile drept ceva necinstit, un fel de a trage lumea pe sfoara. În mijlocul rugaciunii o musca se lasase din zbor pe speteaza bancii din fata. Tom se perpelea privind cu câta liniste îsi freca piciorusele,îsi prindea capul cu bratele, si-l peria, inimoasa, de parca ar fi vrut sa-l desprinda de trup, scotând la iveala firicelul subtire al gâtului. Îsi scarmana aripile cu picioarele dinapoi, si le netezea pe lânga trup, ca pe niste pulpane de haina. Îndeplinea pe îndelete toate dichisurile toaletei ei complicate, ca s i cum ar fi stiut ca e în afara de orice primejdie. As a s i era, caci oricât îl mâncau pe baiat degetele s-o însface, nu cuteza. Se temea ca sufletul îi va fi pe loc cuprins de flacarile gheenei, daca savârsea asemenea nelegiuire în timpul rugaciunii. Dar o data cu fraza de încheiere, mâna lui prinse a se îndoi si a se furisa spre locul cu pricina. În clipa când se rostea „Amin", musca era prizoniera. Matusa prinse de veste s i-l înghionti pe Tom, pâna dadu drumul mustei.

Preotul anunta tema predicii. Glasul lui monoton bâzâia ca un bondar. Depana un subiect atât de searbad, încât multe capete începura a picoti, desi în predica era vorba de focul cel vesnic si de pucioasa si pâna la urma cei alesi ramâneau atât de putini la numar încât te întrebai cum de-si mai batea capul Dumnezeu sa-i mântuie, Tom numara filele pe care era scrisa predica si când iesea de la biserica stia întotdeauna câte pagini citise preotul, dar din cele ce spusese rareori stia câte ceva. Totusi, de data asta, predica îi trezise câtva timp oarecare interes. Sfintia sa facuse o descriere mareata s i miscatoare a vremurilor fericite când ostile lumesti se vor aduna laolalta, iar leul si mielul se vor culca alaturea fara teama, un copil fiindu-le pastor. Maretia, învatamintele, morala acestei evocari grandioase nu se prindeau de baiat. Ei se gândea doar cu câta admiratie avea sa fie privit eroul de catre uriasa adunare. La gândul acesta fata i se lumina. Îsi spuse ca i-ar place sa fie el acel copil-pastor, daca leul ar fi domesticit.

O data cu reluarea temei de capetenie, pe baiat îl cuprinse iarasi plictiseala, o plictiseala crunta. Îs i aminti brusc ca avea o comoara si o scoase din ascunzatoare. Era un gândac mare, negru, cu niste strasnice coarne dintate, o ragace. Tom îl poreclise „Ciupici". Îl tinea într-o cutie de pocnitori. De cum îi dadu drumul, gângania îl înhata de deget. Urma o smucitura fireasca; gândacul zvâcni în aer si, tremurând din picioruse se pravali pe spate, în cararea dintre banci. Baiatul baga degetul în gura si începu sa si-l suga. Apoi cauta din ochi gândacul, care zacea miscând din labutele-i neputincioase si trudindu-se în zadar sa se întoarca. Tom râvnea sa-l aiba iar, dar gândacul era departe, nu era chip sa-l ajunga de la locul unde sedea. Alti oameni satui de predica începura sa zâmbeasca privind gângania.

Pe negândite se ivi un catelus, un pudel fara stapân. Ratacea alene prin biserica, mâhnit nevoie mare, toropit de aerul zilei de vara si de linistea dimprejur. Tânjea dupa libertate, jinduia dupa o schimbare. Dadu târcoale gândacului; coada-i pleostita salta si începu sa se miste. Statu locului, fara a slabi din ochi prada. Ocoli gândacul cu bagare de seama, îl adulmeca de la o distanta care-l punea în afara de orice primejdie, iar îl ocoli, prinse curaj si-l mirosi mai de aproape. Îsi dezveli dintii si, cu luare-aminte, încerca sa înhate bâzdâgania. N-o nimeri: se mai repezi o data si înc-o data; începuse sa-i placa jocul. Se lasa pe burta, cu gândacul între labe, si se juca mai departe

asa cu el, pâna i se urî. Îl cuprinse nepasarea, apoi o desavârsita uitare de toate. Capul începu sa-i motaie, botul cobora putin câte putin, pâna-l atinse pe vrajmas, care se grabi sa-l însface. Se auzi un chelalait strident, catelul smuci capul si gândacul fu zvârlit cât colo, cazând iar pe spate. Pe cei din apropiere îi cuprinse veselia; icneau întruna pe înfundate, fetele se piteau pe dupa evantaie si batiste. Tom era în culmea fericirii. Câinele avea o mutra pleostita; parca stia ca se facuse de râs, si îi era necaz; dar mai tare ca orice îl stapânea setea de razbunare. Se îndrepta spre gânganie si reîncepu un atac chibzuit. Tot ocolind-o se repezea întruna, se oprea cu labele dinainte la un pas de gândac, încerca sa-l apuce cu dintii, si-si smucea capul, de i se balabaneau urechile. Dupa câtava vreme, iar i se urî, încerca sa-si amageasca plictisul fugarind o musca, dar nu-i placu jocul. Cu nasul în podea, se lua dupa o furnica, dar se satura curând si de ea, casca, scoase un oftat, uita cu desavârsire de gândac si se aseza pe el. Urma un urlet înspaimântator, ca din gura de sarpe, si pudelul o zbughi în goana nebuna pe lânga sirurile de banci. Chelalaia si fugea. Traversa biserica, iesi în dreptul altarului, o lua razna de-a lungul celeilalte carari dintre banci, coti spre usa, trecu pragul...parca l-ar fi apucat strechea. În cele din urma, gonind cu o iuteala turbata, lua înfatisarea unei comete latoase, rotindu-se în propria-i orbita cu repeziciunea luminii. În culmea desperarii, schimba directia si se napusti în poala stapânului sau, care-l zvârli pe fereastra. Deznadajduitele-i tânguiri se auzira din ce în ce mai slab, pâna se stinsera în departare.

Între timp, toata lumea din biserica se îmbujorase la fata si se îneca în râs stapinit. Predica se împotmolise de-a binelea. În curând fu reluata, dar mergea ca vai de lume. Pas de mai misca sufletele într-o asemenea împrejurare! Enoriasii nu conteneau sa raspunda celor mai înalte simtaminte cu izbucniri înabusite de veselie pacatoasa. În rândurile dinapoi, câte unul, ascunzându-si obrazul în speteaza bancii din fata, se prapadea de râs, de parc-ar fi auzit din gura bietului parinte cine stie ce caraghioslâc. Întreaga adunarerasufla usurata când se ispravi chinul si auzi rostindu-se binecuvântarea.

Tom Sawyer se duse acasa înveselit, spunându-s i ca era destul de placut sa mergi la liturghie când mai intervenea câte-o schimbare în tîmpul slujbei. Un singur gând îi cam strica cheful; întelegea sa se joace catelul cu “Ciupici", dar sa plece cu el, asta nu era frumos din partea lui.

CAPITOLUL VI

Luni dimineata, Tom Sawyer se trezi amarât. Asa era el întotdeauna luni dimineata, alta saptamâna de scoala. De obicei, Tom începea ziua asta gândindu-se ca mai bine n-ar mai fi fost sarbatoare; dupa joaca s i libertate, tare greu îi venea sa intre iar în robie s i lanturi.

Culcat în pat, Tom cugeta, îsi spunea ca ar fi bine daca s-ar îmbolnavi. Atunci ar putea sa lipseasca de la scoala. Iata o posibilitate, începu sa priveasca chestiunea mai de aproape? Nu-l durea nimic. Se cerceta din nou. De data asta i se paru ca simte un fel de crampe la stomac. Îsi puse toate nadejdile în ele. Curând îl mai lasara si dupa câtva timp nu mai simti nimic. Tom continua sa mediteze. Ia stai! I se clatina un dinte de sus. Ce noroc! Tocmai când se pregatea sa se tânguie, îsi dadu seama ca daca vine cu o asemenea chestie, matusa o sa-i scoata dintele s i asta o sa-l doara. De aceea se hotarî sa nu sufle o vorba despre dinte deocamdata, s i sa caute altceva. Câtava vreme nu se ivi nimic, apoi îsi aduse aminte ca-l auzise pe doctor vorbind de o anumita boala, care-l facea pe pacient sa zaca vreo doua-trei saptamâni si-l amenința cu pierderea unui deget. Asa ca scoase repede de sub cearceaf degetul cu buba si-l cerceta atent. Buclucul era ca nu cunostea simptomele bolii. Totusi, i se paru ca ar merita sa încerce asa ca se porni sa geama din rasputeri.

Dar Sid dormea înainte, dus.

Tom gemu mai tare. Acum parca-parca începuse sa-l doara piciorul.

Dar Sid, nimic.

Între timp Sid obosise de-a binelea gemând. Se odihni putin, apoi, cu puteri reînnoite, scoase un sir de gemete, care de care mai sfâs ietoare.

Sid sforaia înainte.

To m nu mai stia ce sa faca. Striga: „Sid! Sid!” s i începu sa-l zgâltâie. Procedeul începea sa-

si faca efectul si Tom se porni iar pe gemut. Sid casca, se întinse, se ridica într-un cot si se holba la Tom.

Tom îi dadea înainte cu gemutul. Sid zise:

Tom! N-auzi, Tom!

Nici un raspuns.

- Mai, Tom! Tom! Ce ai, Tom! îl zgâltâia si-i privea fata cu teama.

- Au, au, Sid. Nu ma zgudui—începu sa se vaiete Tom.

- Dar ce-i...ce-i cu tine? Ce ai? Ma duc s-o chem pe tusica.

- Nu, lasa...Poate-mi trece... Nu chema pe nimeni.

- Ba o chem...cum sa n-o chem? Nu mai geme as a. Tom, ma sperii... De când ti-e rau?

- Nici nu mai stiu de câte ceasuri. Aoleo! Nu ma zgudui asa, Sid! Mor!

- Tom, de ce nu m-ai desteptat mai de mult? Ah, Tom, înceteaza odata! Tremura carnea pe mine, când te aud gemând asa. Tom, ce ai?

- Te iert pentru toate, Sid. (Geamat.) Pentru toate câte mi le-ai facut pâna acum. Când o sa ma prapadesc...

- Vai, Tom, nu cumva es ti pe moarte? Nu, Tom. Te rog, nu muri. Poate ca...

- Îi iert pe toti, Sid. (Geamat.) Asa sa le spui, Sid. S i, auzi tu, Sid, cerceveaua mea si pisoiul meu chior sa le dai fetei care a venit zilele astea în oras si sa-i spui...

Dar Sid, însfacându-s i haina, o si zbughise. Tom suferea acum cu adevarat, atât de bine îi lucra imaginatia, si gemetele pe care le scotea sunau foarte firesc.

Sid dadu fuga jos.

- Tusa Polly, vino repede! Moare Tom!

- Moare! ? !

- Da, tusica. Hai, nu mai sta, vino iute!

- Ce gogosi îndrugi acolo? Nu te cred.

Cu toate astea, o lua la goana pe scari, cu Sid si Mary în urma ei. Palise de spaima si-i tremurau buzele. Când ajunse lânga pat abia mai sufla:

- Tom, baiete! Tom, ce e cu tine?

- Aoleou, matus ica, nu mai pot.

- Ce ai, spune mai repede, ce-ai patit, baiatule?

- Ah, matus ica, buba de la picior a dat în cangrena!

Matusica se prabusi pe un scaun, si râse putin, plânse putin, apoi râse si plânse deodata. Dupa asta, putu în sfârsit sa rosteasca:

- Tom, ce spaima am tras! Acu' fa bine, te rog, si ispraves te cu prostiile. Da-te jos din pat.

Gemetele încetara, durerea pieri din deget.

Baiatul, prins cu ocaua mica, se simtea cam stânjenit.

- Tusa Polly, zau, na, daca nu credeam c-a dat în cangrena... ma durea asa rau, c-am uitat si de dinte.

- Nu mai spune! Acu' ti-ai adus aminte si de dinte! Ce-i cu dintele?

- Am un dinte care se clatina, si ma doare de nu mai pot.

- Haide, haide, lasa, nu mai geme. Deschide gura. Da, ai un dinte care se clatina, da' nu mori tu din asta Mary, adu-mi te rog un fir de matase si un taciune aprins de la bucatarie.

Tom spuse:

- Au, te rog. matusica, nu mi-l scoate, ca nu ma mai doare. Sa nu ma misc de-aci daca nu spun drept. Te rog, matusica, nu mi-1 scoate. Nici nu ma gândesc sa lipsesc de la scoala.

- Da? Ce spui, baietele? Va sa zica de asta ai facut atâta tambalau, ca sa lipsesti de la scoala si sa te duci la pescuit? Tom, Tom, cât te iubesc eu, s i tu nu stii ce sa mai scornes ti ca sa-mi amaras ti inima cu ticalosiile tale!

Între timp uneltele dentare erau gata. Dintr-un capat al firului de matase, batrânica facu un lat, pe care-l prinse de dintele lui Tom, iar celalalt capat îl lega de tablia patului. Dupa aceea lua taciunele aprins si odata se repezi cu el spre Tom, mai-mai sa-i atinga fata. Dintele atârna acum, leganându-se de tablia patului.

Dar orice suferinta îsi are rasplata. Când se îndrepta Tom spre scoala, dupa ce îmbucase ceva la repezeala, se vazu invidiat de toti baietii pe care-i întâlnea în drum, pentru ca golul din falca de sus îi îngaduia sa scuipe într-un fel nou, nemaipomenit. Strânse în jurul lui o droaie de flacai pe care-i interesa demonstratia. Unul care se taiase la deget, si fusese pâna atunci centrul de admiratie al tuturor, vazu deodata ca se face gol în juru-i s i ca-i apune faima. Mâhnit, spuse cu fals dispret ca nu era nici o scofala sa scuipi ca Tom Sawyer, dar când alt baiat îi raspunse: "Încearca si tu, daca poti!", se departa, ca un erou cazut în dizgratie.

În curând Tom dadu peste tânarul paria6 al târgului, Huckleberry Finn, fiul betivanului. Huckleberry era urât si temut de toate mamele din târg, pentru ca era lenes, nu tinea seama de nici o îngradire, avea purtari de rând—într-un cuvânt, era, dupa cum ziceau ele, un derbedeu.

Mamele nu-l puteau suferi pentru ca toate odraslele lor îl admirau, simtindu-se minunat în tovarasia lui interzisa si dorind din suflet sa îndrazneasca a se purta ca el. Tom, ca toti baietii cumsecade, îl invidia pe Huckleberry pentru situatia lui ademenitoare de surghiunit al societatii si avea porunca severa sa nu se joace cu el. Din care pricina se juca cu el ori de câte ori i se ivea prilejul. Huckleberry purta totdeauna haine vechi, de capatat, dar pe el vechiturile dobândeau viata vesnica. Zdrentele îi fluturau în jur ca o aureola, palaria lui era o vasta ruina, ca un crestet imens care se desprindea de margine si salta în timpul mersului; haina, când avea haina, îi atârna pâna la calcâie, nasturii din spate îi veneau cam îndaratul genunchilor. O singura bretea îi tinea nadragii cu marginile ferfenetite pe care îi târa prin toate noroaiele, când nu si-i sufleca; fundul lor era un fel de sac larg umplut cu aer.

Huckleberry facea tot ce-i placea. De era vreme frumoasa, dormea pe treptele caselor, de ploua sau ningea, se muta cu domiciliul în vreun butoi gol. Nu era silit sa mearga la scoala sau la biserica, n-avea stapân, nu trebuia sa asculte de nimeni, putea sa mearga la pescuit sau la scaldat când îi poftea inima si oriunde avea chef si sa zaboveasca cît voia. Nimeni nu-l oprea sa se ia la bataie. Putea sa se culce seara cât de târziu. Primavara era cel dintâi baiat care umbla descult si toamna ultimul care se încalta. Nu era niciodata silit sa se spele sau sa îmbrace haine curate, stia sa înjure de minune, cu alte cuvinte baiatul asta avea tot ce poate sa faca viata placuta. Asa gândea orice baiat „cumsecade" din St. Petersburg, sâcâit si tinut în frâu de parinti. Tom îl striga de departe pe romanticul surghiunit:

- Noroc, Huckleberry!
- Noroc, ba, si sa cresti mare!
- Ce-ai acolo?
- O pisica moarta!
- Ia s-o vaz si io. Aoleo, e teapana, ma Huck. De unde-o ai?
- Am cumparat-o de la unu...
- Ce-ai dat pe ea?
- Un bilet albastru si-o basica de porc sterpelita de la abator.
- Dar cum te-ai învârtit de biletu-albastru?
- L-am cumparat de la Ben Rogers acu' doua saptamâni, p-un bat de cerc.
- Si la ce-s bune pisicile moarte, Huck?
- Cum la ce-s bune? Vindeca de negi.
- Zau? Ti, ti, ti!... Ei, dar eu stiu ceva mai bun.
- Fugi d-acolo! Ce?
- Pai... apa statuta...
- Apa statuta? Aiurea! Nu face-o para chioara.
- De unde stii tu? Ai încercat v-odata?
- Io, nu. Dar a-ncercat Bob Tanner.
- Cin' ti-a spus ?
- Ei, i-a spus el lui Jeff Thatcher, si Jeff i-a spus lu' Johnny Baker, si Johnny lu' Jim Hollis, si Jim lu' Ben Rogers, s i Ben la un negru si negru' mi-a spus mie. Asta e!

6 Paria—în text, în sensul de dispretuit, urgisit, nerecunoscut de nimeni. În India paria desemna o persoana în afara oricarei caste, s i deci lipsita de orice drepturi.

- Ei si? Fac prinsoare c-au mintit toti. Poate negrul nu, ca pe el nu-l cunosc. Gogosi! Ia spune, Huck, cum a facut Tanner?

- Pai a luat s i-a bagat mâna într-o scorbura cu apa de ploaie.

- Ziua?

- Pai dar!

- Cu fata la buturuga?

- Îhî... adica asa cred.

- Dar a zis ceva?

- Io cred ca n-a zis, dar nu s tiu.

- Aha!... Pai cum o sa vindece negii cu apa statuta, daca-i tâmpit! Nu merge asa! Trebuie sa te duci singur pâna-n mijlocul padurii, unde stii ca o scorbura cu apa statuta si, taman la miezul noptii, te razimi cu spatele de buturuga, vâri mâna-n scorbura si zici:

Bob, bob de mei,
Ia negii mei,
Du-i pe pustie,
La mine sa nu mai vie.

P-orma faci repede un'spe pas i înainte, cu ochii închisi, si dai roata buturugii de trei ori, si dupa aia te duci acasa s i nu mai zici nici pis. Ca daca vorbesti cu careva, gata, nu prinde descântecu'.

- De, o fi, da' Bob Tanner n-a facut asa.

- Cred si eu, d-aia are ai mai multi negi din tot târgul. Si-ti spun eu ca n-ar mai avea nici un neg pe el dac-ar fi stiut cum sa descânte cu apa statuta. Eu am avut o groaza de negi pa mâini, Huck, si numa' asa am scapat. Mereu fac negi pa mâini, fiin'ca ma joc cu broastele. Câteodata mai scot negii c-o fasole.

- Da, fasolea-i buna. Am încercat si io.

- Zau? Tu cum faci?

- Iau s i crap bobu-n doua, p-orma zgândar negu' pâna da nitel sânge, p-orma pui sângele p-o juma' de bob, dupa aia iau si fac o gaura-n pamânt si îngrop bobu' la o rascruce, pa la miezu' noptii, când e luna-n nor, s-apoi ard jumatatea ailalta de fasole... Acu' cred ca-i prins miscarea: jumatatea cu sângele tot trage si trage s-aduca jumatatea ailalta, si asa sângele trage la el negu' si nu trece mult, si gata! a cazut negu'.

- Îhî, as a e, ma Huck, da' , sa stii ca mai bine e daca atunci când îngropi bobu' zici:

Bob de fasole uscat,
Cu negii mei te-am îngropat.
Tu ai înverzi,
Negii mi-or pieri.

- Asa face Joe Harper, si stii ca el a fost pâna la Coonville, si unde n-a fost!... Da', ia spune, cum vindeci tu negii cu pisica moarta?

- Ei, iac-asa: iei pisica moarta si te duci înainte de miezu' noptii cu ea în cimitir, la locu' unde-a fost îngropat un om afurisit. Si la miezul noptii vine un drac, ori poate ca-i auzi soptind. Când ridica dracii mortu' sa plece cu el, arunci cu pisica moarta dupa ei, si zici:

„Dracii pleaca cu mortu', pisica cu dracii, negii cu pisica, la mine sa nu va mai întoarceti". Si s-a zis cu negii!

- O fi. Da' tu ai încercat, Huck?

- Io nu, da' mi-a spus baba Hopkins.

- Atunci sa stii c-asa e, fiin'ca lumea zice ca-i vrajitoare.

- Ce-i aia ca zice lumea? E vrajitoare, ce mai vorba! L-a vrajit si pe babacu'. Mi-a spus el. Într-o zi, venea pe drum si vede cum îl vrajeste cotoroanta, si-atunci ia o piatra s -arunca dupa ea; de nu se ferea baba, o nimerea. Ei ce sa-ti spui, chiar în noaptea aia, babacu, s-a rostogolit dupa un sopron unde adormise beat, si si-a rupt mâna.

- Ti, ti, ti!... Si cum a s tiut ca-l vrajeste?

- Ei, stie el, babacu'...El ti-ar spune numaidecât. Zice ca daca o vezi ca se holbeaza la tine, la sigur ca te vrajeste, mai ales daca mai si mormaie... Fiin'ca atuncea când mormaie, zice Tatal Nostru de-a-ndaratelea.

- Si când vrei sa-ncerci cu pisica, Huck?

- La noapte... ca la noapte o sa vie dracii dupa mos Hoss Williams.

- Pai l-au îngropat de sâmbata...Daca l-au luat sâmbata noaptea?

- Fugi d-acolo! Cum puteau sa prinda farmecele lor pân' la miezu' noptii? Ei, si-apoi, a doua zi n-a fost duminica ? Io stiu una si buna: ca dracii nu-si prea fac mendrele duminica.

- Vezi, la asta nu m-am gândit. Asa e. Ma iei si pe mine?

- Te iau, de ce sa nu te iau, daca nu ti-e frica.

- Mie, frica? Asa ma stii? Vii la fereastra si miorlai?

- Îhî! Numa' sa miorlai si tu cât ai putea de repede ca rându' trecut m-ai facut sa miorlai pân-a-nceput mos Hays sa zvârle cu pietre-n mine. Zicea: „Zât, zât! Fir-ar a naibii de pisica!'' I-am trimis si o cogeamite caramida pân fereastra, da' sa nu ma spui.

- Nu te spun. În seara aia n-am putut sa miorlai, ca era matusa cu ochii pe mine, da' acu' o sa miorlai la sigur. Asculta, Huck, asta ce-i?

- O chichirita.

- Unde ai gasit-o?

- În padure.

- Ce cei pe ea?

- Stiu si io?... Da' nu vreau s-o vânz.

- N-ai decât. Tot e mica.

- Hm, da. Ca nu-i a ta... Mie-mi place. Pentru mine-i destul de buna.

- Fugi d-aci, ca sunt în padure cu duiumul. Eu, daca m-as duce sa caut, as gasi cu miile.

- Si de ce nu te duci? Ca stii ca nu gasesti. Asta-i timpurie. E a dintâi care am vazut-o anu' asta.

- Asculta-aicea, Huck, îti dau dintele meu pe ea.

- Sa-l vaz.

Tom scoase o bucata de hârtie si o despaturi cu grija. Huckleberry cerceta dintele cu luare-aminte. Ispita era prea puternica. În cele din urma, spuse:

- E dinte adevarat?

To m îsi salta buza, aratând locul gol.

- În regula—zise Huckleberry—bate palma.

Tom închise gângania în cutia de pocnitori, pâna mai deunazi temnita ragacei, si cei doi baieti se despartira, fiecare din ei simtindu-se mai bogat ca înainte.

Când ajunse la scoala, o cladire mica, pierduta în mijlocul câmpului si întocmita din scânduri, Tom intra în clasa repezit, ca si cum pâna atunci ar fi alergat într-un suflet. Îsi agata palaria în cuier si se trânti la locul lui, cu prefacuta voiosie. Învatatorul, tronând deasupra clasei, în scaunul lui mare cu fund de rachita, motaia, leganat de zumzetul adormitor al s colarilor care repetau lectia. Întreruperea îl trezi:

- Thomas Sawyer!

To m stia ca atunci când i se pronunta numele întreg era bucluc.

- Da, domnule!

- Vino sus la mine. Bine, Sawyer, de ce-ai întârziat iar? Când ai de când sa vii regulat la scoala?

Tom tocmai se pregatea sa-i traga o minciuna, când deodata vazu doua cosite lungi de par balai atârnând pe un spate pe care-l recunoscu prin unda magnetica a iubirii. Lânga acel spate era singurul loc liber din clasa, pe partea fetelor. Tom spuse îndata:

- M-am întâlnit pe drum cu Huckleberry Finn si am stat nitel de vorba cu el.

Învatatorul încremeni, holbând uluit ochii la Tom; mur murul din clasa înceta ca prin farmec; toti s colarii se minunau întrebându-se daca nazdravanul asta de Tom era în toate mintile. Învatatorul mai întreba o data:

- Ce... ce zici ca ai facut ?
- Am stat nitel de vorba cu Huckleberry Finn.

Nu mai încapea nici o îndoiala, învatatorul auzise bine.

- Thomas Sawyer, asta-i marturisirea cea mai nerus inata pe care-am auzit-o vreodata. Pentru obraznicia asta n-ai sa scapi c-o pedeapsa oarecare. Scoate-ti haina!

Învatatorul lovi cu sete, pâna ce bratul îi amorti si loviturile începura sa se rareasca. Apoi porunci:

- Si-acum, magarule, du-te sa sezi la rând cu fetele si alta data sa te înveti minte!

Baiatul parea rusinat de râsetele înfundate care strabateau clasa, dar, în realitate, era tulburat de adoratia pentru idolul sau necunoscut, de bucurie, amestecata cu teama, fata de norocul ce-l coplesea. Se aseza la capatul bancii de brad, iar fata se trase cât putu mai departe de el, cu o miscare dispretuitoare a capului. Prin clasa, copiii isi dadeau coate, îsi faceau semne si sopteau, dar Tom sedea linistit, cu bratele pe pupitrul lung s i marunt tarând cufundat în cartea de citire. Curând, atentia se abatu de la el si obisnuitul murmur al clasei se înalta iarasi în aerul îmbâcsit de plictiseala. Acum baiatul începu sa strecoare priviri furise spre fata. Ea baga de seama, se strâmba la el, apoi îi întoarse ceafa si statu asa timp de un minut. Când întoarse iar capul, cu bagare de seama, zari o piersica pe pupitrul ei. O împinse deoparte. Tom o puse frumusel înapoi, ea iar o împinse în laturi, dar cu mai putina dusmanie. Tom o puse iarasi la loc, rabdator. Dupa asta, ea o lasa acolo. Tom mâzgali pe tablita lui: „Te rog, ia-o, am mai multe". Fata arunca o privire asupra sirului de cuvinte, dar nu dete nici un semn. Acum baiatul, se apuca sa deseneze ceva pe tablita, ascunzându-si opera cu mâna stânga. Câtava vreme fata nu voia sa ia în seama ce facea el, dar pâna la urma, biruita de curiozitate, întoarse capul. Baiatul lucra înainte de parca n-ar fi stiut nimic. Fata arunca o privire, chipurile întâmplatoare, dar baiatul se facea ca nu observa. În cele din urma, ea ceda ispitei s i sopti cu sovaiala:

- Lasa-ma sa vad s i eu.

Tom descoperi în parte caricatura stângace a unei case, cu câte un turn ascutit la amândoua capetele si cu un rotocol de fum iesind pe horn. De aci înainte, fata nu-s i mai lua ochii de la desen, uitând de toate. Când lucrul fu gata, ea îl privi o clipa, apoi sopti:

- Ce dragut ! Fa un om.

Artistul înalta în curtea casei un om, care semana mai degraba cu o macara. Un pas sa fi facut si ar fi încalecat casa. Dar simtul critic al fetei nu era prea ascutit: monstrul o multumea. S opti:

- Ce om frumos! Acum fa-ma pe mine, cum viu spre casa.

Tom desena un tub si îi alatura o luna plina si niste brate s i picioare ca paiele, apoi înzestra degetele rasfirate cu un evantai impunator. Fata spuse:

- Vai, ce frumos! As vrea sa stiu si eu sa desenez.
- E lesne—sopti Tom. Te învat eu.
- Da? Vrei? Când?
- La prânz. Mergi acasa la masa?
- Stau aici daca vrei.
- Bine, ne-am înteles. Cum te cheama?
- Becky Thatcher. Dar pe tine? A, stiu, Thomas Sawyer.
- Asa ma striga când vrea sa ma bata. Când sunt cuminte, îmi zice Tom. Zi-mi Tom, da?
- Bine.

Tom începu acum sa mâzgaleasca ceva pe tablita, ferind cuvintele de privirea fetei. De data asta, ea nu se mai sfii. Se ruga s-o lase sa vada ce facea. Tom spuse:

- A, nu-i nimic.
- Ba este.
- As, nu e. N-o sa-ti placa.
- Ba o sa-mi placa, zau ca da. Te rog, lasa-ma sa vad.
- Si daca ma spui...
- Nu, zic zau ca nu spun!
- N-o sa ma spui numeni? N-o sa spui cât ai trai?

- Nu n-am sa spun niciodata, niciodata, la nimeni. Acuma hai arata-mi!

- Zici tu asa, da' nici nu vrei sa vezi!

- Acum chiar ca vreau cu tot dinadinsul sa-l vad! Tom de ce te porti asa cu mine? Îs i puse mânuta mica luptându-se cu el, iar Tom se prefacea ca se împotriveste si lasa treptat sa-i alunece mâna, pâna iesira la iveala cuvintele: „Te iubesc".

- Vai, nu ti-e rusine? Si-l lovi repede peste palma, însa rosind si cu fata bucuroasa.

În clipa aceea, baiatul simti ca-l îns faca încet de ureche o mâna apriga, care-l salta tot mai sus. Se simti târât astfel prin toata încaperea si as ezat la locul lui obisnuit, sub focul usturator al chicotelilor întregii clase. Statura matahaloasa a învatatorului ramase aplecata asupra lui Tom timp de câteva clipe groaznice. În cele din urma „domnul" se îndrepta catre tronul lui, fara sa rosteasca un cuvânt. Dar, desi-l ustura urechea, Tom se simtea în al noualea cer.

Când clasa se linisti, Tom facu mari sfortari sa fie atent la învatatura, dar zbuciumul din sufletul lui era prea puternic. Rând pe rând, fu ascultat la lectia de citire—o facu harcea-parcea—apoi la lectia de geografie—unde schimba lacurile în munti, muntii în fluvii, s i fluviile în continente, pâna restabili haosul de la începutul lumii—apoi la dictare—si aici se încurca în asa fel în niste fleacuri de cuvinte, încât se împotmoli de-a binelea si fu nevoit sa predea medalia de cositor pe care o purtase cu fala luni în sir.

CAPITOLUL VII

Tom se straduia din rasputeri sa-si pironeasca atentia asupra cartii, dar gândurile îi zburau mereu aiurea. În cele din urma, oftând si cascând, se dadu batut. I se parea ca pauza de amiaza n-avea sa mai soseasca niciodata. Aerul parca încremenise. Nu adia o suflare. Era o zi din cale-afara de molesitoare. Murmurul monoton a douazeci si cinci de scolari, repetându-si lectiile, te toropea ca zumzetul adormitor al albinelor. Sub vapaia soarelui, hat-departe, magura Cardiff îsi desena unduirile blânde s i verzi îndaratul unui val sclipitor de aer cald, muiat în purpura departarii. Câteva pasari pluteau lenes în înaltul cerului; alta fiinta vie nu se mai zarea, afara doar de niste vaci, adormite si ele. Inima lui Tom tânjea dupa libertate. De-ar fi avut macar o îndeletnicire placuta, sa-i treaca mai repede timpul asta nesuferit! Se scotoci prin buzunare s i fata i se lumina: îl sageta un simtamânt cald de recunos tinta, o adevarata ruga de multumire, pe care, fara sa-s i dea seama, o adresa providentei. Scoase pe furis cutia de pocnitori. Dadu drumul chichiritei, asezând-o pe tablia lunga si neteda a pupitru-lui. Desigur ca si gângania era coplesita în clipa aceea de un fel de recunostinta aidoma rugaciunii lui, prea timpurie însa, caci îndata ce porni bucuroasa la drum, Tom o împinse în laturi cu un ac si o sili sa-si schimbe directia.

Prietenul nedespartit al lui Tom, Joe Harper, sedea alaturi de el, suferind deopotriva. Dar interesul pentru aceasta noua distractie puse repede stapânire pe el. Cei doi baieti erau prieteni la catarama toata saptamâna s i adversari îndârjiti în bataliile din fiece duminica. Joe scoase un ac de sub gulerul hainei si-si dadu concursul la dresarea prizonierei. Numaidecât interesul jocului crescu. Nu trecu mult si Tom spuse ca se încurcau unul pe altul si ca nici unul din ei nu se bucura îndeajuns de gânganie. As eza asadar tablita lui Joe pe pupitru s i trase o linie de sus pâna jos prin mijlocul ei.

- Acu'-zise el-poti sa mâi chichirita cât e pe partea ta si în timpul asta eu o las în pace, da' de cum o las i sa scape pe partea mea, nu mai ai voie s-o atingi cât pot eu s-o opresc sa treaca linia.

- Foarte bine! Da-i drumul, atinge-o!

În curând gângania izbuti sa scape de urmarirea lui Tom si trecu ecuatorul. Câtava vreme o hartui Joe, apoi scapa si de el si trecu iar dincoace. Schimbarea asta de pozitie se petrecea des.

În timp ce unul din baieti necajea de zor chichirita, cel de-al doilea urmarea jocul cu interes patimas. Amândoi stateau cu capetele aplecate asupra tablitei, nesimtitori la tot ce se petrecea în jur. Pâna la urma, norocul parea de partea lui Joe. Gângania dadea când încolo, când încoace, la fel de întarâtata si de tulburata ca baietii, dar în clipa în care Tom se credea pe punctul de a câstiga victoria si se pregatea sa intre în actiune, acul lui Joe i-o lua înainte cu iscusinta si iar punea stapânire pe captiva.

În cele din urma, Tom n-a mai putut rabda. Ispita era prea mare. A întins acul si i-a dat o mâna de ajutor gâzei. Joe s-a mâniat.

- Tom, las-o-n pace!
- Numa' nitel, Joe!
- Nu se poate, ca nu-i rândul tau. Las-o-n pace-ti zic!
- Ei, comedie, da' ce-i fac?
- Îti spun s-o lasi în pace!
- Nu vreau!
- Ce-i aia ca nu vrei? E pe partea mea.
- I-asculta, Joe Harper! A cui e chichirita, a ta ori a mea?
- Putin îmi pasa a cui e, e pe partea meu si n-ai voie sa te atingi de ea.
- Asta s-o crezi tu! E a mea si fac ce vreau cu ea. Sa stiu de bine ca mor si tot o ating.

O lovitura strasnica de baston se abatu pe spinarea lui Tom si, numaidecât, perechea ei pe grumazul lui Joe. Timp de doua minute, un norulet de praf iesit din amândoua surtucele pluti în jur, spre marele haz, al întregii clase. Baietii erau atât de cufundati în jocul lor, încât nici nu bagasera de seama linistea ce se lasase cu putin înainte, când „domnul" coborâse în vârful picioarelor pâna la ei si se aplecase asupra-le. Învatatorul asistase la o buna parte a reprezentatiei, înainte de a-s i da concursul.

În pauza de prânz Tom alerga la Becky Thatcher si-i sopti la ureche:

- Pune-ti boneta-n cap si fa-te ca te duci acasa. Când ajungi în colt, sterge-o fara sa bage de seama ailalti, coteste pe drumeag si vino înapoi. Eu ma duc pe partea ailalta si scap de ei tot asa.

Zis si facut. Unul din ei a luat-o spre casa cu un grup de scolari, celalalt cu altul. Peste putin timp s-au întâlnit la capatul drumeagului.

Când au ajuns iar la scoala, clasa era a lor.

S-au asezat unul lânga altul, cu o tablita în fata. Tom i-a dat lui Becky creionul, tinându-i mâna într-a sa si calauzindu-i-o. În felul acesta au desenat înca o casa nemaipomenita.

Când pieri interesul pentru arta, cei doi începura sa stea de vorba. Tom era în culmea fericirii. O întreba pe Becky:

- Îti plac s obolanii?
- Nu, nu pot sa-i sufar.
- Nici eu, p-ai vii, da' te-ntreb de ai morti, care poti sa-i rotes ti c-o sfoara în jurul capului.
- Nu, nu-mi plac sobolanii, de nici un fel. Mie-mi place guma de mestecat.
- Cred si eu. Ce n-as da sa am acum nitica!
- Zau? Am eu o bucata. Te las s-o mesteci nitel, da' sa mi-o dai înapoi.

O mestecau cu rândul, ceea ce era foarte placut, si-si balabaneau picioarele în banca, de fericiti ce erau.

- Ai fost vreodata la circ? întreba Tom.
- Da, si taticu ma mai duce, daca sunt cuminte.
- Io am fost la circ de trei-patru ori, nici nu mai s tiu de câte ori. Biserica nu face doi bani pe lânga circ. La circ n-ai când sa te plictisesti, mereu e altceva. Eu, când oi fi mare, ma fac clown la circ.
- Da, adevarat? Ce dragut o sa fie! Clownii sunt asa nostimi, baltati de sus pâna jos.
- Îhî! S i câstiga bani cu nemiluitii, aproape un dolar pe zi, asa zice Ben Rogers. Ia spune, Becky, ai fost vreodata logodita?
- Ce-i aia?
- Ei, logodita, adica gata sa te mariti.
- Nu.
- Ai vrea sa te logodesti?
- Stiu si eu? Cred ca da. Cum e?
- Cum e? Pai nu seamana cu alte jocuri, da' nu-i cine stie ce greu. Fata spune baiatului ca n-are sa se marite cu altul cât o trai, apoi baiatul si fata se saruta, si gata. Asta poate s-o faca oricine.
- Se saruta? Dar de ce se saruta?

- Ei, pai, ca sa... ma rog..asa face totdeauna.
- Toti fac asa?
- Fireste. Toti care se iubesc. Mai tii minte ce ti-am scris pe tablita?
- M... da.
- Ce?
- Nu spun.
- Sa spun eu?
- Da, da' nu acum.
- Ba acum.
- Nu, nu acum, mâine.
- Haide, acum! Te rog, Becky! Spun încet, încet de tot.

În timp ce Becky tot mai s ovaia, Tom, luând tacerea drept consimtamânt, îs i petrecu bratul pe dupa mijlocul ei si-i sopti marturisirea, încet de tot, cu gura lipita de urechea ei. Apoi adauga:

- Acu-mi soptesti si tu mie la fel.

Câtava vreme ea se împotrivi, apoi spuse:

- Întoarce-te cu spatele, sa nu ma vezi, s i-o sa-ti soptesc. Dar sa nu spui niciodata la nimeni, auzi, Tom? N-o sa spui, fagaduiesti?
- Se poate, Becky?... Pe cuvântu' meu de onoare! Acuma hai...

Se întoarse cu spatele. Becky se apropie eu sfiala, pîna ce rasuflarea ei atinse cârliontii baiatului si sopti:

- Te iubesc!

Apoi o zbughi. Alerga în jurul pupitrelor si bancilor, iar Tom dupa ea. În cele din urma, cauta adapost într-un colt si-si ascunse fata în s ortuletu-i alb. Tom, cuprinzân-du-i umerii, se ruga:

- Hai, Becky, c-acu' e gata. N-a mai ramas decât sarutatu'. Ce, te temi de-atâta lucru? E-o nimica toata. Hai, Becky, te rog! Si-o tot tragea de sort si de mâini.

Încetul cu încetul, ea ceda si lasa bratele jos. Fata îmbujorata se înalta si se supuse. Tom îi saruta buzele rosii, apoi zise:

- Acuma-i gata, Becky. asta a fost tot. De acu' încolo, tine minte, n-o sa mai iubesti niciodata pe nimeni, afara de mine, si n-o sa te mariti, cât ai trai, cu altul decât cu mine. Asa-i?

- Da, Tom, n-o sa mai iubesc niciodata pe nimeni afara de tine si toata viata n-o sa ma marit cu nimeni decât cu tine. Da' nici tu nu trebuie sa te însori decât cu mine.

- Fireste, asta se-ntelege, face parte din învoiala. Si totdeauna când te duci la scoala, sau când ne întoarcem spre casa, tu trebuie sa mergi cu mine, când nu ne vede nimeni, si la joaca tu m-alegi pe mine si eu te-aleg pe tine, fiindca asa se face când esti logodit!

- Ce dragut! Pâna acum n-am auzit niciodata de toate astea!

- A, e foarte placut! Io si cu Amy Lawrence...

Ochii mari atintiti asupra-i îi spun lui Tom ca a scrântit-o. Se opreste fâstâcit.

- Tom! Va sa zica eu nu sunt prima cu care te-ai logodit!

Copila începuse sa plânga. Tom o mângâia.

- Hai, Becky, nu mai plânge, te rog! Acu' nu-mi pasa de ea nici un pic.
- Ba da, Tom, stii foarte bine ca da.

Tom încerca s-o îmbratiseze, dar ea îl împinse în laturi si se întoarse cu fata la perete, plângând. Tom încerca iar s-o îmbuneze cu tot felul de cuvinte de mângâiere, dar ea iarasi îl goni. Atunci în sufletul baiatului se aprinse mândria. Se îndeparta cu pasi mari si iesi în curte. Statu câtva timp pe-aproape, nemultumit, far' de astâmpar, tragând din când în când cu coada ochiului spre usa, doar-doar ea s-o cai si o veni dupa el. Dar Becky nu veni. El începu sa se simta prost, temându-se ca nu s-a purtat cum se cuvine. Trebui sa duca o lupta grea s i îndelungata cu sine însusi, ca sa se hotarasca sa faca noi încercari de împacare... Pâna la urma si-a luat inima-n dinti s i-a intrat. Fata tot mai statea în colt, plângând cu sughituri, întoarsa cu fata la perete. Lui Tom i se rupea inima. Se duse la ea si ramase o clipa tacut, nestiind cum s-o îmbuneze. Apoi spuse cu sovaiala:

- Becky, nu, nu tin la nimeni, eu numai la tine tin!

Nici un raspuns, doar sughituri de plâns.

- Becky ...(rugator): Becky, spune-mi ceva!

Iar sughituri de plâns.

Tom scoase la iveala comoara sa cea mai de pret, un bumb de alama de la o portita de soba si, petrecându-si bratul pe dupa mijlocul fetei, îi vârî giuvaerul sub ochi spunând:

- Te rog, Becky, îl vrei ?

Ea trânti bumbul de podea.

…Atunci Tom a plecat hat peste dealuri, departe, departe, si nu s-a mai întors la scoala în ziua aceea.

Curând Becky banui ce se întâmplase. Alerga la usa. Dar Tom, nicaieri. Dete fuga în curte; degeaba. Începu sa strige:

- Tom! Vino înapoi, Tom!

Asculta cu încordare; nici un raspuns. Pretutindeni liniste si singuratate; alti tovarasi n-avea. Se aseza pornindu-se iar pe plâns si mustrându-se amarnic. Între timp, s colarii începusera a se aduna din nou. Se vazu nevoita sa-si ascunda durerea, sa-si aline zbuciumul ce-i pârjolea inima, si sa îndure calvarul unei lungi dupa-amiezi plicticoase s i pline de suferinti. Nici unuia dintre strainii de care era înconjurata nu-i putea marturisi focul inimii ei.

CAPITOLUL VIII

To m mergea pe carari laturalnice, ca sa nu dea ochii cu scolarii care se înapoiau de la scoala. Apoi domoli pasul si-si urma drumul, mâhnit. Trecu de doua-trei ori un firicel de apa, pentru ca una din superstitiile copiilor era ca trecând o apa zadarnicesti orice urmarire. Jumatate de ora mai târziu, disparea îndaratul casei Douglas, asezata tocmai pe vârful magurii Cardiff. Scoala o lasase mult în urma, abia se mai zarea, departe, printre casutele din vale. Intra într-o padure deasa, îsi croi drum pâna în inima ei si se aseza pe un petic de muschi, sub umbra unui stejar. Nu adia o suflare. Zapuseala amiezii facuse pâna si pasarelele sa amuteasca. Firea toata era cufundata într-un somn adânc, întrerupt când s i când de bataia îndepartata a unei ciocanitoare, dupa care tacerea si însingurarea domneau peste tot locul se lasau s i mai apasatoare. Sufletului era plin de triste. Simtirea îi era în deplina armonie cu cele ce-l înconjurau. Sezu vreme îndelungata as a, cu coatele pe genunchi si cu barbia în mâini, adâncit în gânduri. I se parea ca viata nu era în cazul cel mai bun, decât o truda zadarnica; aproape ca-l invidia pe Jimmy Hodges, de curând raposat. "Cât de odihnitor trebuie sa fie, gândea el, sa dormi us or s i sa visezi de-a pururi, vântul sa susure printre ramuri, sa-ti mângâie iarba s i florile de pe mormânt, iar tu sa nu mai ai nici o grija si nici o suparare, în vecii vecilor". Daca ar sti ca e în regula cu notele la s coala, el unul ar fi gata sa paraseasca lumea, sa termine odata cu toate. Si apoi si fata aceea! Cu ce-i gresise el? Cu nimic. Avusese cele mai bune gânduri s i ea îl tratase ca pe-un câine, da, da, curat ca pe-un câine. Are sa-i para ei rau odata si odata, dar poate ca atunci va fi prea târziu. Ah, de-ar putea sa moara pentru câtava vreme!

Dar inima schimbatoare a tineretii nu rabda multa vreme strânsoarea aceluiasi tipar. Pe nesimtite, Tom luneca înapoi spre preocupari lumesti. Daca ar întoarce acum spatele tuturor si ar disparea în chip misterios? Daca ar pleca departe, cât mai departe, catre meleaguri necunoscute, peste mari si tari si nu s-ar mai întoarce niciodata? Cum s-ar simti ea atunci? Îsi aminti ca avusese de gând sa se faca clown; acum gândul asta îl scârbea. Glumele desarte si tricourile baltate jigneau, de buna seama, un suflet avântat pe culmile neguroase ale visarii romantice. Nu, soldat are sa se faca si are sa se înapoieze dupa ani îndelungati, obosit de lupte si acoperit de glorie. Ba nu, mai bine ar fi sa mearga cu pieile-ros ii sa vâneze bivoli salbatici si sa se razboiasca prin lanturile de munti si prin câmpiile întinse si far' de carari ale Vestului îndepartat. Cândva, târziu, are sa revina în chip de mare capetenie, cu pletele întesate cu pene, vopsit fioros pe fata, si-asa are sa intre la scoala de duminica, într-o dimineata somnoroasa de vara. O sa scoata un chiot de lupta de-o sa înghete sângele în vinele tuturor, si ochii colegilor or sa se aprinda de invidie. Dar stai, exista ceva mai maret chiar si decât asta! Pirat are sa se faca! Acum gasise ce-i trebuia! Acum îs i vedea limpede viitorul, plin de neînchipuita stralucire. Lumea întreaga o sa rasune de numele lui si, auzindu-l,

oamenii se vor cutremura. Ce falnic va brazda marile furtunoase cu corabia lui, mai iute ca vântul! Îi va zice „Vijelia" si va fi lunga, joasa si neagra, c-un steag sinistru fâlfâind la prova! Iar când va fi în culmea gloriei, are sa apara fara de veste în bietul târgusor al copilariei lui si are sa intre falnic în biserica, ars de soare si de vânturi, îmbracat cu pantaloni bufanti si cu pieptar de catifea neagra, încaltat cu cizme înalte pâna la genunchi, încins cu un brâu stacojiu, cu cingatoarea întesata de pistoale mari si la sold cu un cogeamitea pumnal, ruginit de sângele celor ucisi. Din palaria de pâsla cu marginile mari, îi va flutura o cascada de pene si în mâini va tine desfasurat steagul negru cu cu hârca si oasele încrucisate. Cum îi va mai creste inima de încântare, când va auzi soptindu-se în preajma: „E Tom Sawyer, piratul, Razbunatorul Negru al Marilor Vijelioase!"

Da, se hotarâse asupra carierii sale. O sa fuga de acasa si-o sa înceapa îndata. Chiar de mâine dimineata va porni. Trebuia deci sa se pregateasca de pe acum. Trebuia sa-si adune avutul. Se duse lânga un trunchi prabusit si putred ce zacea în apropiere s i cu faimosul lui briceag începu sa scormoneasca sub unul din capete. Curând izbi în lemn, sunând a gol. Puse mâna pe locul acela si rosti solemn descântecul:

Ce n-a fost, sa vie!
Ce a fost, ramâie!

Apoi scormoni pamântul, pâna iesi la iveala o scândurica de brad. O ridica s i dezveli o caseta micuta facuta din scândurele de brad. În caseta se afla o bila. Mirarea lui Tom nu mai cunostea margini. Scarpinându-se dupa ceafa, nedumerit, spuse pentru sine:

- Asta-i nemaipomenit!

Zvârli bila cât colo s i ramase pe gânduri. Adevarul era ca îi daduse gres un descântec, în care ca toti tovaras ii sai de joaca, avusese o încredere nezdruncinata. Daca îngropi o bila cu descântece de cuviinta, o lasi asa doua saptamâni si-apoi o dezgropi cu descântecul rostit de el adineaori, gasesti toate bilele pe care le-ai pierdut vreodata, adunate în acel loc, oricât de departe ar fi fost una de alta. Dar iata ca acum chestia asta daduse gres. Nu mai exista nici umbra de îndoiala. Întreg edificiul credintei lui Tom era zguduit pâna în temelii. Despre reusita acestei metode auzise pâna acum de nenumarate ori, dar niciodata nu aflase ca ea sa fi dat gres. Uita ca el însus i încercase pâna atunci de câteva ori, fara sa fie în stare sa regaseasca ascunzatoarea. Câtva timp se stradui sa înteleaga si în cele din urma se dumiri; vreo vrajitoare îsi bagase nasul si-i stricase descântecul. Îsi puse în gând sa se lamureasca pe deplin în aceasta privinta si începu a cerceta de jur împrejur, pâna dadu de un petic nisipos, cu o gaura în el, în chip de pâlnie. Se culca la pamânt, puse gura lânga marginea gaurii si striga :

Gâza mica, frumusica,
Spune-mi rogu-te frumos,
Spune-mi tu a cui e vina,
De-mi ies i treaba pe dos?

Nisipul a început a se surpa si curând a iesit la iveala un gândacel negru, care, speriat, s-a cufundat iar dupa o clipa.

„Nu vrea sa spuie! Va sa zica tot o vrajitoare mi-a facut-o! Stiam eu!"

Tom era încredintat ca e zadarnic sa încerci sa lupti cu vrajitoarele, as a ca, descurajat, se dadu batut. Dar socoti ca era pacat sa piarda bila pe care o aruncase adineaori si se apuca s-o caute cu rabdare. Dar n-o mai gasi. Se întoarse la tezaurul lui s i lua întocmai aceeasi pozitie în care se afla când zvârlise bila. Scoase alta bila din buzunar si o zvârli în acelasi fel, graind:

- Surioara, mergi de-ti cata sora!

O urmari cu luare-aminte sa vada unde se opreste s i se duse dupa ea. Dar bila se oprise pesemne prea aproape, sau se rostogolise mai departe decât trebuia. Tom mai încerca de doua ori. La ultima încercare, izbuti. Cele doua bile erau acum la un pas una de alta.

În clipa aceea, razbatând slab prin boltile verzi ale padurii, se auzi sunetul de tinichea al unei trompete de jucarie. Tom lepada la iuteala surtucul si pantalonii, îsi facu dintr-o bretea cingatoare, zgândari prin niste vreascuri de lânga trunchiul cel putred si scoase la iveala un arc si o sageata de lemn, o sabie fabricata dintr-o sipca s i o trompeta de tinichea. Într-o clipa le însfaca si o zbughi cu ele, descult, cu camasa fluturând în fuga. Se opri curând sub un ulm batrân si trâmbita un

raspuns, apoi, calcând tiptil, începu sa cerceteze cu luare-aminte împrejurimile, iscodind când într-o parte când într-alta. Vorbea, cu glas cumpanit, unor tovaras i închipuiti:

- Stati locului, voinicii mei! Stati ascunsi pâna dau semn din goarna!

Chiar atunci se ivi Joe Harper, în vesminte la fel de sumare si cu arme la fel de impunatoare ca si cele ale lui Tom. Tom racni:

- Stai! Cine cuteaza a intra în codrul Sherwood fara învoirea mea?

- Guy de Guisborne nu cere învoirea nimanui. Cine esti tu care... care...

- ...te încumeti a-mi vorbi astfel—îi sufla Tom, caci vorbeau pe de rost, „dupa carte".

- Cine esti tu, care te-ncumeti a-mi vorbi astfel?

- Cine sunt eu? Ce întrebare! Eu sunt Robin Hood, dupa cum curând va afla lesul tau nemernic.

- De esti tu cu adevarat acel vestit haiduc, bucuros lupta-ma-voi cu tine, pentru domnia acestui falnic codru. În garda!

Si strângînd amândoi în mâna sabiile de lemn si trântind la pamânt celelalte catrafuse, luara pozitie de scrima, picior lânga picior, dupa care pornira o lupta apriga, dupa toate regulile artei: doua lovituri de amenintare sus, doua de degajare jos, pâna ce în curând Tom îs i dadu cu parerea:

- Acu', ca-i prins miscarea, da-i drumu' iute!

Si începura sa lupte si mai crâncen, gâfâind si nadusind de atâta truda. Nu trecu mult si Tom striga:

- Hai, cazi, cazi odata! Ce nu mai cazi?

- Ca nu vreau!... Cazi tu! Tu de ce nu cazi? Ai luat mai multe lovituri ca mine.

- N-are-a face. Eu nu pot sa cad. Daca nu scrie la carte... La carte scrie: „Apoi, cu o lovitura maiastra din stânga, el doborî pe bietul Guy de Guisborne”. Da-te mai asa, sa pot sa te lovesc din stânga!

Cum nu se putea trece peste scrisa cartii, Joe se dete „mai as a”, primi lovitura din stânga si se pravali la pamânt.

Apoi se ridica, spunând:

- Acum e rândul meu sa te omor. Asa-i cinstit.

- Dar de unde, asta nu scrie la carte.

- Atunci sa-i fie rusine lu' al de n-a scris. Pai, ce, as a merge?

- Asculta, ma Joe, n-ai decât sa fii tu calugaru'. Burta-mare sau baiatul morarului. Berechet si sa ma croiesti c-un bat sau sa ma fac eu judecatorul din Nottingham si tu esti nitelus Robin Hood si ma omori.

Joe spuse ca asa mai merge, dupa care fura savârsite acele ispravi.

Dupa aceea Tom redeveni Robin Hood si calugarita tradatoare îl lasa sa sângereze din rana-i neîngrijita, pâna ce viteazul îsi pierdu vlaga. În cele din urma, Joe, închipuind o ceata întreaga de haiduci jelindu-si capetenia, îl trase cu mâhnire pe Robin Hood deoparte si-i aseza arcul în mâinile slabite, iar Tom grai:

- Unde va nimeri sageata aceasta, acolo sa-l îngropati pe sarmanul Robin Hood, în inima codrului verde.

Apoi trase cu arcul s i se lasa pe spate, pentru a-si da duhul. Dar, nimerind în niste urzici, sari iar în sus, cam prea vioi pentru un cadavru. Baietii s-au îmbracat s i au plecat spre casa mâhniti ca nu mai existau haiduci si întrebându-se ce daduse în schimb lumii civilizatia moderna. Amândoi erau de parere ca e mai bine sa fii timp de un an haiduc în cadrul Sherwood-ului decât presedinte pe viata al Statelor Unite.

CAPITOLUL IX

În aceeasi seara, la orele noua si jumatate, Tom si Sid au fost, ca de obicei trimisi la culcare. Si-au spus rugaciunile si Sid a adormit îndata. Tom sta întins în pat, treaz, si astepta, plin de nerabdare si neastâmpar. Când, în sfârs it, crezu ca se crapa de ziua, auzi ceasornicul batând abia zece! Sa înnebuneasca, nu altceva! S-ar fi sucit în asternut, s-ar fi întors pe o parte s i pe alta sa-si mai potoleasca nervii atâtati, dar se temea sa nu-l trezeasca pe Sid. As a ca sta linis tit, cu privirea pironita în întuneric. Era o tacere înfioratoare. Treptat, începu sa auda zgomote us oare, pe care mai întâi abia le deslusea si care, încetul cu încetul se întareau. Acum auzea pâna si tictacul ceasornicului. Grinzile vechi începura a scârtâi tainic. Scarile trosneau încetisor. De buna seama ca pe undeva pe-aproape umblau duhuri. Un sforait înfundat venea la intervale regulate din camera matus ii. Si acum, iata ca se porni sa mai târâie întruna si un greiere, de a carui ascunzatoare n-ai fi putut da, oricât ti-ai fi batut capul. În clipa urmatoare, Tom tresari de spaima, auzind în tablia patului rontaitul sinistru, ticaitul unui cariu, caruia i se mai spune si “ceasul mortii". Asta însemna ca zilele cuiva erau numarate. Dupa aceea se înaltara, departe în noapte, urletele unui dulau. De la o departare si mai mare îi raspunsera alte urlete, mai slabe.

Tom nu mai s tia ce sa faca de frica. În cele din urma, simti cu usurare ca vremea încetase a se mai scurge s i ca peste toate se înstapânise vesnicia. Curând-curând începu sa motaie.

Când ceasornicul batu unsprezece, Tom dor mea dus. Deodata, din caierul încâlcit al viselor se desprinse un mieunat jalnic de cotoi. O fereastra se deschise în vecini si mieunatul înceta brusc. Cineva striga: „Zât, cotoi afurisit!” O sticla zvârlita undeva, în spatele sopronului matus ii, se sparse cu zgomot. Toate astea îl desteptara de-a binelea pe Tom. Un minut mai târziu era îmbracat si iesea pe fereastra în patru labe de-a lungul acoperisului pridvorului, miorlaind între timp discret, o data, de doua ori. Apoi sari pe acoperisul sopronului si de acolo jos. Huckleberry Finn îl astepta, cu pisica moarta în mâna. Amândoi o luara din loc, facându-se nevazuti în întuneric. O jumatate de ora mai târziu, îsi croiau drum prin balariile cimitirului. Era un cimitir dupa moda veche a Vestului, asezat pe un deal, la vreo doi kilometri departare de târgusor. Gardul sta aiurea, aplecat pe o râna, ba în afara, ba înauntru; nici o uluca nu era dreapta. Iarba si buruienile napadisera întreg cimitirul. Toate mormintele vechi erau scufundate si strâmbe, nici o lespede nu ramasese la locul ei. Scânduri rotunjite la capat, mâncate de cari, gata sa cada, se aplecau deasupra mormintelor, cautând zadarnic un sprijin. Odinioara fusese scris pe ele cu vopsea: „Vesnica pomenire lui... (cutare si cutare), dar pe cele mai multe dintre ele nu se mai putea citi nimic, chiar pe lumina.

Un vânticel de noapte suspina printre arbori. Lui Tom îi era frica sa nu fie duhurile raposatilor, jeluindu-se ca li se tulbura odihna. Baietii vorbeau putin si numai în soapta. Locul, ceasul tainic, solemnitatea s i tacerea adânca ce domnea în jur le apasau sufletele. Gasira movila proaspata pe care o cautau si se tupilara îndaratul unor ulmi batrâni, crescuti câtesitrei dintr-o tulpina, la câtiva pasi de mormânt.

Apoi asteptara în tacere un timp, care li se paru o vesnicie. Tipatul îndepartat al unei bufnite era singurul zgomot care linis tea aceea de mormânt. Gândurile lui Tom deveneau tot mai apasatoare. Simtea tot mai mult nevoia sa spuna ceva, sa auda un glas raspunzându-i. Luându-si inima în dinti, sopti:

- Huck, m-auzi?...Ce-or fi zicând mortii, ca umblam asa p-aci?...

Huckleberry raspunse tot în soapta:

- La asta ma gândesc si io. Simt asa... ca mi se face paru maciuca...

- Si mie...

Iar tacere îndelungata, apasatoare.

Apoi iar soapta lui Tom:

- Auzi, Huck, ce zici, Hoss Williams ne-o fi auzind cum vorbim?

- Ba bine ca nu. Duhu' lui ne aude la sigur.

Dupa o noua tacere, iar Tom:

- Îmi pare rau ca n-am zis „domnul Williams". Da' n-am vrut sa-l supar. Toata lumea îi zicea Hoss.

- Trebuie sa fii cu luare-aminte când vorbesti de morti, Tom.

Dupa aceasta încercare neizbutita, lui Tom îi pieri iar curajul s i iar amutira amândoi.

Deodata Tom însfaca bratul tovarasului sau:

- Sst!

- Ce e, Tom?

Se agatara unul de altul, cu inimile cât un purice.

- Sst! Auzi, iar! N-ai auzit?

- Ce?

- I-auzi! Acu' cred c-auzi!

- Doamne, Dumnezeule! Tom, sa stii ca vin! Vin la sigur. Ce ne facem?

- Nu stiu. Crezi c-or sa ne vada?

- Aoleo, Tom, dracii vad pe-ntuneric, ca pisicile. Mai bine nu mai veneam.

- Hai si nu te mai speria asa... Eu nu cred c-o sa se lege de noi... Doar nu facem nici un rau. Daca nu miscam, poate nu ne dibuie.

- Sa stam asa nemiscati, Tom. Aoleo, mi s-au muiat picioarele.

- Asculta!...

Baietii ciulira urechea, cu capetele apropiate, tinându-si rasuflarea. Un zgomot înabusit de glasuri venea adus de vânt, tocmai din partea cealalta a cimitirului.

- Iete colo – sopti Tom. Ce sa fie?

- E focu' iadului. Aoleo, Tom, mor de frica!

Niste siluete se apropiau prin întuneric, balabanind un felinar vechi de tinichea, care împestrita pamântul în juru-i cu o puzderie de fluturi de lumina.

Curând Huckleberry sopti, cutremurându-se:

- Dracii sunt, ce mai vorba! Si înca trei! Doamne sfinte! Ne-am dus pe copca, Tom! Tu stii sa te rogi?

- Sa-ncerc, da' nu te mai speria asa, ca n-o sa ne faca nimic.

- St!

- Ce e, Huck?

- Sunt oameni, ma! Unul din ei e la sigur om. E glasul lu' mos Muff Potter.

- Nu zau?

- Pun ramasag. Ce, nu-l stiu eu? Stai as a, nu te mis ca. Da' lasa, ca nu-i el chair atât de treaz, ca sa ne simta. Mai mult ca sigur ca-i pilit, pacatosu', ca de obicei.

- Bine, n-ai grija ca nu ma misc. Iete ca s-au oprit. Nu stiu încotro s-o ia. Acu' uite... Ptii, o ia de-a dreptu' încoace. Eu parc-as mai cunoaste un glas... Eii! Sa stii ca asta-i Joe Indianu'!

- As a e, e banditu' ala! Ticalosu'! Mai bine erau dracii! Ce-or fi vrând? Ce

blestematii or fi punând la cale?

Soaptele se stinsera cu totul. Cei trei barbati ajunsesera lânga mormânt si erau acum la câtiva pasi de ascunzatoarea baietilor.

- Aici e — glasui cel de-al treilea.

Felinarul se înalta si lumina fata tânarului doctor Robinson.

Potter si Joe Indianul duceau o targa, pe care se aflau o frânghie si doua lopeti. Asezara targa jos si se apucara sa deschida mormântul. Doctorul puse felinarul la un capat al gropii si sezu si el pe jos, cu spatele rezemat de unul din ulmi. Era atât de aproape, încât baietii ar fi putut sa-l atinga.

- Dati zor! Spuse el cu glas scazut. Luna poate sa iasa dintr-o clipa în alta.

Ceilalti doi bombanira un raspuns sapând mai departe. Câtava vreme nu se mai auzi decât harsâitul lopetilor, care-si descarcau povara pe pamânt si petris. În cele din urma, s-a auzit un sunet înabusit de lemn lovit; o lopata izbise cosciugul. Cei doi barbati ridicara sicriul si-l as ezara la marginea gropii. Fortara cu lopetile capacul, scoasera trupul mortului si-l trântira jos. Luna ies i de dupa nori si-i dezvalui fata galbena ca ceara. Asezara targa la îndemâna, culcara cadavrul pe ea, îl ocoperira cu o patura s i-l legara teapan cu frânghii. Potter scoase un cutit mare si, pe când taia capatul de prisos al frânghiei spuse:

- Acum suntem gata cu treaba asta parsiva, felcere, si-mneata fa bine si mai scoate pe loc cinci bistari, ca de nu, ti-l lasam aci plocon.

- Asa, asa! Încuviinta Joe Indianul.

- I-ascultati: ce va sa zica asta? Se mira doctorul. Ati cerut plata înainte si v-am platit.

- Cum sa nu, mi-ai platit cu vârf si îndesat-izbucni Joe Indianul, înaintând spre doctor, care sarise în picioare. Acu' cinci ani când intrasem în bucataria lui taica-tu, sa cer ceva de mâncare, m-ai gonit, zicând ca venisem cu gând rau. M-am jurat atunci sa ma rafuiesc cu tine, de-ar fi sa fie si peste o suta de ani. Da' taica-tu, de frica, m-a bagat la gherla pentru vagabondaj. Ce, crezi c-am uitat? Nu degeaba am sânge de indian în vine. Acu' te am la mâna s i-ai sa mi-o platesti, asa sa stii!

În timp ce vorbea astfel, începuse sa-l ameninte pe doctor, vârându-i pumnul sub nas. Deodata doctorul îi dete el un pumn si-l trânti pe ticalos la pamânt. Potter scapa cutitul, strigînd :

- I-asculta, sa nu dai în pretenu' meu!

Iar în clipa urmatoare se încaiera cu doctorul. Se luptau amândoi cu sete, rascolind pamântul cu talpile. Joc Indianul tâsni în picioare, cu ochii scânteind de patima, puse mâna pe cutitul lui Potter si începu sa le dea târcoale, târându-se cu capul aplecat înainte, ca o pisica. Astepta momentul potrivit. Deodata doctorul se smuci si scapând din strânsoare, apuca tablia grea de pe capul gropii lui Williams si îl pocni pe Potter, doborându-l la pamânt. Pe loc, Indianul profita de prilej si înfipse cutitul pana în prasele în pieptul tânarului, care se împletici cazând peste Potter si împroscându-l cu sânge. În aceeasi clipa norii înfasurara în negura îngrozitoarea priveliste, iar cei doi baieti, înfricosati, o luara la goana prin întuneric.

În curând luna s-a ivit iar dintre nori. Joe Indianul, aplecat peste cele doua trupuri, le privea îndelung. Doctorul a mai murmurat ceva nedeslusit, a scos un suspin lung, si înca unul, apoi s-a linistit. Ticalosul bombani: "Cu blestematu' asta-mi încheiai socotelile!" Dupa aceea scotoci cadavrul si-l jefui, apoi puse cutitul ucigator în dreapta desfacuta a lui Potter s i se aseza pe sicriul deschis. Trecura astfel trei, patru, cinci minute.

Deodata Potter începu sa se framânte si sa geama. Mâna i se înclesta si cuprinse cutitul. Îl ridica, îl privi o clipa, îl lasa din mâna, cutremurându-se ; se ridica în capul oaselor, împinse deoparte cadavrul, îl cerceta cu ochi tulburi, apoi aceeasi privire ratacita o roti împrejur, pâna întâlni privirea lui Joe.

- Doamne, cum s-a întâmplat, Joe?

- În mare încurcatura te bagasi, vere—spuse Joe fara sa clinteasca. Ce-ti veni? De ce-ai sarit la el cu cutitul?

- Eu?! Fereasca sfântu'! N-am facut eu una ca asta!

- I-asculta! Crezi c-o sa scapi daca îndrugi de-alde astea?... Fii serios!

Potter se cutremura si se îngalbeni la fata.

- Credeam ca mi-am venit în fire. Cin' ma puse sa beau în seara asta! Vad ca mi s-a urcat la cap, mai rau decât când ne apucaram de treaba asta blestemata. M-am fâstâcit de tot. Nu mai tiu minte nimic. Spune, Joe, te rog din suflet baiatule, i-adevarat ca facui una ca asta? Joe, n-am vrut! Sa mor dac-am vrut, afurisit sa fiu! Pe cinstea mea ca nici prin gând nu mi-a trecut! Spune tu cum a fost, Joe? Ce grozavie! Om tânar, în pragu' vietii!”

- Cum a fost? V-ati luat la harta, v-ati ghiontit, s-apoi dânsu' te-a pocnit o data cu scândura de colo, de-ai ramas lat jos. Dupa aia te-ai ridicat, împleticindu-te, ai însfacat cutitu' si l-ai bagat în el, tocmai când te izbea zdravan a doua oara. De atunci si pâna acu' aui zacut colo, teapan ca o buturuga.

- Of, of, of! Vai si-amar de mine! N-am s tiut ce fac. Sa ma trasneasca Dumnezeu dac-am stiut. Io zic ca numa' rachiul e de vina... si treaba asta blestemata, care m-a facut sa-mi ies din fire. De când sunt n-am pus mâna pecutit ori pe arma, Joe. M-am batut s i eu, da' niciodata cu arme. Poate sa spuie oricine ma cunoas te! Joe sa nu ma dai în vileag! Te rog, Joe, baiatule, zi ca n-o sa ma spui! Totdeauna am tinut la tine, Joe si ti-am luat parte. Adu-ti aminte! Asa-i ca nu ma spui, Joe?

Cu mâinile împreunate a rugaciune, bietul om cazu în genunchi în fata ucigasului netulburat.

As a e, totdeauna ai fost de treaba cu mine, Muff Potter, s i n-o sa te las. Ai cuvântul meu. Mai mult decât atâta ce vrei sa-ti spun?

Joe es ti un înger, nu alta. O sa te binecuvântez cât oi trai! Si Potter începu sa plânga.

Haide, potoleste-te. Ce, acuma-i vreme de bocit? Fa bine si ia-o pe drumul ala si eu o iau p-astalalt. Hai, mis ca si vezi sa nu lasi urme.

Potter o lua repede la picior si în curând începu sa alerge. Ticalosul de Joe ce statu, uitându-se dupa el, apoi mormai:

- Daca-i ametit de lovitura si pilit pe cât se pare, nu-s i mai aduce aminte de cutit pân' se departeaza si nu mai are el curaj sa vie singur înapoi, într-un loc ca asta, niciodata!

Doua-trei minute mai târziu, omul ucis, cadavrul învelit cu patura, sicriul descoperit si groapa cascata ramasesera sub singura priveghere a lunii. Peste tot locul se lasase iar liniste deplina.

CAPITOLUL X

Cei doi fugeau într-un suflet spre târg, muti de spaima. Din când în când aruncau câte o privire speriata înapoi, ca si cum s-ar fi temut sa nu fie urmariti. În fiecare ciot ivit în care li se parea ca vad un om, un dusman si li se taia rasuflarea. Când trecura în fuga prin dreptul câtorva cocioabe laturalnice aflate în apropierea târgului,latratul câinilor îl facu sa goneasca de parca ar fi avut aripi la picioare.

- Numa' de-am ajunge la tabacaria veche cât mai putem fugi-sopti Tom, gâfâind din greu. N-o mai tin mult.

Drept raspuns nu se auzi decât gâfâiala suieratoare a lui Huckleberry. Amândoi alergau cu ochii atintiti spre limanul nadejdilor lor si se sileau din rasputeri s-ajunga. Se apropiau vazând cu ochii. În cele din urma, se napustira amândoi deodata pe usa deschisa a tabacariei si se pravalira în bezna ocrotitoare dinauntru, plini de recunostinta si istoviti din cale-afara. Încetul cu încetul, vijeliaosa bataie a inimilor se mai alina si Tom sopti:

- Huck, tu cum crezi c-o sa iasa afacerea asta?

- Daca moare doctoru' Robinson, iese cu spânzuratoare.

- Zau, asa crezi?

- Sunt sigur, Tom.

Tom se gândi ce se gândi, apoi zise:

- Cin'sa spuie? Noi?

- Ce esti nebun? Închipuie-ti ca cine stie ce se-ntâmpla si Joe Indianu' scapa nespânzurat. Mai curând ori mai târziu, ne face de petrecanie, cum te vaz s i ma vezi.

- As a m-am gândit s i eu, Huck.

- Daca e sa spuie careva, n-are decât sa spuie Muff Potter, dac-o fi dobitoc. Cum e el mai totdeauna beat, nu m-as mira...

Tom nu raspunse nimic. Statea dus pe gânduri, chibzuind în sinea lui. Curând sopti iar:

- Huck, da' Muff Potter nici nu stie. Cum poate sa spuna?

- Cum nu s tie?

- Pai alalalt tocmai îl pocnise cu scândura-n cap când a-nfipt Joe Indianu' cutitu' în el. Ce, tu crezi c-a vazut ceva ? Crezi c-are habar?

- Asa e, Tom! Ai dreptate! Asa e cum spui tu!

- S-apoi, mai s tii, poate ca scândura aia-n scafârlie l-o fi dat gata si pe el.

- Asta n-o prea cred, Tom. Era afumat rau, se vedea cât colo. Ala când îl cauti e beat. Stiu de la babacu', el când e pilit, poate sa-i caza si-o turla de biserica-n cap si n-are nici pe dracu'. Chiar el zice asa. Sigur c-asa e si Muff Potter. P-altu', treaz, o lovitura ca aia l-ar fi dat gata.

Tom mai tacu o bucata de vreme, apoi întreba :

- Huck, tu esti sigur ca poti sa-ti tii gura ?

- Tom, noi doi, vrem nu vrem, trebuie sa ne tinem gura, stii prea bine. De suflam ceva, diavolul ala indian ne suceste gâtu' la amândoi daca scapa de spânzuratoare. Io stiu ce zic! Hai sa ne jurarn unu' altuia, asta trebuie sa facem, sa ne juram ca nu suflam o vorba.

- Foarte bine, Huck. Al mai bun lucru. Ridica mâna si jura ca...

- As , pentru asa ceva n-ajunge. Juramântu' asta e bun pentru fleacuri, ori când ai d-a face cu fete, care si-asa si-asa tot nu stie sa-si tie gura si te pâraste când e la o

anaghie. Într-o chestie serioasa ca asta, trebuie sa avem ceva în scris. Cu sânge trebuie sa iscalim juramântul.

Tom încuviinta cu înflacarare. Era o idee pe placul lui: neagra, înfioratoare, plina de tâlc. Si toate se potriveau de minune: si ceasul de noapte, si împrejurarile, si locul unde se aflau. Culese de pe jos o scândurica neteda de brad, care lucea în bataia lunii, scoase din buzunar o farâma de creta rosie, se trase mai la lumina si, încruntând din sprâncene, mâzgali rândurile ce urmeaza, opintindu-se la fiecare litera, îndesând limba între dinti sau îndoindu-si-o, dupa cum literele coborau sau suiau:

” Huck Finn si cu Tom Sawyer jura sa taca chitic la chestia asta s i sa pice *Morti pe loc dac-or sufla ceva si oasele sa le sa le Putrezeasca.”*

Iscusinta cu care scria Tom si stilul lui ales îl dadura gata pe Huck. Numaidecât scoase de sub gulerul hainei un ac cu gamalie, si tocmai se pregatea sa se întepe în deget când Tom îl opri:

- Stai! Nu cu asta. Acu' cu gamalie-i de arama. Sa nu fie coclit.

- Si ce daca-i coclit ?

- E otrava, ma. Înghite tu cocleala de arama si-o sa vezi ce patesti.

Tom desfas ura ata de pe acul de cusut pe care-l purta întotdeauna la el si se întepara pe rând, în buricul degetului mare storcând din el câte o picatura de sânge. Încetul cu încetul, tot storcându-si cu putere degetul, Tom izbuti sa-si semneze initialele folosind drept condei degetul mic. Apoi îi arata lui Huckleberry cum sa traga un H si un F. Acum juramîntul era pecetluit. Nu le mai ramânea decât sa îngroape scândurica lânga zid, cu un ceremonial sinistru cu tot felul de descântece, dupa care însemna ca-si pusesera lacat gurii si lepadasera cheia.

În clipa aceea, printr-o gaura din celalalt capat al sandramalei se furisa o faptura; dar nici unul dintre baieti nu baga de seama.

- Tom-sopti-Huckleberry-oare asta ne fereste pe vecie sa nu trancanim? Bagi mâna-n foc?

- Fireste! Orice s-o-ntâmpla, noi trebuie sa tacem chitic. N-am vazut, n-am auzit nimic. C-altminteri e vai de noi, am pica pe loc morti... ce, parca tu nu stii?

- Ba stiu...

Mai susotira asa câtava vreme.

Deodata, de afara, ca de la o departare de zece pas i, se auzi urletul lung si jalnic al unui dulau. Baietii se agatara unul de altul, înnebuniti de spaima.

- Pentru care din noi o fi urlând? gâfâi în soapta Huckleberry, cu sufletul la gura.

- Nu stiu. Uita-te prin crapatura. Hai, vezi repede!

- Nu! Uita-te tu, Tom!

- Nu pot, zau ca nu pot, Huck!

- Haide, Tom, te rog! I-auzi... iar!

- O, Doamne, Dumnezeule, îti multumesc! rasufla usurat Tom. Acum stiu ce e... Asta e dulaul lui Harbison.

- A, ce bine! Îti spui drept, Tom, ca mie mi se taiase picioarele de frica; puteam sa fac prinsoare ca-i câine bagabont.

Câinele mai urla o data.

Baietii se bagara unul într-altul, cu inima cât un purice.

- Aoleo! Nu-i dulau' lu' Harbison- s opti Huckleberry. Ia uita-te, Tom!

Temurând din tot trupul, Tom îi împlini voia si se uita prin crapatura. Abia i se mai auzea soapta când spuse:

- Iiii, Huck, adevarat ca-i câine bagabont.

- Ia te uita repede, Tom, repede, pentru care din noi urla?
- Huck, eu cred ca pentru amândoi, ca stam alaturi.

- Aoleo, Tom, ne-am dus pe copca. Io unu', la sigur ca ma duc în iad, prea mi-am facut de cap.

- M-a luat dracu'! Asa-mi trebuie, daca trag chiulul de la s coala si fac tot ce mi se spune ca n-am voie. Puteam sa fiu si eu baiat de treaba, ca Sid, daca ma cazneam, da' ti-ai gasit, nici macar sa-ncerc n-am vrut. Da' acu', daca scap, ma jur c-o sa stiu totdeauna lectia ca pe apa la scoala de duminica!

Si Tom începu sa bâzâie.

- Tu si rau! Îi tinu isonul Huckleberry, începând si el sa bâzâie. Afurisit sa fiu daca nu esti tu...sfânt, pe lânga pacatosu' de mine. Ehei, sa fiu io macar pe juma' cât tine!

Înabusindu-si cu greu un sughit, Tom sopti:

- Ia te uita, Huck, ia te uita! Sta cu spatele la noi!

Huck arunca si el o privire prin crapatura si încredintându-se ca dulaul statea cu spatele la ei, inima i se umplu de bucurie.

- Da, zau, sta cu spatele la noi! Asa sta si-nainte!
- Da, asa sta. S i prostu' de mine n-am bagat de seama. Pai, atunci e bine. Ei, da' pentru cine o fi urlând?

Urletele încetara. Tom ciuli urechile,

- St! Dar asta ce-o mai fi?

- Parca... parc-ar grohai niste porci. Ba nu, sforaie careva, Tom.

- Sa stii c-asa e! Da' unde-o fi oare, Huck?
- Io crez ca-i colo, în capu' alalalt. Asa mi se pare. Babacu' doarme din când în când printre porci, da' el când sforaie, sa te tii! Urnes te, si casa din loc. Si-apoi, io zic ca n-o sa se mai întoarca niciodata pân' târgu' nostru.

Spiritul de aventura se trezi din nou în baieti.

- Hucky, ai curaj sa vii dupa mine, daca merg io 'nainte?

- Tom, parca n-as avea chef. Daca e Joe Indianu'?...

Tom se înfricosa. Dar, curând, ispita se trezi iar în ei si mai puternica. Se hotarâra sa riste, dupa ce mai întâi se întelesera s-o ia numaidecât la sanatoasa, daca sforaitul ar fi încetat. Pornira în vârful picioarelor catre celalalt capat al magaziei, unul în urma celuilalt. Când ajunsera la cinci pasi de cel ce sforaia. Tom calca pe un bat, care se frânse, trosnind. Omul gemu, se zvârcoli putin si fata îi nimeri în bataia lunii. Era Muff Potter. Baieti înghetara de spaima când îl vazura miscând prin somn. Dar, încetul cu încetul, le veni inima la loc. Ies ira tiptil de sub streas ina darapanata, apoi se oprira la o mica departare sa-si ia ramas bun. Urletul prelung si sinistru de adineaori se înalta în noapte. Întorcând capetele, vazura faptura ciudata a câinelui la câtiva pas i de culcusul lui Potter. Sta cu fata la cel ce dormea si cu botul înaltat spre cer.

- Aoleo, la el urla! exclamara amândoi într-o suflare.

- Auzi, Tom, lumea zice ca un câine bagadont a urlat odata lânga casa lu' Johny Miller, pe la miezu' noptii, sut vreo doua saptamâni d-atunci, s-o cucuvaie i-a intrat pe usa, s-a lasat pe parmalâcu' scarii s -a cântat, tot în noaptea aia si pân' acu' n-a dat nimeni din casa ortul popii.

- Ei, o fi. Si ce daca! Da' Gracy Miller n-a cazut peste cuptor chiar în sâmbata ailalta? Si n-ai vazut ce-a patit. A luat foc.

- Da, asta asa e, da' vezi ca n-a dat ortu' popii. Si unde mai pui ca fata pe zi ce trece e mai bine.

- As teapta tu, si-ai sa vezi! Nici o nadejde sa scape!

O ia Aghiuta, cum o sa-l ia si pe Muff Potter. Asculta tu ce spun negrii, ca ei se pricep la de-alde astea.

S-au despartit apoi îngândurati.

Când Tom se furis a de-a busilea pe fereastra odaii sale, noaptea era pe sfârsite. Se dezbraca cu mare bagare de seama si adormi, multumit ca nu stia nimeni de fuga lui nocturna. Nu banuia ca Sid, care sforaia încetisor, sta treaz de mai bine de o ora.

Când se destepta Tom, Sid se si îmbracase si plecase. Dupa lumina, parea a fi târziu. Tom sari în sus, speriat. Oare de ce nu-l strigasera, de ce nu-l sâcâisera ca de obicei, sa se scoale? Gândul asta îl muncea si-l facu sa cada la baniala. În cinci minute era gata îmbracat si cobora scarile. Pica de somn si-l durea tot trupul, de parc-ar fi fost batut. Cei ai casei mai erau înca adunati în jurul mesei, dar sfârsisera gustarea de dimineata. Nici un glas nu se ridica sa-l dojeneasca, dar cu totii îi ocoleau privirea. Domnea o tacere, o gravitate, care-l îngheta pe vinovat. Tom lua loc la masa s i se cazni sa para voios, dat truda era zadarnica; nu izbutea sa trezeasca nici un zâmbet, nici o reactie din partea celorlalti. În cele din urma tacu si inima i se cufunda într-o adânca deznadejde.

Dupa gustarea de dimineata, matusa-sa îl lua deoparte si baiatul parca se mai înviora, gândindu-se la bataia care-l astepta. Dar ea nu-l batu; plânse si-l întreba cum de-l lasa inima sa mâhneasca într-atât o biata batrâna. La urma, îi spuse ca n-are decât sa mearga înainte pe calea pierzaniei, pe care o apucase si s-o bage în mormânt, de griji si de inima rea, fiindca acuma s tie ca degeaba se mai straduieste sa faca din el baiat de treaba. Toate astea Tom le gasea mai usturatoare decât o suta de batai si inima îi era acum mai îndurerata decât trupul.

A plâns, s-a rugat sa-l ierte, a fagaduit iarasi si iaras i ca se va îndrepta si apoi a fost lasat sa plece, simtind ca nu dobândise nici iertare deplina, nici prea mare încredere.

Pleca atât de mâhnit, încât în inima lui n-avu timp sa încolteasca nici cel mai mic gând de razbunare împotriva lui Sid, a carui retragere grabita pe portita din dos era inutila. O porni spre scoala, îngândurat si trist. Chelfaneala ce-o lua, împreuna cu Joe Harper, pentru chiulul din ajun, o îndura ca unul care, coplesit de griji cu mult mai apasatoare, e indiferent fata de nimicuri. Se îndrepta apoi spre locul sau, îsi propti coatele pe pupitru si obrajii în mâini, cu privirea pironita în perete, privire ajunsa la limita îndurarii. Deodata simti sub cot ceva tare. Vreme îndelungata ramase nemiscat, apoi agale, mâhnit, îsi schimba pozitia si oftând, ridica obiectul. Era înfasurat într-o hârtie. O despaturi. Urma un oftat lung, nesfârs it, formidabil. Tom simtea ca i se frânge inima, ca-i fuge pamântul de sub picioare. Era bumbul lui de alama

Asta le punea vârf la toate.

CAPITOLUL XI

Cam pe la amiaza, întreg oraselul fu zgâltâit ca de un curent electric de înspaimântatoarea veste. Fara telegraf, despre care în zilele acelea nici nu se visa înca, vestea zbura din gura în gura, de la grup la grup, din casa în casa, cu o iuteala nu mult mai mica decât a telegrafului. Fireste ca învatatorul îi lasa liberi pe scolari în dupa-amiaza aceea; tot târgul l-ar fi socotit drept un om ciudat, de n-ar fi facut-o.

Lânga cel ucis fusese gasit un cutit plin de sânge închegat. Cineva îl recunoscuse ca fiind al lui Muff Potter, asa zicea lumea. Se mai spunea ca un cetatean

întârziat daduse peste Potter pe când se spala la gârla, în ceasul întâi sau al doilea al diminetii, Potter încercase sa se ascunda, apoi îsi luase iute talpas ita. Toate astea dadeau de banuit, dar mai ales spalatul, care, nu prea facea parte din obiceiurile lui Potter. Se mai spunea ca oamenii cotrobaisera peste tot în oras ca sa-l gaseasca pe „ucigas ". (E stiut ca lumea nu se prea codeste când e vorba sa-si dea parerea asupra vreunei marturii si sa condamne.) Totusi nu se putuse da de urma ucigasului. Pâlcuri de calareti plecasera pe toate drumurile din preajma târgului, iar seriful “spera” ca-l va aresta pe Potter înainte de lasarea întunericului.

Tot târgul îmbulzea spre cimitir. Tom, uitându-s i mâhnirea, se alatura convoiului. Ar fi preferat de o mie de ori sa mearga aiurea, dar o vraja puternica, de neînteles, îl tragea cu tot dinadinsul într-acolo. Când ajunse în sfârsit în acel loc inspaimântator, îs i strecura trupul firav prin multime pâna dadu cu ochii de lugubra priveliste. I se parea un veac de când fusese acolo. Cineva îl ciupi de brat. Când se întoarse, întâlni privirea lui Huckleberry. Apoi, repede se uitara amândoi în alta parte, întrebându-se daca nu bagase cineva de seama schimbul lor de priviri. Dar toata lumea vorbea cu însufletire si se înghesuia sa vada sinistrul spectacol.

„ Bietul baiat!” „Sarmanul de el, sa moara as a tânar!” “Sa fie pedepsiti cum se cuvine profanatorii de morminte!””Daca-l prinde pe Muff Potter, sa-i puna streangul de gât!” Cam acestea erau vorbele care umblau prin multime. Iar preotul spuse: „Aceasta a fost o judecata; iata mâna Celui de sus!"

Deodata, pe Tom îl trecu un fior din crestet pâna în talpi; daduse cu ochii de fata calma a lui Joe Indianul. În aceeasi clipa, multimea începu sa freamate si sa se îmbulzeasca.

Se ridicara glasuri care strigau:

- El e! El e! Uite-l vine singur!

- Cine? Cine vine? Strigara zeci de glasuri deodata.

- Muff Potter.

- Ia uitati-va, s-a oprit!

- Priviti, o ia înapoi! Nu-l lasati sa fuga!

Câtiva oameni, cocotati în copacii de lânga Tom, spuneau ca Potter nu voise sa fuga, ci ca ramasese pironit locului cu o mutra sovaitoare si rapacita.

- Auzi nerus inare! exclama un spectator. A avut chef sa vina sa-si priveasca isprava pe-ndelete, nu se astepta sa gaseasca lume aici.

Prin multimea care se dete în laturi, trecu acum seriful, tragându-l pe Potter de brat, cu un aer triumfator. Fata bietului om avea o expresie ratacita; ochii tradau spaima care îi gâtuia. Când ajunsese în fata celui ucis, începu sa tremure ca varga, îs i acoperi fata cu mâinile si izbucni în plâns.

- Nu-s vinovat, oameni buni-striga printre hohote de plâns-pe cinstea mea ca nu-s vinovat!

- Cine te-a învinovatit? striga un glas.

- Lovitura mersese la tinta. Potter înalta capul si privi în jur cu o deznadejde cumplita în ochi. Vazându-l pe Joe Indianul, striga:

- Ah, Joe, Joe, îmi fagaduisesi ca n-o sa...

- Cutitul asta e al dumitale, sau nu? întreba brusc seriful, vârându-i cutitul sub nas.

Potter se clatina pe picioare si s-ar fi pravalit daca cei din jur nu-l prindeau, asezându-l pe iarba. Apoi zise:

- Parca-mi spunea ceva, ca de nu ma-ntorc...

Se înfiora, apoi cu mâna-i neputincioasa facu o miscare de renuntare.

- Spune-le, Joe, acu' poti sa le spui... e totuna.

Huckleberry si Tom ascultara muti, cu ochii holbati, cum ticalosul cu inima de piatra îns ira netulburat marturia-i mincinoasa. Clipa de clipa se asteptau caDumnezeu sa sloboada fulgere din cer senin asupra capului acelui pacatos. Se întrebau cu mirare pâna când avea sa mai întârzie pedeapsa înfricosatoare. Iar când termina si îl vazura stând în fata lor întreg si teafar, se stinse si pieri sovaitoarea lor pornire de a-si calca juramântul, pentru a salva viata bietului om tradat si napastuit. Caci era limpede ca nelegiuitul se vânduse satanei si cum puteau ei cuteza sa înfrunte asemenea putere? Ar fi însemnat sa abata asupra capetelor lor cele mai mari nenorociri...

- De ce n-ai fugit? Ce te-a facut sa te întorci aici? întreaba cineva.

- Nu s tiu ce m-a împins, nu stiu. A trebuit cu tot dinadinsul sa vin—gemu Potter. Am vrut sa, da' numa-ncoace ma duceau picioare. Si iarasi izbucni în plâns.

Joe Indianul îs i repeta declaratia, la fel de linistit, câteva minute mai târziu, iar baietii, vazând ca fulgerele divine tot mai întârzie, se întarira în credinta lor ca Joe se vânduse diavolului. Devenise acum pentru ei cel mai interesant subiect de groaza întâlnit vreodata. Erau ca vrajiti, nu-si mai puteau lua ochii de la el.

Fiecare din ei hotarî în sinea lui sa-l pândeasca odata noaptea, cu nadejdea ca va da astfel ochii cu fiorosul lui stapân.

Joe Indianul ajuta la ridicarea cadavrului si la asezarea lui într-un camion. Prin multimea înfiorata se sopti cum ca rana sângerase putin cu acest prilej. Baietii prinsera nadejdea ca aceasta împrejurare fericita ar putea îndrepta banuiala pe calea cea buna. Dezamagirea urma însa curând; câtiva târgoveti spusera: „Fireste, Muff Potter l-a lovit de la trei pasi".

Timp de o saptamâna, cumplita taina si constiinta lui încarcata tulburara somnul lui Tom. Odata, în timpul gustarii de dimineata Sid spuse:

- Mai Tom, atâta te framânti si vorbes ti prin somn, ca nu ma lasi sa dorm toata noaptea.

Tom se îngalbeni si lasa ochii în jos.

- Asta-i semn rau-spuse cu gravitate matusa Polly. Ce ai pe suflet Tom?

- Nimic. Eu nu s tiu de nimic... Dar mâna baiatului tremura atât de tare, încât varsa cana cu cafea.

- Si vorbesti niste nazbâtii!...urma Sid. Azi noapte ziceai: „E sânge, nu vedeti ca-i sânge ?" O tineai asa întruna. Si apoi ai zis: „Nu ma mai chinuiti, o sa spun tot ce stiu." Ce sa spui? Ce stii?

Lui Tom i se facuse negru înaintea ochilor. Nici nu îndraznea sa se gândeasca ce se putea întâmpla acum. Dar, din fericire, îngrijorarea pieri de pe chipul matusii Polly. Fara sa-si dea seama, ea îi veni în ajutor lui Tom, zicând:

- Ia mai taci si tu! Vezi bine ca viseaza nenorocita aia de crima! Si eu o visez aproape în fiecare noapte. Câteodata ma pomenesc visând ca-s eu ucigasul!

Mary spuse ca si ea se speriase într-atâta, încât visa adesea urât. Sid se dadu batut si Tom o sterse cât putu mai repede. Dupa asta, o saptamâna se vaita de dureri de masele si se culca în fiecare seara cu falcile legate. Habar n-avea ca Sid sta la pânda noapte de noapte, ca adesea îi tragea binisor la o parte legatura, si apoi rezemat în cot, asculta o buna bucata de vreme, dupa care tragea iarasi legatura la loc. Cu timpul, Tom îsi mai veni în fire. Se plictisise de durerea de masele si renunta la ea. Chiar daca Sid izbutea sa priceapa câte ceva din mormaielile lui Tom, pastra pentru sine descoperirile. Pe Tom îl scotea din fire ca baietii, la s coala, nu se mai saturau sa se joace de-a ancheta, folosind stârvuri de pisici drept victime. Tom era astfel silit sa-s i aminteasca mereu

de spaima ce-l apasa. Sid baga de seama ca Tom nu facea niciodata pe judecatorul de instructie la aceste anchete, cu toate ca de obicei el era capul tuturor jocurilor noi. Mai baga de seama ca Tom nu facea nici macar pe martorul-ciudat lucru-s i ca vadea o mare scârba pentru acel joc de-a ancheta; de câte ori putea, îl ocolea. Sid se minuna, dar nu spunea nimic. Peste putin trecu si moda anchetelor; astfel scapa si Tom de chinul ce i-l pricinuiau.

În aceasta vreme de grea cumpana, nu era zi în care Tom, pândind prilejul, sa nu se apropie de ferestruica zabrelita a închisorii si sa nu-i strecoare „ucigasului" bunatatile marunte de care putea face rost. Închisoarea era o s andrama mica, din caramida, asezata într-o mlastina, în marginea târgului. N-avea paznici, prea arareori era ocupata. Darurile acelea contribuiau în mare masura sa-i usureze lui Tom cugetul.

Tare ar fi dorit localnicii sa-l unga cu pacura pe Joe Indianul si sa-l poarte prin târg calare pe o prajina ca pe-un jefuitor de morminte! Joe era însa pentru tot târgul un personaj atât de înfricosator, încât nu se gasea nimeni care sa îndrazneasca a lua conducerea acestei trebi, s i în cele din urma oamenii se lasara pagubasi. La anchetarea cazului, el avusese grija sa-si înceapa amândoua declaratiile cu momentul încaierarii, fara a pomeni de jefuirea mormântului, care avusese loc mai înainte. Asa încât oamenii se gândira ca e mai cuminte sa renunte deocamdata la darea lui în judecata.

CAPITOLUL XII

Una din pricinile pentru care gândul lui Tom se mai abatuse de la taina ce-l rodea era o preocupare noua si plina de gravitate. Becky Thatcher nu mai venea la scoala. Tom se luptase câteva zile cu mândria lui, încercând sa nu se sinchiseasca, s-o uite pe Becky, dar nu izbutea. Se trezea dând târcoale pe întuneric casei tatalui ei, cu inima plina de jale. Becky era bolnava. Daca murea! Gândul asta îl umplea de desperare. Nu-l mai interesa razboiul si nici macar pirateria. Farmecul vietii pierise totul era searbad, cenusiu. Lasa deoparte cercul si bastonul de crichet, joaca nu-i mai facea nici o placere. Matusa-sa baga de seama si se îngrijora. Începu sa încerce tot felul de fleacuri ca sa-l învioreze. Ea facea parte din acei oameni care se dau în vânt dupa doctorii brevetate si dupa orice metode puse în practica de curând. O viata întreaga facuse experiente în acest domeniu. Cum se ivea o doctorie sau o metoda noua, ardea de nerabdare s-o încerce, nu pe pielea ei, caci ea una nu era niciodata bolnava, ci pe a cui se nimerea sa-i fie la îndemâna. Citea regulat toate revistele de „sanatate" si toate înselatoriile „frenolice"7 care apareau. Nestiinta lor solemna îi pria ca pestelui apa. Credea ca-n evanghelie în toate prostiile de care erau pline acele brosuri, despre aerisire, despre cum sa te culci s i cum sa te scoli, ce sa manânci si ce sa bei, câta miscare sa faci, ce dispozitie sufleteasca sa-ti impui si ce îmbracaminte sa porti. Nu baga niciodata de seama ca revistele ei de igiena din luna în curs rasturnau tot ce recomandasera cu o luna înainte. Era naiva s i încrezatoare, si cadea astfel lesne în capcana oricarei reclame. Aduna laolalta tot arsenalul revistelor s i doctoriilor ei înselatoare si, astfel înarmata, oficia ca o vrajitoare, aducând iadul pe urmele ei, dar neîndoindu-se o clipa ca e un înger alinator, care daruieste aproapelui suferind balsamul tamaduirii.

7 Frenologic-adjectiv, de la frenologie, s tiinta idealista, falsa , conform ca reia calitatile psihice si intelectuale ale omului pot fi recunoscute dupa conformat ia craniului.

Acum era la moda hidroterapia. Starea jalnica în care se afla Tom fu pentru matusa-sa Polly un prilej cazut din cer sa experimenteze noua metoda. În fiecare dimineata îl silea pe baiat saiasa din asternut de cum mijea de ziua si, punându-l sa stea în picioare în sopron, îl îneca într-un potop de apa rece. Dupa asta, îl frictiona cu un stergar aspru ca o razatoare, pâna îl aducea iar în simtiri; apoi îl înfasura într-un cearceaf ud s i-l lasa împachetat între paturi, „sa naduseasca si sufletul din el” si „sa-i iasa prin piele toata rautatea din inima”, cum spunea Tom.

Cu toate acestea, baiatul era zi de zi mai tacut, mai palid si mai abatut. Matusa adauga tratamentului bai fierbinti, bai de sezut, dusuri si bai de cada. Tom ramânea mohorât ca un dric. Atunci matusa începu sa combine hidroterapia cu o dieta severa de fulgi de ovaz si cu foi de mustar. Calcula puterea de absorbtie a baiatului ca pe a unui hârdau si zilnic îl umplea pâna la refuz cu leacuri atotvindecatoare.

De la un timp pe Tom îl lasau nepasator „tratamentele acestea, fapt ce o îndurera nespus pe biata batrâna. Ea îs i spunea ca nepasarea lui Tom trebuia înfrânta cu orice pret. Atunci auzi pentru prima oara de medicamentul numit “Moartea durerilor". Comanda numaidecât o proba. Gusta doctoria si inima i se umplu de multumire. Era foc si vapaie sub înfatisare de lichid. Renunta la hidroterapie si la toate celelalte remedii si-si puse toata nadejdea în „Moartea durerilor". Îi dete lui Tom o lingurita din leacul miraculos, apoi, înfrigurata, astepta rezultatul urarea i se risipi într-o clipa si sufletul ei tulburat îs i regasi linistea, caci „apatia" lui Tom se spulberase. Pe jaratic sa-l fi pus matusa si tot nu l-ar fi trezit mai bine.

Tom întelesese ca era timpul sa-si vina în fire: felul asta de viata o fi fost el destul de romantic pentru starea lui amarâta, dar simtea ca nu mai merge; trebuie sa termine cu viata asta searbada, plina de necazuri. Fel de fel de planuri îi treceau prin minte, cum sa faca sa scape. În cele din urma, îi dadu în gând sa se prefaca ahtiat dupa „ Moartea durerilor“. Cerea atât de des doctoria, încât începuse sa o plictiseasca pe matusa. Pâna când, obosita, matusa Polly îi spuse sa si-o ia singur si sa n-o mai bata la cap. Sa fi fost vorba de Sid, nici o banuiala n-ar fi umbrit bucuria batrânei, dar fiindca era Tom la mijloc, matusa începu sa supravegheze pe furis sticla. Care nu-i fu mirarea când vazu ca într-adevar continutul scadea. Cum sa-i treaca prin gând ca Tom îngrijea sanatatea unei crapaturi din dusumeaua salonului?

Într-o zi, Tom tocmai dadea crapaturii portia de doctorie, când se apropie de el motanul cel galben al matusii, torcând, privind cu jind lingurita si rugându-se sa-i dea si lui sa guste.

Tom îl preveni:

- Ma Petrer sa n-o iei, daca n-ai neaparata nevoie.

Dar Peter îi dadu a întelege ca avea neaparata nevoie.

- Eu zic sa te gândes ti bine.

La care motanul raspunse ca se gândise bine.

- Ei, daca vrei cu tot dinadinsul, ce sa-ti fac, sa-ti dau, ca sa nu zici ca-s zgârcit, da' daca nu ti-o place, sa n-ai nici o pretentie: cum îti asterni, as a dormi.

Peter încuviinta cu un miorlait. Tom îi casca gura s i-i varsa pe gât “Moartea durerilor". Peter sari în sus de doi metri, scoase un strigat salbatic de lupta, s i se napusti val vârtej împrejurul camerei, pocnindu-se cu capul de mobile, rasturnând glastrele cu flori si facând o harababura nemaipomenita. Dupa asta, se ridica pe labele dinapoi s i începu sa umble ca la parada cu capul într-o parte, strigând sus si tare nepotolita-i bucurie. Apoi iar o zbughi, dând de cîteva ori ocol camerei, ravasind si nimicind totul în cale. Matusa Polly intra tocmai la timp pentru a-l vedea executând

câteva salturi duble, scotând un chiot puternic de adio si zburând prin fereastra deschisa, cu ramasitele glastrelor de flori dupa el. Matusica încremenise în prag , privind nedumerita pe deasupra ochelarilor. Tom se tavalea pe jos, prapadindu-se de râs.

- Tom, ce naiba are cotoiul asta?

- De unde sa stiu eu, matusico? îngaima Tom printre hohote de râs.

- Doamne sfinte! De când sunt, n-am vazut una ca asta. Da' ce-o fi având?

- Habar n-am, tusa Polly, as a fac pisicile când sunt vesele.

- Nu zau, asa fac?

Acum Tom deslusi în glasul matusii ceva care-l nelinistea.

- Da, tusica. Adica, asa mi se pare.

- Daa, asa ti se pare?

- Îhî...

Între timp matusa se aplecase iar Tom o pândea cu atentie plina de îngrijorare. Când ghici ce o preocupa era prea târziu. De sub marginea cuverturii de pat se zarea coada lingurite; care-l daduse de gol. Matusa Polly apuca lingurita si i-o baga sub nas. Tom se facu mic si lasa ochii în jos. Matusa îl ridica, dupa cum îi era obiceiul, de-o ureche, si-l ciocani zdravan în cap, cu degetarul.

- Bine, musiu, ce-ti veni sa te porti asa c-o biata lighioana, neputincioasa?

- Mi-era mila de el, ca n-are nici o matusa.

- N-are nici o matusa? Neghiobule! Ce vrei sa zici?

- Pai, daca avea si el o matusa, avea ea grija sa-l doctoriceasca. Îi ardea ea matele cu „Moartea durerilor". Nu-i era   mai   mila   de lighioana ca de-o fiinta omeneasca.

Pe matusa Polly o cuprinse fara de veste cainta. Deodata lucrurile îi aparura într-o lumina noua; ce era cruzime fata de un motan s-ar fi putut sa fie cruzime fata de un baietel. Punând mâna pe crestetul lui Tom, spuse blând:

- Tom, eu nu ti-am vrut decât binele! Zau ca ti-a facut bine doctoria, Tom.

Tom înalta privirea spre ea, cu o seriozitate prefacuta, prin care razbea licarirea unui zâmbet.

- S tiu ca mi-ai vrut binele, matusica. S i eu i-am vrut binele lui Peter. S i zau ca si lui i-a facut bine doctoria. Nu l-am vazut niciodata asa vioi...

- Hai, piei din ochii mei, pâna nu ma scoti iar din sarite. Încearca sa fii s i tu o data baiat de treaba... Si doctoria nu e nevoie s-o mai iei.

Tom sosi la s coala cu mult înainte de începerea lectiilor. Se observase ca acest lucru ciudat se petrecea zilnic de la o vreme. Iar acum, dupa obiceiul ce-l prinsese de curând, statea în curtea scolii, pe lânga poarta, în loc sa ia parte la jocurile celorlalti. Spunea ca e bolnav; asa si arata. Se facea ca se uita asa, într-o doara; adevarul era ca supraveghea foarte atent drumul care urca spre s coala. Curând îl zari pe Jeff Thatcher. Tom se lumina la fata; îl privi o clipa lung, încordat, apoi întoarse capul, plin de mâhnire. Când Jeff Thatcher ajunse în dreptul lui, Tom intra în vorba cu el, cautând cu dibacie sa aduca vorba despre Becky, dar afurisitul de Jeff nici nu baga de seama. Si în tot acest timp, Tom nu-si lua ochii de la drum. De câte ori se ivea vreo rochita fluturând în mers, inima începea sa-i bata cu putere si ce ciuda pe el când îsi dadea seama ca se înselase, ca nu era Becky! În cele din urma, cum nu se mai zarea nici o rochita, Tom pierdu orice nadejde si se prabusi într-o neagra mâhnire. Intra în casa goala si se aseza la locul lui, pregatit sufleteste sa sufere o vesnicie. Dar tocmai în clipa aceea se mai ivi în poarta o rochita si Tom sari ca ars. În clipa urmatoare era în curte, chiuind ca un salbatic, râzând, urmarindu-i pe ceilalti baieti, sarind gardul cu o îndrazneala

nemaipomenita, mai-mai sa-si frânga oasele, facând tumbe, sprijinindu-se când în mâini când în cap, pe scurt, executând toate acele acte de vitejie ce-i dadeau prin gând si tragând mereu cu coada ochiului la Becky Thatcher, sa vada daca ea baga de seama. Dar Becky parea ca nu observa nimic; nici nu se uita la el. Oare era cu putinta nici sa nu-l fi vazut macar? Atunci Tom îsi muta arena de demonstratie în imediata ei vecinatate. Se repezi cu chiote fioroase de lupta, îi smulse unui baiat sapca din cap, i-o arunca pe acoperisul scolii, navali ca un vârtej într-un grup de baieti, împrastiindu-i în tote partile si la urma cazu lat chiar sub nasul lui Becky, cât p-aci s-o trânteasca. Ea se întoarse cu nasul în vânt. O auzi spunând:

- Hm! Destepti ce se mai cred unii! Fac pe grozavii, doar-doar le-o da cineva atentie!

Tom se înros i ca para focului. Se ridica anevoie de pe jos si se departa hoteste, plouat si cu inima zdrobita.

CAPITOLUL XIII

Acum Tom se hotarâse definitiv. Era abatut si deznadajduit din cale afara. Îsi spunea ca e un baiat parasit s i fara de prieteni, ca nimeni nu-l iubea. S-or cai poate, când or auzi la ce-l împinsesera. El unul încercase sa fie baiat de treaba, sa mearga pe calea cea buna, dar cei din jur mereu i se pusesera de-a curmezisul. Bine! Daca voiau cu tot dinadinsul sa scape de el, fie si-as a!... Tot pe el or sa-l scoata vinovat de urmari si n-aveau decât. Nici nu se putea altminteri. El, sarmanul, singur pe lume, ce drept avea sa se plânga? Da, da, pâna la urma îl silisera sa faca pasul asta si al lor va fi vina daca de aci înainte va duce o viata plina de nelegiuri. Alta cale nu-i ramânea. Tot vorbindu-si asa, coborâse mult la vale pe Drumul Poienii si auzea slab, din departare sunetul clopotelului care vestea scolarilor începerea lectiilor. Îl podidira lacrimile la gândul ca în veci n-avea sa mai auda acest sunet prietenos, atât de binecunoscut urechii sale. Era cumplit, dar n-avea încotro. De vreme ce-l alungau în lumea rece s i haina, el nu putea decât sa se supuna, dar îi ierta pe toti. Aci, sughiturile de plâns se întetira.

Tocmai atunci îi iesi în cale bunului sau amic, Joe Harper, cel mai apropiat tovaras de scoala si baiatul de care îl lega prin juramântul o prietenie vesnic. Joe avea cautatura aspra s i se vedea cât de colo ca sinea lui urzea un plan mare si sumbru. De buna seama se întâlnisera aici doua inimi într-un gând. Stergându-si ochii cu mâneca, Tom începu sa îngaime, bocind, ca el se hotarâse sa scape de asuprirea si lipsa de întelegere de acasa, sa-si ia lumea în cap si sa nu se mai întoarca în vecii vecilor, exprimându-si în cele din urma nadejdea ca Joe nu-l va da uitarii.

Dar numaidecât îsi dadu seama ca si Joe aveau de gând sa-l roage acelasi lucru: ca de aceea pornise pe urmele lui. Îl batuse maica-sa pentru ca mâncase, cica, nis te smântâna din care el nici nu gustase; habar n-avea de smântâna aia. De buna seama ca maica-sa se saturase de el si-acum voia sa-l sileasca sa plece-n lume. Daca asa îi era voia, ce putea face el, decât sa se supuna? ! Spera ca ea va fi fericita s i ca nu se va cai niciodata de a-s i fi alungat sarmanul baiat în lumea haina, sa patimeasca si sa moara printre straini.

Cum umblau as a, împreuna, amarâti, cei doi baieti reînnoira legamântul sa se ajute întotdeauna s i frati sa-si fie nedespartiti pâna ce moartea avea sa le închida ochii, izbavindu-i de toate. Dupa asta începura sa ticluiasca la planuri. Joe înclina sa se faca sihastru, sa-si tina zilele cu pâine uscata, departe, în vreo pes tera, si sa moara cândva de

frig, mizerie si inima rea. Dupa ce-l asculta însa pe Tom, recunoscu ca sunt într-adevar câteva avantaje serioase în viata de tâlhar si consimti sa se faca pirat.

Vreo cinci kilometri mai la vale de St. Petersburg, într-un loc unde fluviul Mississippi n-avea nici doi kilometri latime, se afla o insula lunga s i îngusta, împadurita, în capul careia era un banc de nisip, cu apa mica. Insula aceasta era un loc de întâlnire foarte potrivit. Era nelocuita si as ezata departe, catre malul celalalt, în dreptul unei paduri dese, aproape pustii. Asadar, insula Jackson fu aleasa ca salas . Pe cine anume aveau sa jefuiasca nu s-au gândit o clipa. S-au dus sa-l caute pe Huckleberry Finn, care li s-a alaturat fara zabava, caci lui orice cariera îi era totuna; n-avea nici o predilectie. Apoi se despartira, cu gândul sa se reîntâlneasca într-un loc singuratic pe malul apei, la vreo trei kilometri mai sus de târg, la ceasul preferat, care era miezul noptii. Stiau acolo o pluta mica din busteni pe care aveau de gând s-o captureze. Urma s-aduca fiecare undite si cârlige si orice provizii ce le puteau fura cât mai pe ascuns si misterios, cum se cuvine unor nelegiuiti. Nici nu se sfârsise dupa-amiaza, si toti trei avusesera placerea sa raspândeasca stirea ca; în curând, „o s-auda târgul ceva!" Cei carora li se daduse a întelege pe departe ca se va întâmpla ceva nemaipomenit, fusesera preveniti sa nu suifle o vorba si s-astepte.

Pe la miezul noptii, Tom sosi cu o bucata de s unca fiarta si cu alte câteva maruntisuri, si se opri într-un desis de lastari, la marginea unei râpe care domina locul de întâlnire. Cerul era înstelat si peste tot domnea o tacere adânca. Fluviul, ca un sarpe urias, dormea linistit. Tom ciuli urechea câtava vreme, dar nici un sunet nu tulbura tacerea. Atunci fluiera încet si limpede. De sub râpa veni raspuns. Tom mai fluiera de doua ori; i se raspunse în acelasi fel. Apoi un glas rosti cu fereala:

- Cine-i acolo ?

- Tom Sawyer, Razbunatorul Negru al Marilor Vijelioase. Voi cine sunteti?

- Huck Finn, Mâna însângeratâ si Joe Harper, Spaima Marilor.

Tom spicuise aceste nume din cartile lui preferate.

- Bine. Parola!

Si atunci, în tacerea neagra a noptii, acelasi cuvânt fioros se înalta din doua guri deodata, în soapta aspra:

- „Sânge!”

Apoi Tom zvârli sunca peste marginea râpei si se lasa s i el dupa ea, zgârâindu-se putin în aceasta stradanie s i sfâsâindu-si straiele. De-a lungul malului se deschidea o carare usoara, lina, pe sub râpa, dar era lipsita de greutatile s i primejdiile atât de pretuite de un pirat.

Spaima Marilor ausese o halca de slanina si se istovise carând-o pâna aci. Finn, Mâna Însângerata, furase o tigaie si o multime de frunze de tutun, pe jumatate uscate si mai adusese si câtiva coceni de porumb, ca sa faca lulele. Dar nici unul din pirati nu fuma, nici nu “mesteca" tutun, afara de el. Razbunatorul Negru al Marilor Vijelioase era de parere ca nu se poate începe nimic pâna nu aveau foc. Era un gând întelept, chibriturile fiind pe atunci aproape necunoscute prin meleagurile acelea.

Deodata vazura un foc fumegând pe o pluta mare, cam la o suta de metri mai la vale; se furisara pâna acolo, sa fure un taciune aprins, prilej sa ia parte la o aventura grozava. Din când în când se opreau brusc, sâsâind cu degetul pe buze, înaintau prudent, cu mâinile pe mânerele unor pumnale închipuite si porunceau în soapta înfricosatoare sa i se „împlânte taisul pâna-n prasele” „vrajmas ului", daca clinteste cumva, caci „numai mortii tac". Stiau prea bine ca plutasii erau plecati cu totii în târg s i stateau la taifas prin dughene, sau la câte un paharel, dar asta nu era o scuza pentru a nu respecta regulile

pirateriei.

Apoi o luara numaidecât în larg. Tom la comanda, Huck la rama din urma si Joe la cea dinainte. Tom sta în picioare în mijlocul plutei, încruntat, cu bratele încrucisate, si dadea comenzile în soapta grava:

- Cârmiti si aduceti-o în vânt!
- S-a-nteles, capitane!
- Drept, dre-e-e-pt!
- E drept, capitane!
- Lasati sa mai mearga un cart!
- S-a facut, capitane!

Cum baietii îndreptau întruna pluta spre mijlocul apei, nimeni nu se îndoia ca aceste comenzi erau date de forma si nu aveau pretentia sa însemne ceva.

- Ce pânze avem întinse?

- Velele mari, gabierii si focurile, capitane!

- Ridicati rândunicile! Întindeti-o, sus, neispravitilor! La catargul din prova! Hai, iute, acum sa va vad!

- Da, da, capitane!
- Scoborâti zburatorii! La scote si la brate! Acum, baieti!
- S-a-nteles, capitane!
- Cârma sub vânt, toata la babord! Atentiune, o îndreptati când va veni la drum! Babord, babord! Acum, baieti, sa va vad, cu putere! Dre-e-ept!
- E drept, capitane!

Pluta trecuse dincolo de mijlocul râului. Baietii îi pusesera capul drept în firul apei si, încetând lopatatul, gustara un pic de ragaz. Apele erau scazute, astfel încât curentul n-avea o iuteala mai mare de patru-cinci kilometri. În urmatoarele trei sferturi de ora, rar se mai auzi câte o vorba. Iata ca pluta trecea acum prin fata târgului îndepartat. Doar sclipirile a doua-trei luminite îi aratau asezarea. Dincolo de întinderea nelamurita si vasta a suvoiului împodobit cu nestematele stelelor, târgul dormea nestiutor de fapta senzationala care se petrecea la câtiva kilometri de el. Razbunatorul *Negru sta linistit cu bratele încrucisate, „aruncând o ultima privire” spre locul fostelor* sale bucurii si recentelor sale suferinte s i dorind ca „ea" sa-l poata vedea acum, pe puntea unei nave ce plutea pe valurile marii dezlantuite, înfruntând primejdia si moartea cu inima neînfricata s i mergând spre pieire cu un zâmbet amar pe buze. Era un fleac pentru imaginatia lui sa mute insula Jackson dincolo de orizontul târgusorului, asa încât îsi arunca „ultime priviri". Aruncau cu totii priviri atât de lungi încât mai-mai sa-i abata curentul din directia insulei. Si-au dat seama însa la timp de primejdie si au cârmit, reusind astfel s-o evite. Cam pe la ceasurile doua dimineata, pluta atinsese pamântul, bancul de nisip ce se gasea la vreo doua sute de metri mai sus de capul insulei. Baietii trecura în picioare prin apa mica a bancului, spre insula, si înapoi, pâna sfârsira de carat pe uscat toata încarcatura lor. Parte din echipamentul plutei consta dintr-o prelata veche, pe care o întinsesera în chip de cort într-un colt al zavoiului, sa-si adaposteasca proviziile, urmând ca ei sa doarma, pe vreme frumoasa, sub cerul liber, cum le sade bine unor pirati.

La adapostul unui bustean mare, atâtara un foc în adâncul întunecos al padurii; prajira apoi pentru cina nis te slanina la tigaie si dadura gata jumatate din provizia de turta de malai. Li se parea o petrecere strasnica sa se ospateze astfel, în deplina libertate, în padurea virgina a unei insule neumblate, departe de hartuielile lumii, si se hotarâra sa nu se mai întoarca niciodata printre oamenii civilizati. Flacarile focului le luminau

fetele si aruncau reflexe rosietice pe trunchiurile copacilor care alcatuiau coloanele templului lor din padure, pe frunzisul lucios si pe iedera ce unduia în ghirlande. Dupa ce au dat gata cea din urma felie de slanina rumenita si au înghitit si ultima farâma de turta de malai, s-au tolanit pe iarba, cuprinsi de o adânca multumire. Ar fi putut gasi un loc mai racoros, dar nu se îndurau sa se lipseasca de tabloul atât de romantic al focului de tabara.

- Nu-i as a ca-i frumos? zise Joe.

- Pa cinste — raspunse Tom.

- Ce-ar zice baietii daca ne-ar vedea?

- Ce-ar zice? Ar da orice sa fie si ei aici, tu ce crezi, Hucky?

- As a zic si io—fu de parere Huckleberry. În tot cazu', mie-mi place. Mai bine ca as a nici ca se poate! Io, stiti, de obicei, nu prea manânc pe saturate, si unde mai pui ca aci nu poate sa vie nimeni sa te-nhate si sa te ia la bataie.

- Asa viata zic si eu—spuse Tom. Mai întâi ca nu esti silit sa te scoli cu noaptea-n cap, sa te duci la scoala, sa te speli si toate astea, care de care mai plicticoase si neroade. Vezi, Joe, ca un pirat n-are nici o treaba când e pe uscat, pe când un pustnic trebuie sa se tot roage, si apoi n-are nici un fel de distractie, orice-ai zice, asa, singur cuc.

- Da, ai dreptate, asta asa e—încuviinta Joe—da' vezi ca nu prea ma gândisem eu mult la treaba asta. Da acum, când stiu cum e, îmi pare bine ca m-am facut pirat.

- Vezi tu—urma Tom—în zilele noastre lumea nu prea se mai da în vânt dupa pustnici, ca-n vremurile de demult, da' piratu' e totdeauna respectat. Si-apoi, un pustnic, vrea, nu vrea, trebuie sa doarma pe locul al mai tare pe care-l gaseste, trebuie sa poarte straie de sac, si sa-si puie cenusa-n cap, si sa stea afara în ploaie, s i...

- Da' de ce trebuie sa poarte straie de sac s i sa-si puie cenusa-n cap? întreba Huck.

- Habar n-am. Da' as a trebuie. As a fac pustnicii totdeauna. Daca te faci pustnic, musai sa faci asa.

- Sa fiu al dracului dac-as face io as a-spuse Huck.

- Pai, da' cum, ce-ai face?

- Habar n-am. Da' atâta stiu, ca n-as face de-alde astea.

- Ei, si tu, Huck! N-auzi ca-i musai? Cum ai face altminteri?

- Ei, uite-asa, n-as rabda. As fugi.

- Ai fugi! Bravo tie, halal pustnic! Te-ar arata lumea cu destiu'.

Mâna Însângerata nu raspunse, având o îndeletnicire de mai mare folos. Ispravise de scobit un cocean de porumb si îi potrivea o coada dintr-o tulpina de buruiana. Îndesa tutun în scobitura, apasa înauntru un carbune aprins si slobozi pe nas un nor de fum îmbalsamat. Era în al noulea cer. Ceilalti pirati îl invidiau pentru acest narav ispititor si hotarâra pe tacute sa-l deprinda si ei cât de curând. Dupa un rastimp, Hucky vorbi:

- Da' piratii cam ce fac?

Tom îi raspunse:

- A, piratii numa-ntr-o petrecere o duc, captureaza corabii si le dau foc, iau banii si îngroapa în locuri groaznice, în insula lor, unde sunt stafii si alte de-alea de le pazesc, omoara oamenii de pe vase, îi pun sa sara-n mare cu ochii legati.

- Si pe femei le duc pe insula-spuse Joe-pe femei nu le omoara.

- Nu încuviinta Tom- pe femei nu le omoara, sunt prea marinimosi ca sa faca una ca asta. Si apoi femeile-s totdeauna frumoase.

- Si sa vezi ce mai straie poarta. Numa' aur s i argint s i brelante—adauga Joe, înfierbântându-se.

- Cine? întreba Huck.

- Ei cine? Piratii!

Huck îsi cerceta pe rând zdrentele, cu luare-aminte si deznadejde.

-Mi se pare ca-n toalele mele nu prea am io mutra de pirat—rosti el, cu durere în glas-da' altele n-am!

Ceilalti baieti îi spusera însa ca îmbracamintea frumoasa are sa vina destul de curând, dupa ce-si vor începe pirateria. Îi detera a întelege ca bietele sale zdrente erau destul de bune pentru început, des i piratii bogati îs i începeau de obicei cariera cu o garderoba potrivita.

Treptat, convorbirea se stinse s i somnul prinse a se furisa printre genele micilor fugari.

Mâna însângerata lasa sa-i scape luleaua si cazu într-un somn adânc, cu inima împacata si trupul trudit. Spaima Marilor s i Razbunatorul Negru al Marilor Vijelioase au adormit ceva mai greu. S i-au spus rugaciunile în gând si culcati, de vreme ce nu era nimeni care sa-i sileasca sa îngenunche si sa se roage tare. De fapt, ar fi avut chef sa nu le spuna deloc, dar se temeau sa mearga chiar atât de departe, ca nu cumva sa se abata asupra-le un trasnet din cer senin. Apoi au lunecat pâna la hotarul somnului s i-au zabovit acolo, caci între timp se înfiintase un oaspe nepoftit, care nu se lasa alungat. Era constiinta. Mai întâi au simtit o teama nelamurita ca facusera rau fugind, apoi si-au amintit de carnea furata, si abia atunci a început chinul adevarat. Au încercat sa-l înlature, amintind constiintei lor de câte si de câte ori nu sterpelisera zaharicale si mere, dar constiinta nu se lasa înduplecata cu asemenea s ubrede argumente.

Pâna la urma, vrând-nevrând, au ramas la parerea ca era furtisag nevinovat sa-ti iei singur din camara dulciuri, însa hotie în toata regula sa iei slanina si s unca si alte asemenea provizii; de altfel era si în Biblie o porunca ce oprea astfel de fapte. Asa încât au luat în sufletul lor hotarârea ca atâta vreme cât se vor tine de meseria de pirat, sa n-o mai spurce cu pacatul hotiei. Dupa asta, constiinta le-a îngaduit un ragaz si acesti pirati plini de ciudate contraziceri s-au cufundat într-un somn adânc si linistit.

CAPITOLUL XIV

Când se trezi a doua zi dimineata, Tom se întreba cu mirare unde se afla. Se ridica în capul oaselor, se freca la ochi s i privi împrejur; apoi întelese. Mijeau zorile, racoroase s i cenusii, iar linis tea adânca a padurii îti dadea o senzatie înviorатоаre de odihna s i pace. Nici o frunza nu se clintea, nici un sunet nu tulbura meditatia maretei naturi. Pe frunze si pe firele de iarba se însirau ca niste margele picaturile de roua. Un strat alb de cenusa acoperea focul si firicele albastre de fum se înaltau împletindu-se în vazduh. Joe si Huck mai dormeau înca.

Curând se auzi bataia unei ciocanitoare. Treptat, cenusiul racoros si tulbure al diminetii se lumina s i în aceeas i masura crestea si zvonul padurii. În fata baiatului, care privea gânditor, se desfasura minunea naturii trezindu-se si pornind la treaba. Un viermusor verde venea târându-se pe o frunza înrourata; îsi salta la rastimpuri în aer doua treimi din trup, adulmecând iscoditor în juru-i, apoi o pornea iar la drum. „Fireste, masoara ceva" gândi Tom. Când viermele se apropie de el, ramase neclintit, ca o stana de piatra. Acu-i sporeau, acu-i piereau nadejdile, dupa cum gângania continua sa se

îndrepte spre el, sau parea ca vrea sa-si schimbe directia. Iar când, în cele din urma, cu trupul ondulat în aer, viermele statu în cumpana-o clipa de neplacuta asteptare-si-apoi o lua hotarât la vale, peste piciorul lui Tom si porni într-o calatorie peste întregul lui trup, inima baiatului fu coplesita de bucurie. Asta însemna negresit c-avea sa capete un rând de haine noi, de buna seama o uniforma de pirat. Acum iata ca se ivi-nu se stie de unde-un convoi de furnici care, cu sârg, începura sa-si vada de treburile lor. Una trecu tinând cu barbatie în brate un paianjen mort, de cinci ori mai mare decât ea, si-l cara drept în sus, pe un trunchi de copac. O Mariuta stropita cu pete cafenii se catara pe ametitoarea înaltime a unui fir de iarba. Tom se apleca pâna la ea si-i sopti:

— Hai, Maicuta-Mariuta,
Zboara, nu mai sta!
Ti-a luat foc bordeiul,
Copilasii-s singurei,
Du-te iute de vezi ce-i?

Iar Mariuta îsi lua zborul si se duse glont sa vada ce se întâmplase. Tom, care stia bine cât de mult se teme de foc gâza asta, nu se mira; de câte ori nu o pacalise el asa! Dupa aceea veni o lacusta, care parea ca vrea sa-si smulga capul. Tom o atinse, stiind ca îsi va strânge piciorusile pe lânga trup si se va preface moarta. Între timp, pasarelele cântau cât le tinea gura. Un graur se lasa din zbor într-un copac deasupra capului lui Tom si începu sa îngâne în triluri toate cântecele vecinelor, petrecând, pare-se, de minune. O gaita, tipator colorata, sageta din senin—fulger cu flacara albastra—si se opri pe o ramura, atât de aproape, încât baiatului i se parea c-ar fi putut s-o atinga cu mâna. Îsi tinea capul într-o parte s i-i privea pe straini cu o curiozitate arzatoare. O veverita cenusie si o dihanie din neamul vulpilor se apropiau, topaind cu pas i maruntei si repeziti, se asezau din când în când în coada, priveau cu luare-aminte spre baieti si sporovaiau în limba lor. Salbataciunile acestea de buna seama ca nu mai vazusera vreo fiinta omeneasca si nu stiau daca trebuie sa se teama ori ba. Natura întreaga se trezise acum de-a binelea si era în miscare; suliti lungi de soare strapungeau ici si colo frunzisul des, câtiva fluturi intrara si ei în scena, fâlfâind din aripioare.

Tom îi trezi si pe ceilalti pirati si cu totii o zbughira chiuind. Nu trecu un minut si, goi-pus ca, se fugareau si se rostogoleau unii peste altii prin apa mica si limpede a bancului cu nisip alb. Nu le era câtus i de putin dor de târgusorul care dormea în departare, dincolo de vasta întindere a apei. Pluta disparuse, luata de vreun curent trecator sau de vreo usoara cres tere a apelor fluviului, dar asta nu facea decât sa le sporeasca bucuria; rupsera astfel orice legatura între ei si lumea civilizata.

Se întoarsera la tabara nespus de împrospatati, cu inimile voioase si cu o pofta de mâncare cumplita. În curând focul ardea iarasi cu vâlvatai. Huck descoperi în apropiere un izvor cu apa limpede, rece, si baietii îs i facura numaidecât cesti din frunze mari de stejar si de artar si fura de parere ca apa astfel îndulcita cu aroma codrului salbatic înlocuieste de minune cafeaua cu lapte. Pe când Joe taia feliile de slanina pentru gustarea de dimineata, Tom si Huck îi spusera sa astepte o clipa. Plecara catre un ascunzis ademenitor al malului, unde-si zvârlira unditele. Numaidecât se vazura ras-platiti. Nici nu avusese timp Joe sa-s i piarda rabdarea, ca ei se si înapoiesera cu o stiuca frumoasa, cu doua platici si cu un ciortanas, provizie îndestulatoare pentru o întreaga familie. Au fript pestele laolalta cu slanina si s-au minunat; niciodata nu li se paruse mâncarea de peste atât de gustoasa. Nu stiau ca pestele de apa dulce, cu cât e mai degraba pus la foc dupa ce a fost prins, cu atât e mai gustos. Nici nu prea s i-au batut capul sa cugete ce gust bun dau mâncarii dormitul afara, miscarea în aer liber, scaldatul

si o foame strasnica.

Dupa gustare au trândavit la umbra, în vreme ce Huck a tras o pipa; apoi au pornit spre padure, într-o expeditie de explorare. Mergeau mereu înainte, fara tinta si plini de voie buna, sarind peste trunchiuri putrede, strabatând tufis uri încâlcite, trecând printre maretii domnitori ai padurii, învaluiti din cres tet pâna jos cu o bogata mantie de vita salbatica. Dadeau pe alocuri peste încântatoare poienite ascunse, asternute cu iarba deasa si bogat împodobite cu flori.

Gaseau nenumarate locuri care le stârneau încântarea, dar nimic care sa-i mire. Descoperira ca insula avea vreo cinci kilometri lungime si vreo patru sute de metri latime si ca n-o despartea de malul celalalt decât un canal îngust, care sa tot fi avut vreo doua sute de metri. Cam la un ceas o data se scaldau si înotau, asa încât abia pe la mijlocul dupa-amiezii se întoarsera în tabara. Erau prea flamânzi pentru a zabovi cu pescuitul, dar se ospatara din belsug cu slanina rece s i-apoi se tolanira la umbra, sa mai taifasuiasca. Dar curând conversatia începu a lâncezi si apoi baietii ramasera muti. Linistea grava care se asternuse peste padure, senzatia de singuratate începeau sa li se rasfrânga în suflete. Cazura pe gânduri. Un fel de dor nelamurit li se furisa în inimi; curând, se înfiripa, tulbure. Era dorul de casa care încoltea. Pâna si Finn—Mâna însângerata — visa la treptele lui de casa s i la butoaiele goale. Dar nici unul nu avea curaj sa-si dea gândul pe fata, atât de rusinoasa li se parea slabiciunea lor.

De câtava vreme baietii îsi dadeau seama nedeslusit de un anumit zgomot, care venea din departare, asa cum îti dai seama uneori de ticaitul ceasornicului, fara sa-l auzi lamurit. Acum, iata ca acel zgomot ciudat se întarea, silindu-i sa se straduiasca a-l întelege. Baietii tresarira, se uitara unul la altul, apoi începura sa asculte cu încordare. Vreme îndelungata domni o tacere adânca, neîntrerupta, apoi o bubuitura surda, înfioratoare, strabatu întinderea apei, venind din departare.

- Ce-o fi fost asta? ! exclama Joe, tinându-si rasuflarea.

- Ma-ntreb si eu ce sa fie, spuse Tom în soapta.

- Tunet nu-i, zise Huckleberry, sfios si înfiorat, ca tunetu'...

- Huck, îl întrerupse Tom, nu vorbi, mai bine asculta! Asteptara un timp, care li se paru nesfârsit. Apoi, aceeasi bufnitura surda tulbura linistea grava.

- Sa mergem sa vedem!

Au sarit în picioare si au zorit spre malul din dreptul târgului. Dând la o parte tufisurile, s-au uitat pe apa. Vaporasul de curse plutea cam la un kilometru si jumatate mai la vale de târgusor, dus de curent. Puntea cea mare parea întesata de lume. în jurul vaporasului se vedeau o multime de barci, vâslind încoace si încolo sau plutind duse de curent, dar baietii nu puteau deslusi ce faceau oamenii din barci. Deodata, din coasta vaporasului tâsni o coloana mare de fum alb; pe când se desfas ura si se înalta într-un nor domol, bufnitura înfundata de adineaori pluti din nou peste apa, pâna la ascultatorii nostri.

- Stiu acu'! striga Tom. S-a înecat careva!

- Asa e! spuse si Huck. Asa au facut s-asta-vara, când s-a înecat Bill Turner. Trage cu tunu' pe apa s-atunci mortu' iese la iveala. Da, zau, s-apoi ia niste pâini, baga-n ele argint viu si le azvârle pe apa, si unde s-a înecat careva, drept într-acolo plutesc pâinile si taman în locu' ala se opresc.

- Da, am mai auzit eu asa ceva, spuse Joe. Da' stau s i ma gândesc, cum o fi putând pâinea sa faca una ca asta?

- A, nu-i atât pâinea, lamuri Tom, cât descântecul, da, descântecul pe care-l spun oamenii înainte de-o arunca.

- Da' n-o descânta deloc, spuse Huck. I-am vazut eu când au aruncat-o, n-a zis nimeni nimic.

- Asta mi se pare ciudat, spuse Tom. Da' poate ca oamenii zic descântecu-n gând. Sigur c-asa fac. E la mintea cocosului.

Ceilalti baieti fura si ei de parere ca ce spunea Tom avea o noima, caci altfel cum te-ai fi putut bizui pe o bucata de pâine, neînvatata de un descântec, sa se poarte cu întelepciune, când era trimisa într-o misiune atât de serioasa?

- Zau daca n-as vrea sa fiu acum acolo, spuse Joe.

- Si eu la fel, zise Huck. Ce n-as da sa stiu cine-i ala de s-a-necat.

Baietii ascultau mereu si nu slabeau din ochi apa. Deodata, adevarul fulgera prin mintea lui Tom:

- Mai baieti, acu' stiu, srtiga el. Noi suntem înecatii! într-o clipa s-au simtit eroi. Iata o victorie mareata! Li se simtea lipsa, erau jeliti, se frângeau inimi din pricina lor, se varsau lacrimi, amintirile rautatilor savârsite fata de acesti bieti copii se ridicau mustratoare, iar vinovatii erau coplesiti de zadarnice pareri de rau si remuscari. Si, ce era mai magulitor din toate: târgul întreg nu vorbea decât de cei disparuti si toti baietii îi invidiau pentru aceasta nemaipomenita faima. Asta era strasnic. La urma urmei, tot merita sa fii pirat!

Înspre seara, vaporasul se întoarse la îndeletnicirea-i obisnuita si barcile disparura. Piratii se înapoiara la tabara. Nu-s i mai încapeau în piele de înfumurare ca dobândisera atâta faima, nu mai puteau de bucurie ca stârnisera atâta zarva si îngrijorare. Au prins peste, au pregatit cina si s-au ospatat, apoi au încercat a ghici, care mai de care, ce gândea si ce vorbea târgul despre dânsii. Erau foarte satisfacuti închipuindu-si ce desperare pricinuisera printre oameni. Dar când îi învaluira umbrele noptii, încetara treptat a mai vorbi si ramasera cu privirile atintite în flacari, dusi pe gânduri. Atâtarea trecuse, Tom si Joe îsi aminteau acum ca anumite persoane de acasa nu se bucurau ca ei de aceasta petrecere stras nica. în suflet le încoltira temeri întunecate. Erau din ce în ce mai tulburati si mai amarâti; pe negândite, le scapa câte un oftat. Încetul cu încetul, Joe îsi lua inima în dinti si cauta sa iscodeasca cam ce-ar zice ceilalti despre o întoarcere la civilizatie, sigur, nu chiar acuma, dar...

Tom îl zdrobi cu batjocura lui! Huck, care nu se dase înca pe fata, se alatura lui Tom. Atunci cel care sovaise dete degraba o "explicatie", bucuros sa iasa din încurcatura cât mai putin patat de banuiala ca i-ar fi dor de casa, ca-i un "papa-lapte". Pentru moment, revolta de pe vas era înabusita.

Pe când întunericul se adâncea, Huck prinse a motai si curând începu sa sforaie. Dupa el, adormi si Joe. Tom ramase câtava vreme nemiscat, sprijinit în cot, supraveghindu-si cu atentie tovarasii. În cele din urma, se scula cu bagare de seama în genunchi, si începu sa caute prin iarba, printre reflexele jucause zvârlite de focul taberei. Culese de pe jos câteva fâsii mari, aproape cilindrice, din coaja alba s i subtire a unui sicomor si dupa ce le cerceta pe-o parte si pe alta, alese doua dintre ele care i se parura potrivite. Îngenunche lânga foc si cu creta lui rosie scrise cu sârg si truda ceva pe fiecare din ele, apoi facu una sul si o vârî în buzunarul hainei sale, iar pe cealalta o baga în palaria lui Joe, pe care o muta în apropierea stapânului ei. Puse de asemenea în palarie niste raritati de o valoare aproape nepretuita, printre care o bucata de creta, o minge de cauciuc, trei cârlige de undita si una din acele bile cunoscute drept "cristal suta-n suta". Dupa aceea se desprinse cu luare-aminte, pasind în vârful picioarelor printre arbori, si când simti ca nu mai putea fi auzit, o lua la fuga în directia vadului.

CAPITOLUL XV

Peste câteva minute, Tom strabatea apa mica a bancului de nisip, trecând spre tarmul statului Illinois. înainte ca apa sa-i ajunga pâna la mijloc, facuse jumatate de distanta. De aci încolo curentul nu-i mai îngaduia mersul în picioare; se avânta în înot voinicesc, spre a strabate si suta de metri ramasa. înota piezis în susul apei, dar curentul îl tragea la vale mai tare decât se asteptase. Ajunse în cele din urma la mal si apoi pluti, pâna gasi un vad, unde ies i din apa. Duse mâna la buzunarul hainei, se încredinta ca bucata de coaja de sicomor scapase cu bine, apoi, cu hainele siroind de apa, o lua prin padure, de-a lungul malului. Putin înainte de ora zece, iesi într-un luminis, în dreptul târgului, si vazu vaporasul odihnind în umbra pomilor si a malului înalt. Sub stelele scânteietoare linistea era deplina. Coborî de-a busilea malul, cu ochii în patru, se lasa binisor în apa s i, din trei, patru zvâcnituri de înot, ajunse la barcuta "de serviciu" de la pupa vasului. Se ascunse sub bancuta vâslasului si astepta, gâfâind.

Curând clopotelul dogit suna semnalul si un glas dadu ordinul de pornire. Un minut-doua mai târziu, botul barcii se înalta pâna la pupa vaporului. Calatoria începuse. Tom se bucura de norocul lui, caci stia ca era ultima cursa a vaporasului în seara aceea. Dupa vreo cincisprezece minute, care i se parura un veac, zbaturile se oprira si Tom se strecura peste bord si înota spre mal prin întuneric, iesind la uscat cu vreo treizeci de metri mai jos, unde era ferit de primejdia întâlnirii cu niscaiva hoinari. Strabatu în goana niste drumeaguri neumblate s i în curând ajunse lânga gardul din dos al matusa-sii. Îl sari, se apropie de pridvor s i privi pe fereastra iatacului, unde ardea o lumina. Vazu pe matusa Polly, pe Sid si pe Mary, si pe mama lui Joe Harper. Stateau de vorba, strânsi laolalta, de partea cealalta a patului. Patul era lânga usa. Tom se duse pâna la usa si ridica binisor ivarul, apoi împinse us urel. Us a se crapa putin, el o mai împinse cu bagare de seama, tresarind la fiecare scârtâit. Când socoti ca poate sa se strecoare de-a busilea, vârî capul întâi si porni, cu prudenta.

- Da' de ce-o fi pâlpâind asa lumânarea? spuse matusa Polly.

Tom se grabi.

- Mi se pare ca s-a deschis usa. Da, fireste ca s-a deschis! Of, fel de fel de lucruri ciudate se întâmpla de la o vreme. Nu se mai termina! Hai, du-te s i închide-o, Sid.

Tom disparu sub pat tocmai la vreme. Ramase locului pâna i se potoli rasuflarea, apoi se târî mai aproape de matusa-sa; mai-mai sa-i atinga piciorul.

- Si cum spuneam, zicea tusa Polly, nu era rau, doar poznas cum nu se mai afla, zapacit si neastâmparat din cale-afara, atât pacat avea. Da' el nu-si da seama ce facea, mitite lul; era ca un mânz. Nu voia sa faca rau, avea inima buna ca pâinea calda... si începu sa plânga.

- Asa si cu Joe al meu; se tinea numa' de dracii si de pozne, da' n-avea rautate-n el nici cât negru sub unghie. Era bun la inima si iubitor cum nu se mai poate... Of, sa ma ierte Dumnezeu. Când ma gândesc ca am fost în stare sa-l bat pentru pârdalnica aia de smântâna... si ce crezi, o lepadasem chiar eu cu mâna mea, ca se acrise, si-acu' n-am sa-l mai vad cât oi trai; of, of, of, baietasul mamei, baietas, oropsit si necajit!

Si mama lui Joe plângea cu sughituri, de credeai ca i se frânge inima.

- Poate lui Tom îi mai bine acolo unde se afla, spuse Sid, dar daca era si el mai asezat...

- Sid! (Tom simtea vapaia din privirea batrânei, desi n-o vedea). O vorba sa nu

mai rostesti împotriva lui Tom al meu, acu' când nu mai e printre noi! Are Dumnezeu grija de el, nu te sinchisi tu, musiu! Vai, doamna Harper, nu stiu cum o sa ma împac cu gândul ca l-am pierdut, nu stiu cum o sa ma împac! Atât de drag mi-era sa-l vad, cu toate ca ma chinuia adesea de credeam ca-mi scoate sufletul, nemernica de mine!

- Domnul a dat, Domnul a luat! Fie numele Domnului binecuvântat! Da' tare-i greu, of, greu mai e! Uite, nu mai departe ca sâmbata trecuta, Joe al meu ce crezi c-a facut? Mi-a zvârlit o pocnitoare drept în fata, si eu l-am batut de l-am spetit. Sa fi stiut atunci ce curând... of, de l-as mai vedea o data facând asa, l-as strânge în brate si l-as binecuvânta.

- Da, da, da, stiu ce e-n sufletul dumitale, doamna Harper. Stiu prea bine. Uite si eu... ieri—ieri pe la amiaza—Tom al meu s-a apucat si i-a turnat pe gât motanului "Moartea durerilor"; biata lighioana, am crezut ca darâma casa. Si pacatoasa de mine, Dumnezeu sa ma ierte, l-am ciocanit în cap cu degetarul. Ah, baietasul mamei, cu m s-a prapadit el! Eeh, acuma, mititelul, a scapat de toate supararile. Si cu cele din urma vorbe pe care le-am auzit din gura lui m-a mustrat...

Amintirea aceasta era de neîndurat pentru biata batrâna, asa ca începu sa boceasca. Tom începu sa smiorcâie si el, cuprins de o mila de sine mai mare decât a tuturora. O auzea pe Mary plângând si rostind din când în când câte o vorba buna despre el. Începuse sa aiba despre sine însusi o parere mai aleasa ca pâna acum. Pe de alta parte, era atât de mis cat de mâhnirea matusii, încât îi dadea ghes inima s-o zbugheasca de sub pat si s-o bucure la culme (felul spectaculos în care s-ar fi desfasurat scena îl ispitea grozav). Rezista însa siramase locului linistit, ascultând mai departe. Din frânturi si aluzii întelese ca mai întâi s-a crezut ca baietii se înecasera la scaldat, apoi se descoperise lipsa micii plute. Dupa aceea venisera niste baieti s i povestisera cum disparutii au vestit ca "în curând va auzi târgul ceva". Cei cu scaun la cap însailasera una cu alta si ramasesera încredintati ca baietii au plecat cu pluta si ca aveau sa iasa la iveala mai la vale, în târgul urmator. Dar catre amiaza, pluta fusese gasita împotmolita în mal, la vreo opt kilometri mai la vale de târgusor, si atunci se spulberara toate nadejdile. Trebuie sa se fi înecat, îsi ziceau oamenii, altminteri i-ar fi mânat foamea spre casa la lasarea noptii, daca nu si mai înainte. Cautasera în zadar cadavrele, fiindca desigur baietii se înecasera hat-departe, pe la mijlocul apei; altfel, buni înotatori cum erau, ar fi izbutit ei sa ajunga la mal.

Acum era miercuri seara. Daca pâna duminica nu li se gaseau trupurile, înseamna ca orice nadejde era pierduta si în acea dimineata avea sa se faca slujba de îngropaciune. Tom se cutremura.

Doamna Harper îsi lua ramas bun cu un ultim sughit de plâns si dadu sa plece. Dar, mânate de acelasi imbold, cele doua femei deznadajduite se aruncara una în bratele celeilalte si trasera împreuna un plâns zdravan, care le mai mângâie, apoi se despartira. Matusa Polly se arata cu mult mai dragastoasa decât îi era obiceiul, când le ura copiilor noapte buna. Sid varsa si el câteva lacrimi, iar Mary iesi din odaie hohotind din toata inima.

Dupa aceea, matusa Polly îngenunche si se ruga pentru Tom. Se ruga atât de duios, cu atâta înfocare si cu atâta nespusa dragoste în vorbele si în glasul ei batrân si tremurat, încât baiatului îi curgeau lacrimile siroi pe obraz cu mult înainte ca ea sa fi terminat.

Dupa ce matusa se culca, ramase multa vreme as a, nemis cat. Din când în când matusa Polly scotea câte un oftat jalnic si se tot zvârcolea în pat, sucindu-se mereu, când pe-o parte, când pe alta. Dar în cele din urma se linisti—doar prin somn mai gemea

câte putin. Atunci baiatul se furisa de sub pat, se ridica binisor pâna la capatâiul batrânei si, umbrind cu mâna flacara lumânarii, statu nemiscat si o privi îndelung. I se rupea inima de mila. Scoase din buzunar sulul de coaja de sicomor si-l as eza lânga lumânare. Dar deodata îi veni în gând ceva; sovai chibzuind. Când gasi o solutie multumitoare, fata i se lumina. Vârî repede coaja de sicomor în buzunar, se apleca, saruta buzele vestede, apoi se îndrepta tiptil spre usa si o închise cu grija în urma lui.

Lua iar drumul spre debarcader, unde nu gasi tipenie de om, si pasi cutezator pe puntea vasului, stiind ca nu era nimeni acolo afara de un paznic, care totdeauna se culca pe-o ureche si dormea bustean. Dezlega barca de la pupa, se strecura în ea si în curând mânuia cu luare-aminte lopetile, îndrep-tându-se în susul apei. Când ajunse la vreun kilometru s i jumatate mai sus de târg, o lua piezis, vâslind vârtos. Acosta cu îndemânare pe malul celalalt. Asta era o treaba obisnuita pentru el. Se simtea ispitit sa captureze barca, spunându-si ca ar putea fi socotita nava s i deci prada legitima pentru un pirat, dar stia ca va fi cautata cu de-amanuntul si ca ar fi fost descoperita. Sari asadar pe mal si intra în padure. Se întinse pe iarba si se odihni o buna bucata de vreme, straduindu-se sa ramâna treaz, apoi lua cu luare-aminte drumul înapoi spre salas. Noaptea era pe sfârsite. Pâna sa ajunga în dreptul bancului de nisip, se luminase de-a binelea. Tom mai facu un popas pâna ce soarele se înalta bine pe cer, învaluind marele fluviu în stralucirea-i aurie, apoi se arunca în apa. Peste putin se opri în pragul taberei cu trupul siroind de apa si îl auzi pe Joe spunând:

- Nu, Huck, Tom nu e din aia, pun mâna-n foc pentru el.O sa vina negres it înapoi. Nu dezerteaza el. Stie foarte bine c-asa ceva ar fi rusinos pentru un pirat. Tom e prea mândru ca sa faca una ca asta. Sa stii ca pune ceva la cale. Ma întreb si eu ce-o fi.

- Bine, da' lucrurile în tot cazu' sunt ale noastre, nu?

- Asa as zice, Huck, da' înca nu e sigur. Ravasul spune ca sunt ale noastre daca nu se-ntoarce pâna la gustarea de dimineata.

- Si iata ca s-a-ntors! exclama Tom, cu un frumos efect dramatic, pasind cu maretie în tabara.

În curând fu gata o gustare împarateasca, alcatuita din slanina cu peste, si pe când înfulecau de zor, Tom îsi povestea cu de-amanuntul ispravile (înfrumusetându-le). Când povestea se termina, toti se simteau viteji, niste viteji înfumurati si laudarosi! Mai apoi Tom se piti undeva la umbra, sa mai traga un pui de somn pâna catre amiaza, în timp ce piratii ceilalti sa pregateau sa pescuiasca si sa faca noi explorari în insula.

CAPITOLUL XVI

Dupa prânz toata banda de pirati pleca spre plaja bancului, sa caute oua de broasca testoasa. Umblau de colo pâna colo, vârând bete în nisip si, unde dadeau de un loc moale, se lasau în genunchi si scormoneau cu degetele. Uneori scoteau câte cincizeci, saizeci de oua dintr-o singura gaura. Erau rotunde de tot si albe, putintel mai mici ca o nuca. în seara aceea si-au pregatit un ospat strasnic cu jumari de oua, si a doua zi, vineri, altul. Dupa gustarea de dimineata, au plecat spre banc, chiuind si gonind ca nebunii. S-au tot fugarit, lepadând hainele pe drum si ramânând goi-pusca, apoi s-au tot zbenguit prin apa mica a bancului, pâna departe, unde începea curentul iute, care le smucea pe alocurea fundul albiei de sub picioare, sporind mult hazul jocului. Ici-colo, se opreau roata si îsi împroscau cu palmele apa în obraji, apropiindu-se încet unul de altul, cu fetele întoarse, spre a se feri de stropi. La urma se însfacau s i se luau la trânta, pâna

când cel mai istet îsi dadea la fund vecinul; atunci se cufundau cu totii, într-un valmasag alb de picioare si brate, si scoteau iar capul pufnind, împros când, râzând si gâfâind în acelasi timp.

Când nu mai puteau de oboseala, fugeau si se trânteau pe nisipul uscat si fierbinte; zaceau tolaniti, se acopereau cu nisip, dar nu trecea mult si iar se repezeau în apa, ca sa ia joaca de la cap. în cele din urma, le dadu în gând ca, în pielea goala cum se aflau, aratau aproape ca îmbracati în tricouri de circ, de culoarea pielii; asa ca au tras un cerc în nisip si au înjghebat un circ cu trei clowni, caci nici unul nu voia sa cedeze celuilalt acest rol de frunte.

Dupa asta au scos bilele si au jucat cu ele tot felul de jocuri, pâna li s-a urât. Apoi, Joe s i cu Huck au mai înotat, dar Tom nu cuteza. Bagase de seama ca, scotând în graba pantalonii, îsi smulsese de la glezna bratara din inele de sarpe cu clopotei. Se minuna cum de scapase atâta vreme de cârcei, fara ocrotirea acelui talisman. Nu mai îndraznea sa intre în apa fara bratara si, pâna s-o gaseasca, baietii ceilalti, obositi, se pregateau sa iasa pentru a se odihni. Pe nesimtite se despartira, mergând fiecare într-alta parte, napaditi de melancolie, si aruncând de la un timp peste întinderea apei priviri lungi si pline de jind câtre locul unde dormita în soare târgul. Tom se pomeni scriind în nisip, cu degetul mare de la picior: Becky. Sterse repede acest nume, suparat în sinea lui de atâta slabiciune. Dar cu toate astea, îl mai scrise o data; nu se putea stapâni. Iar îl sterse, apoi se smulse ispitei, chemân-du-i la el pe baieti, ca sa stea împreuna.

Joe era cufundat într-o tristete de moarte. într-atâta tânjea de dor de-acasa, încât mâhnirea îi ajunse o povara de neîndurat, cât pe ce sa-l podideasca lacrimile. S i pe Huck îl napadise melancolia. Tom era tare abatut, dar se straduia sa nu arate nimic. Avea o taina, pe care nu voia înca s-o dezvaluie, dar daca aceasta mâhnire rebela nu putea fi spulberata, curând avea sa fie silit sa-si dea taina în vileag. Prefacându-se nespus de voios, spuse:

- Ma baieti, fac prinsoare ca pe insula asta au mai fost pirati. Hai s-o mai exploram. Or fi îngropat ei pe undeva vreo comoara. Ce ati zice dac-am da de un cufar putrezit, plin cu aur si argint, hai?

Vorbele lui trezira însa un prea slab entuziasm care se stinse fara raspuns. Mai încerca vreo doua mo meli, dar si ele dadura gres. Tom se cam descuraja. Joe sedea cu o mutra din ochi pregatirile de plecare ale lui Joe si pastrând o tacere care nu era a buna. Peste putin, fara o vorba de despartire, Joe porni prin apa mica a bancului catre malul celalalt. Lui Tom îi pieri curajul. Se uita piezis la Huck. Neputând sa-i înfrunte privirea, Huck lasa ochii în jos. Apoi spuse:

- Si eu vreau sa plec, Tom; si-as a eram singuri, acu' o sa fie si mai rau. Hai sa plecam si noi, Tom!

- Nici nu ma gândesc. N-aveti decât sa plecati! Eu ramân.

- Tom, eu parca tot as pleca.

- Poftim, n-ai decât, cine te opreste?

Huck începu sa-si culeaga boarfele risipite pe jos.

- Tom, ar fi bine sa vii si tu. Hai, stai nitel si te mai gândeste. Când ajungem la mal, o sa te asteptam.

- Puteti s-asteptati mult si bine! Am terminat cu voi! Huck porni la drum, mâhnit. Tom sta s i se uita dupa el. O dorinta apriga de a-si lepada mândria si a pleca si el îi dadea ghes. Nadajduia ca baietii se vor opri, dar ei mergeau încet înainte, prin apa mica a bancului. Deodata, Tom îsi dadu seama ca în jurul lui se lasa o mare liniste si singuratate. Dete o ultima lupta cu mândria lui, apoi se repezi dupa ceilalti, zbierând cât

îl tinea gura:
- Stati! Stati! Sa va spun ceva!

Joe si Huck se oprira numaidecât s i-s i întoarsera fetele spre el. Când îi ajunse, Tom începu sa-si dezvaluie secretul, în timp ce ei îl ascultau posomorâti. Dar în clipa când s i-au dat în sfârsit seama ce urmarea, s-au pornit sa chiuie ca nebunii, strigând ca e "grozav!" si ca, de le-ar fi spus de la început, n-ar mai fi plecat. Tom se dezvinovati într-un fel oarecare, dar adevaratul lui motiv fusese teama ca nici secretul acesta n-ar fi fost în stare sa-i mai tina mult alaturi de el; de aceea îl si pastrase drept ultima ispita.

Baietii se întoarsera voiosi înapoi si se pusera iarasi din toata inima pe joaca, vorbind întruna de planul nemaipomenit al lui Tom si admirându-i istetimea. Dupa o gustare aleasa, alcatuita din oua si peste, Tom spuse ca acum avea chef sa învete sa fumeze. Lui Joe îi placu ideea s i marturisi ca si el ar voi sa încerce. As a ca Huck fabrica repede pipe si le umplu. Ageamiii astia nu fumasera în viata lor decât tigari din foi de vita, care te pis ca la limba, tigari nevrednice de barbati. Se tolanira pe iarba, sprijiniti în coate s i începura sa pufaie, cam stângaci si grijulii. Fumul avea un gust nesuferit s i-i cam îneca, dar Tom spuse:

- A, pai e usor de tot! Daca s tiam eu ca atâta-i, de mult învatam sa fumez.
- Si eu la fel, facu Joe. E-o nimica toata.
- Zau asa, de câte ori nu ma uitam la lumea care fuma si ziceam în gândul meu: "Ce n-as da sa pot si eu sa fumez!" Si habar n-aveam ca pot! spuse Tom.
- S i eu tot asa ziceam. Spune tu, Huck, daca nu ziceam si eu asa. Sa spuie Huck.
- Îhî, de multe ori a zis el tot asa, confirma Huck.
- Da' eu? spuse Tom. Eu am zis asa de o mie de ori. Odata, când eram devale la abator, mai tii minte, Huck? Era si Bob Tanner când am zis asa, si Johny Miller si Jeff Thatcher, ce, nu mai tii minte, Huck, când am zis atunci asa?
- Îhî, tiu, cum sa nu tiu, aproba Huck. Era taman o zi dupa ce pierdusem bila aia alba. Ba nu, era c-o zi-nainte!
- Asa, vezi, nu v-am spus eu? zise Tom. Vezi ca Huck tine minte!
- Eu zic c-as putea sa trag toata ziua din lulea, spuse Joe. Mie unuia nu-mi face rau.
- Nici mie, spuse Tom. Toata ziua as putea sa fumez, da' fac prinsoare ca Jeff Thatcher n-ar putea.
- Jeff Thatcher! Pai ala s-ar da peste cap din doua fumuri. Sa pofteasca încoa', sa-ncerce, ca vede el pe dracu'...
- Te crez, da' Johny Miller? As vrea sa-l vaz pe Johny Miller tragând din lulea.
- Ala? facu Joe. Pai ala, numa' sa-i dea fumul pe la nas si cade jos.
- Îhî, Joe, chiar asa... Auzi? Ce n-as da sa ne vaza baietii acuma!
- Da' eu!
- Auziti, ma baieti, voi sa nu spuneti nimica, s-odata, când sunt strânsi toti, viu eu la tine si zic: "Ma Joe, n-ai o pipa? Ca n-am mai fumat de nu stiu când!" Si tu zici, asa-ntr-o doara, scârbit:"Cum sa nu, am... am luleaua veche si mai am una, da' nu-s-cum, e cam prost tutunu', fir-ar al dracului..."Si eu de colo: "Las-ca nu-i nimica, numa' tare sa fie". Si pe-urma tu scoti lulelele din buzunar si amândoi ni le aprindem asa, tacticos; sa vezi cum o sa se mai zgâiasca aia la noi!
- Ma, sa fie-al dracului, sa vezi ce-o sa ne mai râdem, Tom. Abia astept!
- Da' eu! Si dupa aia le spunem c-am învatat când eram la piraterie s i sa vezi ce rau o sa le para ca n-au fost si ei cu noi!
- Te crez! Pui mâna-n foc c-o sa moara de necaz!

Si-asa o tineau întruna. Dar de la o vreme, conversatia începu sa cam lâncezeasca, sa se destrame. Tacerile se lungeau, baietii scuipau uimitor de des. Fiece por din gura se prefacuse într-o fântâna tâsnitoare. Abia mai pridideau sa-si descarce depozitele de sub limba, destul de rapid pentru a împiedica o inundatie; în ciuda tuturor sfortarilor, tot le mai alunecau valuri de saliva pe gâtlej si de fiece data urmau opintiri subite. Amândoi baietii aratau acum foarte palizi si nenorociti. Lui Joe începura sa-i tremure degetele si-i cazu luleaua din mâna. în curând pica si a lui Tom. Amândoua fântânile tâsneau cu vehementa, amândoua pompele lucrau din plin la descarcare, într-un târziu Joe zise cu glas stins:

- Mi-am pierdut briceagul. Ar trebui sa ma duc sa-l caut. Tom spuse cu buze tremuratoare, dar cu o intonatie demna:

- Îti ajut si eu. Du-te tu într-acolo s i eu o sa caut la izvor. Nu, Huck, nu-i nevoie sa vii si tu, o sa-l gasim noi.

As a ca Huck s ezu iar jos si astepta timp de un ceas. Dupa aceea, începu sa i se urasca singur si merse sa-si caute tovarasii. Erau amândoi în padure, însa la o mare departare unul de altul. Amândoi erau foarte galbeni la fata si aproape adormiti. Dar ceva îi spunea lui Huck ca, de vor fi avut vreo suparare, scapasera între timp de ea.

Nu prea au fost vorbareti în seara aceea la cina. Aveau o privire sfioasa, si când Huck îsi umplu luleaua si se pregati sa le umple si pe ale lor, ei spusera ca nu prea le era bine si ca preferau sa nu fumeze, nu-s-ce dracu mâncasera la prânz si nu le priise.

CAPITOLUL XVII

Pe la miezul noptii Joe se destepta si-i striga si pe ceilalti. Se lasase o zapuseala apasatoare, care parea sa prevesteasca ceva. Baietii se ghemuira laolalta, aproape de tovarasia prietenoasa a focului, cu toate ca în aerul fara de suflare mocnea o caldura înabusitoare. Sedeau nemiscati si as teptau cu încordare. Dincolo de vapaia focului bezna înghitise totul. Curând scapara pe cer, în zare, o flacara tremuratoare, luminând o clipa, tulbure, frunzisul si pierind; peste putin timp, alta, mai puternica. Si iar alta. Apoi un vaier slab suiera printre ramurile padurii si baietii simtira o adiere trecatoare pe obraji si se înfiorara ca trecuse Duhul Noptii. Urmara câteva clipe de liniste. Deodata o fulgerare stranie schimba noaptea în zi, dând în vileag, cât se poate de limpede, fiecare firicel de iarba care crestea la picioarele lor. Si mai dadu în vileag trei fete albe care tresarisera de frica. Un sir de bubuituri se rostogoli bufnind din ceruri s i se pierdu duduind înfundat în departare. O pala de aer rece trecu, stârnind frunzis ul s i viscolind cu fulgi albi de cenusa în jurul focului. Alta vapaie apriga lumina orbitor padurea s i în aceeasi clipa un trasnet cumplit paru sa sfâsie vârfurile copacilor, chiar deasupra capetelor baietilor. Se agatara unul de altul, cuprinsi de spaima, în bezna groasa ce se lasase iar. Câteva picaturi mari de ploaie cazura rapaind pe frunze.

- Fuga, baieti, la cort! striga Tom.

Au sarit repede si-au luat-o la goana, poticnindu-se în radacini, încâlcindu-se în balarii, alergând care-ncotro. Un vânt naprasnic mugea printre arbori. Unul dupa altul zvâcneau fulgerele orbitoare, urmate de bubuituri prelungi care-ti luau auzul. Si-acum începu sa toarne cu galeata, udându-i pâna la piele, iar vântul salbatic, care tot crestea, mâna cu s fichiul trâmbe de ploaie de-a lungul pamântului. Baietii se strigau unul pe altul, dar glasurile lor se înecau în mugetul vântului si în exploziile trasnetelor. Totusi, dupa ce ratacira asa câtava vreme, au nimerit în cele din urma, unul câte unul, în

adapostul cortului, patrunsi de frig, înspaimântati, cu hainele siroind de apa. Dar bine ca se regasisera; în astfel de clipe grele era mare lucru sa nu fii singur. Nu puteau vorbi, chiar daca celelalte zgomote le-ar fi dat pas, fiindca prelata cea veche a cortului se zbatea cu furie. Furtuna tot sporea fara încetare si în curând prelata se smulse din legaturi si zbura, dusa de vijelie. Baietii se prinsera de mâini s i izbutira sa fuga, cazând adesea si alegându-se cu o sumedenie de cucuie, pâna sub adapostul unui stejar batrân de pe malul râului. Acum furtuna se dezlantuise la culme. Sub vapaia neîncetata a fulgerelor care brazdau cerul, totul se desprindea în contururi limpezi, deslusit si fara umbre; copacii încovoiati, suvoiul navalnic si înspumat al fluviului, stropii de spuma tâsnind din valuri. Liniile nelamurite ale râpelor înalte de pe celalalt mal mijeau printre norii calatori si prin urzeala piezisa a ploii. La rastimpuri dese câte un copac urias, istovit de împotrivire, se pravalea trosnind printre tufis urile tinere, iar trasnetele se tineau lant acum, cu izbucniri de explozie, care-ti sfâs iau urechile cu zgomotul lor naprasnic, strident, nespus de înspaimântator. Furtuna culmina într-o sfortare fara pereche, ce parea ca vrea, în aceeasi clipa, sa sfâsie în bucati insula întreaga, s-o mistuie în flacari, s-o înece pâna în vârfurile copacilor, s-o spulbere, s i sa asurzeasca orice vietate de pe cuprinsul ei. Pentru niste copilandri, departe de-acasa, era cumplit sa petreaca afara o asemenea noapte.

Dar în cele din urma batalia se sfârs i, puterile dusmane se retrasera, cu amenintari si mormaieli tot mai slabe, si pacea îsi relua domnia. Baietii se întoarsera la tabara cu inima strânsa. Descoperira însa ca tot aveau pentru ce sa fie bucurosi, caci sicomorul cel mare care le slujise de adapost culcusurilor era acum o ruina, fiind farâmat de trasnet; noroc ca se aflasera departe de el când se întâmplase nenorocirea.

Totul era inundat în tabara, fireste si focul, caci fusesera niste flacai nechibzuiti, ca toti cei de-o seama cu dânsii, si nu prevazusera nimic împotriva ploii. Iata o pricina de deznadejde. Îi patrunsese ploaia si frigul pâna-n maduva oaselor. Se jeluira amarnic, descoperira însa curând ca focul mâncase atâta, pe dedesubt, din bus teanul cel mare ce-i slujea de adapost (în locul unde arcuia în sus, departându-se de pamânt), încât un lat de palma ori doua scapase de udatura si pastrase putina spuza. Se trudira rabdatori, pâna ce, cu bucatele de scoarta de copac adunate de sub bustenii adapostiti, izbutira sa atâte iar focul. Apoi îngramadira crengi uscate, pâna facura un rug care trosnea zdravan, si iarasi li se umplura inimile de voie buna. Dupa ce zvântara slanina si se ospatara, sezura pâna dimineata lânga foc, tot înflorind si slavind peripetiile de la miezul noptii, caci nu era jur-împrejur nici un locsor uscat unde ar fi putut dormi.

Când soarele îsi strecura cele dintâi raze pâna la ei, îi cuprinse o toropeala si se dusera pe plaja bancului de nisip, unde se tolanira sa doarma. Curând însa soarele începu sa dogoreasca atât de tare, încât, mahmuri, se sculara si se dusera sa-si pregateasca gustarea de dimineata. Dupa ce mâncara, se simtira greoi, cu încheieturile tepene si napaditi iaras i de un usor dor de casa. Tom deslusi semnele si se stradui sa-i înviorezе pe pirati cum se pricepea mai bine. Dar nu le pasa nici de bile, nici de circ, nici de scaldat, de nimic. Tom le aminti de secretul lor stras nic si trezi o raza de veselie. Cât dainui, se grabi sa le stârneasca interesul pentru un plan nou, anume: sa lase balta câtava vreme pirateria si, ca variatie, sa se faca piei-ros ii. Aceasta idee îi ademeni. Asa ca nu trecu mult si, goi-pusca, vargati din cap pâna în picioare cu namol negru, ca nis te zebre, fiecare din ei o capetenie, fires te, dadeau goana prin padure, sa atace o colonie engleza.

Curând s-au despartit în trei triburi dusmane, care zvâcneau din ascunzatori, atacându-se unul pe altul cu înfioratoare racnete razboinice, ucigându-se si

scalpându-se cu miile. Fu o zi sângeroasa, asadar multumitoare.

Catre vremea cinei s-au strâns în tabara, flamânzi s i bucurosi. Dar iata ca se ivea o dificultate: indienii vrajmasi nu puteau frânge laolalta pâinea ospitalitatii, fara sa faca pace mai întâi, si asta era absolut imposibil, daca nu fumau împreuna "pipa pacii". Niciodata nu auzisera de vreun alt procedeu. Doi dintre salbatici aproape c-ar fi preferat sa fi ramas pirati. Dar cum alta cale nu era, au cerut pipa, cautând sa para cât mai bucurosi, s i au tras din ea, precum se cuvenea, trecându-si-o unul altuia. Bagau de seama ca fusese o idee buna sa se salbaticeasca, caci iata, se alesesera cu ceva: acum puteau fuma nitelus, fara sa fie nevoiti sa plece dupa aceea în cautarea unui briceag pierdut. Nu li se facu chiar atât de greata, încât sa se simta cu adevarat rau. Nu erau prosti sa se lipseasca, din lene, de o perspectiva atât de promitatoare. Dimpotriva, facura cu prudenta exercitii care, dupa cina, se vadira încununate de un real succes. Petrecura astfel o seara de bucurie si de triumf. Erau mândri si fericiti de noua lor cucerire. Sa-i lasam sa fumeze, sa flecareasca si sa se laude, caci deocamdata nu mai avem nevoie de dânsii.

CAPITOLUL XVIII

În târgusor, însa, nu era nici urma de veselie, în acea pasnica dupa-amiaza de sâmbata. Cu mare jale si cu multe lacrimi familia Harperilor s i aceea a matusii Polly îmbracasera vesminte de doliu. O liniste neobisnuita se asternuse peste tot târgul, la drept vorbind destul de linistit de felul lui. Târgovetii îsi vedeau de treburi cu un aer distrat s i nu prea vorbeau; în schimb, oftau adesea. Vacanta de duminica le parea copiilor o povara. Jocurile lor erau lipsite de voiosie si încetul cu încetul le lasau balta.

În acea dupa-amiaza Becky Thatcher se plimba abatuta prin curtea pustie a scolii, cu sufletul plin de melancolie. Dar nici acolo nu gasea nimic care s-o mângâie. Îsi vorbea siesi: "Ah, de-as fi pastrat bumbul lui de alama! Acum n-am nimic care sa-mi aduca aminte de el!" si un hohot de plâns i se îneca în gât.

Curând se opri locului si îsi spuse: "Chiar aci a fost. Ah, dac-ar fi sa se mai îmtâmple vreodata, n-as mai vorbi asa pentru nimic în lume! Dar acum el s-a dus; si n-o sa-l mai vad toata viata, niciodata, niciodata n-o sa-l mai vad!"

Gândul acesta o facu sa-si piarda cumpatul pe de-a-ntregul; rataci mai departe, cu siroaie de lacrimi pe obraji.

O ceata întreaga de baieti si fete, tovarasi de joaca de-ai lui Tom s i Joe, trecu pe lânga gardul scolii. Se oprira sa priveasca peste uluci, povestind cu evlavie despre câte nu facuse Tom când îl vazusera pentru ultima data si cum spunea Joe cutare ori cutare lucru de nimic (care acum vedeau ei bine ca fusese plin de-un teribil înteles profetic). Fiecare dintre vorbitori arata spre locul unde statusera atunci cei disparuti si apoi adauga ceva cam în felul acesta: "Si eu stam, uite-asa, cum stau acu', si el sta cu fata la mine, asa cum stai tu, uite-asa stam de-aproape unu' de altul, si el odat' a zâmbit, uite-asa, si atuncea parca m-a trecut un fior, nu s tiu cum sa-ti spui, mai, era ceva asa, grozav, dar mie nu-mi da-n gând ce-nseamna, fireste, abia acuma-mi dau seama!"

Apoi urma o controversa aprinsa spre a se stabili care anume dintre baieti îi vazusera pentru ultima data pe raposati, si multi aspirara la aceasta trista distinctie, aducând dovezi mai mult sau mai putin autentice. Când în cele din urma ramase hotarât care dintre dânsii îi vazusera cu adevarat pentru cea din urma oara si schimbasera cu ei cele din urma cuvinte, acei fericiti îs i luara un aer de importanta sacra, în timp ce toti

ceilalti se zgâiau la ei si-i invidiau. Un biet baiat, care nu se putea fali cu o amintire mai mareata, spuse, cu vadita mândrie în glas:

- Daca vreti sa stiti, mie Tom Sawyer mi-a tras o data o chelfaneala!...

Aceasta nazuinta catre glorie nu fu luata în seama. Mai toti baietii puteau spune la fel, ceea ce cobora prea de tot pretul distinctiei. Ceata se îndeparta, zabovind din loc în loc si tot evocând, cu glasuri patrunse de veneratie, amintiri despre eroii disparuti.

A doua zi de dimineata, când se sfârsi lectia s colii de duminica, clopotul începu sa bata domol, ca pentru pomenirea mortilor, si nu repede ca de obicei. Era o zi de sarbatoare foarte tacuta, si acel sunet jalnic parea în armonie cu linis tea meditativa ce domnea peste întreaga fire. Târgovetii începura sa se adune, zabovind câte putin în tinda, pentru a schimba în soapta câteva cuvinte despre tragicul eveniment. În biserica însa nu se auzeau soapte; acolo, pe când femeile se adunau la locurile lor, doar fosnetul trist al rochiilor de doliu tulbura tacerea. Nimeni nu mai tinea minte când mai fusese atâta lume la biserica. În cele din urma se lasa o tacere desavârsita, ca-n preajma unui eveniment, o tacere plina de asteptare — dupa care intra matusa Polly, urmata de Sid si de Mary si apoi de familia Harper. Cu totii erau în negru, din cap pâna-n picioare. Toti enoriasii, precum si batrânul preot, se sculara respectuosi si ramasera în picioare, pâna ce familiile nemângâiate luara loc pe banca din fata. Urma o noua tacere de reculegere, strabatuta la rastimpuri de sughituri de plâns înabusite. Dupa aceea preotul întinse larg bratele si se ruga. Cântara cu totii un imn emotionant s i-apoi preotul citi textul din evanghelie pe care-l alesese ca tema pentru predica: "Eu sunt Învierea si Viata".

În timpul predicii, preotul zugravi cu atâta maiestrie dragalas eniile, purtarile cuceritoare ale baietilor pierduti si sperantele rare pe care le îndreptateau, încât fiecare ascultator, recunoscând aceste portrete, simtea un junghi în inima când îs i amintea ca pâna în clipa aceea ramasese mereu orb fata de acele însusiri frumoase si ca nu vazuse la bietii baieti decât cusururi si naravuri. Preotul povesti de asemenea o multime de întâmplari înduiosatoare din vietile raposatilor, întâmplari care toate dovedeau firea lor blânda si marinimoasa, iar lumea vedea bine acum cât de învatatoare s i de frumoasa erau acele fapte si-si amintea cu mâhnire ca, la vremea când avusesera loc, parusera pozne de rând, care nu meritau decât nuiaua. Parohia era tot mai mis cata, pe masura ce zguduitoarea poveste continua, pâna când, în cele din urma, toata adunarea, deznadajduita, se alatura bocetelor familiilor nemângâiate si alcatui un cor de jalnice sughituri. Predicatorul însusi, dând frâu liber sentimentelor sale, plângea în amvon.

Sus, la galerie, se stârni un freamat, pe care nimeni nu-l baga în seama. O clipa mai târziu usa bisericii scârtâi. Preotul îsi ridica din batista ochii, din care tâsneau siroae de lacrimi si ramase încremenit! Una câte una, alte perechi de ochi privira încotro privea preotul, pentru ca, în cele din urma, aproape într-o pornire, parohia întreaga sa se ridice în picioare, holbându-se la cei trei baietasi morti, care se apropiau de-a lungul cararii dintre banci. Tom în frunte, dupa el Joe s i în coada Huck, cu hainele mai zdrentuite si mai mototolite ca oricând, cu capul plecat si zâmbind prosteste. Statusera ascunsi în galeria nefolosita, ascultând predica la propria lor înmormântare!

Matus a Polly, Mary si Harperii se napustira asupra scumpilor lor regasiti, înabusindu-i cu sarutari si multumind întruna Cerului, pe când bietul Huck sta stingherit, nes tiind ce trebue sa faca si unde sa se ascunda de atâtea priviri ce nu erau bucuroase sa-l vada. Dupa oarecare sovaiala, o lua din loc, pe furis, dar Tom puse mâna pe el si zise:

- Matusa Polly, drept e asta? Nu se bucura nimeni ca-l vede pe Huck?
- Fireste, copile! Fireste ca ma bucur sa-l vad, sarman baietas far' de mama!

Atentiile dragastoase cu care îl coplesea acum matusa Polly erau tocmai ce-i trebuia lui Huck ca sa fie si mai fâsticit ca înainte.

Deodata preotul striga cât îl tinea gura:

- "Laudati pe Domnul, de la carele se revarsa asupra-ne toate bucuriile!" Cântati! Haideti! Din toata inima!

Si-asa facura. Pe când psalmul al o sutalea se înalta triumfator din tot mai multe piepturi, zguduind grinzile vechi, Tom Sawyer piratul privea spre flacaii invidiosi din juru-i si marturisea în inima lui ca aceasta era clipa cea mai mareata din viata sa.

Pe când parohia pacalita se îmbulzea spre iesire, spuneau cu totii ca n-ar avea nimic împotriva sa mai fie iar dus i de nas ca niste caraghiosi, numai pentru a mai auzi o data cântat în asa chip psalmul o suta.

În ziua aceea Tom a luat mai multe ghionturi si mai multe pupaturi, dupa dispozitia schimbatoare a matusii Polly, decât dobândise mai înainte într-un an întreg, si nici el nu stia prea bine care din ele aratau recunos tinta catre Dumnezeu si care dragostea pentru el.

CAPITOLUL XIX

Asta fusese marea taina a lui Tom; planul de a se înapoia acasa, împreuna cu fratii sai pirati s i de a lua parte la propria lor înmormântare. Sâmbata pe înserate trecusera apa catre malul dinspre statul Missouri, calare pe un bustean vâslit din mâini. Debarcasera la vreo noua kilometri mai la vale de târgusor, dormisera pâna spre ziua în padurea din marginea târgului, iar apoi se furisasera pe drumeaguri laturalnice, sfârsindu-si somnul sus, în galeria bisericii, printre bancile stricate care zaceau acolo, vraiste.

Luni, în timpul gustarii de dimineata, matusa Polly si Mary se aratara foarte dragastoase cu Tom si foarte atente fata de dorintele lui. Se vorbi cu mult mai mult ca de obicei. Cu acest prilej, matusa Polly spuse:

- De, Tom, nu zic ca n-a fost o gluma strasnica, sa lasati sa se perpeleasca o lume-ntreaga, aproape o saptamâna în sir, ca sa va distrati voi, baietii, da-i pacat ca te-a rabdat inima sa ma lasi pe mine sa ma amarasc atâta. Dac-ai putut trece apa pe-un bustean, ca sa te duci la înmormântarea ta, puteai s-o mai treci si-alta data, ca sa-mi dai de stire ca nu esti mort, ci doar fugit de-acasa.

- Da, zau, Tom, c-ai fi putut sa faci asta, spuse Mary, si cred c-o si faceai, daca-ti dadea prin gând.

- Ai fi facut-o, Tom? întreba matus a Polly, luminându-se la fata în asteptarea raspunsului. Hai, zi! Faceai asta daca-ti da prin gând?

- Hm, de! Stiu si eu? Ne-ar fi stricat tot planul.

- Tom, eu credeam ca atâtica tii si tu la mine, spuse tusa Polly cu glas mâhnit, care-l facu pe baiat sa se simta prost. Tot era ceva, daca te gândeai macar la una ca asta, chiar daca pâna la urma sa zicem ca n-o faceai.

- Lasa, matusica, nu-i nimic, nu-ti fa inima rea din atâta lucru, sari Mary, nu stii cât de zapacit e Tom? Totdeauna se pripeste si de-aia nu-i da prin gând sa faca ce trebuie.

- Cu atât mai rau! Lui Sid i-ar fi dat în gând! S i nu numai atât, dar Sid chiar c-ar fi venit sa-mi dea de stire. Tom, când o sa-ti aduci aminte odata si-odata, o sa fie prea târziu si o sa-ti para rau ca n-ai tinut mai mult la mine s i ca nu te-ai purtat mai bine,

când ti-ar fi fost atât de usor.
- Matusico, de ce vorbesti asa, s tii foarte bine ca tin la tine, spuse Tom.
- As sti mai bine dac-ai dovedi-o prin purtarile tale.
- Acum îmi pare rau ca nu mi-a dat prin gând, zise Tom, cu glas de cainta, da' sa stii ca într-o noapte te-am visat. Tot e ceva, nu?
- Mare lucru nu e, sa viseze stie si cotoiul, dar tot e mai bine ca nimic. S i ce-ai visat?
- Uite, miercuri noaptea am visat ca tu sedeai colo lânga pat si Sid s edea pe lada de lemne, si Mary alaturi de el.
- Asa si sedeam. Asa s edeam totdeauna. Îmi pare bine ca-n visele tale ti-ai adus aminte macar de atâta lucru.
- Si mai visam ca era aci si mama Iu' Joe Harper.
- Ce vorbesti? ! Chiar a fost aci! Si ce-ai mai visat?
- A, o groaza. Da' acu', abia mai mi-aduc aminte.
- Ei, haide, încearca sa-ti amintesti! Nu poti?
- Parca mi se pare ca vântul, vântul era sa stinga-a-a...
- Sileste-te sa-ti amintesti, Tom! Gândeste-te bine! Adevarat ca vântul era sa stinga ceva; hai spune, ce?
Tom îsi apasa degetele pe frunte, o clipa plina de înfrigurare, si-apoi spuse:
- Acu' stiu! Acu' stiu! Lumânarea era s-o stinga!
- Doamne, fie-ti mila de pacatele noastre!... Hai, Tom, zi-nainte!
- Si mi se pare ca atunci ai zis asa: "Da' ce s-a-ntâmplat? Usa aia mi se pare ca s-a..."
- Hai, zi, Tom!
- Stai, lasa-ma, sa-mi aduc aminte... lasa-ma numai nitel. Da, da, ai spus ca ti se pare ca s-a deschis usa.
- E-adevarat, cum stau acu' aci, asa am spus! N-am spus asa, Mary? Hai, zi!
- S i-atunci, si-atunci... de, parca n-as fi chiar asa sigur, da' parca mi se pare ca l-ai trimis pe Sid sa... sa... sa...
- Ai? Ai? Haide, zi! Ce l-am trimis pe Sid sa faca? Ce l-am trimis pe Sid sa faca, Tom? Ce l-am trimis sa faca?
- L-ai trimis sa., l-ai trimis... a, da, l-ai trimis sa-nchida usa!
- Doamne sfinte! Sa-mi spuie cineva ca nu crede în vise! N-am mai auzit una ca asta de când traiesc! Trebuie sa-i spun numaidecât Serenei Harper. S-o vaz acu' pe unde scoate camasa, cu trancaneala ei despre "superstitii"! Hai, Tom, zi-nainte!
- Da, acuma-mi amintesc deslusit tot visul. Dupa aia, tu ai zis de mine ca nu-s rau, ci doar poznas si neastâmparat s i ca nu-mi dau seama ce fac, ca un mânz, parc-ai spus, sau asa ceva.
- Da, as a am spus! Doamne, Dumnezeule! Nemaipomenit! Hai, zi-nainte, Tom!
- Si apoi ai început sa plângi.
- Da, da, asa e. N-am plâns eu numai atunci... Ei, si dupa aia?
- Dupa aia, a-nceput s i doamna Harper sa plânga s i sa spuie c-asa era si Joe al ei si ca-i pare rau ca-l batuse pentru motiv cum c-ar fi sterpelit smântâna, care-o aruncase ea cu mâna ei. Acu' stiu! Acu' stiu! Lumânarea era s-o stinga!
- Doamne, fie-ti mila de pacatele noastre!... Hai, Tom, zi-nainte!
- S i mi se pare ca atunci ai zis asa: "Da' ce s-a-ntâmplat? Usa aia mi se pare ca s-a..."
- Hai, zi, Tom!

- Stai, lasa-ma, sa-mi aduc aminte... lasa-ma numai nitel. Da, da, ai spus ca ti se pare ca s-a deschis usa.
- E-adevarat, cum stau acu' aci, asa am spus! N-am spus asa, Mary? Hai, zi!
- Si-atunci, si-atunci... de, parca n-as fi chiar asa sigur, da' parca mi se pare ca l-ai trimis pe Sid sa... sa... sa...
- Ai? Ai? Haide, zi! Ce l-am trimis pe Sid sa faca? Ce l-am trimis pe Sid sa faca, Tom? Ce l-am trimis sa faca?
- L-ai trimis sa., l-ai trimis... a, da, l-ai trimis sa-nchida usa!
- Doamne sfinte! Sa-mi spuie cineva ca nu crede în vise! N-am mai auzit una ca asta de când traiesc! Trebuie sa-i spun numaidecât Serenei Harper. S-o vaz acu' pe unde scoate camasa, cu trancaneala ei despre "superstitii"! Hai, Tom, zi-nainte!
- Da, acuma-mi amintesc deslus it tot visul. Dupa aia, tu ai zis de mine ca nu-s rau, ci doar poznas si neastâmparat s i ca nu-mi dau seama ce fac, ca un mânz, parc-ai spus, sau asa ceva.
- Da, asa am spus! Doamne, Dumnezeule! Nemaipomenit! Hai, zi-nainte, Tom!
- Si apoi ai început sa plângi.
- Da, da, asa e. N-am plâns eu numai atunci... Ei, si dupa aia?
- Dupa aia, a-nceput si doamna Harper sa plânga si sa spuie c-as a era si Joe al ei si ca-i pare rau ca-l batuse pentru motiv cum c-ar fi sterpelit smântâna, care-o aruncase ea cu mâna ei.
- Tom! Sa stii ca intrase-n tine Duhu' Sfânt si te facuse proroc! Da, zau! Sa s tii c-asa e! Doamne Sfinte. Hai, zi-nainte, Tom!
- Dupa aia, Sid a zis... Sid a zis...
- Eu nu cred c-am zis ceva, spuse Sid.
- Ba da, ai zis ceva, Sid, spuse Mary.
- Taceti din gura si lasati-l pe Tom sa povesteasca! Spune, Tom, ce-a zis Sid?
- A zis, mi se pare c-a zis, ca poate mi-e mai bine acolo unde sunt, dar ca sa fi fost si eu mai cuminte...
- Auziti? Chiar asa a spus, cuvânt cu cuvânt!
- Si tu l-ai repezit...
- Te cred ca da! Trebuie c-a fost un înger al Domnului aci printre noi! Sigur c-a fost un înger în vreun ungher.
- Si doamna Harper a povestit cum a speriat-o Joe c-o pocnitoare si tu ai povestit chestia cu Peter si cu "Moartea durerilor"...
- Da, da, chiar asa e!
- Si-apoi ati mai vorbit o gramada... cum cautau oamenii prin apa ca sa ne gaseasca, si despre înmormântarea care avea sa fie duminica, si-apoi tu si cu doamna Harper ati plâns una-n bratele alteia, si-apoi ea a plecat.
- Chiar asa a fost! Chiar asa a fost! E adevarat precum stau aci pe locs oru' asta! Tom, de fata sa fi fost si nu puteai sa spui mai aidoma! Si-apoi? Hai, zi, Tom!
- Si-apoi se facea ca te rugai pentru mine. Te vedeam si auzeam fiecare cuvintel pe care-l rosteai. Si-apoi te-ai culcat, si eu eram atâta de mâhnit, c-am scos din buzunar o coaja de sicomor si-am scris pe ea: "Nu suntem morti, ci doar am plecat sa ne facem pirati" si-am pus coaja pe masuta lânga lumânare, si când m-am uitat la tine, era atâta bunatate pe fata ta, cum dormeai asa, ca se facea ca m-am apropiat s i te-am sarutat pe gura.
- Zau, Tom, zau ca m-ai sarutat? Toate ti le iert pentru asta! S i se repezi sa-l îmbratiseze pe baiat, strângându-l la piept, mai sa-l înabuse, pe când el se simtea cel din

urma dintre pacatosi.
- Foarte frumos din partea lui, cu toate ca n-a fost decât un vis, bombani Sid ca pentru sine, dar destul de tare ca sa fie auzit.
- Taci din gura, Sid! Omu' face-n vis ce-ar face si treaz. Uite colea un mar mare, domnesc, pe care-l pastram pentru tine, Tom, la caz ca te mai gasesc; acu' hai si du-te la scoala! Sunt recunoscatoare bunului Dumnezeu, parintele nostru al tuturor, ca te am iarasi lânga mine, carele îndelung rabdator este si iertator cu cei ce cred în el si-i asculta poruncile, cu toate ca Domnul stie ca-s nevrednica, dar vezi ca de-ar fi numai ai vrednici blagosloviti cu îndurarea lui s i dac-ar fi sa-i simta numai aceia mâna ajutatoare, când e de trecut un hop greu, prea putini s-ar bucura în aceasta vale a plângerilor si putini ar intra în pacea Domnului, când va sa vie noaptea cea lunga. Hai, duceti-va, Sid, Mary, Tom, carati-va, destul m-ati batut la cap.

Copiii s-au dus la s coala, iar batrâna—la doamna Harper, ca sa-i povesteasca visul minunat al lui Tom. Sid fu destul de întelept, încât sa nu rosteasca tare ce era în gândul lui, pe când iesea din casa. Si anume:

"Cam stravezie poveste. Asa vis lung si fara nici o greseala!"

Ce mai erou devenise Tom! Acum nu mai umbla topaind sau sarind ca un cal naravas, ci cu pas leganat si plin de demnitate, cum se cuvenea unui pirat care simtea ochii lumii atintiti asupra-i. Vezi bine c-asa era. încerca el sa nu dea atentie privirilor si vorbelor care se schimbau când trecea el, dar le sorbea cu nesat si toate îl ungeau la inima. Baietii mai mici se îmbulzeau pe urmele lui, mândri de a fi vazuti cu el si rabdati pe lânga dânsul, de parc-ar fi fost tobosarul unei defilari sau elefantul care conduce menajeria când intra în târg. Baietii de-o seama cu el se faceau a nu sti ca fusese plecat, dar în sinea lor se prapadeau de invidie. Ar fi dat orice sa aiba pielea lui oachesa si tabacita de soare si faima lui stralucita. Tom însa nu s-ar fi lipsit de ele nici în schimbul unui circ întreg.

La scoala, copiii faceau atâta caz de el si de Joe, sorbindu-i din ochi cu atâta admiratie, încât nu trecu mult s i celor doi eroi nici cu prajina nu le-ai mai fi putut ajunge la nas. Începura sa povesteasca nesatiosilor ascultatori peripetiile prin care trecusera, dar povestea nu avea decât început, sfârsit era putin probabil sa aiba vreodata, cu o închipuire bogata ca a lor. Iar când în cele din urma si-au scos lulelele si-au început a se plimba, pufaind cu seninatate, gloria lor ajunse la apogeu.

Tom hotarî ca acuma putea sa nu-i mai pese de Becky Thatcher. Gloria îi ajungea. Va trai pentru glorie. Acum ca el ajunsese o persoana atât de suspusa, poate ca ea va voi sa se împace. Foarte bine, n-avea decât! O sa vada ea ca stia si el sa fie nepasator. Curând sosi si Becky. Tom se facu ca n-o vede. Se îndeparta si, alaturându-se unei cete de baieti si fete, începu sa povesteasca. Baga de seama ca ea alerga vesela de colo pâna colo, cu fata îmbujorata si cu ochii jucausi, facându-se ca-si fugares te colegii si râzând cu hohote când prindea pe câte unul. Nu-i scapa faptul ca prindea mereu pe câte cineva chiar în apropierea lui, si ca de fiece data arunca spre el o privire plina de tâlc. Aceasta-i multumea din plin pacatoasa lui vanitate, si, în loc sa-l împace, îl întarâta s i mai mult... Acum evita cu tot dinadinsul sa se tradeze ca o stie în apropiere. În cele din urma, ea înceta sa mai zburde. Se plimba nehotarâta de colo pâna colo, scotând uneori câte-un suspin s i aruncând catre Tom priviri furise, pline de as teptare. Observa ca Tom vorbea cu Amy Lawrence mai mult decât cu oricine. Îi trecu un junghi prin inima, se simti deodata nelinis tita, stânjenita. încerca sa plece, dar picioarele o tradau; în loc sa se departeze, se dadea mai aproape de grupul în care se afla Tom. Cu vioiciune prefacuta, îi spuse unei fete care statea chiar lânga el:

- Bine, Mary Austin, rautate ce esti, cum de n-ai venit la s coala de duminica?
- Sigur c-am venit. Nu m-ai vazut?
- Nu te-am vazut! Unde s edeai?
- Cu clasa domnisoarei Peters, unde s ed totdeauna. Eu te-am vazut pe tine.
- Nu, zau! Ce curios! Eu nu te-am vazut deloc. Am vrut sa-ti vorbesc de-o serbare...
- A, ce bine! Cine-o da?
- Mamica o da pentru mine.
- A, bravo, sper ca o sa ma chemi si pe mine.
- Mai e vorba! Serbarea-i data pentru mine. O sa chem pe oricine vreau eu sa vie, si bineînteles ca vreau sa vii si tu.
- Ce bine! Când o sa fie?
- Curând. Poate ca în preajma vacantei.
- A, ce bine-o sa petrecem! O sa chemi toate fetele si toti baietii?
- Da, pe toti care-mi sunt prieteni, sau care vor sa-mi fie, si pe furis îi arunca o privire lui Tom. El însa vorbea mai departe cu Amy Lawrence, povestindu-i despre îngrozitoarea furtuna de pe insula si cum izbise trasnetul sicomorul cel mare, de-l "facuse praf", în timp ce el, Tom, era "la trei pasi".
- A, ce frumos o sa fie! Eu pot sa vin? întreba Gracie Miller.
- Da.
- Dar eu? sari s i Sally Rogers.
- Da.
- Si eu? întreba Susy Harper. Si Joe?
- Fireste.

Asa întrebara pe rând, batând bucurosi din palme. Dupa ce toti din grup se rugasera sa fie invitati, Tom întoarse cu raceala spatele si, povestind mai departe, pleca, luând-o cu el pe Amy. Bietei Becky îi tremurau buzele si-i dadura lacrimile. Ascunse aceste semne sub o veselie silita si continua sa ciripeasca cu vioiciune. Dar gândul la serbare pierduse orice farmec si nimic nu o mai interesa. Cauta sa plece cât mai repede, ca sa se ascunda si sa-si verse focul plângând, dupa obiceiul femeilor. Apoi sezu posomorâta, ranita în mândria ei, pâna ce suna clopotelul. Atunci se ridica, cu o privire razbunatoare în ochi, îsi scutura cozile lungi si spuse ca stie ea ce-o sa faca.

În recreatie, Tom continua flirtul cu Amy, grozav de bucuros ca gasise un plan atât de istet! Nu-si mai gasea locul; voia sa dea de Becky si s-o raneasca jucând teatru în fata ei. Dar când în cele din urma o zari, însufletirea îi scazu brusc. Becky sedea, foarte bine dispusa, pe o banca mica din spatele scolii, cu Alfred Temple alaturi. Se uitau amândoi la niste poze; erau atât de absorbiti si îsi tineau capetele atât de alaturate deasupra cartii, încât pareau ca nu mai s tiu de nimic altceva pe lume. În vinele lui Tom începu sa fiarba gelozia. Acum suferea, caindu-se amarnic ca daduse cu piciorul prilejurilor de împacare oferite de Becky. îsi zice ca a fost un nerod, si câte si mai câte—toate vorbele de ocara ce-i treceau prin cap. Îi venea sa plânga de necaz. Iar Amy, în timp ce se plimbau, continua sa vorbeasca, însufletita s i fericita. Lui Tom însa îi întepenise limba în gura. Nici nu auzea ce spunea Amy si de câte ori fata se oprea, asteptând un raspuns, el doar bâlbâia câte o încuviintare stângace, nimerind-o de cele mai multe ori ca nuca-n perete. O lua mereu spre spatele scolii, ca si cum ar fi vrut sa-si puna sare pe rana, privind scena aceea nesuferita. Facea ce facea s i tot acolo ajungea. I se suia sângele la cap, când vedea ca lui Becky Thatcher nu-i pasa de el, de parca nici n-ar fi fost pe lume. Fata însa îl vedea; ea s tia foarte bine ca e pe cale sa câs tige batalia si

se bucura ca sufera si el cum suferise ea. Flecareala vesela a lui Amy ajunse de neîndurat. Tom dadu a întelege ca avea treburi serioase, nis te lucruri care trebuiau neaparat rezolvate si ca era cam târziu. Dar în zadar; fata ciripea înainte. Tom gândea: "Fir-ar a naibei, nu mai scap odata de ea!" Pâna la urma pleca sa vada de acele treburi. Ea spuse, nevinovata, ca va fi "pe-aproape" la sfârsitul orelor de scoala, în timp ce el o lua la fuga, fiindu-i ciuda pe dânsa.

"Oricare alt baiat, gândea Tom, scrâsnind din dinti, oricare alt" baiat din târg sa fi fost, decât filfizonul asta de la Saint Louis, care se crede gatit cum nu mai e altul, si, ma rog, din aristocratie! Lasa, dom'le, nu degeaba ti-am tras eu o chelfaneala din prima zi când te-ai aratat în târgul asta, îti mai trag eu una sa ma tii minte. Stai ca-mi cazi tu în mâna! Te aranjez eu..."

Si executa pe rând toate miscarile cu care-ar fi snopit în bataie pe-un baiat imaginar, tragând pumni în aer, izbind cu piciorul în vânt, facându-se ca-i scoate ochii.

"Aha, ti-a venit mintea la cap, ai! Zbieri sa te las? Sa te iert? Hai, mars acum, si sa nu te mai prind alta data..." S i astfel, snopeala închipuita lua un sfârsit care-l mai racori nitel. La amiaza, Tom dadu fuga acasa. Nu mai putea îndura recunoscatoarea fericire a lui Amy, iar cealalta nefericire îi amara si mai mult sufletul. Becky începu din nou sa contemple pozele în tovarasia lui Alfred, dar cum minutele treceau încet ca melcul, fara ca Tom sa apara si ea sa-l vada chinuin-du-se, triumful începu sa-i paleasca. Fata pierdu orice interes pentru poze, lua mai întâi o înfatisare grava, apoi dis-trata, si în cele din urma melancolica. De vreo doua-trei ori ciuli urechea la auzul unor pasi, dar în zadar nadajduia; Tom nu veni. În cele din urma se simti cât se poate de nenorocita si se cai de a fi mers atât de departe. Bietul Alfred, vazând ca o pierde, fara sa stie pentru ce, exclama întruna:

- Vai, uite ce frumoasa e asta! Ia uita-te la asta! Ea, pâna la urma, îsi pierdu rabdarea si-i spuse:

- Ia lasa-ma-n pace! M-am saturat de ele. O podidira lacrimile, se scula si pleca.

Alfred se lua dupa ea, încercând s-o îmbuneze, dar ea izbucni:

- Pleaca si lasa-ma-n pace, n-auzi? Nu pot sa te sufar! Baiatul ramase locului, întrebându-se mirat în sinea lui cu ce gresise. Nu-i spusese chiar ea ca în toata pauza de la amiaza se vor uita amândoi la poze? Ea îsi vazu de drum, plângând. Atunci Alfred intra îngândurat în clasa goala. Er a suparat s i totodata se simtea umilit. Nu-i fu greu sa ghiceasca adevarul: fata îl folosise drept unealta ca sa se razbune pe Tom Sawyer. Gândul acesta, odata încoltit în mintea lui, fireste ca nu facu decât sa sporeasca ura ce-o nutrea împotriva lui Tom. I-ar fi placut sa gaseasca ceva ca sa-l bage pe baiatul ala la apa, fara ca el însusi sa riste mare lucru. Atunci îi cazura ochii pe cartea de citire a lui Tom. Iata prilejul! Foarte multumit, deschise cartea la pagina unde era lectia din acea dupa-amiaza si varsa cerneala peste ea.

Becky, aruncând chiar în acea clipa, îndaratul lui, o privire pe fereastra, îi vazu fapta. Se dete la o parte, ca el sa n-o observe. Porni repede spre casa, cu gândul sa-l caute pe Tom si sa-i spuna. Tom îi va fi recunoscator si supararea lor va lua astfel sfârsit. Dar nu facuse nici jumatate de drum, când îs i schimba parerea. îsi aduse aminte de purtarea lui Tom fata de dânsa, pe când vorbea de serbare, si gândul acesta o fripse la inima si-o coplesi de rusine. Se hotarî sa-l lase sa fie batut, pentru foaia de carte stricata, si pe deasupra sa-l urasca vesnic.

CAPITOLUL XX

Tom se întoarse acasa posomorât. De la primele vorbe pe care le rosti matusa-sa, întelese ca nu era chip sa scape de necazuri.

- Tom, îmi vine sa te jupoi de viu.
- Da' ce-am facut, matusica?
- Prea destul! Auzi! Ma duc la Serena Harper, ca o neroada, si ma apuc sa-i povestesc bazaconia aia de vis al tau, gândind c-o s-o creaza si ea... Si când colo, auzi dumneata, aflu de la ea ca-l iscodise pe Joe si aflase, nici mai mult nici mai putin, cum c-ai fost aci în noaptea cu pricina si c-ai auzit tot ce am vorbit noi! Tom, nu stiu ce-o sa se aleaga de tine, daca esti în stare sa
te porti asa! Ia închipuieste-ti si tu cum ma simt eu acum, când ma gândesc c-ai putut sa ma lasi sa ma duc la Serena Harper si sa ma fac de râs... si tu sa nu spui o vorba!

Iata ca lucrurile se înfatis au sub o noua lumina. Pâna acum, povestea scornita de dimineata îi paruse lui Tom o gluma buna si chiar foarte isteata. Acum i se parea ticaloasa si de prost gust. Tom lasa capul în jos s i o clipa nu stiu ce sa raspunda; apoi zise:

- Matusica, îmi pare rau ca te-am lasat sa te duci, da' nu mi-am dat seama.
- Vai, copile, niciodata nu-ti dai seama! Numai la tine si la nazbâtiile tale te gândesti. Ca sa vii cale lunga, noaptea, de la insula Jackson s i pân-aci, sa faci haz de supararea noastra, si sa-ti râzi de mine cu nascoceala aia de vis, la asta te-a taiat capul, da' ca sa-ti fie mila de noi si sa ne cruti de suparare, nici prin gând nu ti-a trecut!
- Matusica, acum vad si eu c-a fost o ticalosie, da' n-am facut-o înadins, crede-ma. Si-apoi, în noaptea aceea, n-am venit ca sa fac haz de voi.
- Da' pentru ce-ai venit?
- Ca sa-ti spun sa nu te amarasti din pricina noastra, ca nu ne înecasem.
- Tom, as fi cea mai fericita fiinta de pe lume dac-as putea crede c-ai avut asemenea gând bun, da' stii foarte bine ca nu-i adevarat, si eu stiu la fel de bine ca si tine, Tom.
- Matusica, zau ca asta am vrut sa fac, sa nu ma misc d-aci daca nu spui drept.
- Haide, Tom, nu minti, te rog din suflet! Minciuna-ti spores te pacatul de-o mie de ori.
- Da' nu mint, matusica, spui drept. Am vrut sa nu mai fii suparata, numa' d-aia am venit.
- As da orice ca sa pot crede una ca asta, ti-ar rascumpara o groaza de pacate, Tom. Mai c-as fi bucuroasa c-ai fugit si ca te-ai purtat atât de rau. Da' cum sa te crez ? Ca dac-ai fi vrut sa-mi spui, îmi spuneai, nu-i asa, baiatule?
- Vezi, matusica, dupa ce ai vorbit matale de înmormântare, mi-a dat în gând sa ne întoarcem si sa ne ascundem în biserica, si-atâta mi-a placut planul asta, ca nu m-a rabdat inima sa ma las de el. Si atunci am pus coaja înapoi în buzunar, si-am tacut chitic.
- Care coaja?
- Coaja de copac pe care-ti scrisesem ca ne-am facut pirati. Mai bine te des teptai când te-am sarutat, zau asa.

Pe fata matus ii se topira liniile aspre si în ochi îi navali duiosia.

- Adevarat ca m-ai sarutat, Tom?
- Daca-ti spui ca te-am sarutat!

- Esti sigur, Tom?
- Te-am sarutat, matusica, crede-ma, daca-ti spui...
- Si de ce m-ai sarutat, Tom?
- Fiindca mi-erai tare draga, cum gemeai as a prin somn, si-mi parea rau de tine.

Vorbele baiatului pareau sincere. Batrânica nu-si putu ascunde un tremur în glas când zise:

- Mai saruta-ma o data, Tom!... si-acu' fa bine si sterge-o la s coala si nu ma mai necaji.

Cum iesi pe usa Tom, matusa Polly dadu fuga la un dulap si scoase o zdreanta de surtuc, fostul costum de pirat al lui Tom. Statu cu surtucul în mâna s i-si zise:

"Nu, nu ma-ncumet. Bietu' baiat... eu zic c-a mintit, da' e-o minciuna pornita dintr-o inima buna. Dumnezeu sa i-o rasplateasca, ce bine mi-a facut! Nadajduiesc c-o sa-l ierte Domnul, s tiu bine c-o sa-l ierte. Da' eu mai bine sa nu ma-ncredintez ca-i minciuna. N-o sa ma uit..."

Puse la loc surtucul si ramase o clipa pe gânduri. De doua ori întinse mâna sa ia haina si de fiece data iar se stapâni. A treia oara, îs i facu curaj, zicându-s i: "E-o minciuna nevinovata, e-o minciuna de copil bun, n-o sa-mi fac sânge rau." Cauta în buzunarul surtucului. O clipa mai târziu, citea coaja de copac a lui Tom printr-un val de lacrimi si-si spunea:

"L-as ierta pe baiat acu', sa fi faptuit si o mie de pacate!"

CAPITOLUL XXI

În asa fel îl sarutase matusa Polly pe Tom, ca parca îi luase cu mâna supararea. Acum se simtea iar vesel si cu inima împacata. Porni spre scoala si avu norocul sa dea peste Becky Thatcher în capul Drumului Poienii. Tom se purta întotdeauna dupa starea sufleteasca în care se gasea. Fara sa sovaie o clipa, alerga la ea si-i spuse:

- Am fost un ticalos azi, Becky, si-mi pare foarte rau. N-o sa ma mai port niciodata asa, cât oi trai. Te rog, împaca-te cu mine, vrei?

Fata se opri si-i arunca o privire dispretuitoare.

- Te-as ruga sa nu ma plictisesti, domnule Thomas Sawyer. N-am sa mai vorbesc cu dumneata niciodata!

Si, cu o miscare mândra din cap, îsi vazu de drum. Tom ramase atât de uluit, încât n-avu nici macar prezenta de spirit sa-i spuna: "Atâta paguba, domnisoara Tâfna!" Pâna sa-i vina în gând, trecuse momentul potrivit. Asa ca n-a mai spus nimic. Dar fierbea de necaz. Intra înciudat în curtea scolii, zicându-si ce bine ar fi sa fie Becky baiat. Cum ar mai snopi-o în bataie! Curând se întâlni nas în nas cu ea si în trecere îi arunca o vorba întepatoare. Ea îi zvârli alta înapoi si iata ruptura gata. Becky era atât de mânioasa, încât abia astepta sa reînceapa lectiile; era nerabdatoare sa-l vada pe Tom batut pentru cartea de citire patata cu cerneala. Daca pâna atunci se mai gândise oarecum sa dea în vileag fapta lui Alfred Temple, noua batjocura a lui Tom îi alunga cu desavârsire acest gând.

Biata fata nu stia cât de aproape o pastea s i pe ea necazul, învatatorul, domnul Dobbins, atinsese vârsta matura cu o ambitie nepotolita în suflet. Dorinta lui cea mai arzatoare fusese sa ajunga doctor, saracia însa hotarâse sa nu fie decât un biet învatator de tara. în fiecare zi scotea din catedra o carte misterioasa si se adâncea în ea, când nu-i asculta pe elevi. Cartea o tinea totdeauna sub cheie. Nu era strengar în toata scoala care

sa nu moara de curiozitate sa arunce macar o privire în ea, dar pâna atunci niciodata nu se ivise prilejul. Fiecare dintre baieti s i fete aveau o parere a sa despre ce putea fi în acea carte; nu erau doua pareri la fel, dar n-avea nimeni cum sa se încredinteze de adevar. Când trecu Becky pe lânga catedra, care era în apropierea usii, vazu cheia uitata în broasca. Iata momentul prielnic! Arunca o privire de jur-împrejur, nu era nimeni... în clipa urmatoare, tinea cartea în mâini. Coperta, cu titlul "Anatomie" de profesorul "Cutare", nu-i spuse nimic; începu sa întoarca paginele. Dadu îndata peste o plansa frumos colorata, un trup omenesc. În clipa aceea o umbra cazu pe pagina. Tom Sawyer intrase pe usa s i apuca sa vada o clipa poza. Becky smuci repede cartea ca s-o închida si avu ghinionul îngrozitor sa sfâsie plans a pe jumatate, din mijloc si pâna jos. Zvârli volumul în catedra, întoarse cheia în broasca si apoi, rusinata si furioasa, izbucni în plâns:

- Tom Sawyer, mai josnic nici ca te puteai purta! Te tii dupa mine si pândes ti la ce ma uit!

- Cum era sa stiu ca te uiti la ceva?

- Sa-ti fie rusine, Tom Sawyer, acum sigur c-o sa ma pâras ti! Ah, ce-o sa ma fac, ce-o sa ma fac! O sa manânc bataie — eu care niciodata n-am mâncat bataie la scoala! Apoi, izbind cu piciorul în podea, zise: N-ai decât sa fii ticalos, daca vrei! Las' ca stiu si eu ceva! As teapta si-o sa vezi tu! Nesuferitule, urâciosule, nesuferitule! Si dadu buzna afara din clasa, cu o noua explozie de plâns.

Tom ramase neclintit, uluit de aceasta izbucnire. Dupa câtva timp, îsi spuse:

"Neroade mai sunt si fetele! Auzi! N-am mâncat niciodata bataie la s coala! Mare scofala! Numai o fata poate sa vorbeasca asa! Piele gingasa si curaj cât un pui de gaina! Fireste ca n-am de gând s-o pârasc lui mos Dobbins pe prostuta asta, fiindca am eu ac de cojocu' ei si altminteri, fara sa fiu ticalos. Da' degeaba! Mos Dobbins o sa-ntrebe cine i-a rupt cartea. N-o sa raspunda nimeni. Si-atunci o sa faca ce face totdeauna: o sa întrebe pe toti la rând si când i-o veni rândul vinovatei, o sa afle el, fara sa-i mai spuie nimic. Pe fete le tradeaza totdeauna mutra. Sunt niste papa-lapte. O sa manânce bataie. Ei, comedie, a intrat rau la apa Becky Thatcher s i nu vad ce-i de facut." Tom mai cântari câtva timp situatia, apoi adauga: "Ei i-ar placea sa ma vada pe mine la ananghie, acu' sa rabde si ea!"

Tom se alatura gloatei de copii care zburdau pe afara. Dupa câteva clipe sosi "domnul" si cu totii intrara în clasa. Pe Tom nu-l prea interesau lectiile. De câte ori furisa o privire spre locul unde sedeau fetele, fata lui Becky îl nelinistea. Daca se gândea bine, n-avea chef s-o compatimeasca. S i, totus i, numai gândindu-se bine, se putea opri de a o compatimi. Nu izbutea sa simta nici pic de satisfactie. Nu trecu mult si domnul descoperi cartea de citire patata. Câtava vreme, Tom uita de necazurile altora. Becky se trezi din lâncezeala ei plina de deznadejde si arata pentru ceea ce se întâmpla un interes destul de viu. Nu credea ca Tom va reusi sa iasa din bucluc tagaduind ca varsase cerneala pe carte si avea dreptate. Tagada parea a înrautati si mai mult situatia lui Tom. Becky astepta ca toate acestea s-o bucure, dar constata ca nu prea se bucura. Când lucrurile ajunsera la culmea încordarii, Becky voi sa se scoale în picioare si sa-l dea de gol pe Alfred Temple, dar se stapâni s i se sili sa sada linistit, spunându-si: "Acus i-acusi o sa ma pârasca el c-am rupt poza, fara-ndoiala. Nu suflu o vorba, chiar de-ar fi sa-l scap de la moarte!"

Tom încasa bataia si se întoarse la locul sau, defel mâhnit, caci îsi închipuia ca, fara sa stie, zbenguindu-se, varsase cerneala pe carte. Tagaduise de forma, fiindca asa era obiceiul si staruise în tagada din principiu.

O ora întreaga se scurse cu încetineala. "Domnul" sedea motaind pe tronul lui. Zumzetul scolarilor care-si repetau lectia îl îmbia la somn. Dupa câtava vreme, domnul Dobbins se îndrepta în speteaza, casca, apoi deschise catedra si întinse mâna sâ-si ea cartea. Parca era nehotarât; s-o scoata, sa n-o scoata?... Cei mai multi dintre scolari ridicau ochii nepasatori, dar doi dintre ei îi urmareau miscarile cu priviri aprinse. Câteva clipe domnul Dobbins se juca distrat cu cartea, apoi o scoase, se suci în scaun pâna-si gasi o pozitie comoda si se pregati sa citeasca.

Tom arunca iute o privire spre Becky. Vazuse cândva un biet iepuras urmarit de vânator. Când acesta îi tintise capul, iepuras ul privirea asta o avusese. Uita numaidecât ca erau certati. Trebuia sa faca ceva, s i cât de repede, în clipa asta! Dar iuteala cu care se apropia catastrofa îi paraliza gândirea. Stai! îi venise o idee! O sa dea fuga la catedra, o sa smulga cartea din mâna "domnului" s i o sa fuga cu ea! Sovai o clipa pâna sa se hotarasca si pierdu prilejul: "domnul" deschise cartea! O, de-ar fi putut recâstiga clipa pierduta! "Prea târziu, acum nu mai e nici o scapare pentru Becky!" îsi zise Tom. În clipa urmatoare "domnul" îsi înfrunta scolarii; toti lasara ochii în jos, caci avea ceva în privire care îi îngrozea chiar si pe cei nevinovati. Tacerea tinu cât ai numara pâna la zece. "Domnul" îs i aduna mânia. Apoi vorbi:

- Cine a rupt cartea aceasta?

Tacere deplina. Ai fi putut auzi picând un ac. Tacerea staruia. "Domnul" cerceta chip dupa chip, pentru a descoperi semnele pacatului.

- Benjamin Rogers, tu ai rupt cartea asta?

Tagada. Si iarasi tacere.

- Joseph Harper, tu ai rupt-o?

Iarasi tagada. Tom se simtea din ce în ce mai rau chinuit de aceasta ancheta care nu se mai sfârsea.

Dupa ce lua la rând toate bancile în care s edeau baietii, "domnul" ramase putin pe gânduri, apoi îsi îndrepta privirea spre bancile fetelor.

- Amy Lawrence ?

Fata clatina din cap.

- Gracie Miller?

Acelasi semn.

- Suzan Harper, tu ai facut treaba asta?

Alta care nega. Acum venea la rând Becky Thatcher. De tulburat ce era, Tom tremura ca varga. Sigur, nu mai era nici o scapare.

- Rebeca Thatcher... (Tom arunca o privire spre fata ei; era alba de groaza) tu ai rupt-o... nu-i as a? Ia uita-te la mine! (Mâinele ei se ridicara, rugatoare.) Tu ai rupt cartea?

În clipa aceea un gând îi fulgera prin minte lui Tom. Sari în picioare s i striga:

- Eu am rupt-o!

Toata clasa se holba la el, uluita de aceasta nebunie de necrezut. Tom statu o clipa sa-si vina în fire, iar când înainta spre catedra ca sa-si primeasca pedeapsa, mirarea, recunostinta, adoratia ce se revarsau asupra-i din ochii bietei Becky erau rasplata pentru o suta de batai. însufletit de maretia propriei sale purtari, îndura fara sa crâcneasca cea mai crunta bataie pe care o daduse vreodata domnul Dobbins. Tot cu nepasare primi s i adaosul de cruzime care-l silea sa ramâna în arest doua ceasuri dupa ce li se dadea drumul celorlalti. Stia el bine cine are sa-l astepte afara, fara sa i se urasca, pâna o sa-i sune ceasul eliberarii.

În acea seara, Tom puse capul pe perna urzind planuri de razbunare împotriva lui

Alfred Temple, câci, cu rus ine s i cainta, Becky îi povestise totul, fara a ascunde nici propria ei tradare. Dar în curând, pâna si setea de razbunare trebui sa dea întâietate unor gânduri mai placute si Tom adormi în cele din urma, rasunându-i în urechi, ca prin vis, ultimele vorbe rostite de Bechy: "Ah, Tom, ce suflet nobil ai!"

CAPITOLUL XXII

Vacanta se apropia. Învatatorul, de obicei aspru cu copiii, era din zi în zi mai aspru s i mai pretentios: voia cu tot dinadinsul ca elevii sa faca o impresie buna în ziua "examenului". Nuiaua si linia lui rar se odihneau: cel putin în ce-i privea pe s colarii mai mici. Nebatuti scapau doar cei mai mari si "domnisoarele" de optsprezece-douazeci de ani. Pedepsele domnului Dobbins erau de altfel foarte drastice, caci desi sub peruca purta un cap cu desavârsire chel si lucios, batrân nu era si muschii nu-i slabisera câtusi de putin. Pe masura ce se apropia ziua cea mare, toate pornirile tiranice care-i mocneau în suflet iesau la iveala; cu o placere crunta pedepsea pâna si cele mai mici abateri. Urmarea fireasca era ca baietii cei mici tremurau toata ziua de spaima, iar noaptea urzeau tot felul de planuri de razbunare. Si niciodata nu pierdeau prilejul de a-i juca "domnului" câte un renghi. Dar tot el ramânea câstigator. Represaliile care urmau dupa fiecare razbunare izbutita erau atât de naprasnice si de coplesitoare, încât baietii paraseau totdeauna câmpul de bataie amarnic înfrânti. în cele din urma s-au vorbit cu totii în taina si au ticluit un plan care promitea o victorie stralucita. L-au atras în complot pe baiatul zugravului de firme, destainuindu-i planul si cerându-i ajutor. Baiatul avea motivele lui sa fie încântat, câci "domnul" locuia si lua masa acasa la parintii lui si-i daduse nenumarate pricini sa-l urasca. Sotia "domnului" pleca peste câteva zile într-o vizita la tara s i atunci nimic n-avea sa mai stea în calea reusitei planului. Domnul învatator se pregatea totdeauna pentru marele evenimente tragând serios la masea, si baiatul zugravului de firme spuse ca în seara examenului, când domnia sa va fi afumat tocmai cât trebuia, el va aranja "chestia", pe când "domnul" va motai acasa în scaun, apoi va avea grija sa fie trezit la timp, ca sa plece în mare graba la scoala.

În cele din urma, sosi s i mult asteptata zi. La orele opt seara, scoala era luminata din belsug si împodobita cu ghirlande si cununi de frunze si flori. Pe o estrada trona "domnul", în scaunul sau mare, având îndaratul lui tabla neagra. Parea destul de bine dispus. Trei siruri de banci de fiece parte si sase siruri în fata sa erau ocupate de catre demnitarii târgului s i parintii elevilor. La stânga sa, înapoia rândurilor de cetateni, se afla improvizata o estrada spatioasa, pe care fusesera asezati scolarii ce urmau sa ia parte la reprezentatia din seara aceea: s iruri de baieti mici, care se simteau cât se poate de prost, de mult ce se spalasera si din pricina hainelor de sarbatoare, siruri de baieti mari, stângaci si neciopliti; valurile de zapada ale fetelor si domnisoarelor învesmântate în organdi si muselina, prea constiente de bratele lor goale, de anticele imitatii de bijuterii ce le aveau de la bunica, de funditele lor roze sau albastre si de florile din par. Restul salii era ocupat de scolari care nu luau parte la program.

Demonstratiile începura. Un baiat mititel de tot se scula în picioare si cu o mutra bleaga recita: "Stiu bine ca va mirati si ca nici nu v-asteptati, mic cum sunt ca îndraznesc, eu în public sa vorbesc" s.a.m.d., însotindu-si performanta cu mis carile penibil de regulate si spasmodice pe care le-ar fi executat o mas ina putintel deranjata. O scoase la capat cu bine, desi grozav de înspaimântat, si obtinu un ropot de aplauze, când

se retrase facând ca un automat plecaciunea de rigoare.

O fata mica, cu o fetisoara sfioasa, spuse peltic: "Mary cea mica avea o mielusica" s.a.m.d., executa o plecaciune care înduiosa publicul, îsi primi si ea portia de aplauze si se aseza la loc îmbujorata si fericita.

Tom Sawyer se înfatisa plin de trufasa încredere, se avânta catre înaltimile înflacaratului si nemuritorului poem declamatoriu "Dati-mi libertatea, sau de nu, dati-mi moartea!" — rostit cu patima cuvenita si cu o frenetica gesticulare—si se poticni brusc, pe la mijloc. Îl cuprinse o fâstâceala grozava, îi tremurau picioarele si simtea ca se înabusa. E drept ca se bucura de multa întelegere din partea întregii sali—dar si de o tacere desavârsita care, de buna seama, era mai neplacuta chiar decât întelegerea. Învatatorul se încrunta si asta întregi catastrofa. Tom se mai lupta ce se lupta, apoi se retrase, zdrobit. Se înregistra o slaba încercare de aplauze, care se stinse curând.

Urmara "Flacaul sta pe puntea-n flacari", "Caderea asirienilor" s i alte nestemate ale genului declamator. Apoi avura loc exercitii de lectura si o încercare în demonstratii de ortografie. Cei câtiva elevi din clasa de latina recitara cu cinste. Acum venea la rând partea cea mai însemnata a serii, "compozitiile" originale ale tinerilor domnisoare. Fiecare la rândul ei înainta pâna la marginea estradei, tusea putin ca sa-s i dreaga glasul, ridica manuscrisul (legat gingas cu o panglicuta) si începea sa citeasca, trudindu-se a da o deosebita atentie "expresiei" si punctuatiei. Erau aceleasi teme pe care, cu prilejuri similare, le elucidasera mamele lor, bunicile lor, s i fara îndoiala ca s i strabunicile, de la cruciade încoace. "Prietenia" era una dintre ele; alta "Amintiri de odinioara", apoi "Sentimentul religios în istorie", "Tara visurilor", "Avantajele culturii", "Asemanari si deosebiri între diferitele forme de cârmuire politica", "Melancolie", "Dragoste filiala", "Nazuintele sufletului" s.a.m.d., s.a.m.d.

Una din trasaturile izbitoare ale acestor compozitii era o melancolie cultivata cu grija s i scumpa autoarei, alta era o revarsare inutila si îmbels ugata de "vorbire aleasa", alta o tendinta de a vârî cu tot dinadinsul cuvinte si fraze care se bucurau de mare trecere si de a le folosi pâna se toceau cu desavârsire. O particularitate ce le caracteriza si le strica pe toate era nelipsita si nesuferita predica moralizatoare; la sfârsitul fiecareia dintre ele, aparea si ea, gudurându-se si dând din coada-i bearca. Oricare ar fi fost subiectul, autoarea îsi torturase creierii s i-l sucise pâna izbutise sa-i gaseasca o latura ce putea fi contemplata cu folos de catre simtul moral si religios. Fatarnicia batatoare la ochi a unor asemenea fraze moralizatoare nu era de ajuns ca sa impuna alungarea acestei mode din scoli si nu este de ajuns nici astazi. Nu e scoala, în tot cuprinsul tarii noastre, unde tinerele domnisoare sa nu se simta obligate a-si încheia compozitiile cu o morala. Si veti gasi pâna la urma ca morala celei mai flusturatice s i mai putin evlavioase fete din scoala este totdeauna cea mai lunga si cea mai accentuat pioasa. Dar destul despre asta. Adevarul curat nu se înghite usor. Sa ne întoarcem la "examen". Cea dintâi compozitie careia i se dadu citire era întitulata: "Asadar, asta e viata?" Speram ca cititorul va putea îndura un extras:

"Pe cararile batatorite ale vietii, cu ce delicioase emotii soarbe mintea adolescentei scena mult asteptata a unei festivitati! Imaginatia schiteaza în nuante roze nesfârsite icoane de fericire. În închipuirea-i robita simturilor, adoratoarea modei se vede în mijlocul multimii festive, "cea mai admirata de catre toti admiratorii". Gratioasa-i faptura, învesmântata în valuri albe ca zapada, pluteste în vârtej prin labirintul plin de delicii al salii de bal. Ai ei sunt ochii cei mai stralucitori, al ei pasul cel mai înaripat în întreaga voioasa adunare. Cu aceste închipuiri nespus de fericite, timpul trece în zbor si iata ca soseste mult dorita clipa a intrarii sale în Câmpiile Elizee pe care

atât de dulce le-a visat. Ca-n basmele cu zâne apare totul privirilor ei vrajite! Fiece noua scena este mai rapitoare decât cea dinainte! Dar nu trece mult si copila descopera ca îndaratul acelor marete aratari totul nu e decât desertaciune—complimentele care odinioara îi încântasera sufletul, urechii sale îi suna acum fals si strident, sala de bal si-a pierdut vraja. Cu sanatatea zdruncinata si cu inima plina de amaraciune, tânara abandoneaza pentru totdeauna aceste des ertaciuni—încredintata ca placerile pamântes ti nu pot satisface nazuintele sufletului".

Si tot asa si iar asa. În timpul cititului, se auzea pe alocuri câte un zumzet de admiratie, însotit de exclamatii soptite: "Ce frumos!", "Câta elocventa!", "Asa e!" s.a.m.d., iar dupa ce chestia se încheie cu o morala deosebit de întristatoare, aplauzele fura entuziaste.

Se ridica apoi o tânara subtire si melancolica, pe a carei fata era asternuta "interesanta" paloare ce-o dau pilulele si indigestia. Ea citi un poem, din care doua strofe ne vor ajunge:

"O FECIOARA DIN MISSOURI ÎSI IA RAMAS BUN DE LA STATUL ALABAMA

— La revedere, Alabama, te iubesc!
Si totusi plec acum pentru un timp de lânga tine!
Mi-e trista inima, la tine când gândesc
Si-n fruntea-mi amintirele-s ciorchine!
Caci m-am plimbat prin codrii tai în floare;
Am hoinarit lânga izvorul Talapuzei si-am citit;
Am ascultat cascada locului Talas, frematatoare,
Din valea Coosei raza aurorii am privit.
Sunt mândra ca mie inima prea plina,
Cu ochii-nlacrimati privesc 'napoi,
Nu ma despart de-o tara ce-i straina,
Nu-nchin unor straini acest suvoi.
Ce bun a fost si primitor ca mama,
Statul acest' cu vai si munti ce-mi pier!
Când te-oi uita, preascumpa Alabama,
În *sufletu-mi va fi de-a pururi ger!"*

Nu prea se dumerisera oamenii ce era cu gerul din suflet, totusi poezia le placu foarte mult.

Aparu apoi o tânara domnisoara, cu pielea oachesa, cu ochii negri, cu parul negru. Dupa un moment de tacere, menit sa creeze atmosfera, ea lua o expresie tragica si începu sa citeasca cu glas solemn si masurat:

"VEDENIA

Neagra si frumoasa era noaptea. În jurul tronului suprem, nici o stea nu sclipea; doar adâncile intonatii ale tunetelor masive îti vibrau constant în auz, iar fulgerele sinistre se dezlantuiau furioase în camarile înnourate ale cerului, parând sâ-si râda de puterea ce-o exercita asupra teroarei lor ilustrul Franklin! Pâna si vânturile vehemente coborâsera unanim din misticele lor adaposturi, vâjâind atât de înfiorator, ca si cum ar fi voit sa sporeasca grozavia scenei. Într-astfel de clipe, atât de întunecate, atât de nebuloase, simtirea mea profunda tânjea dupa apropierea unui suflet omenesc, când, dimpotriva, iata ca:

Prietena-mi cea mai iubita
Cea ce cu sfat si mângâiere
De-a pururi m-a calauzit.
Durerii dându-i alinare
Si bucuriei gust sporit,
Veni alaturea sa-mi steie.

Ea se misca asemeni acelor fiinte radioase, închipuite pe cararile însorite ale Paradisului, de carte cei cu imaginatia romantica si juna, o regina a frumusetii, îm*podobita doar cu propriul ei farmec transcendent. Atât îi era de usor pasul, atât de lin si catifelat, încât fara de vraja magica ce emana eterica-i fiinta, ea ar fi lunecat pe lânga mine si s-ar fi destramat în neant, nesimtita, necercetata, asemenea atâtor altor frumuseti din cale afara de sfioase.*

O stranie mâhnire era asternuta pe chipu-i, asemenea lacrimilor de gheata pe hlamida lui Dechemvrie, pe când cu bratul întins arata catre elementele ce se înfruntau dezlantuite în natura si înfatisa contemplatiunii mele cele doua aspecte ale creatiunii fata în fata".8

Aceasta vedenie înfioratoare ocupa vreo zece pagini de manuscris si se revarsa catre sfârsit într-o predica atât de distrugatoare de nadejdi pentru nepresbiterieni9, încât lua premiul întâi. Compunerea aceasta a fost considerata ca reprezentând cea mai frumoasa stradanie a serii. Primarul târgului, înmânând autoarei premiul, tinu o calduroasa cuvântare, în care spuse ca aceasta era cea mai "elocinta opera literara pe care i-a fost dat s-o asculte s i ca însusi Daniel Webster10 s-ar fi mândrit pe buna dreptate s-o fi scris".

În treacat fie spus, la fel de numeroase erau compunerile care foloseau din belsug cuvântul "minunat" s i în care întâmplari banale ale oamenilor se numeau "pagini de viata".

Apoi domnul învatator, foarte bine dispus, îs i împinse scaunul la o parte, întoarse spatele catre public si începu sa deseneze pe tabla harta Americii, pentru a face cu elevii demonstratii de geografie. Dar cum mâna îi tremura, harta iesea ca vai de ea si chicote înabusite se raspândeau prin sala. Învatatorul stia care e pricina si se straduia s-o dreaga. Sterse cu buretele câteva linii s i le desena din nou, dar mai rau le strica. Chicoteala sporea. Învatatorul îsi concentra toata atentia asupra desenului, hotarât sa nu se lase descurajat. Simtea toti ochii atintiti asupra-i. I se parea ca desenul iese mai bine, dar chicoteala nu mai contenea, ba chiar se întetea. Avea si de ce. Prin gura podului, deschisa drept deasupra capului sau, se lasa o pisica, prinsa de o sfoara ce-i era petrecuta pe dupa labele dinapoi. în jurul capului era legata cu o cârpa, care-i strângea falcile, ca sa nu poata mieuna. Pe când cobora cu încetineala, ba se încovriga, înfigându-si ghearele în sfoara, ba scapa iar în jos si-si înclesta ghearele în vânt. Lumea era în culmea veseliei; pisica ajunsese la o palma de capul învatatorului, care n-avea ochi decât pentru harta. Tot cobora, mai jos, mai jos, si mai jos, pâna ce, cu energia

8 Bucatile citate mai sus drept "compuneri" sunt scoase fara nici o modificare dintr-un volum întitulat "Versuri si proza, de o doamna din Vest". Fiind aido ma dupa tipicul fetelor de scoala, sunt cu mult mai reusite decât ar fi niste simple imitatii (n.a.).

9 Presbiterieni—secta religioasa crestina, raspândita cu deosebire în secolul trecut, în Anglia, Scotia, America; membrii acestei secte nu recunosc conducerea episcopala, ci numai pe aceea a preotilor.

1 0 Daniel Webster (1782-1852)—om de stat american.

desperarii, pisica se agata de peruca "domnului", îsi înfipse ghearele în ea si, în aceeasi clipa, fu repede trasa înapoi în pod, tinând strâns trofeul. Ce mai stralucire radia din tigva cheala a "domnului", pe care baiatul zugravului de firme o poleise cu aur!

Aceasta întâmplare puse capat serbarii. Baietii erau razbunati. Vacanta sosise.

CAPITOLUL XXIII

Atras de insignele lor aratoase, Tom s-a înscris în organizatia de curând înfiintata: "Voluntarii cumpatarii" (sectia tineret). A fagaduit sa se abtina de la fumat, de la mestecat tutun si de la luarea în desert a celor sfinte, atâta vreme cât va fi membru al acestei organizatii.

Descoperi acum ceva: ca fagaduiala de a nu face un lucru este calea cea mai sigura pentru a fi mereu ispitit sa-l faci. Tom se vazu în curând chinuit de o dorinta: sa bea si sa înjure. Dorinta aceasta ajunse atât de apriga, încât nu-l mai împiedica sa se retraga din organizatie decât speranta unui prilej de a se arata în public cu brâul rosu. Se apropia 4 iulie[11], dar Tom renunta la acest prilej înainte sa-si fi purtat catusele patruzeci si opt de ore si îsi puse nadejdea în batrânul judecator de pace Fraser, care tragea sa moara. De vreme ce ocupa o functie atât de înalta în stat, desigur ca avea sa i se faca o înmormântare de toata frumusetea. Timp de trei zile, Tom arata un interes foarte viu pentru sanatatea judecatorului; ardea de nerabdare sa stie cum se mai simte. Din când în când, sperantele îi cresteau într-atâta, încât îndraznea sa scoata insignele si sa faca repetitie în fata oglinzii. Dar judecatorul putea sa te aduca la desperare cu toanele lui. în cele din urma se auzi ca merge spre bine, apoi ca intrase în convalescenta. Tom nu numai ca era scârbit, dar mai avea si senzatia ca i se facuse o nedreptate. Îsi dete imediat demisia, în aceeasi noapte judecatorul avu o recidiva si muri. Tom se hotarî sa nu mai acorde niciodata încredere unui om atât de neserios. Înmormântarea a fost într-adevar o frumusete. "Voluntarii" au defilat într-un stil anume studiat ca sa-l faca pe fostul membru sa moara de invidie.

În schimb, Tom era un om liber; avea de ce sa fie multumit. Acum putea sa bea si sa înjure. Dar, spre surprinderea lui, îsi dadu seama ca nu-i ardea de asa ceva: de îndata ce nu-l mai împiedica nimeni, dorinta si farmecul oprelistii pierisera.

Curând, Tom baga de seama cu mirare ca nu prea s tia ce sa faca în vacanta atât de mult dorita.

Încerca sa tina un jurnal intim, dar timp de trei zile nu se întâmpla nimic, asa ca-l lasa balta.

Cea mai buna trupa de cântareti negri veni sa dea un spectacol în târgus or si stârni mare vâlva. Tom si Joe Harper înjghebara si ei o trupa de artis ti si fura foarte fericiti timp de doua zile.

Pâna si marea zi de 4 iulie a fost o pacaleala, pentru ca a plouat cu galeata si n-a mai avut loc nici o defilare; iar cel mai mare barbat din lume (dupa cum crezu Tom), domnul Benton, un senator al Statelor Unite, în carne si oase, nu era înalt de sapte metri, nici pe departe. A venit apoi un circ. Timp de trei zile, baietii s-au jucat de-a circul în corturi înjghebate din covoare rupte, taxa de intrare fiind trei ace cu gamalie pentru baieti si doua pentru fete; apoi circul fu dat uitarii.

11 Ziua independentei S.U.A.

Dupa asta au venit un frenolog si un hipnotizator. Au plecat si ei, lasând târgul mai pustiu si mai adormit ca oricând.

S-au mai aranjat câteva petreceri pe la baieti si pe la fete, dar fura atât de putine si atât de minunate, încât golurile dintre ele pareau si mai greu de îndura.

Becky Thatcher plecase cu parintii sa petreaca vacanta în casa lor de la Constantinople[12], asa încât în viata lui Tom nu era nici o raza de lumina.

Îngrozitoarea taina a omorului îl apasa mereu; un adevarat cancer care-l rodea fara încetare.

Apoi veni pojarul.

Dupa saptamâni nesfârsite Tom zacu închis în casa, nepasator fata de lumea dinafara si de întâmplarile ei. Era bolnav, nimic nu-l mai interesa. Când, în cele din urma, fu iarasi pe picioare si se îndrepta sleit catre centrul târgului, îl gasi schimbat; o posomorâre neasteptata se abatuse peste toti si peste toate. O campanie de propaganda religioasa strânse o asa-zisa "renastere sufleteasca" s i toata lumea—nu numai cei vârstnici, dar si baietii s i fetele—dobândise "harul credintei". Tom umbla de colo pâna colo, tot sperând sa întâlneasca macar o singura fata de pacatos, desi s tia bine ca nu era nici o nadejde. Pretutindeni numai si numai dezamagiri. Îl gasi pe Joe Harper studiind Vechiul Testament si se îndeparta mâhnit de aceasta trista priveliste. Îl cauta pe Ben Rogers si-l gasi vizitând pe saraci, cu un cos plin de brosuri religioase. Umbla multa vreme dupa Jim Hollis s i, când dadu de el, acesta-i atrase luarea-aminte asupra minunatei binecuvântari ceresti ce pogorâse asupra-i, în forma pojarului, ca sa-l abata de la rele. Fiecare baiat pe care-l întâlnea îi încarca sufletul cu o netarmurita tristete. Iar când, deznadajduit, se refugie în bratele lui Huckleberry Finn si fu întâmpinat cu un citat din evanghelie, inima i se frânse de-a binelea si se târî spre casa, unde se vârî iar în pat; îsi daduse seama ca, din tot târgul, numai el era pierdut pe vecie.

În noaptea aceea se dezlantui o furtuna cumplita, cu o ploaie cu basici, cu trasnete înfioratoare si cu fulgere care te orbeau. Tom trase plapuma peste cap si astepta îngrozit sa-i bata ceasul cel de pe urma; fara doar si poate ca toata zarva asta pentru el se stârnise. Abuzase pâna la limita de rabdarea puterii ceresti, si iata urmarea. Ar fi putut sa-i treaca prin gând ca cerul prea facea mare risipa de fast si munitii, ca si cum ar fi vrut sa omoare un gândac cu o baterie de tunuri, dar nu vedea nimic nepotrivit în montarea unei furtuni atât de costisitoare numai pentru a sufla pamântul de sub picioa-rele unei biete gâze ca el.

Furtuna trecu prin toate fazele, apoi înceta fara sa-s i fi împlinit scopul. Primul imbold al baiatului fu sa-i multumeasca lui Dumnezeu si sa caute sa se îndrepte, al doilea sa mai astepte—poate n-or mai veni alte furtuni.

În ziua urmatoare, s-au înfiintat iar doctorii; lui Tom îi revenise boala. Cele trei saptamâni pe care le petrecu întins pe spate i-au parut de data aceasta un veac. Când, în cele din urma, iesi iar în lume, aproape ca nici nu se bucura ca scapase, când îsi amintea în ce stare de singuratate se gasea, cât de parasit si de lipsit de tovaras i! O lua agale pe ulita în jos si dadu peste Jim Hollins facând pe judecatorul într-un tribunal de copii care judeca o pisica, inculpata într-un proces de omor, de fata fiind si victima, o pasarica. Se întâlni pe un drumeag cu Joe Harper si cu Huck Finn care mâncau cu mare pofta un pepene sterpelit. Bietii baieti, le revenise si lor boala, ca si lui Tom.

12 Constantinopole — orasel în t inutul Missouri.

CAPITOLUL XXIV

În sfârsit, târgusorul fu zgâltâit din amortire, si înca zdravan; începu sa se judece procesul omorului. Tot târgul nu mai vorbea despre altceva. Tom nu putea scapa în nici un chip de povestea asta. Ori de câte ori se pomenea de omor, îi trecea un fior rece prin inima. Cons tiinta tulburata s i temerile îl faceau mereu sa creada ca cei ce vorbeau în preajma-i aveau de gând sa-l traga de limba. Nu vedea cum putea fi banuit ca stie ceva despre omor si totusi nu se simtea în largul lui, auzind mereu vorbindu-se numai de asta. îl treceau întruna sudori reci.

Într-o zi lua deoparte pe Huck si-l trase dupa dânsul într-un loc mai dosnic, departe de ochii lumii, ca sa stea de vorba cu el. Sa-s i mai usureze sufletul, dezlegându-si nitel limb a, sa împarta povara ce-l apasa cu altul care suferea deopotriva cu el. Afara de asta, mai voia sa se încredinteze daca Huck îsi tinuse cuvântul.

- Asculta, Huck, ai vorbit vreodata cu cineva despre chestia aia ?

- Care chestie?

- Stii tu.

- As, da' ce-am mâncat matraguna?

- Nimic, nici o vorba?

- Daca-ti spui... Sa-mi saie ochii, na! Da' ce-ti veni sa ma-ntrebi?

- De, stiu si eu... Mi-era teama.

- Se poate, Tom? Pai am mai sta noi la taifas azi, acilea, daca ar sti lumea? Tu ce zici?

Lui Tom parca îi mai veni inima la loc. Dupa o pauza:

- Huck, eu crez ca pe tine nu poate nimeni sa te faca sa spui ceva, daca nu vrei... a, ce zici?

- Pe mine sa ma faca sa spui?... Aoleu! Da' ce, crezi c-am chef sa ma dea de mâncare la pesti nenorocitu' ala?

- Ei, atunci stam bine. Eu zic ca daca ne tinem gura, e-n regula. Da' hai sa ne mai juram o data-n tot cazu', ca sa fim mai siguri.

- Hai!

Jurara as adar din nou, cu un ritual înfricosator.

- Ce mai zice lumea, Huck? Mie mi-au împuiat urechile.

- Ce sa zica? Tot îi da zor cu Muff Potter. Muff Potter în sus, Muff Potter în jos! Ma trec naduselile când îi auz, îmi vine sa-mi iau câmpii.

- Tot as a o tin întruna s -ai mei. Sa stii ca se duce pe copca mosu'. Nu-ti pare rau de el câteodata?

- Cum sa nu! Mai totdeauna... Nu-i nici o scofala de capu' lui, da' are inima buna, n-a facut niciodata rau la nimeni. Mai pescuieste si el câte nitel, sa puie mâna pe-un ban, mai trage la masea, s i sta toata ziulica cu burta la soare. Da' la fel facem toti, si al de ridica ochii la cer s i dascaleste lumea. De, el e om bun; o data, din ce-avea, din ce n-avea, mi-a dat si mie o juma' de peste, uite-atâtica; si de câte ori nu m-a ajutat la necaz, saracu'!

- Si mie, Huck, mi-a dres zmeul si mi-a legat cârlige de undita... Ce ai zice sa-l scoatem de-acolo?

- Aoleo! nu putem sa-l scoatem noi, Tom! Si chiar sa putem, tot degeaba ar fi; ca l-ar prinde iar.

- Da, sa stii ca ai dreptate, Huck. Da' nu pot sa rabd când îi aud cum îl vorbesc

de rau, ca pe-un diavol, când el nici nu-i vinovat de... chestia aia.

- Si eu la fel, Tom. Cica ar fi al mai mare bandit din tara—se mira, auzi, ca nu l-a spânzurat pâna acu'.

- Da, asa spun toti. Unii ziceau ca daca i-ar da drumu' l-ar omorî lumea.

- Si sa stii c-asa ar face.

Baietii au stat mult de vorba, dar liniste tot n-au gasit. Spre seara, s-au trezit dând târcoale micii închisori singuratice, cu nadejdea nelamurita ca s-ar putea întâmpla ceva care sa înlature toate greutatile. Dar nu se întâmpla nimic; parea ca nici unui înger, nici unei zâne nu-i pasa de nefericitul care zacea în închisoare.

Ca s i alte dati, baietii se dusera la gratiile celulei si-i dadura lui Potter tutun si chibrituri. El sta închis în partea de jos a cladirii si paznici nu erau.

Recunostinta ce le-o arata pentru darurile lor le apasa totdeauna constiinta, dar acum le facu mai rau ca oricând. Se simtira cei de pe urma lasi si tradatori, când Potter le spuse:

- Ati fost tare buni cu mine, baieti, mai buni ca orisicine din târgul asta. N-o sa uit, nu. Stau acilea s i vorbesc singur si-mi zic: la toti baietii din târg le dregeam zmeele si câte si mai câte lucrusoare, s i le aratam unde-s locurile bune de pescuit si-i ajutam cât puteam si acu toti l-au uitat pe bietu' Muff, când a dat necazu' peste el; da' Tom nu, si Huck nu, ei nu-l uita, zic, si nici eu pe ei... Oooh, dragii mei dragi, ca ticaloasa si cumplita fapta facui. Eu zic ca eram turbat de beat, altfel nu pricep cum de-o facui, si-acu' uite, na, o sa-mi puie streangul de gât, c-asa e legea... Poate-i al mai bun lucru pentru mine, eu asa crez—da, da, da... Ei, ce sa mai vorbim de asta! La ce sa va mai amarasc si pe voi acu'; voi numa' bine mi-ati facut. Da' atâta va spui: de îmbatat sa nu va-mbatati niciodata, dragii mei, si n-o sa ajungeti unde-am ajuns eu. Dati-va nitel mai la stânga, asa, acu' e bine... Tare bine-ti face sa vezi un om bun la fata, când ai intrat la necaz ca mine... si nu vine nimenea sa te vaza... Numa' voi! Numa' voi sunteti prietenii mei... Suiti-va unu-n cârca aluilalt, sa va pot mângâia pe fata! Asa! Dati mâna cu mine. Mânusitele voastre o sa treaca printre gratii, laba mea e prea mare. Mâini mititele si far' de putere, da' lu' Muff Potter i-au facut mult bine... si dac-ar putea si mai mult bine i-ar face...

Tom se întoarse acasa tare amarât; în noaptea aceea avu niste vise îngrozitoare. A doua zi s i a treia zi a tot dat târcoale judecatoriei. O curiozitate de neînvins îl tot îmboldea sa intre; trebuia sa se stapâneasca din toate puterile ca sa ramâna afara. Acelasi lucru se petrecea si cu Huck. Se ocoleau unul pe altul. Din când în când, unul din ei pleca, dar de fiece data îl aducea în curând înapoi aceeasi pornire întunecata. De câte ori iesea din judecatorie vreun cârd de pierde-vara care asistase la dezbateri, Tom tragea cu urechea s i mereu auzea doar vesti care-l deznadajduiau. Tot mai nemilos se strângea latul în jurul bietului Potter. La sfârsitul zilei a doua, reies ea din vorbele care circulau prin târg ca marturia lui Joe Indianul ramasese în picioare, nezdruncinata, si ca nu era nici cea mai mica urma de îndoiala cu privire la verdictul juratilor.

În seara aceea, Tom ramase afara pâna târziu s i intra la culcare pe fereastra, foarte tulburat. Ceasuri întregi se zvârcoli în pat pâna sa atipeasca. În dimineata urmatoare, tot târgul se îmbulzea catre judecatorie; sosise ziua cea mare. Sala gemea de lume. Dupa o lunga asteptare, intrara pe rând juratii s i se asezara la locurile lor; putin dupa aceea fu adus Potter, ferecat în lanturi, galben si sfios, cu o privire ratacita, deznadajduita. Fu asezat astfel încât toti ochii din sala sa-l poata privi. Tot în vazul tuturor s edea si Joe Indianul, mai netulburat ca oricând. Dupa o alta pauza, intra si judecatorul. Seriful declara s edinta deschisa. Începura obisnuitele sus oteli printre

avocati si fosnetul hârtiilor. Toate aceste amanunte si întârzierile ce le însoteau mareau încordarea publicului, din ce în ce mai impresionat si mai nerabdator.

Primul martor chemat adeveri ca-l vazuse pe Muff Potter spalându-se la gârla, în zorii zilei când se descoperise omorul si ca inculpatul, de îndata ce îl bagase de seama, se îndepartase hoteste. Dupa alte câteva întrebari, procurorul se adresa apararii:

- Aveti de pus întrebari martorului?

Acuzatul ridica o clipa ochii, dar îi coborî iar, când aparatorul lui raspunse:

- Nu avem de pus nici o întrebare.

Martor ul urmator declara ca gasise cutitul în preajma celui ucis. Procurorul întreba:

- Apararea are vreo întrebare de pus martorului?

Aparatorul lui Potter raspunse:

- Nu avem de pus nici o întrebare.

Un al treilea martor jura ca acela era cutitul lui Potter, ca deseori îl vazuse la el.

- Aveti vreo întrebare de pus martorului?

Aparatorul lui Potter renunta sa puna întrebari martorului.

Publicul din sala începu sa dea semne de nemultumire. Oare avocatul acesta n-avea de gând sa-si dea nici cea mai mica osteneala ca sa salveze viata clientului sau?

Câtiva martori declarara ca Potter avusese o purtare de om vinovat, când fusese adus la locul crimei. Cu totii au fost lasati sa paraseasca bara, fara a li se mai pune întrebari de câtre aparare.

Martorii de încredere confirmara fiece amanunt al întâmplarilor agravante care se petrecusera la cimitir în acea dimineata atât de bine întiparita în mintea tuturor, dar avocatul lui Potter se abtinu si de data aceasta sa puna întrebari. Publicul îs i arata prin murmure mirarea si nemultumirea, ceea ce îi atrase o mustrare din partea curtii. Apoi procurorul rosti:

- Pe temeiul marturiilor, depuse sub juramânt, ale unor cetateni al caror cuvânt sta mai presus de orice banuiala, se dovedeste fara nici un dubiu posibil ca nefericitul de pe banca acuzatilor este faptuitorul acestei crime fioroase. Iata concluziile noastre.

Un geamat zvâcni din pieptul sarmanului Potter; îs i ascunse fata în mâini si-si legana domol trupul încoace si încolo, în timp ce în sala domnea o tacere apasatoare. Multi dintre barbati erau miscati si pe multe femei le podidira lacrimile.

Atunci aparatorul acuzatului se ridica si spuse:

- Onorata Curte! În consideratiile ce le-am facut la începutul acestui proces ne-am aratat intentia de a dovedi ca clientul nostru a comis aceasta fapta îngrozitoare într-o stare de inconstienta, fiind, prin urmare iresponsabil, ratacire provocata de bautura. Ne-am schimbat parerea. Nu vom pleda pe acest temei. (Apoi catre grefier): Chemati-l pe Thomas Sawyer!

Uimirea si nedumerirea se zugravira pe toate fetele, si deopotriva pe aceea a lui Potter. Toate privirile se atintira asupra lui Tom, pe când se ridica si lua loc la bara.

De speriat ce era, baiatul avea o înfatisare ratacita. I se lua juramântul.

- Thomas Sawyer, unde te gaseai la 17 iunie, pe la miezul noptii?

Tom arunca o privire spre fata împietrita a lui Joe Indianul s i limba îi ramase înclestata. Publicul astepta cu rasuflarea taiata, dar baiatul nu putea scoate un cuvânt. Dupa câteva minute, prinzând oarecari puteri, izbuti sa se faca auzit de o parte din sala.

- În cimitir!

- Putin mai tare, te rog. Nu-ti fie teama. Te aflai...

- În cimitir!

Un zâmbet dispretuitor fulgera pe fata lui Joe Indianul.
- Te aflai prin apropierea mormântului lui Horse Williams?
- Da, domnule.
- Vorbeste putintel mai tare. Cât de aproape erai?
- Cum sunt acum de dumneavoastra.
- Erai ascuns sau nu?
- Eram ascuns.
- Unde?
- Îndaratul ulmilor de la marginea mormântului.

Joe Indianul avu o usoara tresarire.
- Mai erai cu cineva?
- Da, domnule. M-am dus acolo cu...
- Stai! Stai o clipa! Nu e nevoie sa spui numele celui care te-a însotit. Îl vom chema aci la timpul potrivit. Ce cautati acolo? Duceati ceva?

Tom s ovai, fâstâcit de tot.
- Vorbeste, baiatule, nu te sfii. Adevarul mai presus de toate. Ce duceati în acel loc ?
- O... o... o pisica moarta.

În sala se stârni un val de râsete, pe care Curtea îl stavili numaidecât.
- Vom arata aici scheletul pisicii. Acum, baiete, spune-ne tot ce s-a întâmplat, povesteste asa cum te pricepi, nu sari nimic si nu-ti fie teama.

Tom începu sa povesteasca, mai întâi sovaind, apoi, pe masura ce subiectul îl însufletea, vorbele prinsera a curge cu tot mai multa usurinta. Sala amutise: nu se mai auzea decât glasul lui Tom. Toate privirile se pironisera asupra lui; cu buzele întredeschise si cu rasuflarea taiata toti oamenii din sala îi sorbeau cuvintele. Prins i în mrejele înfioratoarei povesti, nu mai bagau de seama cum trecea timpul. Încordarea atinsese culmea, când baiatul rosti:
- Si când doctorul a ridicat scândura s i Muff Potter s-a pravalit, Joe Indianul a sarit cu cutitul si...

Zdup! Iute ca fulgerul, Joe se repezi spre o fereastra, zvârli în laturi pe toti care încercau sa i se împotriveasca, si dus fu!

CAPITOLUL XXV

Iata-l pe Tom iarasi eroul zilei, rasfatat de oamenii în vârsta, pizmuit de tineri. Numele lui cunoscu pâna s i tiparul ce da nemurire, caci gazeta târgului vorbi despre el, ridicându-l în slavi. Unii credeau ca va ajunge presedinte al Statelor Unite, bineînteles daca între timp n-avea sa fie spânzurat.

Dupa cum se întâmpla de obicei, oamenii, schimbatori si nesabuiti cum sunt, acum îl luau în brate pe Muff Potter, rasfatându-l cu aceeasi lipsa de masura cu care mai înainte îl oropsisera. Dar aceasta purtare face cinste lumii, as a ca nu se cuvine sa o criticam.

Ziua, Tom era în culmea triumfului si a stralucirii, dar noaptea, noaptea îi venea sa intre în pamânt de groaza. Numai pe Joe Indianul îl visa. Si ochii lui arzatori îi vesteau mereu pierzanie. Dupa ce se lasa seara, nici o ispita din lume nu mai era în stare sa-l urneasca pe Tom din casa. Bietul Huck se simtea si el la fel de prost s i de înspaimântat. În seara din ajunul marei zile a procesului, Tom îi destainuise avocatului

toata povestea, s i Huck tare se temea sa nu iasa la iveala si amestecul lui, cu toate ca fuga lui Joe Indianul îl scutise de suferinta de a depune marturie în fata Curtii. Bietul baiat obtinuse de la avocat fagaduiala ca nu-l va da în vileag. Dar parca poti sa ai încredere în cuvântul unui om? Uite, Tom de pilda— sa se duca el noaptea la avocat acasa si sa-i spuna toata tarasenia, el care se legase cu cel mai strasnic s i mai fioros juramânt! Atunci, spuneti si dumneavoastra cum sa nu-si piarda Huck încrederea în neamul omenesc! Ziua, recunostinta lui Muff Potter îl facea pe Tom sa se bucure ca vorbise, dar noaptea se caia ca nu-si tinuse gura. Ba se înspaimânta ca Joe Indianul nu va fi niciodata prins, ba îi era groaza ca-l vor prinde. Era încredintat ca niciodata nu se va mai simti în siguranta si nu va putea rasufla în voie, pâna nu-l va vedea, cu ochii lui, mort.

Se oferisera recompense. Joe Indianul fusese cautat prin tot tinutul, dar nimeni nu-i daduse de urma. De la St. Louis veni unul din acei oameni minunati s i atotstiutori, care inspira atâta respect, un detectiv. Îsi baga nasul prin toate colturile, dadu din cap cu o mutra de întelept s i recolta succesul uimitor de care se bucura îndeobste membrii acestei bresle, cu alte cuvinte, obtinu unele "indicii". Dar cum "indiciile" nu pot fi spânzurate pentru omor, dupa ce detectivul îsi ispravi cercetarile si pleca acasa, Tom se simti în aceeasi nesiguranta ca si mai înainte.

Zilele se târau ca melcul, dar, din fericire, cu fiecare zi care trecea, groaza ce-i apasa sufletul mai scadea câte putin.

CAPITOLUL XXVI

În viata oricarui baiat vine un timp cand îl apuca o dorinta nebuna sa plece undeva, sa sape ca se dea de comori ascunse. Dorinta aceasta se abatu într-o buna zi si asupra lui Tom. Alerga sa-l caute pe Joe Harper, dar n-avu noroc sa-l gaseasca. Atunci se duse dupa Ben Rogers; acesta însa plecase la pescuit. Pâna la urma dadu peste Huck Finn — Mâna însângerata. Huck fireste ca era disponibil. Tom îl duse într-un loc ascuns si-i dezvalui confidential planurile sale. Huck era gata sa-l urmeze. Asa era el, totdeauna gata sa ia parte la orice întreprindere care fagaduia distractie si nu cerea capital; caci timp, de cel care nu costa bani[13], avea si prea avea, de nu stia ce sa faca cu el.

- Si-unde o sa sapam? întreba Huck.

- Asa, peste tot.

- Da' ce, sunt ascunse peste tot?

- Ei, si tu, Huck, cum o sa fie peste tot? Comorile sunt ascunse în niste locuri anume, câteodata în insule, alteori în lazi putrede, sub câte o craca de copac uscat, în locul unde-i cade umbra la miezu' noptii, da' mai totdeauna le gasesti sub dusumeaua caselor bântuite de strigoi.

- Cine le ascunde acolo?

- Ei, cine? Banditii, fireste, cine altii? Doar n-o sa le-ascunza vrun director de la scoala de duminica?

- De unde vrei sa stiu eu? Sa fie comorile mele, eu nu le-as ascunde deloc; le-as cheltui si as petrece.

13 Aluzie la zicala "time is money" (timpul costa bani)

- Si eu la fel. Da' banditii nu fac asa; ei totdeauna le ascund si apoi le lasa în plata Domnului.
- Nu mai vin sa si le ia?
- As, de unde! Au ei de gând sa vie, da mai totdeauna uita semnele, ori daca nu, dau ortu' popii. În tot cazu' comoara zace multa vreme într-un loc, pâna rugineste, si într-o buna zi da careva de-o hârtoaga galbejita care-l învata
cum sa gaseasca semnele, o hârtoaga veche, de trebuie sa se cazneasca omu' o saptamâna s-o citeasca, fin' ca e tot numa' semne s i ieroclife.
- Iero... ce?
- Ieroclife, astea-s un fel de poze si dracii, întelegi, care-ai crede întâi ca nu-nseamna nimic.
- Si tu ai pus mâna pe-o hârtoaga d-alea, Tom?
- Noo...
- Pai atunci cum gasesti semnele?
- Eu n-am nevoie de semne. Banditii ascund totdeauna comorile sub o casa bântuita de strigoi, ori într-o insula, ori sub craca cea mai mare a unui copac uscat. Foarte bine! Noi cam cunoastem insula Jackson, fin'c-am explorat-o si putem sa încercam s i-acolo într-o zi; pe-urma e casa aia veche cu stafii, sus, pe drumu' Casei Mortilor, si copaci uscati gasim câti vrem, ca sunt cu duiumu'.
- Da' ce, sub fiecare copac uscat e câte-o comoara?
- Ce prostii vorbesti si tu! Cum o sa fie?
- Pai atunci cum stii sub care sapi?
- Sapi sub toti!
- Ei, si tu, Tom! Pai atunci trebuie sa stai sa sapi toata vara.
- Ei s i ce? Da' daca gasesti o oala de arama cu o suta de dolari în ea, ruginiti colo de mai mare dragul, ori un cufar putred, plin cu brelante... ai? ce-ai zice?
Lui Huck îi steclira ochii.
- Hm! Ce sa zic... Brava mie! Ei, sa pui eu mâna pe-o suta de dolari, ca nu mai îmi trebuie brelantele.
- Treaba ta! Eu unu' îti dau cuvântu' meu ca n-am de gând sa zvârl la gunoi brelantele. Sunt câte unele care face si douazeci de dolari bucata. Nu e unu' sa nu faca pe putin saptezeci si cinci de centi sau un dolar.
- Nu zau! Chiar asa?
- Pai sigur! Asta poate sa-ti spuie orisicine. N-ai vazut nici unu', Huck?
- Nu-mi aduc aminte sa fi vazut.
- A, regii au brelante cu gramezile.
- Da' ce, ma Tom, eu am avut de-a face cu regi?
- Crez si eu ca nu. Da' sa te duci în Europa, i-ai vedea cu droaia, pe-acolo topaie pe toate drumurile.
- Da' de ce topaie?
- Ei, topaie! Desteptule! Nu topaie deloc.
- Pai atunci de ce-ai zis ca topaie?
- Aiurea! Am vrut sa zic ca i-ai vedea, nu topaind, cum o sa topaie? Ca ce-ar topai?... Adica vreau sa zic ca i-ai vedea, uite-asa, pân tot locu'... Ca ghebosu' ala de Richard.
- Richard si mai cum îi zice?
- Richard. Atât. Ce, nu-ti ajunge? Regii n-au alt nume, numa' al de li-l da lumea.
- Ei?!

- Daca-ti spui eu!
- La urma urmei, treaba lor, Tom, îi priveste, da' mie unu' nu mi-ar conveni sa fiu rege si sa n-am numele meu, sa-mi zica lumea cum îi place, de parc-as fi negru. Da' i-asculta, unde te-apuci sa sapi întâi?
- De, stiu eu? Ce-ar fi sa ne-apucam sa sapam întâi sub copacu' ala uscat de pe povârnisu' din fata drumului Casei Mortilor?
- Bine, acolo sa sapam, daca zici tu.

Au facut rost de un târnacop prapadit si de-o lopata si au întins-o la drum, spre locul cu pricina, cale de vreo cinci-sase kilometri. Au ajuns înfierbântati s i suflând din greu si s-au trântit în iarba, la umbra unui ulm din apropiere, ca sa se odihneasca si sa fumeze o pipa.

- Îmi place treaba asta! îsi dete cu parerea Tom.
- Si mie!
- Ia spune, Huck, daca gasim noi aici o comoara, tu ce-ai de gând sa faci cu partea ta?
- Ce sa fac?... Îmi cumpar în fiecare zi placinta si câte un pahar cu sifon si-o sa ma duc la toate circurile care-or veni. Petrec eu strasnic, n-ai grija!
- Cum, si din toata comoara nu pui deoparte nimic?
- Sa pui deoparte? Ca ce?
- Ei, ca sa ai si tu bani albi pentru zile negre.
- Aiurea! Tot degeaba ar fi. Într-o buna zi s-ar întoarce babacu-n târg si-ar pune laba pe toti banii, daca nu m-as grabi sa-i cheltuiesc; i-ar papa el, n-ar mai lasa o letcaie, n-ai grija. Da' tu, Tom, ce-ai de gând sa faci cu partea ta?
- Eu îmi cumpar o toba noua, si-o sabie prima-ntâi, si-o cravata ros ie, si-un catel mops, si apoi ma-nsor.
- Te-nsori?
-Îhî.
- Tom, esti... zau daca n-ai capiat!
- Las' c-o sa vezi tu.
- Ma, n-auzi, asta-i cea mai mare neghiobie! Uite la babacu' s i la maica-mea! Numa-ntr-o bataie o duceau. Tiu foarte bine minte.
- Ce-are a face! Fata cu care ma-nsor eu n-o sa sara la bataie.
- Ma Tom, toate-s la fel! Toate-ti scot peri albi! Mai bine mai gândeste-te la chestia asta. Îti spui eu ca mai bine sa te mai gândesti. Cum o cheama pe gagica ta?
- Ce gagica, ma! E logodnica mea.
- Ei, parca nu-i totuna! Unii-i zic gagica, altii logodnica, poti sa-i zici s i-asa, si-asa. Da' vorba e, cum o cheama?
- Îti spun eu alta data, nu acuma.
- Bine! Da' daca te-nsori tu, o sa ma plictisesc al dracului, o sa-mi fie si mai urât ca pâna acu'.
- Ba deloc. O sa vii sa stai la mine. Acu' lasa asta si hai sa sapam.

Au muncit si-au nadusit vreo jumatate de ora. Degeaba. S-au mai trudit înca o jumatate de ora. Tot degeaba. Huck întreba:

- Totdeauna ascund banditii comoara asa adânc?
- Câteodata, nu chiar totdeauna. De obicei n-o îngroapa asa adânc. Cred ca n-am nimerit noi locu' al bun.

Alesera alt loc si se apucara iar sa sape. Treaba mergea mai greu acum, totusi aveau spor. Câtva timp sapara întruna, în tacere. În cele din urma, Huck, proptindu-se în

lopata si stergându-si cu mâneca broboanele de sudoare de pe frunte, zise:
- Când terminam aci, unde vrei sa mai sapi?
- Pai, eu zic ca sub copacu' ala batrân de colo, de pe partea ailalta a magurii Cardiff, în dosu' casei vaduvei.
- Ma, sa stii c-ala-i un loc bun! Da' n-o sa ne-o ia vaduva? Ca-i pe locu' ei.
- Sa ne-o iaaa?! Sa pofteasca sa-ncerce! Care gaseste o comoara de-asta, i-a lui, asa sa stii! Poate sa fie pamântul al cui o fi!
Asa mai mergea. Sapara înainte. Nu trecu mult si Huck spuse:
- Fir-ar a naibii, crez ca iar am gresit locu'. Tu ce zici?
- Ma mir si eu... Ce dracu' sa fie, Huck? Nu pricep. Acu', stii, câteodata îsi mai vâra nasu' s i vrajitoarele. Eu zic ca asta e...
- Prostii! Vrajitoarele n-au nici o putere ziua...
- De, asta asa e. Mie nu-mi dadea în gând. Aa! Acuma stiu ce e. Maa, da' pros ti mai suntem si noi! Pai trebuie sa vezi întâi unde cade umbra crengii la miezu noptii, si-acolo sa sapi!
- Fir-ar a dracului de treaba! înseamna ca ne-am caznit de pomana pân-acu'! Da-o naibii, trebuie sa venim iar la noapte. Si e departe rau. Tu poti s-o mai tulesti de-acasa?
- Mai e vorba? Sigur c-o s-o tulesc! Trebuie neaparat sa facem treaba asta la noapte, fiindca daca vad altii gropile, o sa stie imediat ce e-n ele si-o sa caute aia!
- Bine. Atunci viu si miorlai la noapte.
- În regula. Hai s-ascundem sculele în tufisuri.
Noaptea, la timpul hotarât, baietii se înfiintara iaras i la locul cu pricina. Se asezara undeva în umbra si începura sa as tepte. Era un loc singuratic si o ora socotita solemna, potrivit unor traditii vechi. Naluci s usoteau printre frunzele fremantânde, strigoi se cuibareau prin colturi întunecoase, latratul gros al unui dulau se auzea de departe, adus de vânt, o cucuvea raspundea cu tipatul ei funebru. Coplesiti de aceasta atmosfera stranie, copiii abia îndrazneau sa deschida gura. În curând, socotind ca sosise miezul noptii, facura semne unde cadea umbra si se apucara sa sape. Nadejdi noi le încoltira în suflet. Curiozitatea le sporea si o data cu ea si harnicia. Groapa se tot adâncea, dar de câte ori tresareau de bucurie, izbind cu târnacopul în ceva, aveau o noua dezamagire. Nu fusese decât o piatra sau un ciot de radacina. În cele din urma, Tom zise:
- Degeaba mai sapam, ma Huck, iar am dat gres.
- Bine, da' acu' nu se poate sa fi gres it. N-a ramas nici un picut de umbra sa nu-l fi însemnat.
- Stiu, da' poate sa mai fie si altceva.
- Ce?
- Ei, timpu', ma! Am mers pe ghicite. Se vede c-a fost ori prea târziu, ori prea devreme.
Huck zvârli lopata.
- Aia e! Sa stii ca d-aicea ni se trage tot buclucu'. Trebuie s-o lasam balta. Nu facem nimic acilea fiin'ca niciodata n-o sa stim la tanc cât e ceasu', s-apoi prea e fioros pe-aci, pe vremea asta, cu vrajitoare si cu naluci care ne dau mereu târcoale!...Parca simt întruna pe cineva îndaratu' meu; si mi-e frica sa ma-ntorc, sa nu ma pândeasca altii din fata si sa se repeaza când le vine la socoteala. Tremura carnea pe mine de când am venit aici.
- Lasa, ca s i mie cam tot asa mi-e. Stii ca mai totdeauna baga si câte-un mort,

când îngroapa comoara sub copac, ca s-o pazeasca.
- Maiculita Doamne!...
- Da, asa fac. De multe ori am auzit...
- Tom, mie nu-mi place sa-mi vâr nasu' pe unde sunt morti. Pân' la urma dai de dracu' cu ei.
- Nici mie nu-mi place sa stârnesc mortii, Huck. Daca astuia de-aicea îi da în gând acuma sa-si scoata tigva si sa ne zica ceva!...
- Aoleo, Tom, taci, zau, ca mi se face paru' maciuca!
- Parca mie nu? ! Spui drept ca nu-mi place deloc.
- Hai, Tom, eu zic sa ne lasam pagubasi si sa-ncercam în alta parte.
- Asa zic si eu.
- Si unde mai sapam?
Tom chibzui câtava vreme, apoi raspunse:
- La casa cu stafii, Acolo-i locu' al bun.
- Da-o naibii, ma Tom. Mie nu-mi place casele cu stafii. Daca vrei sa s tii, stafiile e de-o mie de ori mai rele ca mortii. Mortii s-or fi întâmplând ei sa vorbeasca, da' nu vine catre tine lunecând, înveliti într-un cearsaf, când nici nu gândesti, si-odata s-apleaca peste umar si se holbeaza la tine, si scrâsneste din dinti! Asa face stafiile. Eu, Tom, zau ca n-as putea sa rabd una ca asta. Si crez ca nimeni n-ar putea.
- Ai dreptate, Huck, da' vezi tu, strigoii nu umbla decât noaptea, asa ca n-o sa se lege de noi daca sapam ziua.
- Hm! O fi. Ei, da' stii si tu foarte bine ca de casa aia unde umbla stafii nu se apropie nimenea, nici ziua, nici noaptea?...
- Ei, fiindc-asa-s oamenii, nu le place locu' unde a fost omorât careva, nu de alta. Ca nu s-a vazut niciodata nimica, noaptea, primprejurul casei aleia, doar cate-o lumina albastra sclipind pe la ferestre, da' strigoi în toata regula nu!
- Ei, da, sa stii, Tom, ca unde se vad lumini d-alea albastre pâlpâind din loc în loc, poti sa pui ramas ag ca e un strigoi pe-aproape. Asta-i la mintea cocosului. Fiindca stii si tu foarte bine ca numa' strigoii umbla cu lumini de-alea!
- Da, asta asa e. Da' în tot cazu', strigoii nu umbla ziua, asa ca de ce ne-ar fi noua frica?
- Bine, fie si-asa. Sa sapam s i la Casa cu stafii, daca zici tu, da' eu crez ca nu facem bine.

Între timp începusera sa coboare dealul. Jos, în mijlocul vaii luminate de luna, Casa cu stafii zacea singuratica. Gard nu mai avea de mult, balariile o napadisera cu totul, acoperindu-i pâna si pragul. Hornul i se naruise pe jumatate, ferestrele se cascau, goale, iar un colt al acoperisului se povârnise rau, mai-mai sa atinga pamântul. Baietii o privira câtava vreme, asteptându-se sa vada din clipa în clipa o lumina albastruie fulgerând pe lânga vreo fereastra, apoi, vorbind în soapta, cum se cuvenea într-un astfel de ceas si în asemenea loc, o luara mult spre dreapta, pentru a ocoli casa, si se îndreptara spre târg, prin padurile care împodobeau cealalta fata a magurii Cardiff.

CAPITOLUL XXVII

A doua zi, baietii au sosit pe la amiaza la copacul uscat; venisera sa-si ia uneltele. Tom abia astepta sa mearga la Casa cu stafii. Huck era ceva mai putin nerabdator. Deodata întreba:

- I-asculta, ma Tom, tu s tii ce zi e azi?

Tom îns ira în minte zilele saptamânii, apoi ridica repede o privire speriata:

- Tii! cum de nu ne-am gândit la asta, ma Huck!

- Nici eu... ca sa vezi, da' uite acu', dintr-o data, mi-adusei aminte ca e vineri.

- Ei, comedia dracului! Vezi cum trebuie sa fii mereu cu ochii-n patru, Huck? Daca ne apucam acu', vinerea, de o treaba ca asta, la sigur ca intram în bucluc.

- Oho, si înca ce bucluc! Or fi ele si zile norocoase, da' vinerea numa' norocoasa nu-i.

- Asta o stie toata lumea; nu esti tu al dintâi care-a bagat de seama.

- Da' ce, am zis eu as a? S i-apoi nu numai ca-i vineri, da' am mai si visat rau azi-noapte, am visat sobolani.

- Ei, taci! Asta-i bucluc curat, Huck. Si se mâncau între ei?

- Nu!

- Ei, atuncea-i bine. Daca nu se mâncau între ei sobolanii, înseamna doar ca te pândeste vreo belea, da' te poti feri. Trebuie sa fim cu mare bagare de seama, s i-atunci n-o sa patim nimica. Eu zic sa ne lasam de chestia asta pe ziua de azi, si mai bine sa ne jucam. Huck, tu ai auzit de Robin Hood?

- Nu. Cine-i ala Robin Hood?

- Ehei! A fost unul din ai mai mari barbati care-a existat vreodata în Anglia, si al mai bun dintre toti. A fost un haiduc.

- Iete, ma! Asa ceva mi-ar place si mie. Si pe cine jefuia?

- Numa' serifi, si episcopi, si bogatasi, si regi, s i de-alde astia. Da' la saraci niciodata nu le facea nimic. Tinea cu ei. Totdeauna împartea cu ei, juma'-juma'.

- Ce om de treaba!

- Te crez! Pai era al mai galanton si mai nobil om care s-a vazut vreodata! Nu mai gasesti în ziua de azi oameni ca el, îti spun eu! C-o mâna îl facea praf pe-oricare viteaz din Anglia. Si când îsi lua arcul lui de chiparos si tragea la tinta, îti nimerea un banut de zece de la un kilometru, de nu stiu câte ori la rând!

- Cum e ala, arc de chiparos?

- Habar n-am. O fi si-ala vrun soi de arc. Si daca nimerea banutu-n margine, se aseza jos si tipa si blestema. Hai sa ne jucam de-a Robin Hood; o sa petrecem împarateste. Te-nvat eu.

- Hai!

Se jucara de-a Robin Hood toata dupa-amiaza, aruncând din când în când câte o privire plina de jind spre Casa cu stafii si schimbând câte-o parere, cum sa faca s i sa dreaga a doua zi, ca sa le mearga bine. Când soarele coborî spre asfintit, pornira spre casa, luând-o de-a curmezisul printre umbrele lungi ale copacilor, si curând se înfundara în padurile de pe magura Cardiff.

Sâmbata, îndata dupa-amiaza, baietii erau iar la copacul uscat. Au tras o pipa si au mai taifasuit putin, la umbra; apoi au mai scormonit nitel cu târnacopul în groapa de rândul trecut. Nu prea trageau nadejde sa gaseasca ceva, dar vezi ca Tom spusese ca foarte adesea se întâmpla ca unii sa se lase pagubas i tocmai când ajung cu sapatul la o

palma de comoara, s i-apoi sa vina altii s i s-o scoata la iveala dintr-o aruncatura de lopata. Cum nici de data aceasta nu izbutira, îsi luara uneltele la spinare, plecând multumiti ca nu se jucasera cu norocul si ca împlinisera întocmai toate regulile cautatului de comori.

Când ajunsera la Casa cu stafii, tacerea mormântala ce domnea în preajma-i, sub soarele dogoritor, era atât de stranie si înfioratoare, atât de apasatoare singuratatea si tristetea acelui loc, încât, înspaimântati, sovaira o clipa daca sa intre sau nu. Se furisara pâna la usa. Tremurând, aruncara o privire înauntru. Vazura o odaie napadita de buruieni, fara dusumea, cu peretii netencuiti, cu gaurile ferestrelor cascându-se hâde, o vatra de pe vremuri, o scara darapanata; s i pretutindeni pânze de paianjen prafuite, atârnând în zdrente. Se hotarâra sa intre. Paseau binisor si vorbeau în soapta; bataile inimii li se iutisera, ciuleau urechile sa prinda cel mai mic zgomot, muschii le erau încordati, gata de fuga în orice clipa.

Dupa ce se mai obisnuira cu atmosfera, frica li se preschimba în curiozitate. Cercetara amanuntit locul, admirându-se oarecum si totodata minunându-se ca au atâta curaj. Acum ar fi vrut sa stie ce era în încaperea de sus, la care ducea scara. Asta însemna sa nu mai poata fugi în caz de primejdie, dar tot laudându-se, care mai de care, ca nu le e frica, fireste ca pâna la urma au aruncat uneltele într-un colt si au urcat scara. Sus, aceeasi paragina. Într-un ungher, dadura peste un dulap, zidit în perete, promitator de mistere, dar care se vadi înselator. Acum li se urcase curajul nevoie mare si erau siguri de ei. Tocmai se pregateau sa coboare scara si sa se apuce de lucru când, deodata, Tom facu:

- Sst!

- Ce e? întreba în soapta Huck, îngalbenindu-se de spaima.

- Sst! Colo! Auzi?

- Da! Aoleo!... Am patit-o! Hai sa fugim!

- Taci! Nu misca! Vin drept spre usa.

Baietii se întinsera jos, cu ochii lipiti de nis te gauri din scândurile podelei. Asteptau îngroziti sa vada ce se va întâmpla.

- S-au oprit... Nu, iar vin. Uite ca intra! Nu mai sufla o vorba! Doamne, ce n-as da sa nu fiu aici!

Intrara doi barbati. Amândoi baietii îsi zisera în gând:

"Ăsta-i spaniolul ala batrân, surd si mut, care-a fost prin târg de vreo doua ori, acu' de curând, pe-alalalt nu-l stiu, nu l-am vazut niciodata".

"Ălalalt" era un individ zdrentaros, cu parul vâlvoi si cu o fata respingatoare. Spaniolul era înfasurat într-o pelerina. Avea favoriti albi, zbârliti, parul lung si alb îi iesea de sub palaria cu marginile late si purta ochelari verzi. Pe când intrau în odaie, "alalalt" vorbea cu glas scazut. Se asezara pe jos, cu fata spre usa si cu spatele spre perete; "alalalt" continua sa vorbeasca. Acum nu se mai ferea si cuvintele lui se desluseau mai limpede.

- Nu, m-am gândit destul de bine si nu-mi place. E primejdios.

- Primejdios! bombani, spre marea mirare a baietilor, spaniolul "surdo-mut". Curca plouata!

Auzind glasul acesta, baietii ramasera cu gura cascata si începura sa tremure. Era glasul lui Joe Indianul! Câtva timp nu se mai auzi nimic. Apoi Joe spuse:

- Ce poate fi mai primejdios ca dincolo, rându' trecut? Ei, si-uite ca nu s-a-ntâmplat nimic!

- Aia-i alta socoteala. Tocma' hat-departe de apa si nici o casa-mprejur! N-o sa

afle niciodata nimeni c-am încercat, de vreme ce n-am reusit.

- Ei, si-apoi ce e mai primejdios decât sa venim aci ziua-n amiaza mare? Oricine ne-ar vedea ne-ar lua la ochi.

- Stiu foarte bine. Da' vezi ca nu era alt loc mai la îndemâna, dupa ce o scrântiram dincolo. Vreau s-o sterg din s andramaua asta. Si ieri am vrut, da' nu puteam sa ne miscam de-aici din pricina dracilor alora de baieti care se jucau colo sus pe deal, tocma' în fata casii.

"Dracii de baieti" începura sa tremure când auzira vorbele astea s i se gândeau ce noroc avusesera sa-s i aduca aminte ca era vineri si ca trebuie sâ mai astepte o zi. Ce bine ar fi fost sa mai fi asteptat un an!

Cei doi barbati scoasera niste merinde si se apucara sa manânce. Dupa o tacere lunga si îngândurata, Joe Indianul zise:

— Asculta aici, baiete, tu sa te duci înapoi la locu' tau, în susu' apei si s-astepti acolo pâna-ti dau de veste. Eu, fie ce-o fi, mai dau o data o raita prin târgu' asta, sa vaz cam ce e de facut. Treaba aia "primejdioasa" o facem dupa ce mai miros eu cum stau lucrurile, s i când oi vedea ca-mi vine la socoteala! S i-apoi pe-aci ti-e drumu '! O luam catre Texas! Sa vezi c-o scoatem noi la cap!

Amândoi pareau multumiti. Începura sa caste. Joe Indianul spuse:

- Mor de somn! Acum e rândul tau sa stai de veghe.

Se ghemui printre buruieni si începu sa sforaie. Celalalt îl ghionti o data, de doua ori, pâna înceta. Nu trecu mult si începu si cel de straja sa motaie; capul îi pica tot mai jos; peste putin sforaiau amândoi.

Baietii scoasera un suspin lung de usurare. Tom sopti:

- Acu-i momentu', hai!

Huck raspunse:

- Nu pot... mor daca s-or destepta!

Tom îi dadea ghes, Huck sovaia. În cele din urma Tom se scula binisor, cu bagare de seama, s i porni singur. Dar la primul pas pe care-l facu, podeaua s ubreda scoase un scârtâit atât de îngrozitor, încât baiatul se lasa iar jos, pe jumatate mort de spaima. Nu mai încerca a doua oara. Ramasera amândoi întinsi la pamânt, numarând timp de o vesnicie minutele care se târau cu încetineala. În sfârs it bagara de seama, bucurosi, ca soarele asfintea.

Deodata, una dintre sforaieli înceta. Joe Indianul se ridica în capul oaselor, holba ochii împrejur, zâmbi înciudat vazându-l pe celalalt cum dormea cu capul pe genunchi, apoi îl trezi, lovindu-l cu piciorul:

- Hei, halal de-asa paznic! Noroc ca nu s-a îmtâmplat nimic!

- Aoleo! Da' ce, am adormit?

- Cam asa ceva. Hai, ma, ca se cam apropie timpu' s-o luam din loc. Ce facem cu banutii care-i mai avem?

- Nu stiu. Eu zic sa-i lasam aci, ca si-alta data. Ce sa-i mai caram cu noi pâna nu plecam în Sud ? Sase sute si cinci zeci de arginti e nitica greutate.

- Bine, fie si-asa, nu-i mare lucru sa mai venim o data pân-aci.

- Sigur, da' eu as spune sa venim noaptea, cum veneam si-alta data, e mai bine.

- Da, dar asculta aci: cine s tie cât poate sa treaca pâna apuc sa termin daravela aia, mai stii ce se-ntâmpla? Si locul asta nu e prea sigur. Hai mai bine sa-i îngropam, sa-i îngropam cum se cade.

- Buna idee! încuviinta celalalt s i se îndrepta spre coltul opus al camerei. îngenunche si, ridicând o piatra din dosul vetrei, scoase un saculet care zornaia placut.

Numara din el vreo douazeci-treizeci de dolari pentru sine si tot atâta pentru Joe Indianul, caruia îi întinse apoi sacul. Joe îngenunchease între timp în colt s i sapa de zor cu pumnalul.

Într-o clipa, baietii uitara de spaima si de toate grijile. Cu ochi lacomi, urmareau fiece miscare. Ce noroc nemaipomenit! Întrecea orice închipuire! Sase sute de dolari erau destul ca sa îmbogateasca si sase baieti! Acum puteau cauta comori în cele mai bune conditii, fara sa-si bata capul unde sa sape, mai mare placerea! Îsi dadeau mereu coate, cu tâlc, vrând parca sa-si spuna:"Ei, acu' nu-ti pare bine ca suntem aci?"

Cutitul lui Joe izbi în ceva tare.

- Ia vino-ncoa'! striga el.

- Ce e? îl întreba celalalt.

- O scândura aproape putreda... Ba nu, mi se pare ca-i o lada. Hai si da-mi o mâna de ajutor, sa vedem ce e cu ea. Las' ca nu mai e nevoie, am gaurit-o.

Vârî mâna înauntru si o scoase degraba:

- Ma omule, sunt bani!

Cei doi cercetara pumnul de monede. Aur! Sus, baietii erau la fel de tulburati ca si ei, si la fel de încântati. Complicele lui Joe zise:

- Hai sa nu pierdem vremea. E o rabla de târnacop printre buruieni, colo-n coltul din dreptu' vetrei, l-am vazut adineauri.

Dete fuga s i aduse târnacopul s i lopata baietilor. Joe Indianul lua târnacopul, îl cerceta încruntat, mormai ceva si începu sa sape.

În curând lada fu dezgropata. Nu era prea mare; era ferecata cu cercuri de fier si parea sa fi fost foarte trainica înainte de a o fi macinat anii. Câtava vreme cei doi barbati ramasera neclintiti, sorbind din ochi comoara, prea fericiti ca sa poata scoate o vorba.

- Ma, frate-miu, aicea sunt mii de dolari, zise în sfârsit Joe Indianul.

- Tot auzeam eu ca banda lui Murrel se aciuiase pe-aci într-o vara, spuse strainul.

- Stiu, spuse Joe, si, dupa cum vezi, se pare ca n-a fost minciuna.

- Ei, acu' poti sa te lasi pagubas de chestia ailalta.

Joe Indianul se încrunta:

- Nu ma cunos ti. Sau nu întelegi cum sta chestia. Acolo vorba de jaf, e vorba de razbunare! S i ochii îi sclipira cu rautate. O sa trebuiasca sa-mi ajuti. Când terminam, plecam în Texas. Acu' du-te acasa la nevasta si copii si-asteapta pâna-ti dau de s tire.

- Bine, daca asa vrei. Si cu asta ce facem? O îngropam iar?

- Da. (Bucurie nemarginita sus.) Ba nu! Pe marele Sachem[14] ca nu! (Mare deznadejde sus.) Era sa uit. Târnacopu' asta avea pamânt proaspat pe el! (Baietii sa lesine de spaima.) Ce cauta aci un târnacop si o lopata? Ce cauta aci, cu pamânt proaspat pe el? Cine le-a adus aci, si unde-s ai de le-au adus? Ai auzit sau ai vazut tu pe careva?... Ce? S-o îngropam iar si sa vie aia sa vaza ca s-a lucrat aci? Nici gând, nici gând! O ducem în bârlogu' meu.

- Sigur c-asa! Cum de nu ne-am gândit mai 'nainte? Vrei sa zici la numaru' unu?

- Nu, la numaru' doi, sub cruce. Locu' alalalt nu-i bun, e prea la-ndemâna.

- Foarte bine. Începe sa se-ntunece. Nu mai e mult si putem pleca.

Joe Indianul se scula si trecu de la o fereastra la alta, privind cu bagare de seama

14 Zeu indian (n.r.).

afara. Peste putin spuse iar:

- Cine sa fi adus sculele alea-ncoa' ? Crezi ca s-ar putea sa fie cineva sus?

Baietilor li se taie rasuflarea. Joe Indianul puse mâna pe pumnal, statu locului o clipa, sovaind, apoi se îndrepta spre scara. Baietii îsi adusera aminte de dulapul din perete, dar nu mai aveau pic de vlaga în ei. Pasii se apropiau scârtâind pe scari. încordarea cumplita a acelei clipe trezi energia paralizata a copiilor. Erau gata sa se repeada spre dulap, când auzira trosnind treptele putrede si Joe Indianul ateriza printre ramasitele scarii sfarâmate. Se ridica cu chiu cu vai, blestemând. Tovaras ul lui zise:

- Ce rost are? Daca e careva sus, n-are decât sa stea acolo, ce ne pasa noua? Daca are chef sa sara jos acu' si sa dea de bucluc, n-are decât. Pâna într-un sfert de ceas se-ntuneca de-a binelea, sa pofteasca sa se ia dupa noi, daca le da mâna; eu unu' n-am nimica-mpotriva. Eu zic ca cine-a zvârlit astea acilea ne-o fi vazut si ne-o fi luat drept strigoi ori asa ceva. Fac prinsoare ca mai fug s i-acu' de le sfârâie calcâiele.

Joe mai bombani câtva timp, apoi recunoscu si el ca e mai cuminte sa pregateasca totul de plecare, cât mai era un pic de lumina. Peste putin, se furisau amândoi din casa, prin întunericul tot mai adânc, si se îndreptau spre râu, cu lada lor pretioasa.

În sfârsit, Tom si Huck putura sa se ridice. Erau sleiti de puteri, dar parca li se luase o piatra de pe inima. Prin crapaturile dintre bârnele casei se uitau dupa cei doi banditi. Sa se ia dupa ei? Nici prin gând nu le trecea!... Au fost multumiti s-ajunga jos fara sa-si frânga gâtul si s-o ia cât mai degraba peste deal catre târg. Nu vorbeau mult, prea le era ciuda pe ei însisi. Ciuda pe ghinionul care-i facuse sa aduca în casa lopata si târnacopul. De n-ar fi fost ele, Joe Indianul nici gând sa fi banuit ceva! Ar fi ascuns acolo argintul si aurul, la adapost, pâna îs i potolea setea de razbunare si mai târziu ar fi avut nenorocul sa descopere ca banii se topisera. Grozav, afurisit ghinion, s-aduca ei uneltele acolo! Se hotarâra sa pândeasca pe asa-zisul spaniol când va veni în târg sa iscodeasca în ce chip îsi putea împlini razbunarea, si-apoi sa se ia dupa el la "numarul doi", oriunde ar fi sa fie. Dar, deodata, un gând îngrozitor încolti în mintea lui Tom:

- Razbunare?... Huck, te pomenesti ca de noi e vorba?

- Fugi de-acolo! raspunse Huck, simtind ca-i vine sa lesine.

Au discutat banuiala asta din toate punctele de vedere, iar dupa ce au intrat în târg, au cazut de acord sa creada ca poate Joe se gândea la altcineva, sau barem numai la Tom, ca doar numai Tom depusese marturie împotriva lui!

Slaba mângâiere pentru Tom, sa se stie singur în primejdie! “Sa mai fi avut un tovaras, ar fi fost cu mult mai bine!"gândea el.

CAPITOLUL XXVIII

Noaptea, peripetiile zilei se întoarsera chinuitor în visele lui Tom. De patru ori se vazu cu nepretuita comoara în mâini si de fiecare data i se destrama fara urma printre degete, în clipa când, trezindu-se, revenea la cruda realitate a nenorocului sau. în zorii zilei, pe când zabovea în pat, amintindu-s i episoadele marii lui aventuri, baga de seama ca erau ciudat de sterse si de îndepartate, de parca s-ar fi întâmplat în alta lume sau într-o vreme de mult trecuta. Apoi, îi dadu prin gând ca însasi marea lui aventura trebuie sa fi fost un vis! Prea era mare numarul de monede pe care le vazuse, ca sa poata exista aievea! Pâna atunci el nu vazuse niciodata cincizeci de dolari laolalta si, ca toti baietii în situatia lui si la vârsta lui, îsi închipuia ca "sutele" si "miile" nu erau decât niste vorbe scornite de oameni, ca astfel de sume nici nu existau pe lume. Niciodata nu crezuse o clipa ca s-ar putea gasi la cineva suma de o suta de dolari în bani sunatori. De s-ar fi cercetat cu de-amanuntul ce-si închipuia el când se gândea la comori ascunse, s-ar fi aflat ca era un pumn de gologani de argint si o gramajoara de dolari stralucitori, vazuti ca prin ceata si cu neputinta de atins.

Dar pe masura ce se gândea la ele, episoadele aventurii lui se desprindeau tot mai vii si mai limpezi, astfel încât în curând fu ispitit sa creada ca poate nu visase. Trebuia sa termine cât mai repede cu nedumerirea asta. Dupa ce îmbuca în graba ceva, se duse sa-l caute pe Huck. Îl gasi sezând pe marginea unei luntre si balacindu-si alene si melancolic picioarele în apa. Tom se hotarî sa-l lase pe Huck sa vorbeasca întâi. Daca n-o sa aduca vorba despre întâmplarea cu pricina, înseamna ca totul nu fusese decât un vis.

- Noroc, Huck!

- Noroc, Tom!

Un minut de tacere.

- Tom, sa fi lasat afurisitele alea de scule la copacul uscat, puneam mâna pe bani. Sa nu-ti vie sa crapi de ciuda? !

- Va sa zica n-a fost vis! N-a fost vis! Zau daca nu era mai bine sa fi visat! Sa nu fiu al naibii daca nu era mai bine!

- Ce sa fi visat?

- Chestia aia de ieri. Mai-mai sa cred c-a fost un vis!

- Vis? Vedeai tu vis daca nu se farâmau scarile alea!...
Am avut eu la vise azi-noapte cu duiumu'!... Si-n toate ma-nhata diavolu' ala de chior, putrezi-i-ar oasele!

- Ba mai bine lasa sa traiasca, Huck, sa-l gasim si sa dam de urma banilor.

- Da' ce crezi, Tom, ca mai dam noi ochii cu el?... Ehei, nu te mai întâlnesti a doua oara c-o bafta ca asta, s-a dus! De altfel, drept sa-ti spui, sa-l mai vaz o data, nu-s' ce-as face, m-ar apuca o dârdâiala!... Mama doamne!...

- Parca pe mine nu?! Da' tot as vrea sa-l vaz s i sa ma tiu dupa el pân-la numaru' doi, ala de care vorbea.

- As a, asa, numaru' doi! Si eu m-am tot gândit la asta, da' nu ma taie capu' ce poa' sa fie. Tu ce crezi?

- Habar n-am! E încâlcita rau daravela asta... I-asculta, Huck, n-o fi un numar de casa?

- Brava! Asta e!... As, Tom, nu e. Si chiar asa sa fie, nu e-n prapaditu' asta de târgusor al nostru. Pe-aci nu-s numere.

- Asa e. Stai sa ma gândesc nitel. Aa! sa stii c-o fi un numar de odaie în vreun han, pricepi?

- Ma, sa stii ca asta e! Si nu e decât doua hanuri! Înseamna ca-l gasim la repezeala.

- Stai aicea, Huck, pâna ma-ntorc.

Tom o zbughi îndata. Prefera sa nu fie vazut în tovaras ia lui Huck. Lipsi jumatate de ceas. Afla ca în hanul mai bun, numarul doi era ocupat de multa vreme de un tânar avocat, în hanul mai modest, în jurul camerei numarul doi plutea un mister. Baiatul hangiului îi povestise ca era toata ziua încuiata; dar noaptea vedeai pe câte cineva intrând în ea sau iesind. Nu s tia din ce pricina. Fusese si el cam curios, dar nu din cale-afara; pâna la urma se multumise sa creada ca în camera aceea "umblau strigoi"; nu mai departe decât noaptea trecuta vazuse aprinzându-se acolo o lumina.

- Asta am aflat, Huck, si sunt sigur ca-i camera doi pe care-o cautam.

- Si eu tot asa zic, Tom. Acu' ce vrei sa faci?

- Stai sa ma gândesc.

Se gândi îndelung. Apoi zise:

- Uite ce e: usa din dos a camerei da în fundatura aia mica dintre han si sandramaua de depozit de caramida. Tu vezi de pune mâna pe câte chei poti, sterpelesc si eu toate cheile matusii, si-n prima noapte întunecoasa ne ducem acolo si le-ncercam.Sa ai grija sa fii cu ochii-n patru dupa Joe Indianul, fiindca s tii ce-a spus, ca are de gând sa dea o raita prin târg si sa mai pândeasca un prilej sa se razbune. Daca-l vezi, tin-te dupa el. Daca nu se duce la numaru' doi ala, înseamna ca nu e ce cautam.

- Aoleo, Tom, nu ma tiu singur dupa el!

- Ei, si tu, Huck! O sa fie noapte, mai mult ca sigur. Poate nici nu te vede, si chiar daca te vede, poate nici nu-i da în gând nimica.

- Bine, bine... dac-o fi întuneric de tot, ma tiu dupa el. Stiu si eu—nu stiu, o sa-ncerc.

- Fac prinsoare ca eu ma tiu dupa el pe-ntuneric. Gândes te-te ca s-ar putea sa vaza ca nu poate sa se razbune, si atunci se duce glont la bani si-i ia.

- Asa e, Tom, asa e. Sa stii ca ma tiu dupa el, ma tiu, zau ca da!

- Ei vezi, asa-mi placi! Tin-te bine, Huck, ca nici eu nu ma las!

CAPITOLUL XXIX

Când veni seara, Tom si Huck erau gata pentru isprava pusa la cale. Au dat târcoale hanului pâna dupa ora noua; unul supraveghea de departe fundatura, celalalt era cu ochii la usa hanului. Dar nu trecu tipenie de om prin fundatura si nimeni care sa fi semanat cu spaniolul nu intra pe usa hanului, nici nu iesi. Noaptea se vestea senina, asa ca Tom se duse acasa. Se întelesera ca daca totusi se întuneca de ajuns, Huck sa vina si sa miaune; atunci Tom avea sa se strecoare afara si sa vina sa încerce cheile. Dar noaptea ramase luminoasa si Huck renunta sa mai stea de straja; pe la douasprezece se duse sa se culce într-un butoi gol.

Marti, acelasi ghinion. Miercuri la fel. Noaptea de joi se arata mai promitatoare. La timpul potrivit, Tom se strecura afara din casa, înarmat cu felinarul cel vechi de tinichea al matusii si cu un prosop, ca sa-l poata camufla. Ascunse felinarul în butoiul lui Huck si se asezara la pânda. La o ora dupa miezul noptii, hanul se închise si luminile lui (singurele de prin partea locului) se stinsera. Nici urma de spaniol. Nimeni nu intrase

în fundatura, nimeni nu iesise. Împrejurarile erau prielnice; linis te adânca, întrerupta doar la rastimpuri de uruitul câte unui tunet îndepartat.

Tom lua felinarul, îl aprinse în butoi, îl înfasura bine cu prosopul si cei doi viteji se furisara prin întuneric spre han. Huck ramase sa stea de veghe, iar Tom înainta, bâjbâind în fundatura. Urma o asteptare înfricosatoare, lunga cât o vesnicie si grozav de apasatoare pentru Huck. De-ar fi vazut o raza de lumina din felinarul lui Tom!... S-ar fi speriat, dar ar fi stiut cel putin ca Tom era în viata.

Parca trecusera ceasuri întregi de când disparuse Tom. Cu siguranta ca lesinase! Poate ca si murise, poate ca de spaima si de tulburare îi statuse inima-n loc. În îngrijorarea lui, Huck se pomeni apropiindu-se tot mai mult de fundatura. Îs i închipuia fel de fel de grozavii, astepta sa se întâmple din clipa în clipa o nenorocire cumplita care sa-i înghete sângele în vine. Înainta mai mult mort decât viu; abia rasufla si inima-i batea mai-mai sa-i sara din piept. Deodata se ivi o raza de lumina si Tom trecu în goana pe lânga el, gâfâind:

- Fugi! Fugi cât poti!

N-apuca sa-i spuna a doua oara, ca Huck se si pusese pe-o fuga de vreo saizeci de kilometri pe ora. Nu se oprira decât în capatul celalalt al târgului, lânga magazia unui abator parasit. În clipa când intrau sub acoperamântul ei, se dezlantui furtuna si începu sa toarne cu galeata. De îndata ce putu rasufla mai în voie, Tom povesti:

- Huck, a fost îngrozitor! Am încercat doua chei, cât am putut de încetisor, da' mi se parea ca fac un taraboi, c-abia mai rasuflam de frica. Si nici nu se-ntorceau în broasca, ale naibii. Când, ce sa vezi, nu-s' cum pun mâna pe clanta... si-odata se deschide usa! Nu era încuiata! Eu, tus ti înauntru! Scot prosopu' de pe felinar s i... sfinte Sisoie!... ce crezi ca-mi vad ochii?

- Ce?... ce-ai vazut,Tom?

- Huck! Cât pe-aci sa calc pe mâna lu' Joe Indianu'!

- Fugi de-acolo!

- Sa mor, na! Era culcat pe jos si dormea bus tean, cu cârpa la ochi si cu bratele-ntinse-n laturi.

- Tiii! Si tu ce-ai facut? S-a trezit?

- As, nici nu s-a miscat. Zic ca era beat. Am înhatat iute prosopul, si tunde-o baiete!

- Eu unu' nici nu m-as fi gândit la prosop, sunt sigur!

- Cum era sa nu ma gândesc! Mi-arata ea matusa, daca l-as fi pierdut!

- Ia zi, Tom, si ladita ai vazut-o?

- Da' ce, parca am stat sa ma uit?... N-am vazut nimic, nici ladita, nici cruce. N-am vazut decât o sticla si-o cana de tinichea pe dusumea, lânga Joe Indianu'. Da... si-am mai vazut doua butoiase si o groaza de sticle prin odaie. Acuma pricepi ce era cu odaia cu stafii?

- Ce?

- Pai nu vezi? E plina cu whisky. Te pomenesti ca toate hanurile de temperanta[15] au câte-o odaie de-asta cu stafii, ce zici, Huck?

- Te pomenesti c-asa o fi. Cine-ar fi crezut una ca asta? Da' asculta, Tom, daca

15 Hanurile de temperanta — localuri care nu serveau bauturi alcoolice s i care, aflate sub patronajul a diverse "societati" filantropice, luptau împot ri va alco ol ismu lu i.

Joe Indianu' e beat acum, ar fi al mai bun prilej sa punem mâna pe ladita...
- Nu mai spune! încearca tu!
Huck se cutremura.
- Ba nu, nu crez ca pot.
- Cred si eu ca nu, Huck. Numai o singura sticla lânga Joe Indianu' nu-i de-ajuns. Sa fi fost trei, mai treaca-mearga, as fi stiut ca-i beat-turta si as fi îndraznit.
Dupa ce statu si se mai gândi bine, Tom adauga:
- Asculta, Huck, eu zic sa nu mai încercam treaba asta pâna n-om sti ca Joe Indianu' nu-i în camera. Altfel prea e cu bataie de inima. Daca stam si pândim noapte de noapte, nu se poate sa nu-l vedem iesind cândva, s i-atunci punem mâna pe ladita cât ai zice peste.
- Bine as a sa facem. Eu stau de straja toata noaptea: stau noapte de noapte, daca faci tu treaba ailalta!
- Foarte bine, las' pe mine! Tu numai sa treci pe ulita noastra si sa miorlai, si daca dorm, s-arunci o mâna de nisip în geam s i eu numaidecât dau fuga.
- E-n regula, Tom, n-ai nici o grija!
-Ei, Huck, acu' ca trecu furtuna, eu ma duc acasa. Nu mai e mult s i se crapa de ziua. Pâna atunci, tu du-te înapoi si stai la pânda. Bine?
- Dac-am spus ca stau, stau, Tom. Nu-l slabesc din ochi hanu-ala, noapte de noapte, sa stiu de bine ca pândesc si-un an. O sa dorm ziua si-o sa stau la pânda toata noaptea.
- Asa, foarte bine. Si-unde o sa dormi?
- În sopronu' lu' Ben Rogers. El ma lasa s i-mi da voie si negru' lu' taica-su, mos Jake. Îi car apa de câte ori ma cheama s i daca ma rog de el, totdeauna îmi da si mie câte-un pic de mâncare când are. E un negru tare de treaba, ma Tom. Tine la mine, fiindca nu fac pe fudulu' cu el. Mi s-a si întâmplat sa m-asez sa manânc cu el laolalta. Da', vezi, sa nu mai spui si la altii!
- Bine, Huck, daca n-am nevoie de tine ziua, sa stii ca te las sa dormi. N-o sa viu sa te bârâi la cap. Si tu, cum ai vedea ca misca ceva, în vreo noapte, imediat sa dai fuga la mine, sa faci ca pisica.

CAPITOLUL XXX

Vineri, de cum se scula, Tom auzi o veste îmbucuratoare: cu o seara înainte, familia judecatorului Thatcher se înapoiase în oras. Joe Indianul s i comoara trecura pentru mo ment pe planul al doilea. Mai presus de toate îl interesa acum Becky. S-au întâlnit si-au petrecut grozav, jucându-se de-a "hotul si detectivul" s i de-a "uliul si porumbeii", cu un cârd de colegi. Ziua se încheie cu un fapt deosebit de îmbucurator. Becky o sâcâise pe maica-sa, rugând-o sa fixeze pentru ziua urmatoare serbarea în aer liber, de mult fagaduita si mereu amânata, si doamna Thatcher se învoi. Bucuria fetitei era fara margini, a lui Tom deopotriva. Înca înainte de înserat, se trimisera invitatiile si îndata îi cuprinse pe copiii târgului febra pregatirilor si a nerabdarii. Abia asteptau desfatarile zilei urmatoare. Tom era atât de agitat, încât nu i-a fost greu sa ramâna treaz pâna la o ora destul de târzie; nadajduia sa auda mieunatul lui Huck si sa puna mâna pe comoara, ca sa poata a doua zi s-o uluiasca pe Becky si pe oaspetii ei. Ramase însa dezamagit; nici un semnal nu se auzi în acea noapte.
În sfârsit sosi si dimineata. Pe la ceasurile zece-unsprezece, o ceata voioasa si

zburdalnica se strânsese în casa judelui Thatcher si totul era pregatit pentru plecare. Vârstnicii n-aveau obiceiul sa ia parte la asemenea excursii, pentru ca cei mici sa se simta în largul lor. Se socotea ca sunt în mâini bune, sub paza câtorva fete de vreo optsprezece ani si a câtorva tineri de douazeci si trei. Pentru aceasta excursie fusese închiriat vaporasul de curse. Purtând cu totii cosuri cu merinde, iesira curând pe ulita mare, în alai voios. Pe Sid îl durea stomacul si trebuise sa renunte la petrecere; Mary ramasese si ea acasa, ca sa-i tina de urât. În clipa plecarii, doamna Thatcher îi spuse lui Becky:

- Sigur ca o sa te-ntorci târziu, draga mea. Poate c-ar fi mai bine sa ramâi peste noapte la vreo fata care locuieste în apropierea debarcaderului.

- O sa ramân la Suzy Harper, mamico.

- Bine. Ai grija sa te porti cum trebuie si sa nu superi pe nimeni.

Peste putin, pe când se îndreptau spre debarcader, Tom avu o idee:

- Auzi, Becky, îti spun eu ce facem. Decât sa mergem deseara la Suzy Harper, mai bine suim dealul si ramânem la vaduva Douglas. Sigur c-o sa aiba înghetata! În fiecare zi are cu toptanu'. Si sa vezi ce-o sa se mai bucure ca venim la ea.

- Vai, ce dragut o sa fie!

Dar apoi Becky se gândi o clipa si zise:

- Da' mamica ce-o sa spuna oare ?

- N-are cum sa afle.

Fata se mai gândi un pic, apoi zise cu s ovaiala:

- Cred ca nu e bine sa fac asa... dar...

- Dar ce? De vreme ce maica-ta n-o sa afle, unde vezi raul? Ea nu vrea decât sa te s tie în mâini bune. Ma prind ca ti-ar fi spus chiar ea sa te duci acolo, daca-i dadea prin gând. Sunt sigur.

Buna primire care o facea vaduva Douglas oaspetilor ei era vestita si o ispitea pe Becky. Mai adaugându-se la aceasta si vorbele lui Tom, ea îsi birui sovaiala. Hotarâra sa nu spuna nimanui nimic despre planurile lor.

Deodata lui Tom îi dete prin gând ca s-ar putea ca tocmai ta noaptea aceea sa vina Huck sa dea semnalul. Îi cam scazu însufletirea. Totusi nu se putu hotarî sa-si calce pe inima s i sa renunte la petrecerea din casa vaduvei. Si de ce-ar renunta? chibzui el; de vreme ce semnalul nu fusese dat în noaptea trecuta, ce motive avea sa creada ca va fi dat tocmai în noaptea asta? Desfatarile sigure ale serii de dupa excursie atârnara mai greu în cumpana decât comoara îndoielnica si, ca orice copil, se hotarî sa dea urmare pornirii mai puternice si sa nu se mai gândeasca în ziua aceea la lada cu bani.

Cinci kilometri mai la vale de târg, vaporasul opri la gura unei vai împadurite si acosta. Roiul de copii coborî si, peste putin, adâncurile padurii s i culmile stâncoase rasunau de chiote si de hohote de râs.

Dupa ce s-au zbenguit si s-au obosit în fel si chip, hoinarii se întoarsera în cele din urma la tabara, cu o pofta de mâncare stras nica s i se napustira asupra bunatatilor. Dupa ospat s-au tolanit sa se odihneasca si au mai stat la taifas, în umbra stejarilor stufosi. Curând cineva striga:

- Cine vrea sa mearga la pestera?

Toata lumea voia. Se scoasera pachete cu lumânari si îndata începura cu totii sa se catere de zor pe deal. Gura pesterii era destul de sus pe coasta, o deschizatura în forma literei A. Poarta masiva de stejar sta nezavorâta. Cum intrai, dadeai de-o încapere mica, racoroasa ca o ghetarie, înzestrata de natura cu pereti masivi de calcar, umeziti, ca de roua, de-o naduseala rece. Era romantic si misterios sa stai în acel întuneric si sa

privesti spre poienile verzi din vale, scaldate în soare stralucitor. Dar curând emotia se risipi si reîncepu zbenguiala. De cum tâsnea flacara unei lumânari, toata lumea tabara asupra celui care o aprinsese; urma o lupta si o viteaza împotrivire. Lumânarea era degraba aruncata jos sau stinsa. Râdeau cu hohote si iarasi se fugareau. Toate au însa un sfârsit. În curând alaiul cobora în sir panta repede a galeriei principale. Luminile tremuratoare dezvaluiau tulbure peretii mareti de piatra, aproape pâna în punctul unde se uneau, boltindu-se la douazeci de metri înaltime. Aceasta galerie principala nu era mai lata de doi-trei metri. La câtiva pasi una de alta, se deschideau de fiece parte mereu alte galerii înalte si mai înguste înca. Pes tera lui McDougal nu era decât un vast labirint de carari întortocheate, care se întâlneau, iarasi se desparteau si nu duceau nicaieri. Se spunea ca ai fi putut umbla zile si nopti prin valmasagul ei încâlcit de crapaturi si prapastii, fara sa-i dai de capat, si ca ai fi putut coborî si tot coborî si te-ai fi putut afunda pâna în maruntaiele pamântului, întâlnind mereu aceeasi priveliste, labirint dupa labirint, fara de sfârsit. Nu era nimeni care sa cunoasca toata pes tera. Era ceva cu neputinta; cei mai multi dintre tineri cunosteau, ce-i drept, o parte din ea, dar nimeni nu s-ar fi încumetat sa se aventureze dincolo de partea cunoscuta. Tom Sawyer cunostea si el pestera ca toti ceilalti.

Alaiul merse vreun kilometru de-a lungul galeriei principale; apoi se desprinsera pâlcuri s i perechi si începura sa se abata pe cararile laturalnice, sa alerge de-a lungul coridoarelor întunecoase s i sa se sperie unii pe altii, în locurile unde coridoarele se întâlneau. Grupurile puteau merge astfel pe carari osebite timp de o jumatate de ora, fara sa treaca de zona cunoscuta.

Curând cei razleti se înapoiara, grup dupa grup, la gura pes terii, gâfâind de oboseala, veseli nevoie mare, mâzgaliti de sus pâna jos cu seu de lumânare, mânjiti cu lut s i încântati de felul cum îsi petrecusera ziua. Când au vazut ca afara aproape ca se lasase noaptea, s-au minunat; nici nu bagasera de seama când trecuse timpul. De jumatate de ora suna clopotelul adunarea. Aceasta încheiere a ispravilor zilei era romantica si prin urmare satisfacatoare. Când vaporasul, cu încarcatura lui zglobie, se departa de tarm, nimeni, în afara de capitanul vasului, nu regreta timpul pierdut.

Huck se si înfiintase la pânda, când luminile vaporasului trecura sclipind pe lânga debarcader. Nu auzi nici un zgomot pe punte, caci micii calatori erau potoliti si tacuti, cum sunt mai totdeauna cei obositi. Huck se întreba mirat ce vas putea sa fie s i de ce oare nu se oprise în fata debarcaderului, apoi îs i lua gândul de la vaporas si-si concentra toata atentia asupra misiunii sale. Noaptea era tot mai înnorata si întunecoasa. Se facu ora zece. Orice zgomot de care si trasuri înceta, luminile împrastiate începeau a clipi si a se stinge; trecatorii întârziati se faceau nevazuti, intrau prin case. În curând târgusorul se cufunda în somn tihnit si numai Huck ramase de veghe, singur cu linistea noptii si cu nalucirile lui. Se facu ora unsprezece si se stinsera si luminile hanului. Acum era bezna pretutindeni. Huck as tepta iarasi vreme îndelungata si obositoare. Nu se întâmpla nimic. Hotarârea care-l mânase într-acolo începea sa se clatine. La ce bun? Avea oare vreo noima ceea ce facea? Dar daca n-avea? Nu era mai bine sa se lase pagubas si sa se duca sa se culce ?

Un zgomot îi atrase atentia. Într-o clipa fu numai ochi si urechi. Usa din fundatura se închise încetisor. Huck sari în coltul depozitului de caramida. În clipa urmatoare, doi barbati trecura repede pe lânga el; unul din ei parea ca tine ceva sub brat. Trebuie sa fie ladita! Va sa zica se pregatesc sa schimbe locul comorii! La ce bun sa-l mai cheme pe Tom acum? Ar fi o prostie. Banditii s-ar departa cu ladita si nu i-ar mai gasi. Nu, mai bine sa se tina scai de ei si sa vada unde merg; pe întuneric n-aveau sa-l

dibuie. Tot chibzuind asa în sinea lui, iesi din ascunzatoare, s i, descult, se furisa ca o pisica pe urmele celor doi, lasându-i sa se departeze atâta cât sa nu-i piarda din ochi.

Banditii o luara în sus, pe ulita de lânga râu, strabatura trei strazi, iar la raspântia urmatoare apucara la stânga. De aci, mersera drept înainte, pâna ajunsera la cararea ce suia spre magura Cardiff. O luara pe carare. Trecura pe lânga casa batrânului Gal, asezata cam la jumatatea drumului spre culme. Nici nu se gândira sa se opreasca. Suira înainte. "Aha, gândi Huck, sa stii ca îngroapa comoara în cariera veche de piatra." Dar nici la cariera nu se oprira. Trecura mai departe, catre vârf. Pe cararea cu tufisuri înalte de sumac s-au cufundat în umbra s i de aci încolo nu s-au mai vazut. Huck se apropie; acum putea micsora distanta, caci cu greu ar fi putut fi zarit. Merse câtva timp mai repejor, apoi iar încetini pasul, temându-se ca prea se apropiase. Mai merse o bucata, apoi se opri s i ciuli urechea; nimic, nici un zgomot, doar bataile inimii lui i se parea ca le aude. Un tipat de cucuvaie veni de peste deal, cobind a rau. Pasi nu se mai auzeau deloc. Doamne Dumnezeule, oare totul fusese în zadar? Cât pe ce sa sara în laturi ca muscat de sarpe, când auzi un barbat dregându-s i glasul, la un metru de el. Îi zvâcni inima din loc si i se puse un nod în gât; îl înghiti si se sili sa ramâna linis tit locului. Tremura din tot trupul, ca scuturat de friguri si i se taiasera picioarele de se temea sa nu cada. Stia unde se afla. Stia ca e la cinci pasi de pârleazul care ducea în curtea vaduvei Douglas. "Foarte bine, gândi, n-au decât s-o ascunda aicea, n-o sa fie greu de gasit."

Acum se auzi încet, foarte încet, glasul lui Joe Indianul:

- Lua-o-ar dracu', te pomenesti c-are mosafiri, e lumina la ora asta!

- Eu nu vaz nici o lumina.

Asta era vocea strainului, strainul din Casa cu stafii. Lui Huck îi trecu un fior rece prin inima. Va sa zica asta era “razbunarea"! Vru s-o ia la fuga. Apoi îs i aminti ca vaduva Douglas se purtase de multe ori bine cu el. Si poate ca ticalosii astia voiau s-o ucida. Ar fi dorit sa aiba curaj sa-i dea de veste; dar stia bine ca nu va îndrazni; banditii ar fi putut sa se ia dupa el s i sa-l prinda. Toate astea s i înca altele îi trecura prin gând în clipa care se scurse între vorbele strainului si raspunsul lui Joe Indianul.

- Nu vezi, ca-ti sta tufisul în fata. Da-te mai asa, acuma vezi?

- Da. Se vede ca are mosafiri. Mai bine lasa-te pagubas.

- Sa ma las pagubas, tocmai acu' când am de gând sa plec de-aci pentru totdeauna? ! Sa ma las pagubas, când s-ar putea sa nu mai am niciodata un prilej ca asta?! Îti mai spun o data, s i sa-ti intre bine-n cap ce-ti spui: nu-mi pasa de banetul si de boarfele ei... N-ai decât sa iei tu tot. Dar barbatu-su a fost hain cu mine; de multe ori mi-a facut rau. Mai întâi de toate, el a fost judecatorul care m-a bagat la gherla pentru vagabondaj. S i nu s-a multumit cu atâta. Asta nu-i nici a mia parte din ce mi-a facut! A pus sa ma bata cu biciul, auzi, sa ma bata cu biciul în fata închisorii, ca pe-un negru! În fata târgului întreg care venise sa caste gura! Sa ma bata cu biciul, întelegi? Mi-a scapat, a murit înainte sa ma pot razbuna. Da' las' c-o sa-mi plateasca ea pentru el!

- Ma, sa n-o omori! Nu fa una ca asta!

- S-o omor? Cine-a spus ca vreau s-o omor? L-as omorî pe el, dac-ar fi aici, da' pe ea nu. Când vrei sa te razbuni pe-o femeie n-o omori, as—o slutes ti. Da, îi crapi narile, îi crestezi urechile, ca unei scroafe!

- Doamne, da' asta-i...

- Nu-ti mai da tu cu parerea, tine-ti parerile pentru tine! O sa-ti prinza mai bine! O leg de pat. Daca-o sângera din cale afara si-o muri, n-o sa fie vina mea. Eu unu' stiu ca n-o s-o jelesc. Si tu, baiete, sa faci bine sa m-ajuti—mi-esti dator! Si-apoi de-aia ai venit... s-ar putea sa nu pot sa duc singur la capat treaba asta. Daca dai înapoi, te omor!

Ma-ntelegi? Si daca e vorba sa te omor pe tine, o omor si pe ea—si-atunci fac prinsoare ca nici dracu' n-o sa mai descurce cine-i faptas ul.

- Bine, daca trebuie neaparat s-o facem si pe-asta—atunci, hai sa-i dam drumu'! Cu cât om termina mai degraba, cu atât mai bine! Decât sa stau sa tremur aici...

- Acum s-o facem? Când e lume acolo? Ce tot vorbesti, ma? Stii ca-ncepi sa ma bagi la banuieli?... Nu, baiatule, o s-asteptam pâna se sting luminile, nu e nici o graba.

Huck presimti ca o sa urmeze o tacere mai înspaimântatoare ca toate vorbele auzite din gura ucigasilor. Tinându-si rasuflarea, începu sa paseasca de-a-ndaratelea: ridica un picior, cu nespusa luare-aminte, si, dupa ce se legana primejdios când într-o parte, când în cealalta, gata-gata sa se pravaleasca, îl înfipse în pamânt cu mare bagare de seama. Mai facu un pas îndarat, cu aceeasi luare-aminte si cu aceleasi riscuri, apoi înca unul si înca unul, când o creanga îi trosni sub picior. Îsi opri rasuflarea, ciuli urechea... Nimic, tacere desavârsita. Rasufla nespus de us urat. La adapostul tufis urilor de sumac, se întoarse cu fata la carare, cu prudenta cu care manevreaza pilotul virajul unui vapor, apoi pasi înainte, repede, dar cu bagare de seama. Când ajunse în dreptul carierei de piatra, se simti în siguranta si o rupse la fuga. Goni spre vale, pâna la casa Galului; acolo batu cu putere în usa. Nu trecu mult si la geam se ivi batrânul, apoi namilele lui de feciori, doi flacai vânjosi.

- Ce e taraboiul asta? Cine bate? Ce vrei?

- Dati-mi drumu' repede! Va spui tot.

- Bine, da' spune întâi cine es ti!

- Huckleberry Finn. Iute, dati-mi drumu'!

- Nu mai spune! Huckleberry Finn! Asta nu-i un nume care sa deschida multe usi, dupa câte stiu; dar, haide, dati-i drumu', baieti, sa vedem ce vrea.

- Va rog... va rog sa nu spuneti niciodata ca eu v-am spus! fura cele dintâi vorbe ale lui Huck, când intra. Va rog sa nu ma spuneti—m-ar omorî la sigur. Dar vaduva s-a purtat bine cu mine deseori, s i o sa spun, o sa va spun — dar numai daca fagaduiti ca n-o sa ma dati niciodata în vileag.

- Ei dracie, asta are ceva de spus—se vede cât de colo! zise batrânul mirat. Hai baiete, zi, ca n-o sa te dea în vileag nimeni dintre noi.

Trei minute mai târziu, batrânul si fiii lui, bine înarmati, erau pe culmea dealului si intrau pe cararea cu sumac, tinând armele în mâini si pasind tiptil. Huck nu-i însoti mai departe. Se ascunse îndaratul unui pietroi mare si trase cu urechea. Întâi fu tacere lunga, înfricosatoare, apoi izbucnira deodata detunaturi de arme si un strigat. Huck n-a mai asteptat alte amanunte.

A sarit în laturi si a luat-o la goana spre vale, cât îl tineau picioarele.

CAPITOLUL XXXI

Duminica, pâna a nu miji zorile, Huck urca bâjbâind dealul si batu încetis or la usa Galului. Cei dinauntru dormeau iepureste, atât erau de tulburati de întâmplarile noptii. Nici nu apuca bine sa bata Huck si cineva întreba de la o fereastra:

- Cine e?

Huck raspunse cu glas sfios:

- Va rog, dati-mi drumu' înauntru. Sunt tot eu, Huck Finn.

- Ei, asta-i un nume caruia de-acum îi deschidem bucurosi us a, la orice ora. Bine-ai venit, baiete!

Ciudate vorbe pentru urechile micului vagabond, cele mai placute pe care le auzi vreodata. Mai ales cele din urma—nu-si amintea sa i se mai fi spus cândva.

Usa se deschise degraba si Huck intra. Fu poftit sa sada, apoi batrânul si cei doi vlajgani se îmbracara la iuteala.

- Ei, acu', baietas, cred ca ti-e a mânca; noi tocmai ne gândeam sa pregatim o gustarica... Ai picat bine. Pân' se lumineaza de ziua o sa fie gata ceva fierbinte, colo, sa-ti mearga la inima. Eu si cu baietii trageam nadejde c-o sa vii sa mâi peste noapte la noi.

- Nu mai puteam de frica, raspunse Huck, si am fugit. Am tulit-o când s-au pornit împuscaturile s i nu m-am mai oprit...cinci kilometri am tot fugit. Acu' venii sa vaz cum a fost, s i am venit pân-a nu se lumina de ziua, fin'ca nu vrui sa mai dau ochii cu diavolii aia, nici morti...

- Adevarat, baiete, ti se cunoas te pe fata c-ai avut o noapte rea, dar las' ca avem noi pe-aci un pat pentru tine; dupa ce manânci, sa te culci si sa tragi un pui de somn. Nu, baietas, nu i-am omorât—ne pare destul de rau. Uite cum a fost: stiam unde putem pune mâna pe ei, din câte ne spusesesi mataluta, asa ca ne-am furis at tiptil, pe cararea cu sumac, pân-am ajuns cam la vreo cinci pasi de ei; era un întuneric pe cararea ceea, sa-ti bagi degetele în ochi. Tocmai atunci nu-s' cum naiba, simt ca-mi vine sa stranut! Auzi, ghinionul dracului! Am încercat eu sa ma tin, degeaba, n-a fost chip, a trebuit sa-i dau drumul. Eu eram în cap, cu pistolul ridicat. Când au auzit stranutul, ticalos ii au dat repede sa iasa din carare. Eu strig: "Foc, baieti!" si trag de zor spre locul de unde venea fosnetul. Baietii la fel. Dar nemernicii au zbughit-o cât ai clipi din ochi. Noi, dupa ei, la vale prin padure. Nu cred sa-i fi nimerit. Au tras si ei la început câte-un foc, dar gloantele au vâjâit pe lânga noi, fara sa ne atinga. Când nu li s-au mai auzit pas ii, ne-am lasat pagubasi, nu i-am mai fugarit, ci am coborât la vale, de i-am pus pe roate pe ai de la politie. Au înjghebat o potera si-au plecat sa pazeasca malul apei si, cum s-o crapa de ziua, seriful cu alta ceata încep sa cutreiere padurea. Baietii mei au sa porneasca acum si ei, sa-i însoteasca. Ar fi bine dac-am sti cum aratau banditii; ne-ar fi de mare folos. Dar tu, copile, n-aveai cum sa vezi asa ceva pe-ntuneric, as a-i?

- Ba da, i-am vazut devale în târg, când m-am luat dupa ei.

- Strasnic! Spune-ne repede cum erau; spune-ne baiatule!

- Unu-i Spaniolu' ala batrân, surdo-mutu', care a fost pe-aci de vreo doua ori, si alalalt, unu' c-o mutra de om de nimic, zbanghiu asa, si zdrentaros.

- Ajunge, fatul meu, acuma-i s tim! Am dat într-o zi de ei în padure, în dosul caselor vaduvei, si cum ne-au zarit, au si tulit-o, hoteste. Hai, baieti, si duceti-va de-i spuneti serifului, ca de mâncat o sa mâncati mâine dimineata!

Feciorii Galului pornira îndata... Pe când ieseau din odaie, Huck sari de pe scaun, strigând:

- Va rog, va rog... nu spuneti la nimeni ca eu sunt al de i-am dat de gol! Va rog din suflet!

- Bine, copile, daca asa vrei tu, dar lumea ar trebui sa s tie ca tu ai facut fapta asta buna.

- Ba nu, nu! Va rog, nu cumva sa spuneti!

Dupa plecarea flacailor, batrânul Gal zise:

- N-au sa spuna nimanui. Si nici eu. Dar de ce nu vrei tu sa se stie?

Huck marturisi doar ca stia înca prea multe despre unul din oamenii aceia s i ca nu voia, pentru nimic în lume, sa afle banditul ca stia ceva despre el, fiindca atunci cu siguranta ca l-ar omorî.

Batrânul fagadui înca o data sa-i pastreze taina, si apoi spuse:

- Dar ce te-a facut sa-i urmares ti pe tâlharii aia, baiete? Ti s-au parut deocheati?

Huck tacu un timp, ticluind un raspuns cât mai prudent, apoi raspunse:

- De, stiti si dumneavoastra ca eu nu prea sunt baiat de treaba, cel putin asa spun toti oamenii din târg, si eu, de, zic c-or fi având dreptate—s i câteodata nu se lipeste somnul de mine fin'ca stau si ma gândesc în fel si chip si ma mir cum sa fac sa ma las de rele. Asa si azi-noapte. Nu puteam s-adorm si-atuncea am luat-o pe ulita-n sus, si tot cutreierând-o în lung si-n lat, când am ajuns la dugheana aia darapanata, un' se vinde caramida, a de lânga hanul Temperantii, m-am rizimat de gard, sa stau sa ma mai gândesc nitel la ale mele. Ei, si ce sa vezi, taman atuncea trec aia doi pe lânga mine, cu ceva sub brat s i tiptil-tiptil... Eu, când i-am vazut, mi-am închipuit ca e ceva de furat. Unu' din ei fuma, alalalt i-a cerut foc, si-atuncea s-au oprit chiar în dreptu' meu si când le-a luminat tigara fetele, am vazut c-al mare era Spaniolu' surdo-mut; l-am cunoscut dupa favoritii albi si dupa peticu' la ochi, s i alalalt era un nenorocit... mototolit si zdrentaros.

- Cum ai putut sa-i vezi zdrentele la lumina tigarilor? întrebarea asta îl cam fâstâci pe Huck. Dupa o clipa de tacere, raspunse:

- De, nu-s' cum se face. Da' parca le-am vazut...

- Ei, si-apoi aia au plecat mai departe, si tu...

- M-am luat dupa ei, da... Asa... Vroiam sa vaz ce-nvârtesc, prea mergeau hoteste. Ma tinui dupa ei pân-la pârleazu' dinspre curtea vaduvii, si acolo am stat în întuneric si-am auzit cum se ruga zdrentarosu' de alalalt s-o crute pe vaduva, iar Spaniolu' se jura c-o s-o sluteasca, dupa cum va spusei aseara dumnevoastra si baie...

- Pai cum, mutu' a spus toate acestea?!

Huck calcase iar în strachini, cum nu se putea mai rau. Se straduise din rasputeri ca batrânul sa nu banuiasca deloc cine era Spaniolul, dar cu toata silinta ce si-o daduse, se parea ca limba lui voia cu tot dinadinsul sa-l dea de gol. Încerca în fel si chip sa iasa din încurcatura, dar Galul nu-l slabea din ochi si el o scrântea din ce în ce mai rau. Peste putin, batrânul spuse:

- Baiatule, nu-ti fie teama de mine, nu ti-as face cel mai mic rau, pentru nimic în lume. Ba te-as apara, te-as apara din toate puterile. Spaniolul ala nu e surd si nici mut, ai lasat sa-ti scape fara sa vrei, acuma nu mai poti s-o întorci. Tu stii ceva despre Spaniolul ala, ceva care nu vrei sa dai în vileag. Hai, încrede-te în mine, spune-mi ce e, ai încredere, ca n-o sa te bag în bucluc.

Huck arunca o privire în ochii cinstiti ai batrânului, apoi se apropie, s i-i s opti la ureche:

- Nu e Spaniolu'—e Joe Indianu'!

Batrânul tresari, mai sa sara de pe scaun. Dupa o clipa spuse:

- Acum înteleg! Când ai vorbit de crestat urechile si de taiat nasul, am crezut ca mai pui tu de la tine, ca sa înflores ti povestea. Dar daca-i vorba de Joe, asta e-n stare de orice!

În timp ce mâncau, vorba nu conteni. Batrânul povesti ca, înainte de a se duce la culcare, el si baietii facusera rost de un felinar s i cercetasera pârleazul si împrejurimile, ca sa vada daca nu erau urme de sânge. Sânge nu vazusera, în schimb pusesera mâna pe o boccea mare cu...

- Cu ce?!

Fulgere sa fi fost cuvintele acestea si n-ar fi putut zvâcni mai navalnic dintre buzele vinete ale lui Huck. Cu ochii cascati, eu rasuflarea taiata, as tepta raspunsul. Galul tresari, casca si el ochii la copil... trecura trei secunde, cinci, zece, apoi raspunse:

- Cu unelte de spargatori... Dar ce-i cu tine?

Huck se lasa înapoi pe scaun, suflând din greu, dar simtindu-se nespus de usurat si de multumit. Galul se uita tinta la el, cu o privire grava si curioasa:

- Da, unelte de spargatori. Parca ti s-ar fi luat o piatra de pe inima. Dar de ce te-ai speriat asa? Ce credeai c-am gasit?

Huck era la mare strâmtoare; ochii batrânului staruiau întrebatori asupra-i, ar fi dat orice pentru un raspuns ca lumea... Nu gasea nimic, ochii iscoditori îl sfredeleau tot mai adânc. Îi veni în gând un raspuns, fara de noima; n-avea timp sa-l cumpaneasca, îl rosti la întâmplare, din vârful buzelor:

- Stiu si eu, poate niscaiva carticele de rugaciune...

Bietul Huck era prea nenorocit ca sa zâmbeasca, dar batrânul fu cuprins de un râs nemaipomenit, ce-i zgâltâia tot trupul, iar când îsi mai veni în fire, spuse cu lacrimi în ochi, ca un râs ca asta face parale, fiindca îti da sanatate si te scuteste sa mai cheltuiesti bani cu doctorul. Apoi adauga:

- Saracul de tine: tu unul nu prea arati sanatos. Esti galben si frânt de oboseala. Nu ti-e bine deloc. Nu-i de mirare ca esti cam aiurit si ca-ti pierzi lesne cumpatul. Dar las' c-o sa-ti treaca! Îti vii tu în fire, dupa ce-o sa dormi si-o sa te odihnesti!

Lui Huck îi era necaz ca fusese nerod si ca tradase o asemenea tulburare. Mai ales ca îsi schimbase parerea ca pachetul adus de la han putea fi comoara, de îndata ce auzise convorbirea de lânga pârleaz. Dar asta era o presupunere, de s tiut nu stia sigur. Asa încât nu-i de mirare ca, auzind povestea boccelei, îsi daduse în petic. Dar daca sta sa se gândeasca, îi parea bine de aceasta întâmplare marunta. Acum nu mai avea nici o îndoiala ca bocceaua nu fusese cea cu pricina si, prin urmare, era linistit si chiar foarte bucuros. Totul mergea struna; comoara era asadar tot la numarul doi; banditii aveau sa fie prinsi si închisi chiar în acea zi, iar el si cu Tom puteau sa puna mâna pe aur la noapte, fara nici o bataie de cap si fara sa-i mai încurce nimeni.

Tocmai terminasera de mâncat, când se auzi o bataie în usa. Huck cauta în graba o ascunzatoare; nu voia sa fie câtusi de putin amestecat în întâmplarile recente. Batrânul Gal deschise usa mai multor doamne si domni, printre care se afla si vaduva Douglas, si constata cu acest prilej ca grupuri întregi de cetateni urcau dealul, ca sa vada si ei pârleazul. Asadar, stirea se raspândise.

Batrânul trebui sa le povesteasca musafirilor întâmplarile noptii. Vaduva, la rândul ei, îsi exprima recunostinta ca fusese salvata.

- Nu mai pomeniti despre asta, doamna. Altcuiva îi sunteti mai îndatorata decât mie s i baietilor mei, însa acela nu-mi da voie sa-i spun numele. Fara el, nici prin gând nu ne trecea sa ne ducem acolo.

Bineînteles, vorbele acestea stârnira o nedumerire atât de mare încât aproape umbri întâmplarea de capetenie. Dar Galul îi lasa pe musafiri sa se perpeleasca de o curiozitate pe care aveau s-o transmita întregului târg, si nu se învoi sa dea în vileag taina. Dupa ce afla toate celelalte amanunte, vaduva spuse:

- Atipisem, citind în pat, si-am dormit dusa, cu toata galagia. De ce n-ati venit sa ma treziti?

- Ne-am zis ca nu face... Nu credeam ca o sa se mai întoarca tâlharii; îsi lasasera balta si uneltele, si tot... As a ca, ce rost avea sa va trezesc s i sa va bag în sperieti?...Negrii mei au stat toti trei de straja lânga casa dumneavoastra pâna la ziua. Adineauri s-au întors.

Mai venira si alti oaspeti si istoria fu povestita si raspovestita timp de vreo doua ceasuri.

În timpul vacantei nu se tinea scoala de duminica, dar toata lumea sosi de timpuriu la biserica. Tulburatoarea întâmplare fu discutata de-a fir-a-par. Veni vestea ca tot nu se dase de urma ticalosilor. Dupa terminarea predicii, pe când înainta prin înghesuiala de-a lungul cararii dintre banci, sotia judecatorului Thatcher se nimeri alaturi de doamna Harper.

- Oare Becky a mea are de gând se doarma toata ziua? întreba ea. Banuiam ca o sa fie frânta de oboseala.

- Becky a dumitale?

- Da... Si cu o privire speriata: N-a dormit la dumneavoastra azi-noapte?

- As! De unde!

Doamna Thatcher pali si cazu pe o banca. Tocmai atunci trecea prin dreptul lor matusa Polly, sporovaind vioaie cu o prietena.

- Buna ziua, doamna Thatcher. Buna ziua, doamna Harper. Închipuiti-va ca unul din baietii mei, Tom, nu mi-a venit nici pâna acum acasa. O fi ramas peste noapte în casa vreuneia dintre dumneavoastra, si-acum i-o fi fost frica sa mai vina la biserica. Ah, ce-am sa-i fac când oi da ochii cu el!

Doamna Thatcher clatina din cap, sfârsita, palind si mai tare.

- N-a ramas la noi, spuse si doamna Harper, stingherita. Pe fata matusii Polly se asternu o vie îngrijorare.

- Joe Harper, l-ai vazut pe Tom al meu în dimineata asta?

- Când l-ai vazut ultima oara?

Joe încerca sa-s i aminteasca, dar nu prea stia sigur. Oamenii care ieseau din biserica se oprisera locului. Treceau soapte de la unul la altul s i pe toate fetele se asternea o neliniste apasatoare. Tulburata, lumea punea întrebari copiilor si tinerilor învatatori care-i însotisera. Toti raspundeau ca n-au bagat de seama daca Tom si Becky se aflau pe puntea vaporasului, la înapoiere; era întuneric, nu se gândise nimeni sa cerceteze daca lipsea cineva. În cele din urma, unul dintre tineri îs i exprima brusc temerea ca Becky si Tom mai erau înca în pestera! Doamna Thatcher les ina; matusa Polly începu sa se tânguie si sa-si frânga mâinile.

Vestea îngrijoratoare zbura din gura în gura, din grup în grup, din strada în strada. Cinci minute mai târziu, clopotele sunau cu deznadejde si tot târgul era în picioare. Întâmplarii de pe magura Cardiff nu i se mai dete nici o însemnatate, banditii fura dati uitarii. Se îns euau caii, se alcatuiau echipe de vâslasi, cineva daduse fuga la debarcader, dupa vaporas. Nu trecuse nici jumatate de ceas de când se banuia grozavia si doua sute de barbati goneau spre pestera, care pe sosea, care pe apa.

Toata lunga dupa-amiaza, târgusorul paru pustiu si mort. Multe dintre femei se duceau la matus a Polly si la doamna Thatcher, cu vorbe de mângâiere. Mai si plângeau împreuna cu ele si asta le facea înca mai mult bine ca vorbele.

Toata noaptea, nesfârsit de lunga, târgusorul statu de veghe, în asteptarea stirilor. Când, în cele din urma, se lumina de ziua, singura veste care veni fu: "Mai trimiteti lumânari, si trimiteti si de-ale mâncarii". Doamna Thatcher era aproape înnebunita. Tusa Polly de asemenea. Judecatorul Thatcher trimitea de la pestera solii de nadejde si îmbarbatare, care însa nu izbuteau sa înveseleasca pe nimeni.

Batrânul Gal se înapoie acasa în zorii zilei, stropit de sus pâna jos cu seu de lumânare, mânjit cu lut si frânt de oboseala. Îl gasi pe Huck în culcusul unde-l lasase, aiurând, zgâltâit de friguri. Medicii erau toti la pes tera, asa încât veni sa-l îngrijeasca vaduva Douglas, care-l lua sub obladuirea ei, spunând ca va face pentru el tot ce-i va sta în putinta, fiindca oricum ar fi fost, bun sau rau, tot al Domnului era, si dintre toate

fapturile Domnului, nici una nu se cade sa fie lasata pierzarii. Galul spuse ca Huck avea si parti bune, iar vaduva îi raspunse:

- Puteti fi siguri. E semnul nelipsit al Domnului. Într-un fel sau altul. Domnul înseamna cu semnul Sau fiece faptura ce-i iese din mâini.

Înainte de amiaza au început sa se înapoieze în târg cete de oameni istoviti, dar cei mai voinici dintre târgoveti continuau sa-i caute pe copii. Tot ce s-a putut afla în târg era ca se cotrobaia prin fiecare ungher si prin fiece crapatura, ca pe unde umblai, prin labirintul de galerii, vedeai în departare lumini lunecând încoace si încolo, si auzeai ecoul gaunos al chiotelor si pocnetelor de pistol rasunând prelung prin boltile întunecate. Departe de locurile pe unde treceau de obicei turistii, se gasise undeva numele " Becky" si" Tom" scris cu fum de lumânare pe peretele stâncos si, în apropiere, o panglica mânjita cu seu de lumânare. Doamna Thatcher recunoscu plângând panglica si spuse ca era ultima amintire sfânta ce i-a fost dat s-o aiba de la fetita ei si ca-i va fi pe veci cea mai scumpa relicva, deoarece se despartise cea de pe urma de trupul însufletit al copilului, înainte de a-i fi stins ochisorii înspaimântatoarea moarte. Unii povesteau ca la rastimpuri se vedea în pestera câte-un strop îndepartat de lumina; atunci izbucnea îndata un chiuit asurzitor si o ceata de douazeci de oameni pornea de-a lungul galeriei ce rasuna de ecouri. De fiecare data urma însa o dezamagire crunta—nu erau copiii, ci doar luminita vreunuia dintre cautatori.

Trei zile si trei nopti îngrozitoare îsi târâra în sila ceasurile, s i târgul cazu într-o toropeala fara de nadejde. Nimeni nu avea chef de nimic. Descoperirea întâmplatoare, facuta de curând, ca hangiul de la Hanul Temperantei tinea bauturi alcoolice, emotiona prea putin opinia publica, desi era un fapt destul de senzational.

Când frigurile îi dadura un scurt ragaz, Huck, slabit, aduse vorba despre hanuri. Temându-se nelamurit de tot ce putea fi mai rau, întreba în cele din urma daca în timpul cât fusese bolnav se gasise ceva la Hanul Temperantei.

- Da, raspunse vaduva.

- Huck sari în capul oaselor ca ars, si o privi cu ochi mari, speriati.

- Ce? Ce s-a gasit?

- Bautura. Si localul a fost închis. Culca-te înapoi, copilule. Vai, ce m-ai speriat!

- Mai spuneti-mi un singur lucru, numai atât, va rog din suflet! Tom Sawyer a fost ala care-a gasit-o?

Pe vaduva o podidi plânsul.

- Sst, taci, taci! Ti-am spus ca n-ai voie sa vorbesti. Es ti foarte, foarte bolnav.

Va sa zica nu se gasise decât bautura! Sa se fi gasit aurul, ar fi fost un taraboi grozav. Va sa zica era pierduta comoara, pierduta pentru vecie! Dar vaduva oare de ce-o fi plângând ? Ciudat, cum plângea asa tam-nisam!

Gândurile acestea învalmasite si tulburi framântau mintea lui Huck si-l obosira într-atâta, încât pâna la urma adormi.

Vaduva îsi spuse în sinea ei:

"Uite-l, a adormit, biet copil fara capatâi! Întreba daca a gasit-o Tom Sawyer! O, de l-ar gasi cineva pe Tom Sawyer! N-au mai ramas multi care sa aiba putere si nadejde sa-l mai caute!"

CAPITOLUL XXXII

Sa vedem acum ce au facut în excursie Tom si Becky. Au umblat împreuna cu ceilalti pe sub boltile întunecoase, privind minunile cunoscute ale pesterii, minuni botezate cu nume destul de pompoase: "Salonul", "Catedrala", "Palatul lui Aladin" si asa mai departe. Apoi începuse joaca de-a v-ati ascunselea, la care au luat parte cu însufletire. În cele din urma, Tom s i Becky se cam saturasera de zbenguiala si au pornit la plimbare de-a lungul unei galerii întortocheate. Tineau lumânarile sus, silindu-se sa citeasca paienjenisul încâlcit de nume, date, adrese postale si cugetari, zugravite ca o fresca, în fum de lumânare, pe peretii stâncosi. Tot hoinarind si flecarind între ei, aproape nici n-au bagat de seama ca ajunsera într-o parte a pesterii, în care peretii nu mai erau mâzgaliti. Se iscalira cu fum sub un pervaz de piatra care iesea din perete si mersera înainte. Curând ajunsera într-un loc unde un firicel de apa calcaroasa, picurând peste o treapta, alcatuise de-a lungul erelor o Niagara dantelata s i creata, din piatra lucie si nepieritoare.

Ca sa-i faca o bucurie lui Becky, Tom se strecura îndaratul cascadei de piatra si o lumina. Atunci baga de seama ca acea cascada acoperea ca o perdea un fel de scara naturala, foarte abrupta, strânsa între pereti îngusti. Îndata îl cuprinse râvna de a o explora. Becky se lasa usor ispitita si pornira în cercetare, dupa ce, mai întâi, trasera un semn de fum de lumânare, pentru a se putea calauzi mai târziu. Umblara orbecaind ba pe un drum, ba pe altul, patrunzând departe, în adâncurile tainice ale pesterii. La o rascruce, au mai facut un semn si au luat-o în alta directie, doritori de noutati pe care sa le vesteasca celor ramas i sus. Într-un loc dadura de o vagauna larga, din a carei bolta atârnau o multime de stalactite sclipitoare, mari cât un picior de om. Au dat ocol vagaunii, minunându-se de atâta frumusete, apoi au parasit-o intrând într-unul din numeroasele coridoare ce porneau din ea. Curând au ajuns la un havuz fermecator, al carui bazin era încrustat cu o horbota de gheata, din cristale sclipitoare. Se aflau în mijlocul unei vagauni cu peretii sprijiniti de un mare numar de piloni cu forme fantastice, alcatuiti din îmbinarea unor stalactite s i stalagmite mari, ce se formasera de pe urma neîncetatei picurari a apei, de-a lungul veacurilor. Pe bolta vagaunii se strânsesera pâlcuri imense de lilieci, atârnând ciorchine, mii s i mii laolalta. Lumina stârni jivinele, care pogorâra roind cu sutele, scotând tipete ascutite si napustindu-se furioase spre lumânari. Tom le cunostea obiceiurile si stia care-i primejdia. O lua de mâna pe Becky si o zori catre cel mai apropiat coridor, dar ea n-apuca sa iasa din vagauna, când aripa unui liliac îi stinse lumânarea. Liliecii i-au gonit as a pe copii o buna bucata de drum; dar apucând-o mereu pe alte coridoare ce li se deschideau în fata, au scapat în cele din urma de lighioanele primejdioase. Peste putin, Tom descoperi un lac subteran; nu putea s ti cât de mare era, caci malurile lui se pierdeau în negurile pesterii. Ar fi vrut sa-i exploreze marginile, sa vada cât era de întins, dar socoti ca e mai bine ca mai întâi sa se aseze putin jos, pentru a se odihni. Pentru întâia oara, tacerea adânca ce domnea în juru-le se lasa pe sufletul lor ca o mâna de gheata.

- Nici n-am bagat de seama pâna acum, spuse Becky, dar parca ar fi trecut o vesnicie de când n-am mai auzit glasurile celorlalti.

- Pai, daca stai sa te gândesti, Becky, noi suntem cu mult sub dânsii si nici nu stiu unde, la nord, la sud, la est...De-aicea nici nu putem sa-i auzim.

Becky începu sa se îngrijoreze.

- Oare cât e de când am coborât noi aci jos, Tom. Ar fi bine sa ne înapoiem.

- Da, ai dreptate. N-am face rau.
- Tu stii drumul înapoi, Tom? Mie mi se pare grozav de încâlcit.
- Cred ca l-as nimeri. Dar nu uita de lilieci. Daca ne sting amândoua lumânarile, ce ne facem? Sa încercam alt drum sa nu mai dam pe-acolo.
- Bine, dar numai de nu ne-am rataci. Ar fi groaznic!

Copila se cutremura la gândul acesta înspaimântator.

O luara pe un coridor si îl strabatura în tacere, vreme îndelungata, aruncând câte o privire în fiece deschidere noua ce se ivea, ca sa-s i dea seama daca mai trecusera cumva pe acolo—dar toate le erau straine. De câte ori cerceta Tom câte o galerie noua, Becky pândea pe fata lui un semn datator de curaj; el însa îi spunea cu voiosie prefacuta:

- A, e-n regula. Nu e asta drumu', da' o sa-l gasim noi numaidecât pe-al bun.

Însa cu fiecare noua dezamagire îi pierea nadejdea si curând începu s-o ia pe coridoare la voia întâmplarii, în dorinta desperata de a gasi drumul cel bun. Tot mai spunea: "E-n regula!", dar din pricina spaimei ce-i împovara inima vorbele lui îsi pierdusera tonul firesc si pareau sa spuna: "E-n zadar!" Becky pasea pe urmele lui, înspaimântata pâna în adâncul sufletului, s i facea sfortari deznadajduite sa nu plânga, dar mereu o podideau lacrimile. În cele din urma, spuse:

- Hai, Tom, nu-ti fie teama de lilieci, hai sa ne întoarcem tot pe drumul pe care am venit! Mi se pare ca ne încurcam din ce în ce mai rau!

Tom se opri:

- Asculta!

Tacere adânca, atât de adânca, încât îsi auzeau rasuflarea. Tom dadu un chiot. Chemarea trezi ecouri prelungi în boltile pustii si se stinse în departare, într-un sunet slab, care aducea cu un chicotit batjocoritor.

- Vai, nu mai face asa, Tom, e îngrozitor! zise Becky.

- E îngrozitor, da' mai bine lasa sa mai strig, Becky, poate ca tot ne-aude careva. Si striga iarasi.

Acel "poate ca tot ne-aude" era si mai înfiorator decât râsul sinistru, caci marturisea pieirea nadejdii. Copiii statura locului, ascultând; nu se auzea nimic. Tom o lua îndata înapoi pe drumul pe care venisera si grabi pasii. Nu trecu mult si o oarecare nehotarâre în mis carile lui îi dezvalui fetei alt fapt înspaimântator; nu gasea drumul înapoi!

- Vai, Tom, n-ai facut nici un semn!
- Acum vad si eu, Becky, ce prost am fost! Ce prost! Nici prin gând nu mi-a trecut ca s-ar putea sa ne întoarcem pe acelasi drum! Nu, nu pot sa-l gasesc. M-am încurcat de tot.
- Tom, Tom, ne-am ratacit! Ne-am ratacit! N-o sa mai putem iesi niciodata din locul asta îngrozitor, niciodata! Ah, de ce ne-am despartit de ceilalti!

Cazu jos si începu sa plânga cu atâta desperare, încât Tom se sperie la gândul ca ar putea sa moara sau sa-s i piarda mintile. Se aseza lânga ea si o cuprinse cu bratele. Ea îsi îngropa fata la pieptul lui, se agata de el, îsi revarsa spaima grozava si zadarnicele pareri de rau, dar ecourile îndepartate preschimbau toate în râsete batjocoritoare. Tom o ruga sa nu-si piarda nadejdea; ea îi raspundea ca nu poate. Atunci el începu sa se învinovateasca si sa se mustre amarnic ca o adusese într-o asemenea nenorocire; aceasta avu un efect mai bun. Becky spuse ca o sa încerce sa prinda iar curaj, c-o sa se ridice si o sa-l urmeze oriunde o s-o duca, numai sa nu mai vorbeasca as a. Fiindca, spunea ea, vina lui nu era mai mare ca a ei.

S-au sculat iar si au mers fara nici o tinta, la voia întâmplarii. Tot ce puteau face era sa mearga, sa tot mearga înainte. Scurt timp, nadejdea paru sa se iveasca iar, fara nici un temei, ci doar fiindca e în firea ei sa reînvie, când izvorul nu-i este secat de batrânete sau de neizbândiri repetate.

Peste putin timp, Tom îi lua lui Becky lumânarea din mâna s i o stinse. Era o economie de mare însemnatate! Nu fu nevoie de cuvinte! Becky întelese numaidecât si nadejdea i se spulbera din nou. S tia ca Tom avea în buzunar o lumânare întreaga si înca vreo trei sau patru capete—si totusi se gândea sa faca economie!

Nu trecu mult si oboseala începu sa-si ceara drepturile. Copiii încercau sa nu tina seama de ea; era groaznic sa te gândesti sa sezi jos, când timpul devenise atât de pretios. Mergând într-o directie oarecare, indiferent încotro, înaintau cel putin si s-ar fi putut sa dea de drumul cel bun, dar sa stea jos ar fi însemnat sa ispiteasca moartea, sa-i scurteze truda.

În cele din urma, plapândele madulare ale fetitei nu mai voira s-o duca. Ea se aseza si Tom se odihni alaturi de ea; vorbira despre casa, despre prietenii de acolo, despre paturile lor moi, si mai ales despre lumina! Becky plângea si Tom se straduia în fel si chip s-o încurajeze, dar toate îmbarbatarile lui se tocisera si parca sunau a bataie de joc. Fata era atât de istovita, încât în cele din urma atipi. Tom se bucura. Sedea s i se uita la fata ei trasa si vedea cum se destinde si se înseninează sub înrâurirea unor vise placute; curând îi miji pe obraji un zâmbet staruitor. Chipul ei pasnic rasfrângea oarecare linis te si alinare în propriul lui suflet si gândurile sale începura sa rataceasca spre timpuri trecute si amintiri ca din vise. Era cufundat în gânduri, când Becky se trezi, râzând voioasa; dar în aceeasi clipa râsul îi încremeni pe buze si fu urmat de un geamat.

- Ah, cum de-am putut sa dorm?! Ce bine era sa nu ma fi trezit niciodata!... Nu, Tom, nu, n-am vrut sa zic asta! Nu te mai uita asa la mine!... N-o sa mai vorbesc asa...

- Îmi pare bine c-ai dormit, Becky. Acum o sa fii odihnita si sa vezi c-o sa gasim drumul si-o sa iesim.

- Sa încercam, Tom! Dar am vazut în vis un tinut asa frumos! Cred ca acolo o sa ajungem!

- Nu se stie, nu se stie. Ai curaj, Becky, si haide sa mai încercam.

Se sculara de jos si mersera iar, mâna în mâna, deznadajduiti.

Încercara sa-si dea seama de cât timp se aflau în pestera; li se parea ca trecusera zile si saptamâni de când erau acolo. Dar nu, era cu neputinta, lumânarile nu se sfârsisera înca.

Dupa o vreme îndelungata—nici nu mai stiau cât trecuse—Tom starui sa paseasca încet si sa asculte cu atentie dincotro se auzea picur de apa; trebuiau sa gaseasca un izvor. Curând gasira unul s i atunci Tom spuse ca era timpul sa se mai odihneasca. Amândoi se simteau frânti de oboseala; totusi Becky spunea ca ar putea sa mai mearga putin. Se mira ca Tom nu voia. Nu întelegea de ce. Se asezara jos. Îndata începura sa-i framânte gândurile; nici unul nu scotea o vorba, în cele din urma Becky rupse tacerea:

- Tom, mi-e foame de nu mai pot!

Tom scoase ceva din buzunar.

- Mai stii ce-i asta?

Pe chipul fetei se ivi umbra unui surâs.

- E torta noastra de nunta, Tom.

- Da, as vrea sa fie mare cât o roata, fiindca-i tot ce avem.

- O pusesem deoparte din excursie, Tom, ca sa vedem ce visam dupa ce-o

mâncam, cum fac oamenii mari cu torta de nunta, dar pentru noi o sa fie praznicul de...

Nu-si rosti gândul pâna la urma. Tom împarti prajitura. Becky manca cu pofta, pe când Tom doar ciugulea din jumatatea lui. Apa rece aveau din belsug, pentru a-si încheia ospatul. Peste putin, Becky fu de parere s-o porneasca iar. Tom ramase o clipa tacut. Apoi întreba:

- Becky, ai sa fii cuminte daca-ti spun ceva?

Becky pali, dar raspunse ca are sa fie.

- Uite, Becky, trebuie sa ramânem aici, unde e apa de baut. Âsta-i ultimul muc de lumânare!

Becky dadu frâu liber lacrimilor si tânguirilor. Tom se straduia din rasputeri sa-i dea curaj, dar nu prea izbutea.

- Tom! spuse Becky într-un târziu.
- Da, Becky, ce e?
- Au sa vada ca lipsim si au sa vina sa ne caute!
- Da, or sa ne caute! Sigur c-or sa ne caute!
- Poate ne cauta si acum, Tom?
- Da, si eu cred ca s-ar putea sa ne caute si acum. As a sper, ca ne cauta.
- Când au sa bage de seama ca lipsim?
- Când or sa se întoarca la vaporas, cred.
- Tom, pâna atunci s-ar putea sa fie întuneric, oare au sa bage de seama ca noi n-am venit?
- Stiu si eu? În tot cazul o sa bage de seama maica-ta de cum s-or întoarce ceilalti.

Privirea speriata a fetei îl aduse la realitate; îsi dadu seama ca spusese o prostie. Becky nu era as teptata acasa în noaptea aceea! Copiii tacura iar, îngândurati. În clipa urmatoare, o noua criza de deznadejde a fetei îi dovedi lui Tom ca se gândise la acelasi lucru ca si el; a doua zi fiind duminica, s-ar fi putut sa treaca jumatate din dimineata pâna sa descopere doamna Thatcher ca Becky nu era la doamna Harper. Copiii îsi pironira ochii asupra mucului de lumânare urmarind cum se mistuie încet, nemilos, vazura cum ramâne în cele din urma un crâmpei golas de festila, vazura flacara neputincioasa înaltându-se s i coborând, si iar înaltându-se si coborând, sulul subtire de fum suind si staruind o clipa în vârf — apoi puse stapânire pe toata îngrozitoarea bezna.

Cât timp a mai trecut pâna Becky sa-si dea nelamurit seama ca plângea în bratele lui Tom, nici unul dintre ei n-ar fi putut spune. Tot ce stiau era ca, dupa un timp ce le paruse nesfârs it de lung, se trezira amândoi uluiti din nesimtirea somnului, pentru a-si da curând iar seama de nenorocirea lor. Tom spuse ca s-ar putea ca între timp sa se facut duminica, poate chiar luni. Încerca s-o faca pe Becky sa vorbeasca, dar mâhnirea ei era prea mare; pierduse orice nadejde. Tom îi aminti ca de mult trebuie sa se fi observat lipsa lor si ca, fara îndoiala, cei de acasa îi si cautau. Are sa strige, poate vine cineva. Încerca, dar ecourile îndepartate vuiau atât de înfricosator în bezna, încât renunta.

Ceasurile se scurgeau zadarnic, foamea începu iar sa-i chinuie. Mai ramase o parte din jumatatea de prajitura a lui Tom; au împartit-o si au mâncat-o. Dar acum parca le era si mai foame ca înainte. Biata farâma nu facuse decât se le atâte pofta.

Deodata Tom exclama:

- Sst!... Ai auzit?

Amândoi ascultara cu încordare. Se auzea un sunet stins, ca o chemare de la mari departari. Tom raspunse într-o clipa; apoi, tinând-o de mâna pe Becky, porni bâjbâind în directia sunetului. Peste putin se opri iar sa asculte. Sunetul se auzea din

nou, si de data asta parca ceva mai lamurit.

- Ei sunt, zise Tom, se apropie! Haide, Becky, am scapat!

Bucuria copiilor era nemarginita, dar nu se puteau grabi, fiindca stiau ca drumul era plin de gropi; trebuiau sa fie atenti. Curând dadura peste o astfel de groapa s i fura siliti sa se opreasca. Putea sa aiba un metru adâncime, putea sa aiba s i patruzeci; în tot cazul nu erau în stare s-o treaca. Tom se culca la pamânt, rezemându-si pieptul de marginea gropii s i întinse mâinile cât putu. Nu dadea de fund. Trebuiau asadar sa ramâna acolo sa-i astepte pe cei care pornisera în cautarea lor. Ascultara din nou cu încordare. Nu mai încapea îndoiala, strigatele acelea stinse se tot departau! Înca o clipa, doua, si nu se mai auzira. Îi cuprinse o jale cumplita. Li se rupea inima de deznadejde! Tom striga pâna ragusi, dar în zadar. Vorbind cu Becky, se prefacea vesel, încrezator; dar se scurse iarasi un veac de înfricosata asteptare fara a se mai auzi vreun sunet.

Copiii orbecaira pe acelasi drum înapoi pâna la izvor. Timpul se târa încet, obositor. Adormira iarasi si se trezira înfometati si covârsiti de mâhnire. Tom era încredintat ca între timp mai trecuse o zi si ca trebuia sa fie marti acum.

Deodata îi dadu prin gând ca mai bine ar explora galeriile laterale din apropiere, decât sa îndure povara timpului apasator fara a face nimic. Scoase din buzunar o sfoara de zmeu, o lega de o piatra iesita din perete si apoi pornira. Tom mergea în frunte, desfasurând sfoara, pe masura ce înaintau bâjbâind. Facusera vreo douazeci de pasi, când coridorul se sfârsi într-un fel de trambulina. Tom se lasa în genunchi, pipai dedesubt, apoi dupa colt, cât ajungea cu mâinile; se sili sa se mai întinda înca putin spre dreapta, când deodata, la o departare de vreo zece metri, aparu de dupa stânca o mâna omeneasca tinând o lumânare! Tom scoase un chiot lung de bucurie si, în aceeasi clipa, omul cu lumânarea se arata întreg: era Joe Indianul! Tom încremeni. Nu mai putea face o miscare, în clipa urmatoare însa, rasufla usurat, caci "Spaniolul" o rupse la fuga si se facu nevazut. Tom se mira ca Joe nu-i recunoscuse glasul si ca nu se napusti asupra lui, sa-l ucida fiindca depusese marturie împotriva-i când cu procesul. Dar se vede ca ecoul îi schimbase glasul. "Fara îndoiala ca de asta nu m-a recunoscut", gândi el. De spaima i se muiasera toti muschii; simtea ca i se taie picioarele. Îsi zise ca daca avea putere sa ajunga pâna la izvor, va ramâne acolo, si pentru nimic în lume nu se va mai expune primejdiei de a da ochii cu Joe Indianul. Avu grija sa-i ascunda lui Becky ceea ce vazuse, îi spuse ca strigase asa într-o doara, poate avea norocul sa-l auda cineva.

Dar foamea si deznadejdea pot creste într-atâta, încât pâna la urma sa fie mai tari decât frica. Alta nesfârsita asteptare lânga izvor, alt somn îndelungat adusera schimbari. Copiii se desteptara chinuiti de o foame salbatica. Tom era încredintat ca între timp se facuse miercuri sau joi, poate chiar vineri sau sâmbata, si ca cei de acasa renuntasera sa-i mai caute. Propuse sa mearga amândoi sa exploreze alta galerie. Era gata sa-1 înfrunte pe Joe Indianul si orice alte grozavii. Dar Becky era foarte slabita. Cazuse într-o lâncezeala mohorâta din care Tom nu izbutea s-o scoata. Spunea ca de-acu' are sa astepte acolo unde se gasea, pâna sa vina moartea—tot nu mai era mult pâna atunci. Îl îndemna pe Tom sa mearga în explorare cu sfoara de zmeu, daca voia, dar îl ruga fierbinte sa se înapoieze din când în când si sa-i vorbeasca. Obtinu de la el fagaduiala ca atunci când va veni ceasul cel înfricosator, va sta alaturi de ea si o va tine de mâna pâna se va sfârsi chinul. Tom o saruta, simtind ca-l îneaca un nod în gât si se prefacu foarte încrezator ca-i va întâlni pe cei care umblau în cautarea lor sau ca va gasi vreo iesire din pestera. Apoi lua în mâna sfoara de zmeu si porni orbecaind de-a busilea, chinuit de foame si cu sufletul împovarat de negre presimtiri.

CAPITOLUL XXXIII

Venise si ziua de marti, se lasa si seara. Târgusorul St. Petersburg tot cufundat în jale zacea. Copiii pierduti nu fusesera gasiti. Oamenii se rugasera pentru ei din toata inima, si cu preotul în biserica si singuri acasa. Dar de la pestera tot nu sosea nici o veste buna. Cei mai multi dintre târgoveti încetasera cautatul si-si reluasera îndeletnicirile obisnuite, spunând ca era limpede ca cei doi copii nu vor fi gasiti niciodata. Doamna Thatcher cazuse greu bolnava si aproape toata vremea aiura. Lumea spunea ca ti se rupea inima vazând-o cum îsi cheama copilul, cum înalta capul de pe perna si asculta asa în nestire, câte un minut întreg, pentru ca apoi sa cada iar obosita în culcus, gemând. Matusa Polly se cufundase într-o posomorâre statornica si parul ei carunt aproape ca albise de tot. În noaptea de marti spre miercuri, locuitorii târgului mersera la culcare mâhniti si fara de nadejde.

Dar în toiul noptii, se pornira deodata sa bata clopotele, de rasuna tot târgul. Într-o clipa, ulitele roiau de oameni pe jumatate îmbracati, care alergau de colo-colo, ca iesiti din minti, strigând cât îi tinea gura: "Sculati-va! Sculati-va! Au fost gasiti, au fost gasiti!" Harmalaia spori când se apucara sa bata în tingiri s i sa sufle în goarne, pâna ce toata populatia se gramadi buluc, îndreptându-se catre râu, în întâmpinarea copiilor. Îi întâlni venind într-o trasura deschisa, trasa de cetateni care chiuiau.

Multimea se îmbulzi împrejurul trasurii, însotind-o în mars ul ei triumfal spre casa, pe ulita mare, asemenea unui suvoi navalnic, în racnete de ura si iar ura! Tot târgul era luminat, nimeni nu se mai duse la culcare. Nicicând nu mai vazuse târgusorul nostru o noapte atât de mareata.

În prima jumatate de ceas, un alai de târgoveti se perinda prin casa judecatorului Thatcher. Se napusteau sa-i sarute pe cei salvati, strângeau din rasputeri mâna doamnei Thatcher, încercau sa vorbeasca si nu izbuteau, si în cele din urma plecau varsând siroaie de lacrimi.

Fericirea matusii Polly era deplina; a doamnei Thatcher ramasese însa tulburata de o grija; nu putea fi întreaga decât dupa ce mesagerul trimis cu marea veste spre pestera avea sa-i dea de stire si sotului ei.

Tom sta întins pe canapea, înconjurat de o multime de lume ce asculta cu sufletul la gura povestea miraculoasei aventuri, pe care el o mai înflorea pe ici, pe colo cu amanunte impresionante. Încheie istorisind cum o lasase pe Becky si plecase într-o expeditie de explorare, cum trecuse prin doua coridoare cât îl dusese sfoara de zmeu, cum întinsese de ea cât putuse, ca sa-i mai ajunga pentru un al treilea coridor, cum era cât pe-aci sa se înapoieze, când zarise mijind în departare un strop de lumina, ce parca aducea cu lumina zilei... Scapase sfoara, orbecaise într-acolo, vârâse capul s i umerii printr-o gaura mica si vazuse marele Mississippi rostogolindu-si domol apele la vale! Iar daca s-ar fi nimerit sa fie noapte, n-ar fi vazut stropul de lumina si n-ar mai fi explorat coridorul acela! Povesti cum se înapoiase s-o ia pe Becky, aducându-i vestea cea buna, si ea îi raspunsese s-o lase în pace, sa n-o mai hartuiasca cu asemenea nazbâtii, fiindca era obosita s i stia prea bine c-o sa moara, si abia as tepta. Descrise cum se trudise s-o convinga si cum ea aproape ca lesinase de fericire când, bâjbâind pâna în acel loc, vazuse aievea stropul albastru de lumina. Povesti cum se vârâse el mai întâi prin gaura si cum îi ajutase apoi si ei sa iasa, cum se asezara jos, plângând de bucurie, cum trecusera niste oameni într-o barca, iar Tom îi strigase si le povestise ce patira si cât erau de înfometati, cum oamenii mai întâi nu crezusera nastrusnica povestire, fiindca,

ziceau, "sunteti la opt kilometri mai jos, pe râu, de valea în care se afla pestera"; cum îi luasera apoi cu ei în barca, si vâslisera pâna la o casa, unde le dadusera sa manânce si, în sfârsit, cum, dupa ce îi lasasera sa se odihneasca doua-trei ceasuri din noapte, îi adusesera acasa.

Cu ajutorul colacilor de frânghie pe care îi desfas urasera în urma-le, judecatorul Thatcher si cei câtiva barbati, care împreuna cu el mai cautau copiii, fura gasiti în pestera înca înainte de rasaritul soarelui si aflara vestea cea mare.

Tom si Becky descoperira curând ca cele trei zile si trei nopti petrecute în pestera lasasera urme de care nu puteau scapa cu una cu doua. Statura în pat miercuri si joi, si parca se simteau din ce în ce mai obositi s i mai sfârs iti. Tom se scula putin joi, vineri iesi în târg, iar sâmbata se plimba aproape toata ziua. Dar Becky nu iesi din casa pâna duminica, si chiar atunci tot mai arata ca dupa o boala grea.

Tom afla de boala lui Huck si vineri se duse sa-l vada; dar nu i se îngadui sa intre în camera bolnavului. Sâmbata si duminica la fel. Dupa asta i se dete voie sa-l vada zilnic, însa cu rugamintea de a nu-s i povesti peripetiile si a nu-i pomeni de nimic care sa-l poata tulbura. Vaduva Douglas sta de fata, ca sa fie sigura ca baiatul se tine de cuvânt. Tom aflase acasa despre întâmplarea de pe magura Gardiff si mai afla ca trupul zdrentarosului fusese gasit în apa, în apropierea debarcaderului; se înecase, poate, în timp ce încerca sa fuga.

Cam la doua saptamâni dupa scaparea sa din pestera, Tom se duse iar sa-l vada pe Huck care între timp se înzdravenise îndeajuns pentru a fi în stare sa asculte întâmplari tulburatoare. Tom stia câte ceva care putea sa-l intereseze.

Casa judecatorului Thatcher era în drum si Tom se opri s-o vada pe Becky. Judecatorul si câtiva prieteni ai sai îl trasera de limba pe Tom, sa auda ce mai zice. Cineva îl întreba în râs daca n-ar vrea sa mai mearga o data în pestera. Tom raspunse ca da, ca nu i-ar parea rau.

Atunci judecatorul interveni:

- Da, da, si fara îndoiala ca mai sunt si altii ca tine. Dar am avut noi grija de asta. N-are sa se mai rataceasca nimeni în pestera aceea.

- Cum asa?

Judecatorul raspunse:

- Fiindca acum doua saptamâni am pus sa se captuseasca poarta cea mare a pesterii cu tabla de fier din cea mai groasa si sa fie zavorâta cu trei zavoare; iar cheile-s la mine.

Tom se facu alb ca varul.

- Ce e, baiatule? Nu ti-e bine? Ia, s-alerge careva s-aduca un pahar cu apa!

Apa fu adusa si i se stropira obrajii baiatului.

- Asa, acu ti-ai revenit. Ce-ai avut, Tom?

- Vai, domnule judecator! în pestera... Joe Indianul e în pestera!

CAPITOLUL XXXIV

Vestea se raspândi ca fulgerul si vreo douasprezece barci încarcate cu oameni pornira îndata spre pestera lui McDougal, iar vaporasul ticsit de lume, îl urma peste putin. Tom Sawyer se afla în barca ce-l ducea pe judecatorul Thatcher.

Când fu descuiata usa, o privelis te înfioratoare se desprinse din penumbra vagaunii. Joe Indianul zacea întins pe jos, mort, cu fata aproape de crapatura usii—ca si cum ochii lui ar fi fost atintiti pâna în ultima clipa asupra luminii si voiosiei vietii de afara. Tom era miscat, caci stia din proprie experienta cât trebuie sa fi suferit ticalosul acela. Îi era mila s i totodata îl napadi un simtamânt de us urare si de siguranta, care îl facea sa-si dea seama abia acum cât de mare fusese povara spaimei ce-i apasa sufletul, din ziua în care îsi ridicase glasul împotriva fiorosului bandit.

Pumnalul lui Joe Indianul zacea în apropiere, cu lama frânta în doua. O parte din grinda cea mare, de temelie, a usii fusese facuta aschii-aschii, cioplita pâna în partea cealalta, cu migaloasa truda—zadarnica truda, deoarece stânca muntelui alcatuia, dincolo de grinda, un prag de cremene, în care cutitul neputincios se frânsese. Dar chiar sa nu fi existat acel obstacol de piatra, si tot zadarnica i-ar fi fost truda, caci Joe Indianul nu s-ar fi putut strecura pe sub usa, macar de-ar fi taiat grinda în întregime—si asta o stia prea bine. As a ca nu crestase lemnul decât ca sa faca ceva, ca sa-i treaca timpul, timpul apasator, si sa-si ocupe cu ceva mintea chinuita.

De obicei, la intrarea pesterii se gaseau cel putin cinci-sase capete de lumânari lasate înfipte în crapaturile peretelui de turistii care plecau; acum nu se vedea nici unul. Captivul le culesese pe toate si le mâncase. Se straduise sa prinda s i lilieci, si prinsese câtiva, pe care-i mâncase în întregime, nelasând decât ghearele. Nenorocitul murise de foame. Aproape de el se afla o stalagmita, înaltata încetul cu încetul, de-a lungul veacurilor, de picurul unei stalactite de deasupra ei. Captivul retezase vârful stalagmitei si pe ciotul ei asezase o piatra în care scobise o adâncitura, ca sa prinda stropul nepretuit ce cadea o data la douazeci de minute, cu regularitatea oarba a unui mecanism de ceasornic; o lingurita în douazeci si patru de ore. Picatura cadea pe vremea când piramidele abia se înaltau, când era asediata Troia, când se puneau temeliile Romei, când Isus era rastignit pe cruce, când William Cuceritorul întemeia imperiul britanic, cadea pe când Columb ratacea pe întinsul marilor si pe când lumea abia auzise de macelul de la Lexington. Mai cade s i acum s i va mai cadea când toate faptele povestite mai sus vor fi pogorât în dupa-amiaza istoriei, în penumbra traditiei si se vor fi topit în noaptea fara de sfârsit a uitarii. Oare picatura aceea de apa a cazut cu rabdare timp de cinci mii de ani, ca sa astâmpere odata si odata, la nevoie, setea unei biete fiinte omenesti ? S i oare ce-i va mai fi dat sa faca timp de zece mii de ani de acum încolo? Dar asta nu are nici o însemnatate. Multi ani s-au scurs de când nefericitul metis a cioplit piatra ca sa prinda în scobitura ei nepretuitul strop de apa, dar turistul care vine sa vada minunile din pestera lui McDougal priveste si azi înca îndelung, cu uimire, tulburatoarea piatra s i stropul de apa ce picura pe îndelete. "Ceasca lui Joe Indianul" este cel mai minunat lucru pe care-l poti vedea, dintre toate minunatiile pesterii. Cu ea nu se poate masura nici macar "Palatul lui Aladin".

Joe Indianul a fost înmormântat chiar lânga gura pesterii. S-au adunat acolo oameni venind cale de sapte poste, pe apa si pe uscat, din târg si din toate catunele si fermele de prin împrejurimi; si-au adus si copiii, si tot felul de provizii, si au marturisit ca s-au distrat aproape tot atât de bine la înmormântarea banditului, pe cât se asteptau sa

se distreze la spânzurarea lui.

O data cu înmormântarea s-a sfârsit si cu demersurile pentru obtinerea iertarii lui Joe Indianul, care luau mereu amploare. Se facuse o petitie catre guvernator, pe care se strânsese o multime de semnaturi, se tinusera numeroase "adunari" lacrimogene si elocvente s i se numise un comitet de doamne plângarete, care, îmbracate în straie cernite, urmau sa mearga sa se tânguie la picioarele guvernatorului, implorându-l sa se lase prostit, sa fie milos s i sa-si calce în picioare datoria. Existau unele indicii dupa care Joe Indianul ar fi omorât cinci cetateni ai târgului, dar ce-are-a face? Satana în carne si oase sa fi fost, si tot s-ar fi gasit destui oameni slabi de înger gata sa-si mâzgaleasca numele pe o cerere de gratiere si sa verse pe ea o lacrima din ochii lor, cismele pururi curgatoare.

A doua zi dupa înmormântare, dimineata, Tom îl duse pe Huck într-un loc al lor, ca sa stea serios de vorba cu el. Între timp, Huck aflase de la Gal s i de la vaduva Douglas peripetiile prietenului sau, dar Tom spuse ca mai era un lucru pe care nu-l putuse afla de la el, si tocmai despre asta voia sa-i vorbeasca acum. Huck se întrista:

- Stiu ce este. Ai intrat la numaru' doi si n-ai gasit decât whisky. Nu mi-a spus nimeni ca tu ai fost ala care-ai gasit bautura, da' cum am auzit de chestia asta, mi-am închipuit numaidecât s i am stiut ca nu gasisesi banii, fiin'ca altminteri mi-ai fi dat de stire într-un fel, chiar daca taceai chitic fata de ailalti. Tom, eu am presimtit totdeauna ca n-o sa punem mâna pe comoara aia cât îi lumea.

- As, Huck, nu l-am pârât eu pe hangiu. Nu stii ca era liniste la han, sâmbata, când am plecat în excursie? Nu tii minte ca trebuia sa stai la pânda în noaptea aia?

- Ba da, cum sa nu tiu minte? Aoleo, parca ar fi trecut un an de atunci! Chiar în noaptea aia m-am luat dupa Joe Indianul si l-am urmarit pân' la casa vaduvei.

- Tu l-ai urmarit?

- Da, da' auzi, o vorba sa nu scoti! Joe Indianul e-n cârdasie cu altii de teapa lui si n-am chef sa-mi poarte sâmbetele s i sa-mi faca mai stii ce! Sa nu fi fost eu, ehe! ala era acum hat în Texas si nici capu' nu-l durea.

Huck îi povesti lui Tom toate peripetiile prin care trecuse. Tom nu avea de unde sa stie, fiindca pâna acum nu aflase decât despre ceea ce facuse batrânul Gal.

- De, zise Huck, întorcându-se numaidecât la problema care îi framânta, cine-a dat de urma rachiului de la numaru' doi a pus mâna si pe bani, asa crez. În tot cazu', noi ne-am lins pe bot, Tom, asta e!

- Huck, banii aia n-au fost niciodata la numaru' doi.

- Ceee?... Huck se uita uluit la tovaras ul lui. Tom, nu cumva ai dat tu de urma comorii?

- E-n pestera, Huck!

Ochii lui Huck scaparau.

- Mai zi o data, Tom! .

- Comoara e-n pestera!

- Tom, potoleste-te! Glumesti, ori vorbesti serios?

- Serios, ma, în viata mea n-am fost mai serios ca acum. Vrei sa mergi cu mine si sa-mi ajuti s-o scot de-acolo?

- Îhî, mai e vorba? Vreau, cum sa nu vreau—daca-i într-un loc pâna unde putem face semne, sa nu ne ratacim.

- Putem, Huck, fara nici o primejdie.

- Bravo! Asta zic si eu treaba!... Da' ce te face pe tine sa crezi ca banii...

- Huck, asteapta pân-om ajunge acolo. Daca nu-i gasim, sa mor daca nu-ti dau tot

ce am pe lume.
- Bine. S-a facut. Si când mergem?
- Si-acuma daca vrei. Te simti în stare? Ti-ai mai venit în puteri?
- E departe-n fundu' pesterii, Tom? Eu sunt pe picioare de mai bine de trei-patru zile, da' nu pot sa umblu mai mult de vrun kilometru, cel putin asa crez.
- Huck, e mult pân-acolo, vreo opt kilometri. Eu as merge... merg si cu ochii închisi. Da' mai e un drum de-a dreptu', care-l stiu numai eu, Huck, las' ca te duc eu drept acolo, cu barca. O las sa pluteasca la vale pâna colo, si-napoi vâslesc numai eu. Tu n-ai nevoie sa misti un dest.
- Hai sa plecam numaidecât.
- Bine. Da' trebuie sa ne luam ceva de mâncare, pipe si tutun, vreo doi saculeti si vreo doua-trei sfori de zmeu, s i-apoi si nis te dracovenii de-alea noi... cum naiba le zice?... cribituri. Afla de la mine ca atunci când eram în pestera, as fi dat nu stiu ce sa am un cribit la mine.

Îndata dupa prânz, baietii au... împrumutat o barca mica de la un cetatean care nu era de fata si au pornit-o la drum. Dupa ce trecura câtiva kilometri mai la vale de "Pestera adânca", Tom zise:
- Ai vazut si tu acuma: pe tot drumu', de la "Pestera adânca" încolo, malu' apei e mereu la fel: nici case, nici depozite de busteni, numa' tufisuri si iar tufisuri, de nu vezi nimic prin ele. Da' vezi locu' ala alb colo, unde-i surpatura? Ei, ala-i un semn de-al meu. Acu' debarcam.
Au debarcat.
- Huck, de unde stam acu', poti s-atingi c-o nuia de undita deschizatura pe unde m-am strecurat eu. Ia sa vaz, o gasesti?

Huck se uita în stânga, se uita în dreapta... nu gasi nimic. Atunci Tom, calcând semet într-un tufaris de sumac, zise:
- Uite-aicea! Uita-te bine, ma Huck! Sa dai cu pus ca si nu gases ti în toata tara un ascunzis mai bun. Da... gura, sa nu ne afle nimeni. Ehei, de când vream eu sa ma fac haiduc, da-mi trebuia o ascunzatoare ca asta si nu stiam cum sa dau de ea. Acuma uite-o aici. S-avem grija sa nu ne-o miroasa nimeni; numa' pe Joe Harper si pe Ben Rogers îi aducem sa le-o aratam, ca... nu-i asa, o sa facem o banda, altfel n-ar avea nici un haz. Si, stii, sa lucram asa, în stil mare! Banda lui Tom Sawyer! Grozav nume, ce zici, Huck?
- Adevarat, Tom... Si pe cine o sa jefuim?
- A, mai pe toata lumea. Îi pândim la drumu' mare. Asa-i obiceiu'.
- Si-i omorâm?
- Nu, nu chiar totdeauna. I-ascundem în pes tera pâna se rascumpara.
- Cum adica se rascumpara?
- Ne dau bani. Îi pui sa ceara de la prietenii lor si daca i-ai tinut un an s i nu ti-au adunat paralele care le-ai cerut, le faci de petrecanie. Asa-i obiceiu'. Da' pe femei nu le omori. Pe femei le închizi, da' nu le omori. Ele sunt totdeauna foarte frumoase si bogate, si moarte de frica. Le iei cesuletele si inelele, da' vorbesti politicos cu ele si nu uiti sa scoti palaria înaintea lor. Nu exista oameni mai politicosi ca banditii; în orisice carte poti sa vezi asta. Ei, si pân-la urma femeile se amorezeaza de tine si dupa ce stau în pestera o saptamâna, doua, nu mai plâng. Si dupa aia, sa vrei, si nu poti sa mai scapi de ele. Si daca le gonesti, ele tot se-ntorc înapoi. În toate cartile e asa.
- Ei, nu ma-nnebuni! Eu zic ca asta-i mai bine decât sa fii pirat!
- Da, într-un fel e mai bine, fiin'ca e mai aproape de-acasa, de circuri si de-alde-astea.

Între timp terminasera pregatirile si intrasera prin deschizatura, Tom facând pe calauza. Mersera asa orbecaind în dreapta si în stânga, pâna la capatul din fund al tunelului. Acolo legara bine de o stânca sforile de zmeu înnadite si pornira mai departe. Dupa câtiva pasi, ajunsesera la izvor. Tom se cutremura. Îi arata lui Huck bucatica de festila lipita de un cocolos de lut, sus pe perete, s i-i povesti cum privisera el si Becky flacara pâlpâind si pierind.

Baietii vorbeau din ce în ce mai încet si în curând începura sa sopteasca. Tacerea si întunericul erau apasatoare. Mersera mai departe s i peste putin intrara într-un coridor, prin care înaintara pâna ajunsera la trambulina. La lumina lumânarilor îsi dadura seama ca dedesubt nu era o prapastie, ci doar un perete drept de lut, de vreo opt metri. Tom sopti:

- Acu' o sa-ti arat ceva, Huck.

Înalta lumânarea.

- Uite-te cât poti mai departe dupa colt. Vezi ceva? Colo pe stânca aia mare! Mai încolo! Ceva mânjit cu fum de lumânare!

- Tom, e o cruce!

- Ei, acu' spune tu unde era faimosu' numar u' doi? Nu era "sub cruce"? Chiar acolo l-am vazut pe Joe Indianu' întinzând lumânarea, Huck!

Huck se zgâi câtava vreme la semnul misterios, apoi spuse cu glas tremurator:

- Tom, hai sa plecam de-aci!

- Ce, si sa lasam comoara?...

- Da, s-o lasam... La sigur ca stafia Iu' Joe Indianu' da târcoale pe-aci...

- As, Huck, ce ti s-a nazarit? Înteleg sa umble pe unde-a murit, da' el s i-a dat sufletu' taman la gura pesterii, la opt kilometri de-aici.

- Ba nu, Tom, nu umbla pe-acolo. Da mereu târcoale banilor. Stiu eu obiceiu' stafiilor, si-l stii si tu foarte bine.

Tom începu sa se teama ca poate Huck avea dreptate. În suflet i se furisa îngrijorarea. Dar deodata îi veni o idee.

- Asculta aici, ma Huck, suntem niste caraghiosi! Cum o sa umble stafia lu' Joe Indianu' într-un loc unde-i o cruce?

Era un argument convingator.

- Vezi, la asta nu m-am gândit, raspunse Huck. Da, asa e... Avem mare noroc de cruce. Eu zic sa coborâm pân-acolo si sa cautam ladita.

Tom porni cel dintâi, batând trepte în povârnis ul de lut; în timp ce cobora, Huck îl urma. Patru drumuri se deschideau din mica vagauna în care se afla stânca.

Baietii cercetara fara nici un rezultat trei dintre ele. În cel mai apropiat de poalele stâncii gasira un cotlon în care erau asternute niste paturi, mai gasira acolo un cuier vechi, nis te sorici de slanina si câteva oase de pasare, bine roase. Dar nici urma de ladita cu bani. Zadarnic au cotrobait peste tot.

- A spus sub cruce, zise în sfârsit Tom. Ei, aici ar fi al mai aproape sub cruce. Nu poate sa fie chiar sub stânca, fiindca stânca sta teapan în pamânt.

Au scotocit înca o data peste tot, apoi s-au asezat jos, descurajati. Lui Huck nu-i venea nici o idee. Dar nu trecu mult si Tom spuse:

- Ia uite, Huck; aici sunt urme de pasi si seu de lumânare; dincolo, în partea cealalta a stâncii, nu-s. Ce-o fi însemnând asta? Te pomenesti ca banii sunt tot sub stânca. M-apuc sa sap.

- Buna idee, Tom! raspunse Huck cu însufletire. Briceagul "Barlow veritabil" intra numaidecât în functiune.

Tom nu sapase nici de-o palma, când izbi în lemn.

- I-auzi, Huck! Auzi?

Huck începu si el sa sape si sa scurme.

Nu trecu mult si dadura de nis te scânduri; scotându-le din pamânt, bagara de seama ca ele acopereau o spartura naturala ce ducea sub stânca. Tom se vârî în ea si întinse lumânarea cât putu mai adânc dedesubtul stâncii, dar nu putea sa vada pâna în capatul crapaturii. Îi propuse lui Huck s-o exploreze. Se apleca si intra sub stânca; hornul îngus cobora treptat. Îi urma cursul serpuitor, întâi spre dreapta, apoi spre stânga. Huck venea pe urmele lui. Peste putin, cotind brusc, Tom striga:

- Maiculita Doamne!! Huck, ia te uita ce-i aici!

Era, vezi bine, ladita cu comoara. Într-o vagauna mica si adapostita, sta laolalta cu un butoias gol, pentru praf de pusca, o pereche de pusti în învelitori de piele, doua-trei perechi de mocasini vechi, un centiron de piele si alte boarfe, muiate de umezeala.

- Care va sa zica, tot am pus mâna pe ea! zise Huck, tragând brazde cu degetele prin monedele umede. Tiii! Tom, acuma stiu ca suntem bogati!

- Huck, eu totdeauna am fost sigur c-o s-o gasim! Hai sa nu ne mai pierdem timpul pe-aci, s-o stergem. Da' stai, mai întâi sa vad daca pot sa ridic ladita.

Cântarea vreo douazeci si cinci de kilograme. Tom o salta din loc cam anevoie; dându-si seama ca n-ar fi putut s-o care de acolo. Spuse:

- Mi-am închipuit eu ca-i grea atunci când i-am vazut pe banditi iesind cu ea din Casa cu stafii. De-abia o duceau, de parca erau înauntru pietroaie. Ce bine am facut ca am luat cu noi saculetii!

Des ertara degraba banii în saculeti s i-i dusera sus, la stânca însemnata cu o cruce.

- Acum, hai s-aducem pustile si celelalte lucruri, zise Huck.

- Nu, Huck, lasa-le acolo. Sunt tocmai ce ne trebuie când ne-om apuca de haiducie. Le pastram acolo, si tot acolo o sa ne tinem si orgiile. E un loc strasnic pentru orgii.

- Ce-s alea orgii?

- Nu stiu. Da' haiducii totdeauna fac orgii, asa ca, vezi bine, trebuie sa facem si noi. Hai, Huck, c-am stat mult aci înauntru. O fi târziu. Mi s-a facut foame. Când ajungem la barca mâncam si fumam.

Iesira curând la lumina zilei, în tufarisul de sumac, scrutara cu luare-aminte împrejurimile si, vazând ca nu era nimeni pe mal, se asezara în barca, unde au prânzit si au tras câte o pipa. Când soarele începu sa scapete, pornira la drum. Barca luneca usor de-a lungul malului prin umbrele asfintitului. Tom abia atingea cu lopetile luciul apei, în timp ce vorbea voios cu Huck. Coborâra pe uscat, curând dupa ce se întunecase.

- Acu', Huck, hai s-ascundem banii în podu' sopronului de lemne al vaduvii. Mâine dimineata viu si-i numaram si-i împartim, dupa aia cautam un loc afara-n padure, unde putem sa-i pastram fara frica. Tu stai linistit aici si vezi de ei, pâna dau eu o fuga sa sterpelesc roaba lu' Benny Taylor. Ma-ntorc numaidecât.

Se facu nevazut, s i curând se întoarse cu roaba; puse saculetii în ea, arunca pe deasupra nis te zdrente si pornira, tragând dupa ei încarcatura. Când ajunsera în dreptul casei Galului, baietii se oprira sa se odihneasca. Tocmai când erau sa porneasca iar, iesi dinauntru Galul si striga dupa ei:

- Hei, cine-i acolo?

- Huck si Tom Sawyer.

- Strasnic! Ma baieti, haideti cu mine ca v-asteapta lumea. Hai, luati-o voi înainte, ca va duc eu roaba. Ei, da' s titi ca nu-i as a usoara cum s-ar crede. Ce-ati pus în

ea, caramida ori fier vechi?

- Fier vechi, raspunse Tom.

- Mi-am închipuit eu. Baietii din târgul nostru mai degraba-si bat capul si pierd o groaza de vreme ca s-adune fier vechi, sa-l vânza la turnatorie pe saptezeci si cinci de centi, decât sa câstige de doua ori pe-atâta muncind ca lumea. Dar asa e omul facut! Hai, grabiti-va, grabiti-va!

Baietii îl întrebara de ce trebuiau sa se grabeasca.

- Lasa, lasa! O sa vedeti voi când o s-ajungem la casa doamnei Douglas.

Huck, deprins sa fie adesea învinovatit pe nedrept, zise:

- Domnule Jones, noi n-am facut nimica.

Galul râse.

- De, Huck, baiatule, eu nu stiu. Asta n-am cum sa s tiu. Doar tu si cu vaduva sunteti prieteni. Nu?

- Da, nu pot sa zic ca nu s-a purtat frumos cu mine.

- Atunci e foarte bine. De ce-ti mai e frica?

Cu mintea lui înceata, Huck nu apuca sa gaseasca raspuns la întrebarea asta, ca se si vazu împins, împreuna cu Tom, în salonul doamnei Douglas. Domnul Jones lasa roaba lânga usa si-i urma.

Camera stralucea de lumina, ca la zile mari, s i nu era om de vaza în târg care sa nu fie de fata. Si Thatcherii, si Harperii, si Rogerii, matusa Polly, Sid, Mary, preotul, gazetei si multi altii; toti îmbracati cu ce aveau mai bun. Vaduva îi întâmpina pe baieti cât poate cineva sa întâmpine de prietenos pe niste biete fapturi în halul lor. Din cap pâna în picioare erau mânjiti cu lut s i cu seu de lumânare. Tusa Polly se facu stacojie la fata de rusine, se încrunta si-l ameninta din cap pe Tom. Dar nimeni nu suferea nici pe jumatate cât cei doi baieti.

Domnul Jones spuse:

- Tom nu era acasa si-mi luasem gândul sa-l mai gasesc, când colo, ce sa vezi, cu cine credeti ca ma întâlnesc chiar în us a casei mele? Cu dumnealor, asa ca i-am adus repede, asa cum se gaseau.

- Bine-ati facut! raspunse vaduva. Haideti cu mine, copii. Si-i duse numaidecât într-un iatac.

- Acum copii, spalati-va si îmbracati-va. Uite doua rânduri de haine noi, camasi, ciorapi, tot ce va trebuie. Sunt ale lui Huck—n-ai pentru ce sa-mi multumesti, Huck, domnul Jones a adus un rând, eu pe celalalt. Împrumuta-i unul lui Tom pentru asta-seara. Cred c-o sa-i vina bine. Hai, îmbracati-va; noi va asteptam. Dupa ce va faceti frumosi, coborâti!

Apoi pleca.

CAPITOLUL XXXV

- Tom, putem s-o stergem daca gasim o frânghie. Fereastra nu e prea sus.
- Aiurea! De ce s-o stergem?
- De, eu nu-s învatat cu lume de-asta, si înca asa multa la un loc. N-o sa poci sa rabd. Eu nu cobor colo jos, Tom, sa stii...
- Hai, nu fi copil! N-o sa fie nimic. Mie nici nu-mi pasa. Las' ca am eu grija de tine.

Aparu Sid.

- Tom, zise el, te-a as teptat matusica toata dupa-masa. Mary îti pregatise hainele de duminica si toata lumea era îngrijorata si se întreba ce e cu tine. Uliuuu... da' ce-i cu petele alea de seu si de pamânt pe hainele tale?...
- Musiu Sid, te rog sa nu-ti bagi nasu' unde nu-ti fierbe oala. Mai bine spune de ce s-a adunat atâta lume jos?
- E-o sindrofie de-a vaduvii. De data asta o da în cinstea Galului si a feciorilor lui, fiindca au scapat-o în noaptea aia când era sa dea de bucluc. Si daca vreti, va mai spun ceva.
- Ce?
- Domnul Jones are de gând sa anunte o veste mare în seara asta si sa uluiasca lumea cu ea, da' eu l-am auzit astazi spunându-i-o matus icai în secret. Acum cred ca nu prea mai e secret. Stie toata lumea, s i chiar si vaduva, cu toate ca se preface ca habar n-are. Ce se facea domnul Jones, daca nu venea Huck! Fara el n-avea nici un haz cu secretul lui.
- Care secret, Sid?
- Cum le-a luat Huck urma banditilor pâna la casa vaduvii. Cred ca domnul Jones se asteapta la un succes nebun cu surpriza lui, când colo n-o sa mai fie nici o surpriza pentru nimeni!

Si Sid rânji, foarte fericit.

- Sid, ia uita-te la mine, tu ai raspândit povestea?
- Ce-ti pasa cine-a raspândit-o? Vorba e c-a povestit careva.
- Sid, din tot târgu', numai unu' e-n stare sa faca o ticalosie ca asta, si ala esti tu. Sa fi fost tu în locul lui Huck, colo sus pe deal, îti luai talpasita si nu suflai o vorba nimanui despre banditi. Nu esti în stare decât de ticalosii, nu poti sa rabzi sa vezi pe altu' laudat pentru fapte bune. Asta e: n-ai pentru ce sa-mi multumesti, vorba vaduvei. Si Tom îl scoase pe Sid în pumni afara, tragându-i si câteva picioare în spate. Acu' du-te si spune-ma matusicai, daca îndraznesti, ca mâine ne rafuim noi iar.

Câteva minute mai târziu, oaspetii vaduvei erau as ezati la masa cea mare, iar o duzina de copii sedeau cocotati la nis te masute rânduite mai la o parte, în aceeasi încapere, dupa obiceiul locului si al vremii. La timpul potrivit, domnul Jones îsi tinu micul discurs, multumind vaduvei pentru cinstea ce i-o facea lui s i feciorilor sai, adaugând ca mai era însa o alta persoana, a carei modestie... si asa mai departe. În felul cel mai mestesugit si mai dramatic de care era în stare, dadu în vileag amestecul lui Huck în ispravile stiute. Dar surprinderea ce o stârni era în mare parte prefacuta si nu atât de zgomotoasa si de spontana pe cât ar fi fost în împrejurari mai prielnice. Cu toate acestea, vaduva se arata cât putu de uluita. Îl coplesi pe Huck cu atâtea laude s i cu atâta recunostinta, încât bietul baiat, destul de nenorocit si asa, a pricina hainelor noi care-l strângeau grozav, se simtea am din cale-afara de nenorocit, vazându-se tinta privirilor si laudelor tuturor.

Vaduva spuse ca avea de gând sa-l ia pe Huck în casa ei, ca avea sa-i dea o educatie buna si ca, în momentul în care va dispune de banii necesari, îl va ajuta sa-si faca o situatie modesta. Tom atâta astepta:

- Huck n-are nevoie de-asa ceva! Huck e bogat!

Silindu-se cu greu sa nu calce buna-cuviinta, cei de fata abia îsi tineau râsul, auzind o gluma atât de nastrus nica. Linistea care se lasa curând dupa aceea începea sa fie cam neplacuta, dar Tom o curma:

- Huck are bani. Poate ca nu ma credeti, dar are o groaza de bani. Degeaba zâmbiti; pot sa vi-i arat. Stati numa' nitel.

Si dete buzna afara. Oamenii se uitau unii la altii, uluiti si curiosi, si-l priveau întrebator pe Huck, care nu sufla o vorba.

- Sid, ce i-a venit lui Tom? întreba matus a Polly. Zau daca mai stiu ce sa ma fac cu zanaticul asta. N-am mai pomenit...

Dar n-apuca sa-si termine vorba ca, opintindu-se sub greutatea unor saculeti încarcati, intra iar Tom. Se apropie de masa si rasturna pe ea toata gramada de monede galbene.

- Poftim! Ce v-am spus? Jumatate din ei sunt ai lui Huck si jumatate ai mei!

Privelis tea neasteptata a aurului taie rasuflarea întregii adunari. Toti cascau ochii si nimeni nu scoase o vorba timp de un minut. Apoi începura sa strige cu totii, cerând o explicatie. Tom raspunse ca poate s-o dea, ceea ce si facu. Istorisirea fu lunga, dar cât se poate de interesanta. Aproape nimeni nu întrerupse cu o vorba farmecul depanarii ei. Când se sfârsi, domnul Jones spuse:

- Si eu care credeam ca va pregatisem o surpriza pentru asta-seara. Sunt gata sa recunosc ca pe lânga surpriza care ne-a facut-o Tom, a mea a ramas de rusine!

Apoi numarara banii. Totalul se urca la peste douasprezece mii de dolari. Nici unul dintre cei de fata nu mai vazuse atâta banet laolalta, desi se aflau acolo câtiva insi care stapâneau o avere cu mult mai mare în proprietati.

CAPITOLUL XXXVI

Încredintam pe cititori ca norocul neasteptat ce daduse peste Tom si Huck a iscat vâlva mare în modestul târgusor St. Petersburg. O suma atât de impunatoare în bani pesin parea aproape de necrezut. Atâta fu de comentata, de jinduita, de laudata, încât multi dintre târgoveti îsi pierdura mintile de-a binelea. Toate "Casele cu stafii" din St. Petersburg si din târgurile învecinate fura demontate scândura cu scândura si sapate la temelie, în cautare de comori ascunse. S i asta n-o faceau baietandri, ci barbati în toata firea—dintre care unii oameni foarte asezati si cu scaun la cap, nu dintre cei porniti pe aventuri. Oriunde se aratau Tom si Huck, lumea îi coples ea cu maguliri, îi admira, îi privea cu nespus interes. Baietii nu-si aminteau ca vorbele lor sa fi avut vreodata atâta greutate, acum tot ce le iesea din gura era socotit ca sfânt: se punea mare pret pe spusele lor, care umblau din gura în gura, tot ce faceau parea sa fie vrednic de bagat în seama. Trecea drept de la sine înteles ca ei nici n-ar mai fi putut spune sau face lucruri de rând. Nu numai atât, dar scotocindu-li-se cu bagare de seama trecutul, se descoperira nenumarate dovezi ale unei izbitoare originalitati. Ba chiar gazeta târgului le publica pe scurt biografiile.

Vaduva Douglas plasa banii lui Huck cu o dobânda de sase suta, iar la cererea matusii Polly, judecatorul Thatcher proceda la fel cu banii lui Tom. Amândoi baietii

aveau acum un venit fabulos; facând toate socotelile, le revenea câte un dolar pentru fiecare din zilele lucratoare ale anului si câte un dolar pentru jumatate din numarul duminicilor. Exact cât primea si preotul, mai bine zis, cât i se fagaduise; de obicei nu izbutea sa strânga tot. Pentru un dolar si un sfert pe saptamâna, în acele vremuri de demult, când lumea traia cu simplitate, un baiat putea avea casa, masa, învatatura, si pe deasupra, si îmbracaminte, si spalatul rufelor.

Judele Thatcher îsi facuse o parere foarte înalta despre Tom. Spunea ca un baiat oarecare n-ar fi putut s-o scoata niciodata pe fiica lui din pestera. Când Becky îi povesti tatalui ei, între patru ochi, cum încasase Tom la scoala bataia ce i se cuvenea ei, judecatorul fu vadit miscat, iar când Becky încerca sa scuze minciuna gogonata ce o nascocise Tom pentru a lua asupra-i vina ei, judecatorul spuse, într-o izbucnire de elocinta, ca era o minciuna generoasa, mareata, o minciuna vrednica de a strabate cu fruntea sus istoria, alaturi de faimoasele adevaruri rostite de George Washington în auzul lumii întregi. Becky gasi ca tatal ei nu aratase niciodata atât de falnic si de minunat ca acum, când, plimbându-se în lung si în lat prin odaie si batând din picior, rostea aceste vorbe. Nemaiputând de bucurie, se duse îndata sa i le împarteasca si lui Tom.

Judecatorul Thatcher spera sa-1 vada într-o zi pe Tom mare jurisconsult sau mare ostean. Spunea ca o sa aiba el grija ca Tom sa fie primit la Academia Militara, iar dupa aceea sa studieze la cea mai buna scoala de drept din tara—sa fie pregatit pentru oricare din aceste cariere sau pentru amândoua odata.

Avutia lui Huck Finn si faptul ca se afla sub ocrotirea vaduvei Douglas l-au introdus în buna societate, mai bine zis, l-au târât, l-au aruncat cu tot dinadinsul în ea, si suferintele lui erau aproape de neîndurat. Servitorii vaduvei aveau grija sa fie curat si dichisit, pieptanat si periat; îl culcau în fiecare seara într-un asternut nesuferit, care n-avea pic de murdarie pe el, nici o pata cât de mica, pe care s-o strânga la inima s i sa si-o simta prietena. Trebuia sa manânce cu furculita s i cutit si sa se foloseasca de servet, de ceasca si de farfurie, trebuia sa învete carte si sa mearga la biserica si trebuia sa vorbeasca atât de frumos, încât îi era s i lehamite sa mai vorbeasca. Oriunde se îndrepta, zavoarele si catusele civilizatiei îl încuiau si-l legau de mâini si de picioare.

Îndura cu vitejie toate necazurile timp de trei saptamâni, dar apoi, într-o buna zi, dadu bir cu fugitii. Timp de patruzeci si opt de ore, vaduva îl cauta pretutindeni, cu mare mâhnire si îngrijorare, la care luara parte toti cetatenii târgului. L-au cautat în lung si în lat, au sondat râul, ca sa vada daca nu cumva se înecase. În dimineata zilei a treia, Tom Sawyer, mai întelept decât toti, s-a bagat printre niste butoie goale, tocmai în dosul abatorului vechi, si într-unul din ele l-a gasit pe fugar. Huck dormise acolo; tocmai îsi terminase gustarea de dimineata—niste ramasite de mâncare, sterpelite—si acum sta tolanit în tihna, cu pipa în gura. Era ciufulit, mototolit, îmbracat cu aceleasi zdrente, care-i dadeau un aer pitoresc pe vremea când era liber si fericit. Tom îl scoase afara, îi povesti ce spaima trasesera oamenii din pricina lui si starui sa se întoarca acasa. Dar fata lui Huck îsi pierdu expresia de multumire tihnita si se posomori.

- Nu-mi mai vorbi de asta, Tom. Am încercat, da-i degeaba, e degeaba, ma Tom! Nu-i de mine; nu-s deprins. Vaduva e pâinea lui Dumnezeu, dar nu ma-mpac eu cu obiceiurile lor. Ma pune sa ma scol în fies tecare dimineata la ora fixa; zor nevoie sa ma spal, ma piaptana slugile ei pâna ma apuca ametelile... si nu ma lasa sa dorm în sopron pentru nimic în lume. Trebuie musai sa port afurisitele alea de toale, în care ma-nabus, nu alta—nu-s' ce dracu are, parca nu trece pic de aer prin ele, si-apoi as a-s de scrobite si de dichisite, ca nu-i chip sa ma asez cu ele, ori sa ma trântesc pe jos, ori sa ma dau d-a

[illegible] pe-o usa de pivnita nici nu mai tiu minte de când [illegible] [illegible] prinzi o [illegible] nu vrei, trebuie sa stai toata duminica încaltat! [illegible] rog, [illegible] apleaca. Da' cine dracu' poa-sa rabde asta?!

- [illegible] ma, sa traiesti! Daca nu m-o mai [illegible] când nu [illegible] ne [illegible] pescuit, trebuie sa cer voie, ca sa ma duc la scalda, trebuie sa cer voie [illegible] trebuie sa te [illegible]nesti, sa vorbesti, asa, frumos, de-ti piere s i pofta sa mai vorbesti! Zau [illegible] trebuia sa ma sui în pod în fiestecare zi sa mai înjur câte nitel—pâna îmi mai ven[illegible] loc. Eu zic ca daca mai stateam—zau ca muream, ma Tom. Vaduva nu-mi [illegible]entind, nici [illegible]icare [illegible]N-am pomenit de când sunt o femeie ca asta! Nu, Tom, zau [illegible]!... Si unde mai pui ca azi-mâine se mai des[illegible]-ar fi pus [illegible] fii [illegible] sa fii pe lumea ailalta. Ei, [illegible] [illegible]alele astea pe mine... Sa stii ca de-aci înc[illegible] mai intram în [illegible] când, [illegible] [illegible]drumuri!

- As, Huck, nu pot sa fac una ca asta, doar s tii foarte bine. Nu-i frumos! Si-apoi îti spui eu, ca daca mai încerci, pân' la urma o sa-ti placa.

- Sa-mi placa! Cum mi-ar placea s[illegible]ta încinsa, dac-ar fi sa s ed mult. Nu, Tom, nu vreau sa fiu bogat si nu vreau sa stau în afurisitele alea de case îmbâcsite. Mie-mi [illegible]

ÎNCHEIERE

[illegible] casatorie. Când scrii însa despre copii, te opresti unde-ti vine mai bine [illegible]

- Ia [illegible] fericiti.

[illegible]las. S-ar putea ca într-o buna zi sa fim ispititi a relua povestea celor mici, ca sa vedem [illegible]te întelept sa dezvaluim deocamdata [illegible], pe tine sa stii ca nu putem sa te primim în banda daca nu esti bine vazut, auzi tu?

Bucuria lui Huck se domoli brusc.

- Nu puteti sa ma primiti? Da' ce, ca pirat cum m-ati primit?...

- Da, da' aia-i altceva. Un haiduc e de obicei mai ceva decât un pirat.

- Asculta, Tom, n-ai fost tu totdeauna prieten bun cu mine? Ai fi tu în stare sa ma lasi acu' pe mine pe dinafara? Poti sa faci tu una ca asta, Tom, spune drept?

- Huck, nu mi-ar placea, si zau n-as face-o în ruptu' capului, da' spune s i tu, ce-ar zice lumea? La sigur c-ar strâmba din nas si-ar zice: "Hm! Banda lui Tom Sawyer! Ia, acolo o adunatura de coate goale!" Si sigur ca la tine s-ar gândi când ar zice asa. Ei, ti-